

Apstiprināta
ar Rīgas domes 30.10.2019.
lēmumu Nr.2710

**Pārskata “2018.gada pārskats par Rīgas
ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz
2030.gadam un Rīgas attīstības programmas
2014.-2020.gadam ieviešanu” gala atskaite**

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Rīga | 2019

Saturs

Izmantotie saīsinājumi.....	4
Kopsavilkums par Stratēģijas un Programmas ieviešanu pārskata gadā.....	7
Rīgas pilsētas ilgtermiņa mērķu virzības novērtējums	12
IM1 Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība.....	12
IM2 Inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika.....	14
IM3 Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide.....	16
IM4 Rīga – starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole	18
Rīgas pilsētas rīcības virzienu progresa novērtējums.....	20
PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība	20
RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam.....	25
RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvide	28
RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm	32
RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas.....	35
RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe	39
RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma	43
RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība.....	47
RV9 Kvalitatīva dzīvesvide un pieejams mājoklis	51
RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība	56
PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija.....	60
RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana.....	67
RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana	71
RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana	74
RV15 Laba vides kvalitāte.....	78
PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte	84
RV17 Augoša daudzprofilu osta	89
RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums.....	92
RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība.....	94

Kopējie secinājumi un rekomendācijas	99
Pārskata sagatavošanā izmantotie materiāli	119
Pielikumi	122

Izmantotie saīsinājumi

AI	Rīgas Austrumu izpilddirekcija	ICCA	Starptautiskā kongresu un konferenču asociācija (<i>angļu val. International Congress and Convention Association</i>)
ALTUM	akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum"	IKP	iekšzemes kopprodukts
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija	IM	ilgtermiņa attīstības mērķis
Aptauja	Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem	INTERREG	Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) programma, kura uzlabos reģionālās attīstības politiku un programmu ieviešanu, galvenokārt darbības programmās "Investīcijas izaugsmē un nodarbinātībā" un ETS mērķa programmās, sekmējot pieredzes apmaiņu un politikas apguvi starp reģionālā līmeņa dalībniekiem
AS	akciju sabiedrība	ĪADT	īpaši aizsargājamā dabas teritorija
ĀTI	ārvalstu tiešās investīcijas	IKT	informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
BA "Turība"	Biznesa augstskola "Turība"	IS	informācijas sistēma
BIS	Būvniecības informācijas sistēma	IT	informācijas tehnoloģijas
BLPN	Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļa	ITI	integrētas teritoriālās investīcijas
Būvvalde	Rīgas pilsētas būvvalde	KAC	klientu apkalpošanas centrs
BVKB	Būvniecības valsts kontroles birojs	KAVIS	Klientu attiecību vadības informācijas sistēma
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra	KF	Kohēzijas fonds
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija	KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
CSP	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde	KVS	kvalitātes vadības sistēma
CVK	Centrālā vēlēšanu komisija	LDC	Lauksaimniecības datu centrs
DC	dienas centrs	LED	gaismu izstarojošā diode (<i>angļu val. Light Emitting Diode</i>)
DP	dabas parks	LĢIA	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
DŪCAP	Drošības uz ūdens un civilās aizsardzības pārvalde	LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
EDUS	elektroniskā dokumentu vadības sistēma	LLPA	Latvijas Lielo pilsētu asociācija
EK	Eiropas Komisija	LMA	Latvijas Mākslas akadēmija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds	LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
ES	Eiropas Savienība	LR	Latvijas Republika
ESF	Eiropas Sociālais fonds	LR AM	Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija
ESKO	energoservisa kompānija	LR EM	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
EUR	Eiropas Savienības vienotā valūta	LR FM	Latvijas Republikas Finanšu ministrija
GMI	garantētais minimālais ienākums	LR KM	Latvijas Republikas Kultūras ministrija
GNSS	globālās navigācijas satelītu sistēmas	LR SM	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija
GPRS	Vispārējs datu pakešu pārraides pakalpojums (<i>angļu val. General Packet Radio Service</i>)	LR TM	Latvijas Republikas Tieslietu ministrija
GPS	Globālā pozicionēšanas sistēma (<i>angļu val. Global Positioning System</i>)	LR VM	Latvijas Republikas Veselības ministrija
GIS	ģeogrāfiskā informācijas sistēma		

LR VARAM	Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	RD MVD	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
LR ZM	Latvijas Republikas Zemkopības ministrija	RD PAD	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
LU	Latvijas Universitāte	RD PIP	Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde
LVA	Latviešu valodas aģentūra	RD SAN	Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa
MICE	Biznesa pasākumu un konferenču sektors (<i>angļu val. Meeting, Incentive travel, Conferences, Exhibitions</i>)	RD SD	Rīgas domes Satiksmes departaments
MK	Ministru kabinets	RDVIS	Rīgas domes Vienotā informācijas sistēma
MMTM	multimodāls sabiedriskā transporta mezgls	REA	Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas enerģētikas aģentūra"
MPI	Mājokļu pieejamības indekss	RIIMC	Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskais centrs
NEET	jaunieši, kas nemācās un nestrādā (<i>angļu val. Not in employment, education or training</i>)	RISEBA	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"
NĪ	nekustamais īpašums	RĪĢIS	Rīgas ģeogrāfiskās informācijas sistēma
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis	RNP	sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks"
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra	RP BJC	Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs
NVD	Nacionālais veselības dienests	RP SIA	Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību
NVO	nevalstiskā organizācija	RPA	Rīgas pašvaldības aģentūra
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>angļu val. Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)	RPP	Rīgas pašvaldības policija
PI	Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija	RPP VNC	Rīgas pašvaldības policijas Videonovērošanas centrs
PII	pirmsskolas izglītības iestāde	RPR	Rīgas plānošanas reģions
PIL	Publisko iepirkumu likums	RSAC	Rīgas sociālās aprūpes centrs
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	RSD	Rīgas Sociālais dienests
Programma	Rīgas attīstības programma 2014.-2020.gadam	RTAB	nodibinājums "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs"
PRV	prioritārais rīcības virziens	RTG	rentgenogrāfija
PVN	pievienotās vērtības nodoklis	RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
PVO	Pasaules Veselības organizācija	RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
RBP	Rīgas brīvostas pārvalde	RV	rīcības virziens
RCB	Rīgas Centrālā bibliotēka	RVC	Rīgas vēsturiskais centrs
RD	Rīgas dome	SAC	ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas
RD APC	Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centrs	SAM	specifiskais atbalsta mērķis
RD ĀP	Rīgas domes Ārlietu pārvalde	SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
RD FD	Rīgas domes Finanšu departaments	SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
RD IKSD	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments	Stratēģija	Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
RD ITC	Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centrs	SUS	Stratēģijas uzraudzības sistēma
RD ĪD	Rīgas domes Īpašuma departaments	TEN-T	Eiropas transporta tīkls
RD LD	Rīgas domes Labklājības departaments	TEP	tehniski ekonomiskais pamatojums
		TIC	tūrisma informācijas centrs
		TmP	tematiskais plānojums
		UDV	universālā darba vieta

UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (<i>angļu val. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
URBACT	starpreģionu sadarbības programma
USG	ultrasonogrāfija
ŪPS	ūdens patēriņa skaitītājs
VAS	valsts akciju sabiedrība
VI	Veselības inspekcija
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
LR VK	Latvijas Republikas Valsts kontrole
VBTAI	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSIA	valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VT	vietējais ģeodēziskais tīkls
VVZD	Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata
ZG	Zemesgrāmata
ZI	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
ZGT	zemās grīdas tramvajs

Kopsavilkums par Stratēģijas un Programmas ieviešanu pārskata gadā

Ievads

RD PAD ir sagatavojis ikgadējo uzraudzības pārskatu – 2018.gada pārskats par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanu. Šis ir piektais pārskats pēc jauno Rīgas attīstības plānošanas dokumentu – Stratēģijas un Programmas – apstiprināšanas (Stratēģija un Programma tika apstiprinātas 2014.gada pavasarī).

Pārskata mērķis ir nodrošināt Rīgas pilsētas attīstības dinamikas izvērtēšanu. Pārskata informatīvais raksturs un vienkāršības princips ļauj jebkurai interesentam iepazīties ar paveikto Rīgā pārskata gadā.

Pārskats sastāv no kopsavilkuma par Stratēģijas un Programmas ieviešanu pārskata gadā, virzības uz Stratēģijā izvirzīto IM sasniegšanu, RV rezultātu aprakstiem, secinājumiem un rekomendācijām. Katra RV apraksts sastāv no RV formulējuma, apkopojuma par nozīmīgajiem notikumiem un faktiem, būtiskāko rezultātīvo rādītāju analīzes, Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpildes analīzes, kartēm, kurās atzīmētas pārskata gadā veiktās darbības apkaimēs un nozares ekspertu vērtējuma.

Pārskata pielikumā atrodams Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķu virzības novērtējums – rezultātīvo rādītāju dinamika (skat. 1.pielikumu), Programmas Rīcības plāna izpilde 2017. un 2018.gadā (skat. 2.pielikumu) un Programmas Investīciju plāna izpilde 2017. un 2018.gadā (skat. 3.pielikumu).

Izstrādājot Pārskatu, tiek izmantota informācija no 29 RD iestādēm un struktūrvienībām. Lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par apmierinātību ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā, tiek veikta regulāra aptauja atbilstoši Rīgas IM un RV, aptaujājot vairāk kā 2 000 respondentu Rīgas apkaimēs. Lai novērtēšanas process būtu objektīvāks, ārējo vērtējumu par RV izpildi sniedz 5 nozaru eksperti (ekonomikas joma, sociālā joma, pilsētvides jomā, pārvaldības jomā un NVO jomā). Tāpat, tiek apzinātas būtiskās izmaiņas arī no ārējiem avotiem – mediju monitoringa, Lursoft datu bāzes u.c. avotiem.

Rīcības virzienu dinamikas analīze

Balstoties uz RV rezultātīvo rādītāju analīzi un ekspertu sniegto novērtējumu, **salīdzinoši sekmīga virzība uz nospraustā mērķa sasniegšanu ir sekojošos RV:**

- PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība
- RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam
- RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvide
- RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas
- RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe
- RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma
- RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība
- RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība
- RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana
- PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte
- RV17 Augoša daudzprofilu osta
- RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums

Turpretī nepietiekoša virzība uz nospraustā mērķa sasniegšanu ir sekojošos RV:

- RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm
- RV9 Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis
- PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija
- RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana
- RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana
- RV15 Laba vides kvalitāte
- RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība

Kopējā rezultātīvo rādītāju analīze

Pārskatā 19 RV ietvaros kopumā tiek analizēti 187 rādītāji, no kuriem:

- ↑ 67 rādītājiem pozitīva tendence
- ↓ 62 rādītājiem negatīva tendence
- ⇒ 58 bez būtiskām izmaiņām

No 187 rezultatīvajiem rādītājiem, 40 rezultatīvie rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (rādītāju detalizēto novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Vienlaikus no 187 rezultatīvajiem rādītājiem, par 33 rādītājiem savu vērtējumu sniedz Rīgas iedzīvotāji. 2019.gada aprīlī tika veikta Rīgas iedzīvotāju aptauja, kuras ietvaros ar tiešo interviju metodi respondentu dzīvesvietās tika apjautājs 2 171 respondents visās 58 Rīgas pilsētas apkaimēs. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, vispozitīvāk no iedzīvotāju puses tiek vērtēti tādi pašvaldības darba aspekti kā kultūras pasākumu pieejamība un to norise Rīgā (88%), kanalizācijas pieejamība mājvietā (86%), sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamība (85%) u.c. (1.attēls).

1.attēls

Avots: Aptauja

Salīdzinot ar 2018.gadu, 2019.gadā paaugstinājies iedzīvotāju vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos bērniem (+3%),

personisko (un mājokļa) drošību (+2%), dzeramā ūdens kvalitāti apkaimē (+2%) un trokšņu līmeni apkaimē (+1%).

Aptaujas dalībnieki tika lūgti nosaukt trīs lietas, kas uzlabojušās Rīgā pēdējā gada laikā. 25,6% respondentu minējuši satiksmes infrastruktūras uzlabošanu (tiek remontētas ielas, uzlabojusies sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāte un gājējiem domātā infrastruktūra), 24,7% norādījuši, ka tā ir pilsētas labiekārtošana (t.sk. bērnu rotaļlaukumu ierīkošana, graustu un māju remonts un iekšpagalmu labiekārtošana), kā trešo lietu 14% respondentu minējuši vides jautājumu veiksmīgu risināšanu (parki, zaļās zonas, kā arī tīrība un sakoptība pilsētā).

Savukārt, kritiskāk novērtēti šādi pašvaldības darba aspekti: iespēja ietekmēt pašvaldības lēmumus, iespēja piedalīties pilsētas attīstības plānošanā un lēmumu pieņemšanā, izteikt viedokli, transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāte pilsētā, mājokļu piedāvājums un kvalitāte Rīgas pilsētā kopumā, iespēja saņemt informāciju par pašvaldības darbu un iespēja iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos pieaugušajiem (2.attēls).

2.attēls

Avots: Aptauja

Tāpat aptaujas ietvaros rīdziniekiem tika lūgts nosaukt arī trīs lietas, kas būtu pirmām kārtām jārisina viņu apkaimē. 47,8% aptaujāto respondentu minējuši vajadzību uzlabot satiksmes infrastruktūru (arī minot nepieciešamību sakārtot ielu infrastruktūru, kā arī nepieciešamību risināt autostāvvietu jautājumus), 29,6% norādījuši uz vajadzību veikt pilsētas labiekārtošanu (t.sk. daudzdzīvokļu namu iekšpagalmu labiekārtošanu, graustu, māju remontu un bērnu rotaļlaukumu ierīkošanu), 18,9% vienlaikus minējuši vides jautājumu papildu risināšanu (visbiežāk nosaucot nepieciešamību uzlabot pilsētas tīrību un sakoptību, kā arī parku un zaļās zonas nepietiekamību).

Tāpat iedzīvotāji norādījuši, ka personīgi svarīgākās problēmas, ar kurām saskarās pašlaik, ir augošas cenas, inflācija, izdzīvošanas izmaksas, ekonomiskā situācija Latvijā, nodokļi, veselība un sociālā drošība, pensija u.c.

Aktīvāka rīcība ir nepieciešama sekojošo RV rādītāju sasniegšanā:

PRV1 rādītāji:

- Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri reģistrējušies rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas PII
- Iedzīvotāju vērtējums par iespējām pieaugušajiem iesaistīties pulciņos, kolektīvos
- Audzēkņu skaits Rīgas pilsētas pašvaldības: interešu iestādēs

RV2 rādītāji:

- Nometnēs iesaistīto bērnu un jauniešu skaits
- Brīvā laika centru apmeklējumu skaits

RV3 rādītājs:

- Iedzīvotāju vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi u.tml.) pieaugušajiem

RV4 rādītājs:

- Iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli

RV6 rādītāji:

- Potenciāli zaudētie mūža gadi
- Veselīgi nodzīvotie dzīves gadi

- Iedzīvotāju vērtējums par primārās veselības aprūpes ārstu (t.sk. ģimenes ārstu) kvalitāti un pieejamību

RV7 rādītājs:

- Ģimeņu skaits, kas saņem sociālā darba pakalpojumu

RV9 rādītāji:

- Iedzīvotāju vērtējums par mājokļu piedāvājumu Rīgā

RV10 rādītājs:

- AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits

PRV11 rādītāji:

- Sabiedriskā transporta joslu kopgarums, km
- Iedzīvotāju vērtējums par transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti
- Iedzīvotāju vērtējums par gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti pilsētā
- Veloinfrastruktūras kopējais garums Rīgā, km
- Iedzīvotāju vērtējums par esošo veloslietuvu kvalitāti Rīgā
- Iedzīvotāju vērtējums par iespēju pārvietoties ar velosipēdu Rīgā
- Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar velotransportu katru vai gandrīz katru dienu
- Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar autotransportu katru vai gandrīz katru dienu

RV12 rādītāji:

- Sašķiroto atkritumu daudzums
- Sašķiroto atkritumu īpatsvars no kopējā sadzīves atkritumu apjoma

RV13 rādītājs:

- Pašreizējais atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits pret nepieciešamo skaitu

RV14 rādītāji:

- Graustu skaits (A, B, C un D kategorija) kopā
- Grausti A kategorijas

RV15 rādītāji:

- Normatīvo aktu prasībām atbilstošas iekšzemes peldvietas
- NO2 gada vidējā koncentrācija monitoringa stacijās
- Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par teritorijas tīrību pilsētā

PRV16 rādītājs:

- Ārvalstu tiešās investīcijas

RV19 rādītāji:

- Budžeta ieņēmumu un izdevumu starpība (deficīts)
- Rīgas pilsētas pašvaldības tiešā parāda dinamika
- Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu kopumā
- Iedzīvotāju vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (t.sk. plāniem, lēmumiem utt.)
- Iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli

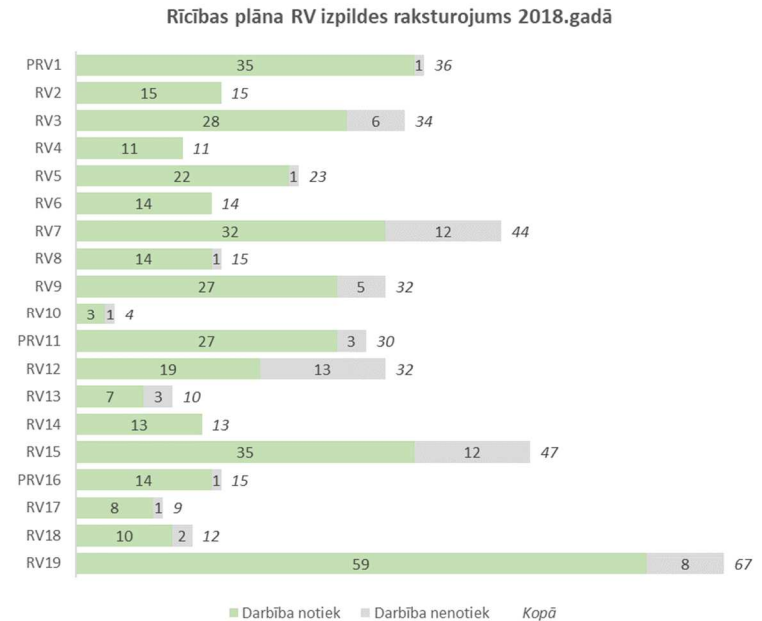
Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV ietvaros tika norādīti 463 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 393 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 70 pasākumu ietvaros nenotika darbība (visbiežāk minot finansējuma trūkumu) vai netika sniegta informācija par veiktajām darbībām (4.attēls). Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

Vienlaikus Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 232 projekti, no kuriem 153 projekti jeb 66% bija ieviešanā, savukārt 79 projekti netika īstenoti (5.attēls). Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

Kopumā par Programmas Rīcības plāna un Investīciju plāna izpildi 2018.gadā bija atbildīgas 28 RD struktūrvienības un iestādes. Programmas RV un tiem pakārtoto pasākumu un aktivitāšu īstenošanā iesaistīto RD struktūrvienību un iestāžu apkopojums sniegts 1.tabulā.

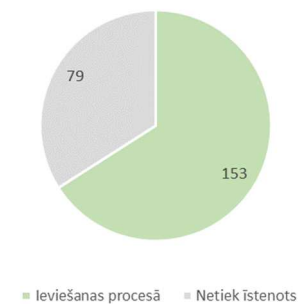
4.attēls

Avots: RD PAD

5.attēls

Investīciju plāna RV izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Pārskats par Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam Rīcības plāna un Investīciju plāna izpildi 2018.gadā atbildīgajām RD struktūrvienībām un iestādēm

Struktūrvienība/Rīcības virziens	PRV1	RV2	RV3	RV4	RV5	RV6	RV7	RV8	RV9	RV10	PRV11	RV12	RV13	RV14	RV15	PRV16	RV17	RV18	RV19	
RD Finanšu departaments																				
RD Pilsētas attīstības departaments																				
RD Īpašuma departaments																				
RD Izglītības, kultūras un sporta departaments																				
RD Labklājības departaments																				
RD Satiksmes departaments																				
RD Mājokļu un vides departaments																				
RD Apmeklētāju pieņemšanas centrs																				
RD Informācijas tehnoloģiju centrs																				
RD Ārlietu pārvalde																				
RD Sabiedrisko attiecību nodaļa																				
Rīgas pašvaldības policija																				
Rīgas pilsētas būvvalde																				
Rīgas brīvostas pārvalde																				
Rīgas Austrumu izpilddirekcija																				
Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija																				
Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija																				
Nodibinājums "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs"																				
RPA "Rīgas enerģētikas aģentūra"																				
RPA "Rīgas gaisma"																				
RPA "Rīgas pilsētas arhitekta birojs"																				
RPA "Rīgas pieminekļu aģentūra"																				
RP SIA "Rīgas satiksme"																				
SIA "Rīgas pilsētbūvnieks"																				
SIA "Rīgas namu pārvaldnieks"																				
SIA "Rīgas meži"																				
SIA "Rīgas ūdens"																				
AS "Rīgas siltums"																				

Avots: RD PAD

Rīgas pilsētas ilgtermiņa mērķu virzības novērtējums

IM1 Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība

Sabiedrību veido iedzīvotāji, kas ir pašvaldības darbības galvenā mērķa grupa. Sabiedrības jeb cilvēkkapitāla kvalitāte – prasmes, zināšanas, veselība, aktivitāte – ir arī viens no galvenajiem ekonomikas attīstību sekmējošiem faktoriem.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM1 sasniegšanu, taču PRV1, RV2, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV9, RV12, RV14 un RV19 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM1 ietvaros noteikti 8 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (6.attēls):

↑ 3 rādītājiem pozitīva

↓ 1 rādītājam negatīva

⇒ 4 rādītājiem bez būtiskām izmaiņām

Neviens no 8 analizētajiem rādītājiem nav sasniedzis 2030.gadā plānoto vērtību (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

6.attēls

Iedzīvotāju skaits bez būtiskām izmaiņām ⇒

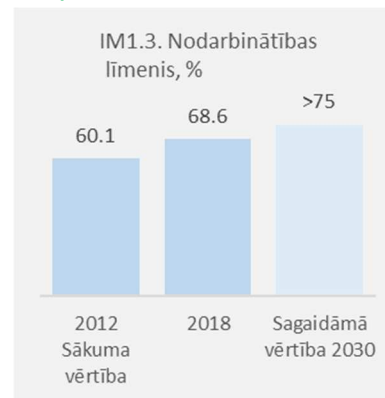
Avots: CSP

Iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars pieaug +11%

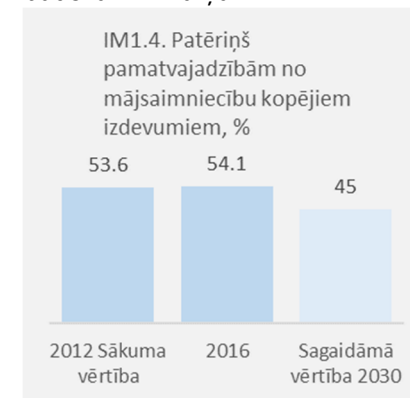
Avots: CSP

Nodarbinātības līmenis pieaug +14%

Avots: CSP

Patēriņš pamatvajadzībām bez būtiskām izmaiņām ⇒

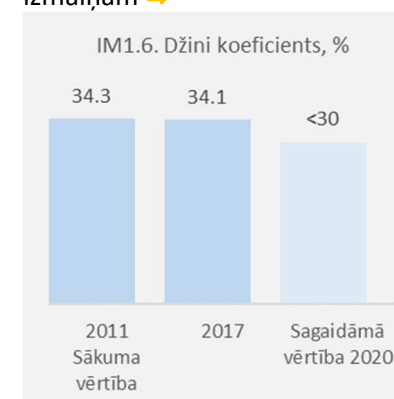
Avots: CSP

Patēriņš atpūtai un kultūrai bez būtiskām izmaiņām ⇒

Avots: CSP

Džini koeficients bez būtiskām izmaiņām ⇒

Avots: CSP

Vēlētāju aktivitāte pieaug

+6%

Avots: CSP

Apmierinātība ar pašvaldības darbu

sarūk -18%

Avots: CSP

- Rīdzinieku veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšana, sakārtojot un pilnveidojot sporta infrastruktūru pilsētā, organizējot un popularizējot daudzveidīgas bezmaksas sporta nodarbības.
- Sabiedrības uzticības pašvaldības darbam atgūšana, nodrošinot labas pārvaldības principu ievērošanu un ieviešanu.
- Sadarbības starp pašvaldību, NVO un iedzīvotājiem veicināšana, aptverot arvien lielāku iesaistīto skaitu dažādos projektos, aktivitātēs, arī lēmumu pieņemšanā, tādā veidā arī stiprinot Rīgas iedzīvotāju lokālpatriotismu.

Rādītāju analīze norāda uz nepieciešamību mērķtiecīgi turpināt uzsāktās un proaktīvi aizsākt jaunas aktivitātes, lai veicinātu pilsētas iedzīvotāju skaita stabilizēšanos un pieaugumu, ekonomisko aktivitāti, labklājību, izglītošanās iespēju pieejamību jebkurā vecumā. Būtiski ir paaugstināt iedzīvotāju uzticēšanos pašvaldībai – iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu ievērojami kritusies, no 69,1% 2012.gadā līdz 56,5% 2018.gadā.

Ilgtermiņa mērķa izaicinājumi

IM1 aptver daudzas Rīgas pilsētas ilgtspējīgai attīstībai nozīmīgas jomas, tādēļ saglabājas arī plašs izaicinājumu jeb problēmjautājumu loks, kas jārisina:

- Demogrāfiskās situācijas nelabvēlīgo tendenču novēršana, piemēram, iekšējā migrācija – ilgstoši novērojama tendence jaunām ģimenēm pārcelties uz Pierīgu.
- Kvalitatīvas izglītības nodrošināšana visās Rīgas apkaimēs, mazinot augošo izglītības kvalitātes polarizāciju starp centra un apkaimju skolām.
- Rīdzinieku kvalifikācijas celšana, nodrošinot izglītības un pilnveidošanās iespējas visa mūža garumā, radot iespēju mainīgos apstākļos iegūt jaunas zināšanas un prasmes.

IM2 Inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika

Ekonomika ir publisko un individuālo ienākumu pamats, kas indivīdam dod iespēju uzturēt sevi un savu ģimeni, kas sabiedrībai kopumā nodrošina publisko pakalpojumu sniegšanu un publiskās infrastruktūras uzturēšanu un attīstību. Ekonomikas galvenais dzinējs ir uzņēmējdarbība, bet pašvaldības sūtība ekonomikas attīstībā – uzņēmējdarbības sekmēšana, t.sk. kopā ar valsti veidojot labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi un veicinot inovatīvu tehnisko risinājumu ieviešanu.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM2 sasniegšanu, taču PRV1, RV10, RV12, PRV16, RV17 un RV18 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM2 ietvaros noteikti 4 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (7.attēls):

↑ 2 rādītājiem pozitīva

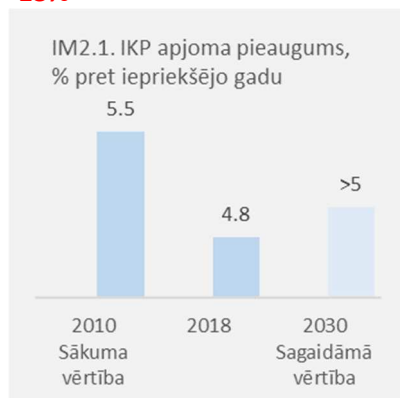
↓ 2 rādītājiem negatīva

Kopumā 1 no 4 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2030.gadā plānoto vērtību (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

7.attēls

IKP pieaugums stabils

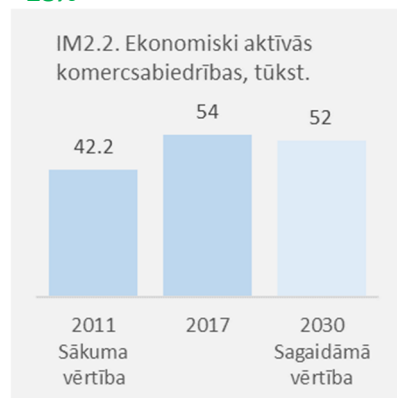
-13%

Avots: CSP

Komerccabiedrību skaits palielinās

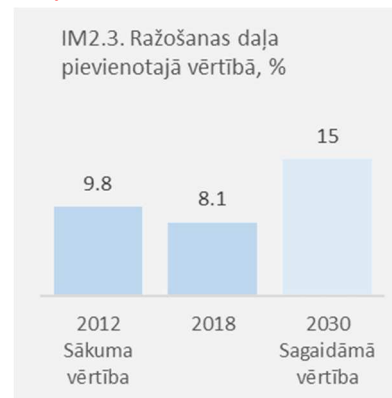
+28%

Avots: CSP

Ražošanas īpatsvars krītas

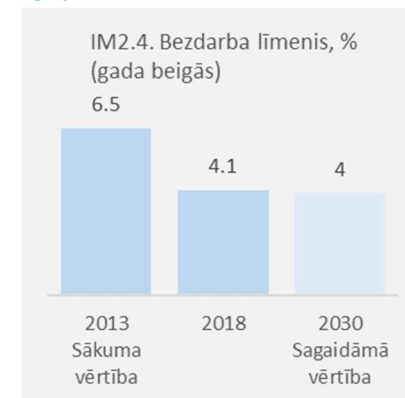
-17%

Avots: Pašvaldības publiskais pārskats

Bezdarba līmenis samazinās

-37%

Avots: NVA

Analizējot rezultatīvo rādītāju progresu, jāatzīmē, ka Rīgas ekonomikā jau astoto gadu pēc kārtas bija vērojams ekonomiskās aktivitātes pieaugums, Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2018.gadā IKP palielinājās par 4,8%. Lai arī apstrādes rūpniecības kopējā pievienotā vērtība faktiskajās cenās nav samazinājusies, ņemot vērā straujo pieaugumu būvniecībā (2018.gadā par 21,9%), informācijas un tehnoloģiju nozarē (2018.gadā par 13%) un citās nozarēs, ražošanas īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā ir samazinājies. Bezdarba līmenis 2018.gada beigās bija vien 4%, kas ir zemākais kopš 2008.gada.

Ilgtermiņa mērķa izaicinājumi

Uzņēmējdarbība un darba iespējas ir iedzīvotāju labklājības pamats, attiecīgi darbavietu esamība var piesaistīt iedzīvotājus pilsētā, savukārt to trūkums

veicināt iedzīvotāju emigrāciju. Lai veicinātu IM2 sasniegšanu, pašvaldībai ir būtiski risināt sekojošu jautājumu sakārtošanu:

- Infrastruktūras sakārtošana (gan ceļu infrastruktūra, gan inženiertehniskā infrastruktūra) un tās pieejamības veicināšana visās Rīgas apkaimēs.
- Jaunu atbalsta instrumentu veidošana dažādu biznesa ideju realizēšanai, piemēram, piedāvājot uz noteiktu laiku pašvaldības neizmantotās teritorijas vai ēkas biznesu ideju testēšanai vai arī NĪN atlaides.
- Staptautiskas sadarbības veicināšana, veicinot Rīgas, t.sk. Rīgas uzņēmumu atpazīstamību un investīciju piesaisti.

IM3 Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide

Droša un sakārtota pilsētvide ir daudzfunkcionāla, atvērta ar brīvi pieejamu infrastruktūru un attīstīta vide, kurā ir patīkami uzturēties īslaicīgi kā ciemiņam vai dzīvot, strādāt un atpūsties pastāvīgi. Tā ir pilsētvide, kas piesaista tūristus, uzņēmējus un investorus.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM3 sasniegšanu, taču PRV1, RV2, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV9, RV12, RV14 un RV19 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM3 ietvaros noteikti 10 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (8.attēls):

↑ 5 rādītājiem pozitīva

↓ 3 rādītājiem negatīva

⇒ 2 rādītājiem bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 3 no 10 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši 2030.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

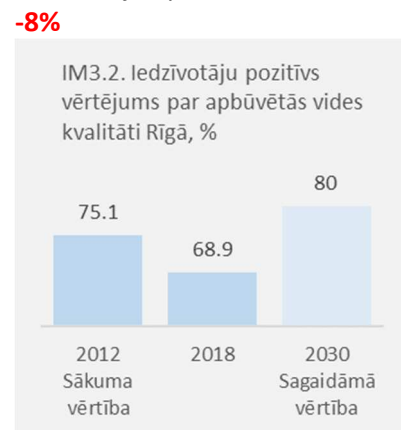
8.attēls

Migrācijas saldo pieaugums

Avots: CSP

Iedzīvotāju apmierinātība samazinās

Avots: Aptauja

Iedzīvotāju apmierinātība samazinās

-13%

Avots: Aptauja

Iedzīvotāju vērtējums uzlabojas

+7%

Avots: Aptauja

Iedzīvotāju vērtējums kritisks

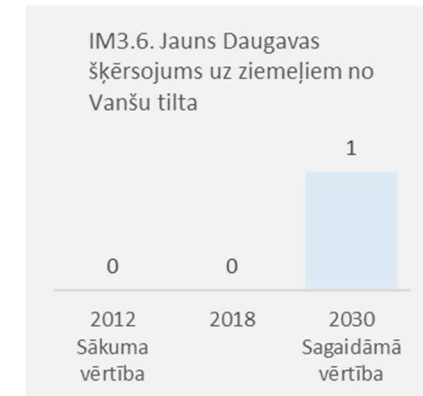
+6%

Avots: Aptauja

Nav uzbūvēts jauns šķērsojums

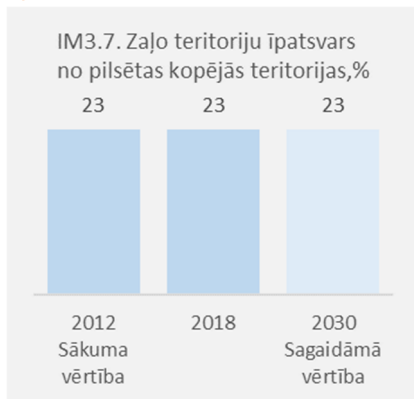
⇒

Avots: RD

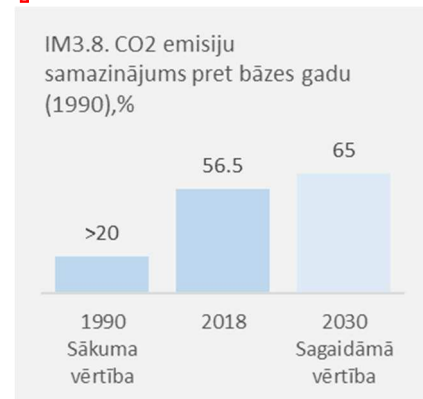

Zaļo teritoriju īpatsvars saglabājas

Avots: RD PAD

CO2 emisiju pieaugums

Avots: REA

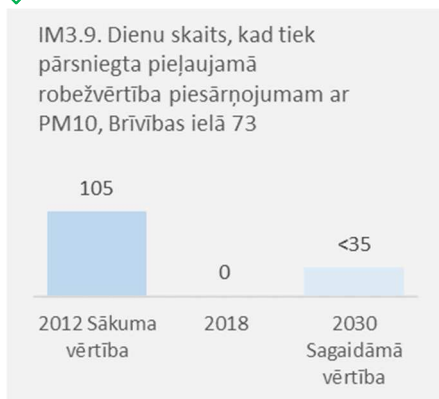
Analizējot rezultātīvo rādītāju progresu, jāsecina, ka, lai arī kopējā tendence iezīmējas pozitīva pret rādītāju sākotnējo vērtību, daļai rādītāju virzība ir atšķirīga no plānotās sagaidāmās vērtības. Ievērojami ir kritusies iedzīvotāju apmierinātība par apbūvētās vides kvalitāti gan Rīgā kopumā, gan savā apkaimē, tāpat arī vērtējums par gājējiem domāto ielu infrastruktūras kvalitāti. Būtisks progress nav bijis vērojams arī iedzīvotāju vērtējumā par transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti, šis rādītājs joprojām ir kritiski zems. Lai arī gaisa kvalitāti raksturojošie rādītāji nepārsniedz normatīvos aktos pieļaujamās robežvērtības, jāatzīmē, ka pēdējos gados palielinās gaisa piesārņojums pilsētā.

Ilgtermiņa mērķa izaicinājumi

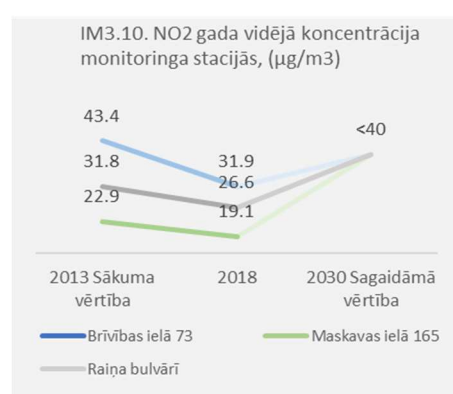
Kvalitatīvas pilsētvides attīstība ir priekšnoteikums rīdzinieku dzīves kvalitātes un pilsētas konkurētspējas veicināšanai. IM3 sasniegšanā pašvaldībai ir būtiski rast risinājumus, kas ir pielāgojami atbilstoši procesiem pilsētvidē:

- Ūdensmalu attīstība, piestātņu infrastruktūras sakārtošana, nodrošinot pieeju pie ūdens un izveidojot interešu enkurobjektus gar ūdensmalām.
- Publiskās ārtelpas sakārtošana, nodrošinot kvalitatīvu pilsētvidi apkaimēs – rotaļu laukumi, apstādījumi, gājēju celiņi (apgaisojums, segums).
- Lietusūdens novadīšanas sistēmas sakārtošana, novēršot autotransporta satiksmes traucējumus un zaudējumus, kas rodas plūdu laikā.
- Gaisa kvalitātes uzlabošana, ieviešot mobilitātes risinājumus – ērta un droša sabiedriskā transporta ieviešana, velo infrastruktūras uzlabošana, stāvvietu nodrošināšana un citu pasākumu ieviešana, kas mazina auto nepieciešamību ikdienas lietošanai Rīgas centrā, kas ir viens no galvenajiem gaisa piesārņojuma avotiem.
- Padomju laika daudzdzīvokļu namu sakārtošana, veicinot ēku atjaunošanu.

Netiek pārsniegta normatīvajos aktos pieļaujamā robežvērtība

Avots: MVD

Avots: MVD

IM4 Rīga – starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole

Rīga kopā ar tās aglomerāciju dzīvo vairāk nekā miljons iedzīvotāju. Rīgas starptautisko potenciālu veido kā izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums, pilsētā koncentrētās izglītības, zinātnes un valsts pārvaldes iestādes, tā arī uzņēmējdarbības resursi, osta un kultūrvide. Piederība Ziemeļeiropas metropoļu tīklam Rīgai sniedz labu atpazīstamību ne tikai Eiropas, bet arī pasaules mērogā. Rīgas starptautiskais potenciāls un tā izmantošana ir svarīga ne vien pašai pilsētai, bet arī Latvijas reģioniem un valstij kopumā.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM4 sasniegšanu, taču RV10, PRV16, RV17 un RV18 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM4 ietvaros noteikti 6 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (9.attēls):

↑ 5 rādītājiem pozitīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 2 no 6 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši 2030.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

9.attēls

Pasažieru apgrozījums aug +47%

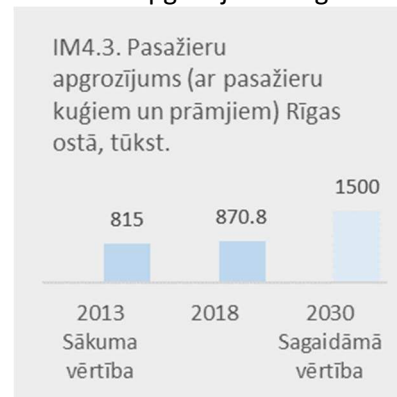
Avots: Starptautiskā lidosta "Rīga"

Tiešo reisu skaits palielinās +27%

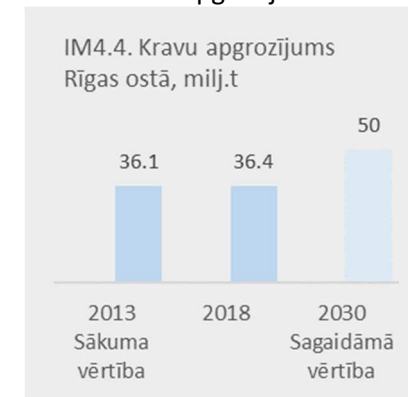
Avots: Starptautiskā lidosta "Rīga"

Pasažieru apgrozījums aug +7%

Avots: CSP

Stabils kravu apgrozījums +1%

Avots: RBP

Ārvalstu tiešās investīcijas pieaug +9%

Avots: SIA "Lursoft"

Rīgas kredītreitings paaugstinās ↑

Avots: Kredītreitinga aģentūras

Rīgas pilsētas pašvaldības sistemātisks darbs pie transporta pieejamības uzlabošanas un cieša sadarbība starp visām gaisa, jūras, dzelzceļa un autoceļu transporta infrastruktūras paplašināšanā un modernizēšanā iesaistītajām pusēm ir veicinājusi IM4 rezultatīvo rādītāju uzlabošanu.

Ilgtermiņa mērķa izaicinājumi

Pilsētas starptautiskās nozīmes paplašināšana – transporta, darījumu un pasākumu infrastruktūras attīstība pilsētā ir viens no būtiskākajiem starptautiskās konkurētspējas faktoriem. IM4 sasniegšanā pašvaldībai ir svarīgi veicināt sabiedriski nozīmīgu objektu būvniecību:

- Nacionālās koncertzāles būvniecība, kas veicinātu Rīgas ekonomikas, kultūras un tūrisma konkurētspēju starptautiskajā vidē.
- Starptautiskā kongresu centra izbūve veicinātu Rīgas kā biznesa darījumu vietas nozīmes palielināšanos, radot priekšnoteikumus darījumu un pasākumu infrastruktūras attīstībai.
- Rail Baltica veiksmīga integrēšana kopējā transporta sistēmā un esošajā infrastruktūrā, izbūvējot ērtu publisko piekļūšanu – jaunus pievades ceļus, estakādes.

Vienlīdz svarīga ir arī Rīgas pilsētas pašvaldības un tās aglomerācijas pašvaldību sadarbības stiprināšana, palielinot reģiona globālo konkurētspēju.

Rīgas pilsētas rīcības virzienu progresa novērtējums

PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība

Izglītības sistēmas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājus ar tautsaimniecībai nepieciešamo kompetenci – zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu. Pašvaldības uzdevums izglītības jomā ir gādāt par vispārējo (t.sk. pirmsskolas), interešu, profesionālās ievirzes un daļēji par profesionālo izglītību.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Nodrošinot Rīgas bērniem un jauniešiem izglītošanas iespējas, 2018./2019. mācību gadā pašvaldības administratīvajā teritorijā **kopumā darbojās 114 vispārizglītojošās skolas, un tās apmeklēja 69 024 skolēnu**, no kuriem 6 042 bija pirmklasnieki. Galvaspilsētā darbojās 150 pašvaldības dibinātas PII un 65 pirmsskolas izglītības grupas pie 13 vispārizglītojošajām skolām, divām speciālajām skolām un viena interešu centra. **Kopskaitā pirmsskolu grupās bija nodrošināta vieta apmēram 26 tūkst. bērnu.**¹
- 2018.gadā izglītības iestāžu infrastruktūras sakārtošanas ietvaros **atjaunota Rīgas Franču liceja ēka 5 355 m² platībā**, kurā izveidota 31 mācību klase, garderobe 600 audzēkņiem, ēdamzāle ar 274 vietām, aktu zāle ar 209 sēdvietām, konferenču zāle, atsevišķas telpas sporta nodarbībām un skolas administrācijai. Visās telpās uzstādīts skolai nepieciešamais aprīkojums un mēbeles. Rīgas Franču liceja ēkas atjaunošana ļāva nodrošināt mācību procesu visiem skolēniem vienā maiņā.²
- Turpinot iepriekšējos divos gados aizsākto RD IKSD padotības iestāžu aprīkošanu ar jauniem datoriem, **2018.gadā skolām piegādāti 1 327 datori**, 88 datori – sešu interešu izglītības iestāžu datorklasēs, 12 datori ar specializētu programmatūru Māras Muižnieces Rīgas Mākslas skolas datorklasei un 180 datori Rīgas Centrālajā bibliotēkā un filiālbibliotēkās.³
- Veicinot veselīga uztura pieejamību pašvaldības izglītības iestādēs, sākot ar 2018./2019.mācību gadu, **brīvpusdienas nodrošinātas** ne tikai 1.-9.klašu bērniem, bet arī **visiem Rīgas skolu 10.-12.klašu skolēniem, kopskaitā**
gandrīz 14 000 audzēkņu. Lai to nodrošinātu, 2018.gada vasarā vairākās skolās tika paplašinātas un pielāgotas ēdamzāles un remontētas virtuves.⁴
- Lai uzlabotu pieeju karjeras izglītības atbalstam Rīgas skolu audzēkņiem, 2018.gadā īstenots projekts “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”. Projekta ietvaros **44 Rīgas vispārizglītojošo skolu 1.-12.klases skolēniem īstenoti karjeras atbalsta pasākumi**. Karjeras atbalsta pasākumi notika arī 7.-12.klases skolēniem 24 izglītības iestādēs, kas nav tieši iesaistītas projektā. **Kopumā 38 051 Rīgas skolēns tika iesaistīts projekta pasākumos, aptverot karjeras plānošanas jautājumus**, to vidū pašnovērtējuma veikšanu, darba tirgus iepazīšanu, izglītības iespēju izpēti, karjeras lēmuma pieņemšanu u.c.⁵
- Apzinoties arvien pieaugošo interesi par elektroniku un robotiku bērnu vidū, pārskata gada novembrī Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza atbalstu izglītojošā pasākuma “**Elektronikas diena 2018**” organizēšanai. **Pasākums vienuviet pulcēja rekordlielu elektronikas entuziastu skaitu – 250 bērnus un 50 skolotājus**, kas aktīvi mērojās spēkiem elektronikas konkursos un robotikas sacensībās.⁶
- Valsts mācību olimpiādēs piedalījās 237 Rīgas izglītības iestāžu audzēkņi. Apliecinot labu zināšanu līmeni, **Rīgas skolēni ieguva 47 – 1.vietas, 72 – 2.vietas un 82 – 3.vietas. Starptautiskajās mācību olimpiādēs rīdiniēki 2018.gada vasarā izcīnījuši 4 sudraba un 6 bronzas medaļas**. Pārskata gadā uz Latvijas Skolēnu zinātniskās pētniecības darbu konferenci **izvirzīti 244 Rīgas skolēnu darbi, no kuriem 38 ir godalgoti.**⁷

¹ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 13.09.2018.

² <https://pasvaldiba.riga.lv>, 03.09.2018.

³ <https://izglitiba.riga.lv>, 31.08.2018.

⁴ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 25.09.2018.

⁵ <https://izglitiba.riga.lv>, 26.04.2018.

⁶ <https://izglitiba.riga.lv>, 29.11.2018.

⁷ <https://izglitiba.riga.lv>, 31.08.2018.

Rezultatīvo rādītāju analīze

PRV1 ietvaros noteikti 16 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 8 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 5 rādītājiem negatīva tendence

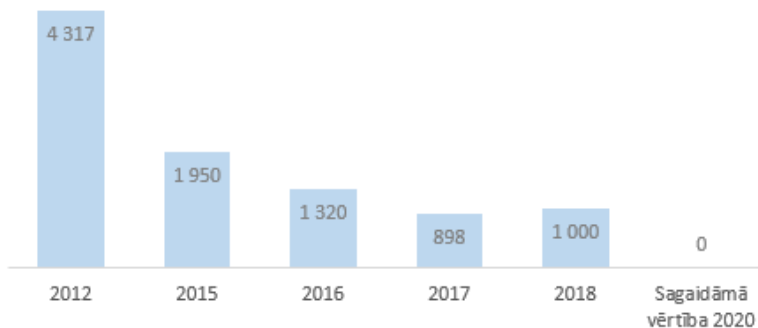
⇒ 3 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 5 no 16 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, par 102 bērniem palielinājies pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri ir reģistrējušies rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas PII. Pārskata gadā rindā bija 1 000 bērnu, kuriem nebija nodrošināta vieta (1.1.attēls). Kopumā pārskata gadā pašvaldības PII apmeklēja 26 315 audzēkņi, par 164 bērniem vairāk kā 2017.gadā, kad pašvaldības PII apmeklēja 26 151 audzēkņi. Visvairāk trūkst vietu pašiem mazākajiem bērniem – vecumā no 1,5 gada vecuma. Pašvaldībai ir noslēgti sadarbības līgumi ar 140 privātām izglītības iestādēm par pirmsskolas izglītības programmu apguvi. Līdzfinansējums tika maksāts par 6 390 bērniem. Ir noslēgti 593 līgumi ar privātiem bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem – auklēm, kuras pieskata 1 266 mazuļus.

1.1.attēls

Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri reģistrējušies rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādē

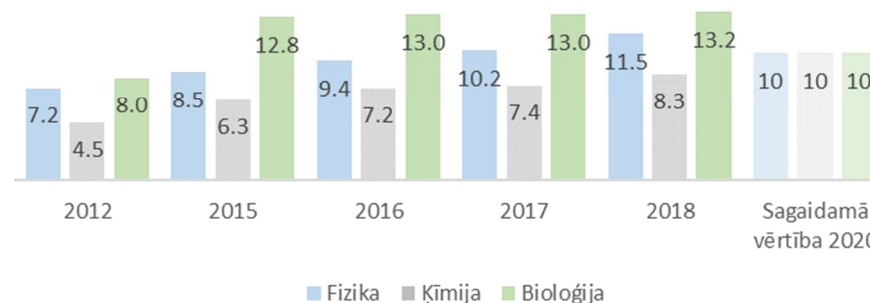

Avots: RD IKSD

Pateicoties mūsdienīgu dabaszinātņu mācību priekšmetu kabinetu izveidei un to aprīkošanai ar interaktīviem mācību resursiem, Rīgas vispārizglītojošo skolu audzēkņiem palielinās interese par ķīmiju, fiziku, bioloģiju un citām eksaktajām zinātnēm. Kā rezultātā, 2018.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Rīgas pilsētas vidusskolās vērojams eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvara pieaugums (1.2.attēls).

1.2.attēls

Eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās, %

Avots: RD IKSD

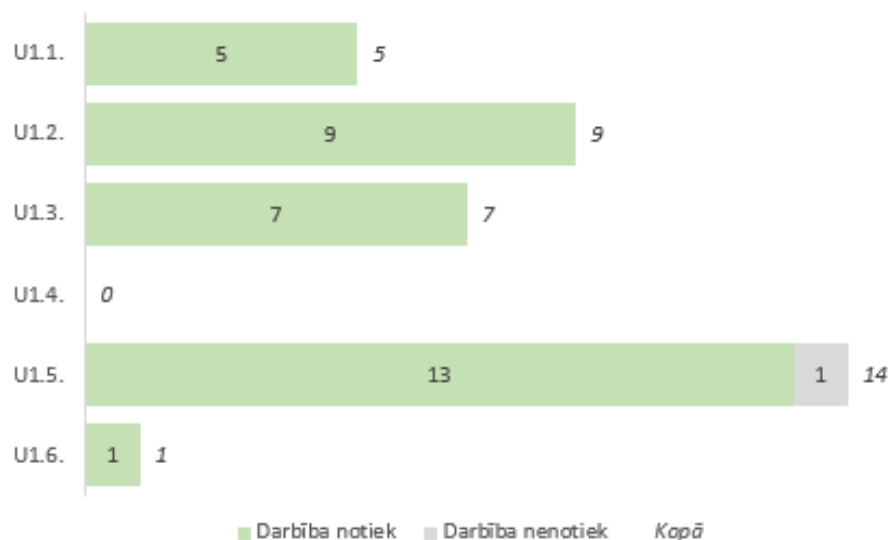
Salīdzinājumā ar 2017.gadu, 2018.gadā par 0,2 procentpunktiem samazinājies 9.klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai liecību apliecības vietā. Savukārt 12.klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai liecību atestāta vietā, 2018.gadā samazinājies par 2,3 procentpunktiem. Lai sniegtu individualizētu konsultatīvo, sociāli pedagoģisko un finansiālu atbalstu tiem Rīgas pilsētas skolu 5.-12.klases skolēniem, kuriem ir neattaisnoti mācību kavējumi, grūtības mācībās, konflikti ar pedagogiem un klases biedriem, kuri ir iesaistīti vardarbībā, Rīgas pilsētas pašvaldība turpināja ESF projekta "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" īstenošanu.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam PRV1 tika norādīti 36 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. Pārskata gadā 35 pasākumi un aktivitātes bija īstenošanas procesā (1.3.attēls), nodrošinot PRV1 ietvaros definēto uzdevumu izpildes progresu. 1 pasākuma ietvaros darbība netika īstenota finansiālu apsvērumu dēļ. Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

1.3.attēls

Rīcības plāna PRV1 izpildes raksturojums 2018.gadā

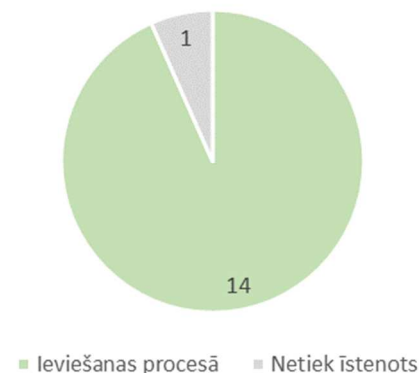

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam PRV1 ietvaros tika iekļauti 15 projekti. Vērtējot to īstenošanas progresu pārskata gadā, secināms, ka 14 attīstības projekti atrodas ieviešanas procesā, bet 1 projekts netiek īstenots finansiālu apsvērumu dēļ (1.4.attēls). Detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

1.4.attēls

Investīciju plāna PRV1 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

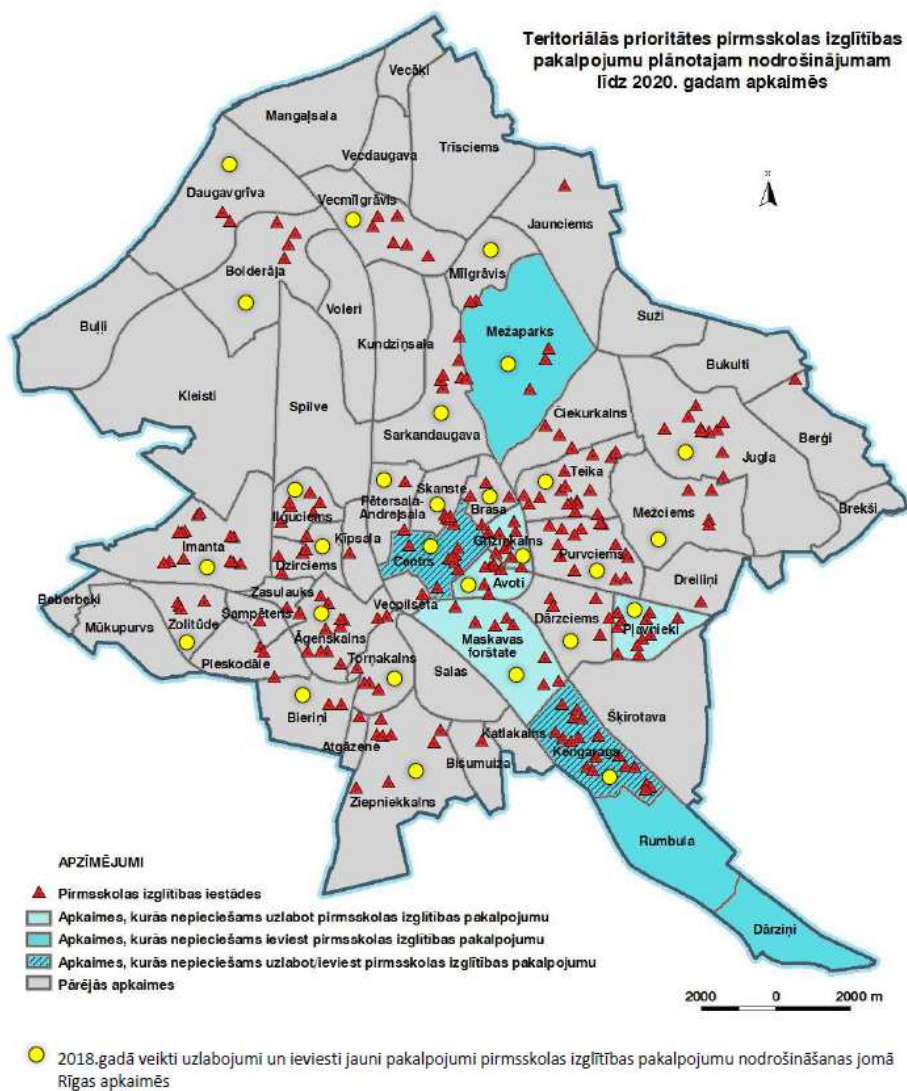
Budžets

2018.gadā Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi izglītībai sastādīja EUR 345 081,0 tūkst., t.sk. investīcijas EUR 26 111,0, kas nozīmē, ka gada laikā budžeta izdevumi ir pieauguši par EUR 15 869,7 tūkst. Pārskata gadā budžeta izdevumu pieaugums bija vērojams tādās budžeta kategorijās kā "Pirmsskolas izglītība" (+EUR 1 425,8 tūkst.), "Pamatizglītība, vispārējā un profesionālā izglītība" (+EUR 10 149,5 tūkst.), "Līmeņos nedefinētā izglītība" (+EUR 4 086,1 tūkst.) u.c.

Darbības Rīgas apkaimēs

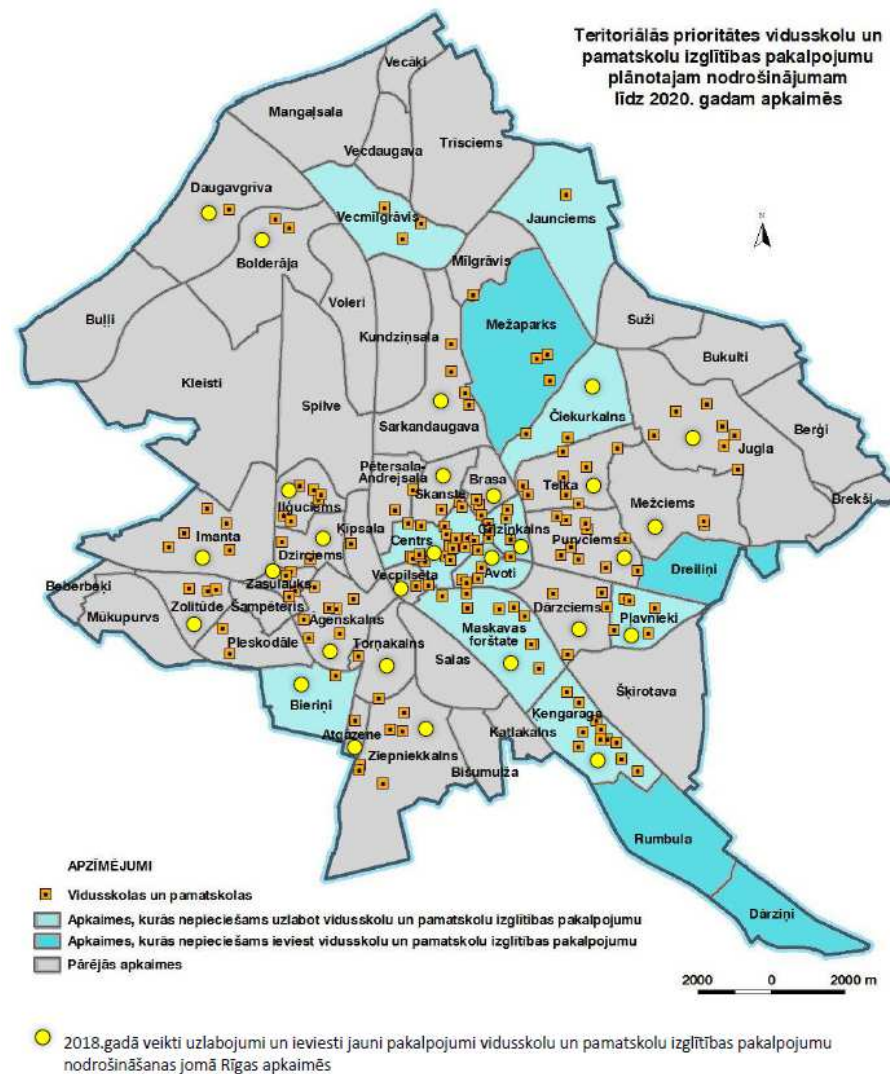
2018.gadā uzlabojumi pirmsskolas izglītības pakalpojumu nodrošināšanas jomā veikti 28 Rīgas pilsētas apkaimēs – Āgenskalnā, Avotos, Bierīnos, Bolderājā, Brasā, Centrā, Daugavgrīvā, Dārzcīemā, Dzircīemā, Grīziņkalnā, Ilģuciemā, Imantā, Juglā, Ķengaragā, Maskavas forštatē, Mežaparkā, Mežcīemā, Mīlgrāvī, Pētersalā-Andrejsalā, Pļavniekos, Purvciemā, Sarkandaugavā, Skanstē, Teikā, Torņakalnā, Vecmīlgrāvī, Ziepniekkalnā un Zolitūdē. Savukārt jauni pakalpojumi ieviesti Ilģuciemā, Skanstē un Ziepniekkalnā (1.5.attēls).

1.5.attēls

Avots: RD PAD

1.6.attēls

Avots: RD PAD

Uzlabojumi vidusskolu un pamatskolu izglītības pakalpojumu nodrošināšanas jomā 2018.gada veikti 28 Rīgas apkaimēs – Āgenskalnā, Atgāzenē, Avotos, Bieriņos, Bolderājā, Brasā, Centrā, Čiekurkalnā, Daugavgrīvā, Dārzciemā, Dzirciemā, Grīziņkalnā, Ilģuciemā, Imantā, Juglā, Ķengaragā, Maskavas forštatē, Mežciemā, Pļavniekos, Purvciemā, Sarkandaugavā, Skanstē, Teikā, Torņakalnā, Vecpilsētā, Zasulaukā, Ziepniekkalnā un Zolitūdē. Vienlaikus jauni pakalpojumi ieviesti Bolderājā un Centrā (1.6.attēls).

Nozares eksperta viedoklis

Eduards Filippovs, SIA “Baltic Id” valdes loceklis

Laikā, kad norit pāreja uz kompetenču pieejas ieviešanu pirmsskolā, īpaši nozīmīgi ir turpināt uzsākto atbalstu pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveidei.

Interesu iestādes apmeklējošo audzēkņu skaita samazinājums pārskata periodā liecina par nepieciešamību veikt bērnu interešu izpēti, lai izvērtētu pašreizējo piedāvājumu un rastu iespējas jaunu pieprasītu programmu īstenošanai.

Mūžizglītība ir izglītības process, kas dzīves garumā balstās uz mainīgām vajadzībām iegūt zināšanas, prasmes un pieredzi, tādēļ pārskata periodā veiktās aktivitātes ir nākotnē paplašināmas, lai tās uzrunātu plašāku mērķauditoriju.

Lai Rīgas pilsētā nodrošinātu kvalitatīvu un mūsdienīgu izglītību, tai jābūt pieejamai, proti, iestāžu tīklam un to teritoriālajam izvietojumam jāatbilst demogrāfiskajai situācijai, kvalitatīvai un resursefektīvai. Īpaša uzmanība pievēršama tieši pirmsskolai, jo šajā laikā veiktais ieguldījums katrā bērnā būs kā pamats viņa turpmākajiem panākumiem, tādēļ papildus investīcijām mūsdienīgu mācību līdzekļu un mācību metodiku iegādei un to integrēšanai PII mācību programmās ir kritiska nozīme.

Neatkarīgi no tā, vai bērns apmeklē pašvaldības, privāto PII vai tam tiek nodrošināts pieskatīšanas pakalpojums, tam pieejamā izglītības kvalitāte nevar būt kādā veidā pazemināta.

Jaunā mācību satura un kompetenču pieejas efektīvai ieviešanai ir jānodrošina atbilstoši mācību līdzekļi, metodikas un personāla sagatavošana. Rīgas pirmsskolas izglītības kvalitātei jātuvojas labākajiem pasaules standartiem.

Nepieciešams turpināt atbalstīt kompetenču pieejas ieviešanu skolās, sākotnēji izanalizējot pirmsskolā uzkrāto labo praksi, cenšoties virzīties uz iespējami individuālu pieeju, kā piemēram, veikt informācijas un datu apkopojumu un tālāku izmantošanu par audzēkni, tā interesēm un talantiem, satura apgūšanas un mācīšanās paradumiem u.c.

RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam

Jaunatnes politikas mērķis Latvijā ir uzlabot jauniešu dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, atbalstot darbu ar jaunatni un nodrošinot jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Lai veicinātu jauniešu līdzdalību un atbalstītu iniciatīvas labvēlīgas vides un sadarbības veidošanā izglītības iestādēs, pašvaldībā un vietējā kopienā, 2018.gada oktobrī Rīgā norisinājās Latvijas valsts simtgadei veltītā pasākumu cikla "Pilsoniskās līdzdalības un labo darbu maratons" Rīgas reģiona noslēguma pasākums "**Labo darbu festivāls 2018**". Festivāla ietvaros **32 izglītības iestāžu aktīvākie labo darbu veicēji** no Rīgas, Babītes un Garkalnes novadiem **dalījās savā pieredzē līdzdalības aktivitāšu un labo darbu īstenošanā** gan izglītības iestādes ietvaros, gan vietējā kopienā.⁸
- Sagaidot Latvijas valsts simtgadi, 2018.gada oktobrī Rīgas interešu izglītības centri īstenoja **pasākumu ciklu "Tā daļa manas Rīgas"**, aicinot iedzīvotājus kopā ar iestāžu skolotājiem, bērniem un jauniešiem iepazīt un no jauna piedzīvot savu pilsētu. Kopumā pasākumu cikls ietvēra 14 notikumus interešu izglītības iestādēs 13 dienās. Pasākumu ciklu noslēdza 28.oktobrī VEF Kultūras pilī organizētais koncerts "Tā daļa manis...", kurā piedalījās kolektīvi no 10 Rīgas bērnu un jauniešu centriem, kopumā vairāk nekā 400 dalībnieki.⁹
- 2018.gada jūnijā Rīgā ar vērienīgu bezmaksas koncertu vasaras saulgriežu noskaņās **ieskandināti XVIII Baltijas valstu studentu Dziesmu un deju svētki "Gaudeamus"**. Koncerts vienkopus pulcināja dalībniekus no Latvijas augstskolu korjiem, deju kopām un mūziķus. Koncerta apmeklētāji varēja baudīt Līgo svētku tematikai veltītu dziesmu un deju izlasi no deju koncerta "Līgo nakts mistērija" un koncerta "Jāņu dziesmas".¹⁰

- Lai atbalstītu esošo pašpārvalžu līderu prasmes un veicinātu nākamo pašpārvalžu līderu prasmju attīstību, 2018.gada novembrī jauniešu centrā "Kaņieris" Rīgas izglītības iestāžu pašpārvalžu aktivisti organizētas divu dienu **praktiskās apmācības "Kā vadīt pašpārvaldi, lai sasniegtu izcilu jauniešu kopdarbu?"**. Apmācībās tika iepazītas tādas tēmas, kā motivācija, efektīva komunikācija, grupu vadība.¹¹ Savukārt, lai savstarpēji dalītos ar skolēnu pašpārvalžu darbības labās prakses piemēriem, pārskata gada decembrī norisinājās skolēnu pašpārvalžu konference "**Pašpārvalde skolā – pieredze un iespējas**".
- Rīgas pašvaldība pārskata gadā līdzfinansēja vairākus neformālās izglītības pasākumus, kas attīsta bērniem un jauniešiem darba tirgū nepieciešamās prasmes. Piemēram, veicinot vēlmi novērtēt Rīgas izglītības iestāžu interešu izglītības šūšanas un modelēšanas programmu audzēkņu radošo darbību, bērnu un jauniešu centrs "Daugmale" organizēja Rīgas atklāto modes skati "**Cik dažādi mēs esam!**", kurā demonstrēšanai un vērtēšanai tika piedāvāti 88 tērpi, piedaloties 74 dalībniekiem (15 Rīgas interešu izglītības kolektīvi).¹² Iepazīstīnot ar kino industriju, tika noorganizēta radošā darbnīca "**Taisām kino kopā!**", kuras laikā 30 Rīgas audzēkņi ieguva pamatzināšanas par dažādām profesijām filmēšanas laukumā, uzzināja par iespējām darboties kino industrijā, nofilmēja savu filmu un demonstrēja to draugiem kinoteātrī.
- Lai dotu iespēju bērniem, kuri pa vasaru paliek Rīgā, bez maksas saturīgi un interesanti pavadīt laiku, **sešās RCB filiālēs** 2018.gada vasaras mēnešos **notika 56 radošās darbnīcas**, kuras kopumā apmeklēja 670 apmeklētāji. Visas radošās nodarbības bērniem **vadīja brīvprātīgie Rīgas iedzīvotāji**.

⁸ <https://izglitiba.riga.lv>, 11.10.2018.

⁹ <https://izglitiba.riga.lv>, 01.10.2018., 30.10.2018.

¹⁰ <https://izglitiba.riga.lv>, 07.06.2018.

¹¹ <https://izglitiba.riga.lv>, 21.11.2018.

¹² <https://izglitiba.riga.lv>, 15.04.2018.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV2 ietvaros noteikti 4 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 2 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 2 rādītājiem negatīva tendence

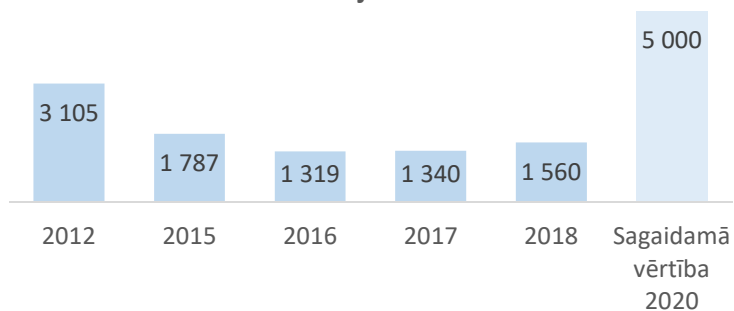
Kopumā 2 no 4 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Salīdzinot ar 2017.gadu, 2018.gadā jauniešu neformālās izglītības programmās iesaistīto jauniešu skaits palielinājās par 16,4% (2.1.attēls). Minētā rādītāja pieaugumu nodrošināja skolēnu pašpārvalžu aktīvistiem organizētās aktivitātes, kuras rīkoja Rīgas jauniešu centrs "Kaņieris" un citas jauniešu neformālās izglītības jaunatnes organizācijas, kā piemēram, jauniešu studija "BaMbus", biedrība "Movement Spontaneous", biedrība "Jaunatnes attīstības un sadarbības multikulturālā apvienība" u.c.

Pārskata gadā, izmantojot Rīgas jauniešu centra "Kaņieris" infrastruktūru, jaunatnes organizācijas ir organizējušās vairāk nekā 400 izglītojošos pasākumus saviem biedriem un citiem Rīgas jauniešiem. Savukārt, izmantojot Rīgas jauniešu centra "Kaņieris" tehnisko nodrošinājumu un āra dzīves ekipējumu, jaunatnes organizācijas nodrošināja 135 pasākumu norisi ārpus centra telpām.

2.1.attēls

Jauniešu neformālās izglītības programmās iesaistīto jauniešu skaits

Avots: RD PAD

2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, vērojams atbalstīto jauniešu un jaunatnes organizāciju projektu skaita samazinājums par 4,7%. Jāatzīmē, ka kopš 2015.gada pašvaldībā ir stabila projektu konkursu sistēma jaunatnes jomā, kuru ietvaros atbalsts pieejams jauniešu iniciatīvām, brīvā laika projektiem, jaunatnes organizāciju kapacitātes stiprināšanas projektiem un skolēnu pašpārvalžu sadarbības projektiem. Konkrētajā gadā iesniegto pieteikumu skaits atkarīgs no organizāciju kapacitātes, konkursu tēmu aktualitātes jauniešiem un cita (ārējā) finansējuma pieejamības, piemēram, no Jaunatnes valsts programmas.

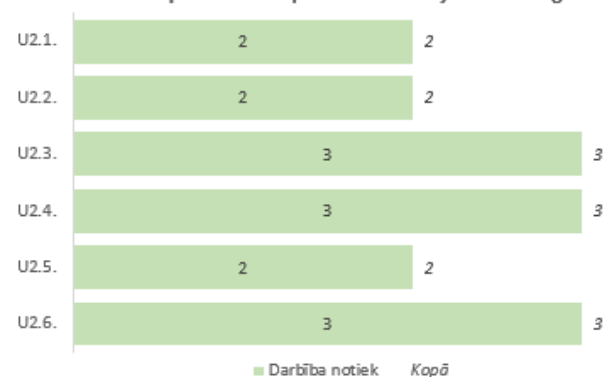
2018.gadā nometnēs bija iesaistīti 13 200 bērni un jaunieši, kas ir par 2,3% vairāk kā 2017.gadā (12 900). Tas apliecina nemainīgi augstu pieprasījumu pēc atklātajām nometnēm un, ņemot vērā organizatoriskās izmaksas, daudzi nometņu organizētāji atteikušies no nometnēm nelielam bērnu/jauniešu skaitam, pārorientējoties uz nometnēm ar vismaz 30 dalībniekiem.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV2 tika norādīti 15 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. Pārskata gadā visi 15 pasākumi un aktivitātes bija īstenošanas procesā (2.2.attēls), nodrošinot RV2 ietvaros definēto uzdevumu izpildes progresu. Detalizētu informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

2.2.attēls

Rīcības plāna RV2 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam RV2 ietvaros tika iekļauts 1 projekts, kura īstenošana nav notikusi, jo 2018.gadā nebija pieejami ES un Nacionālā līmeņa projektu konkursi šādu projektu atbalstam. Detalizētu informāciju par projekta realizāciju skat. 3.pielikumā.

Budžets

RV ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas no RD budžeta līdzekļiem, kā arī piesaistot ES fondu finansējumu, tādējādi izdevumi pārsvarā tiek iekļauti RD iestāžu un struktūrvienību pamatbudžetos.

Nozares eksperta viedoklis

Alija Turlaja, biedrības “Rīgas Apkaimju alianse” valdes priekšsēdētāja

Rīgas pilsētas darba ar jaunatni 2019.-2023.gadam plānā ir atzīmēts, ka ir jāveicina “skolēnu pašpārvaldes līdzdalību lēmumu pieņemšanā izglītības iestāžu ikdienas procesos”, kas liek domāt, ka pašreizēja skolu fiziskā un sociālā vide ir joprojām mazpiemērota efektīvai skolēnu pašpārvaldes darbībai – aktīvistu būtu daudz vairāk, ja pašpārvaldes būtu ar reālām tiesībām pieņemt lēmumus un iespējām rīkoties, saņemot vienaudžu atbalstu. To varētu veicināt skolotāju – skolēnu partnerība, lai abas puses varētu sadarboties atbilstošāko risinājumu meklēšanā un tad, ja skola radītu skolēniem iespēju paust idejas, kā veidot labāku skolu, kopā ar viņiem īstenotu labākās idejas.

Lai nodrošinātu nometnes pašvaldības pārvaldībā esošajās iestādēs, ir jāsaprot, kāda ir esošo pašvaldības īpašumu (izglītības un kultūras iestāžu) pieejamība un kapacitāte.

Kopumā, domājot par brīvā laika pavadīšanas iespējām bērniem un jauniešiem, vēl arvien ir aktuāls jautājums par Rīgas pilsētvides sniegtajām iespējām un to integrēšanu ar brīvo laiku saistītās nodarbēs, jo vieta kā resurss rada priekšnoteikumus pašorganizācijai. Jāatceras, ka tieši jaunieši ir visaktīvākie publiskās ārtelpas lietotāji, tāpēc publiskās ārtelpas kvalitāte (iespējas to radoši un droši izmantot) būs preventīvs ieguldījums, lai nebūtu jauniešu ikdienas bezdarbība un būs kā priekšnoteikums labākai sociālai integrācijai.

Lai dotu iespēju dažādu sociālo grupu pārstāvošiem jauniešiem, it sevišķi riskam pakļautajiem, tai skaitā bērniem pārejas vecumā sasniegt “to līmeni”, kurā viņi iekļautos jauniešu sabiedrībā (piemēram, apmeklētu brīvā laika

centrus, iestātos jauniešu organizācijās, veiktu brīvprātīgo darbu u.c.) pilsētā ir nepieciešama jauniešu neformālo starptelpu¹³ izveide ar ģeogrāfisko pārklājumu, prioritizējot apkaimes ar lielāku iedzīvotāju skaitu vai ar sliktāku brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošinājumu (sporta iespējas, neformālās izglītības iestādes, bibliotēkas). Šajās jauniešu starptelpās daļēji varētu īstenot tās programmas, kas būtu īpaši paredzētas riska grupas jauniešiem, turklāt tās varētu kalpot par informācijas izplatīšanas kanālu (ziņas sasniegtu mērķauditoriju tieši).

Lai nodrošinātu brīvā laika pavadīšanas projektus vasaras brīvlaikā un nometņu organizēšanu, ir steidzami jāaktualizē lēmums par Rīgā vienīgās stacionārās nometnes “Vecāķi”, Vecāķu prospektā 82/86, pārbūvi un tās pielāgošanu neformālās izglītības vajadzībām.

---

¹³ Ar starptelpu ir domātas fiziskas vietas pilsētā, telpas, būves (vissezonas) ar iespēju tajās uzturēties un pavadīt brīvo laiku, kas nav formalizēts (bez pieteikšanās aktivitātēm).

RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvidē

RV galvenais uzdevums ir nodrošināt kultūras dzīves norišu daudzveidību un tradicionālo vērtību saglabāšanu. Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina kultūrvides pilnveidošanu un attīstību, Dziesmu un deju svētku procesu, tradicionālu, modernu un mūsdienīgu pasākumu organizēšanas iespējas, Rīgas pilsētas pašvaldības kultūras iestāžu darbības pilnveidošanu, piedāvājot jaunas interešu izglītības programmas un kultūrizglītības programmas dažādām vecuma grupām.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Kopumā pārskata gadā vairums **kultūras pasākumu aizvadīti Latvijas simtgades zīmē**, nodrošinot Latvijas valsts simtgades Rīgas pilsētas programmā 2017.-2021.gadam iekļauto pasākumu un projektu sekmīgu īstenošanu, stiprinot Latvijas sabiedrības valstsgribu, piederības sajūtu savai valstij un rosinot pašorganizējošus procesus un sadarbību.
- Pārskata gadā **eksploatācijā nodots Mežaparka Lielās estrādes pirmais atjaunošanas posms**. Pārbūves laikā tika palielināts skatītāju vietu skaits līdz 77 000. Izmantojot visai sarežģītas metāla konstrukcijas, izbūvēta pergola, kurā izvietotas plašas telpas pasākumu apmeklētāju vajadzībām – ēdināšanai, ģērbtuvēm, tirdzniecībai. Pārbūvētajā Dziesmu svētku estrādē ir veikti arī apkārtnes labiekārtošanas darbi, pēc iespējas saglabājot apkārtnes dabisko ainavu. Savukārt pēc Dziesmu svētkiem tika uzsākti darbi pie pašas estrādes demontāžas un jaunās estrādes būvniecības.¹⁴ Vienlaikus pārbūvētais dziesmu svētku estrādes Mežaparkā skatītāju lauks **konkursa “Latvijas Būvniecības Gada balva” ietvaros saņēma vienu no balvām “Grand prix” kā vērienīgākais un nozīmīgākais 2018.gada objekts**.
- Savukārt Rīgas pilsētas arhitekta biroja organizētā konkursa ietvaros **VEF Kultūras pils ieguva nomināciju “Sabiedrības atzinība”**. VEF Kultūras pils ir objekts, kura pārmaiņas ir pamanījuši ļoti daudzi rīdzinieki, jo tas atrodas stratēģiski nozīmīgā vietā iebraucot pilsētā no Vidzemes puses Pārbūves rezultātā objekts ir pārtapis par mūsdienu prasībām atbilstošu, daudzfunkcionālu celtni.
- Lai nodrošinātu līdzvērtīgu kultūras pakalpojuma nodrošinājumu, 2018.gadā uzsākta **Kultūras un atpūtas centra “Imanta” ēkas renovācijas**

1.kārta, paredzot fasādes atjaunošanas un inženiertīklu atjaunošanas darbus.

- Pārskata gadā notikuši **XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki**, kas kopumā pulcēja 43 tūkst. dalībniekus no 118 pašvaldībām un citām valstīm, kur latviešu diaspora saglabā un attīsta Dziesmu svētku tradīciju. Septiņu dienu laikā izskanējušas vairāk nekā 65 koncertprogrammas – koru, deju un instrumentālās. Latvijas iedzīvotājus un viesus ar savu mākslu priecēja arī pūtēju orķestri, koklētāji, vokālie ansambļi, folkloras grupas utt.¹⁵
- Vienlaikus **uzsākti Latvijas Okupācijas muzeja pārbūves darbi**, kā rezultātā plānots uzbūvēt “Nākotnes namu” un piemiņas mākslas objektu “Vēstures taktīla”. Arhitektoniskais risinājums paredz esošajai muzeja ēkai celt jaunu piebūvi, esošo ēku atstājot tumšos toņos, saglabājot oriģinālo apdari, kas tādējādi simbolizē pagātnei, bet jauno piebūvi veidojot gaišu, simbolizējot tagadni.¹⁶

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV3 ietvaros noteikti 13 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 3 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 6 rādītājiem negatīva tendence

⇒ 4 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 2 no 13 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

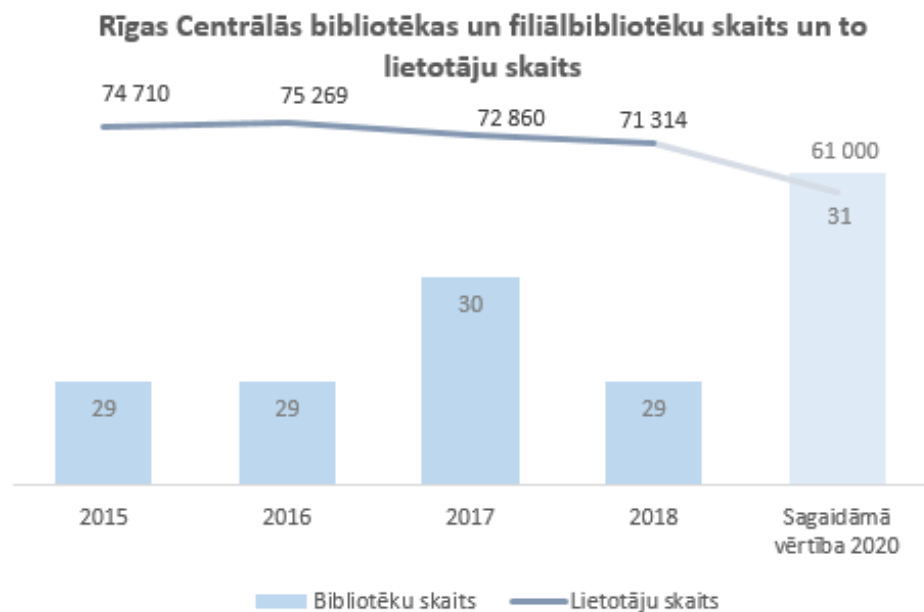
¹⁴ <https://www.lsm.lv/>, 07.06.2018.

¹⁵ <https://www.riga.lv/>, 09.07.2018.

¹⁶ Latvijas Būvniecība, “Okupācijas muzeja pārbūve”, 08.11.2018.

Vērtējot izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka pārskata gadā par 2,19% samazinājies Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku lietotāju skaits, 2018.gadā veidojot 71,3 tūkst. apmeklētāju. Minētais lietotāju skaita samazinājums skaidrojams ar to, ka pārskata gadā Ķengaraga un Torņakalna filiālbibliotēkās norisinājās pārbūves darbi, kā rezultātā pārskata gadā filiālbibliotēkas lietotājiem lielāko daļu laika bija slēgta. Vienlaikus likvidēta filiālbibliotēka "Zvirbulis", pamatojoties ar ēkas Lapu ielā 24, kurā atradās filiālbibliotēka, tehniskā un funkcionālā stāvokļa neatbilstību bibliotēkas vajadzībām un bibliotēku akreditācijai izvirzītajām prasībām (3.1.attēls).¹⁷

3.1.attēls

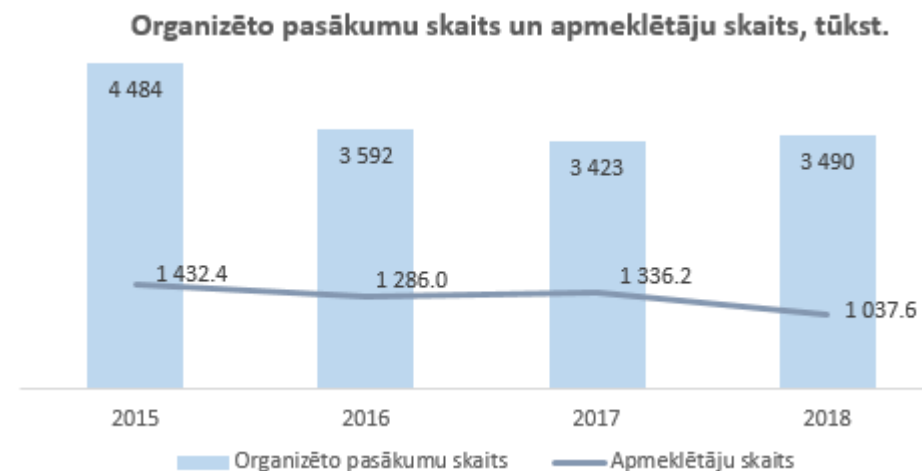

Avots: RCB

¹⁷ Rīgas Centrālās bibliotēkas 2018.gada pārskats, 2019

Savukārt, kopumā vērtējot kultūras pasākumu apmeklētāju kvantitatīvo samazinājumu Rīgas pilsētā, secināms, ka tas atspoguļo Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu, kā arī to apmeklētāju iesaistīšanos Latvijas Nacionālā kultūras centra rīkotajās XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku norisēs, kā arī Latvijas valsts simtgades pasākumu norisēs valstī, samazinoties no 1 336,2 tūkst. 2017.gadā uz 1 037,6 tūkst. 2018.gadā jeb samazinoties par 22,3%. Vienlaikus jāpiemin, ka organizēto pasākumu skaits pilsētā ir pieaudzis nebūtiski, salīdzinot ar 2017.gadu, par 67 pasākumiem (3.2.attēls).

3.2.attēls

Avots: RD IKSD

Lai gan iedzīvotāju vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi u.tml.) pieaugušajiem ir samazinājies līdz 51,5% jeb par 4,9 procentpunktiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, jānorāda, ka Dziesmu svētku gads uzrāda stabilu dalībnieku pieaugumu, pieaugot no 6 142 dalībniekiem 2017.gadā līdz 6 631 dalībniekam 2018.gadā, kas ir saistīts ar interesi par Dziesmu svētku tradīcijas iepazīšanu un dalību svētkos. Turpretim iedzīvotāju vērtējums par iespēju iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi u.tml.) bērniem, ir pieaudzis, sasniedzot

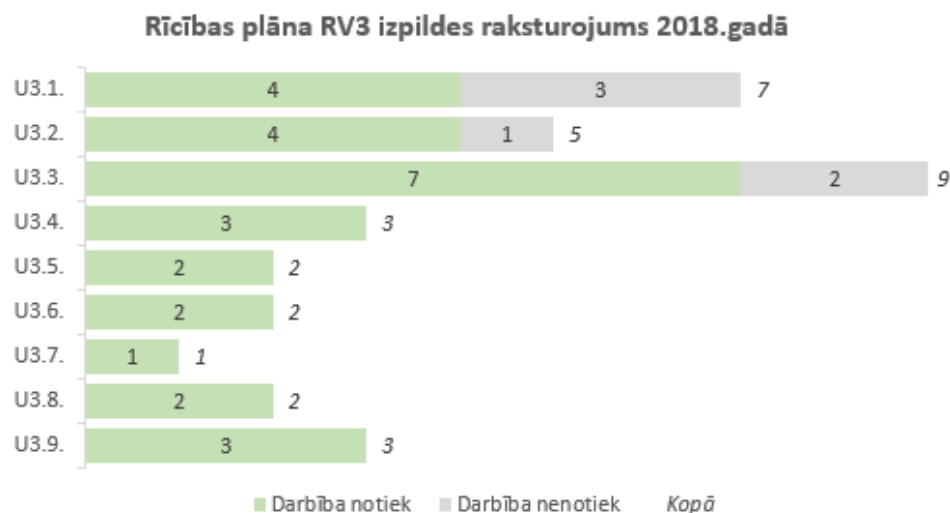
76,8%, kas ir par 3,1 procentpunktu vairāk kā 2017.gadā.

Kopumā iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras pasākumiem Rīgā būtiski nav mainījusies, saglabājot augstu vērtējumu – 88,3%, jāatzīmē, ka sasniedzamā vērtība 2020.gadā plānota 90%.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV3 ietvaros tika norādīti 34 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 28 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 6 pasākumu ietvaros nenotika pietiekama darbība, kā iemeslu pārsvarā minot finansējuma trūkumu (3.3.attēls), detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat.2.pielikumā.

3.3.attēls

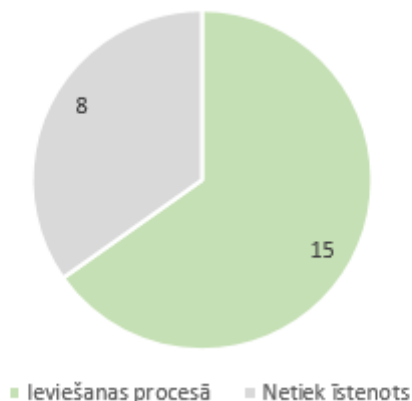

Avots: RD PAD

Vienlaikus Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 23 projekti, no kuriem 15 projekti bija ieviešanā, savukārt rīcības virziena ietvaros nav notikusi 8 projektu īstenošana, jo projektiem netika piešķirts finansējums (3.4.attēls). Informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

3.4.attēls

Investīciju plāna RV3 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Darbības Rīgas apkaimēs

Pārskata gadā veikti uzlabojumi bibliotēkas pakalpojumu nodrošināšanas jomā šādās apkaimēs Avotos, Maskavas forštatē, Juglā, Dzirciemā, Bolderājā, Imantā, Centrā, Čiekurkalnā, Pļavniekos, Grīziņkalnā, Ķengaragā, Sarkandaugavā un Bišumuižā. Galvenokārt veikti sīki remontdarbi logiem, durvīm, grīdai filiālbibliotēkās “Avots”, “Rēzna”, “Strazds”, “Pārdaugava” un Bolderājas, Imantas, Juglas filiālbibliotēkās. Daļēja vai pilnīga krāsojuma atjaunošana atsevišķās telpās tika veikta RCB, Čiekurkalna un Pļavnieku filiālbibliotēkās. Telpu atjaunošana lielā apjomā notika Ķengaraga filiālbibliotēkā, kur tika mainīts telpu funkcionālais plānojums, izbūvēta uzbrauktuve cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kāpņu seguma maiņa un citi izlases remontdarbi. Vienlaikus atjaunots Sarkandaugavas filiālbibliotēkas piegulošās teritorijas bruģa segums pie ieejas bibliotēkā. Grīziņkalna filiālbibliotēkā, pateicoties ēkas Alauksta ielā 10 iedzīvotāju atbalstam, tika veikta kanalizācijas cauruļu maiņa. Kosmētiskais remonts visās telpās tika veikts filiālbibliotēkā “Pūce”. Bišumuižas filiālbibliotēka tika pārcelta uz jaunām

telpām Bauskas ielā, savukārt Dzirciemā slēgta filiālbibliotēka “Zvirbulis”, kuras krājumi pārvesti uz filiālbibliotēku “Pārdaugava” (3.5.attēls).

3.5.attēls

Avots: RD IKSD un Rīgas Centrālās bibliotēkas 2018.gada pārskats, 2019

Budžets

Pašvaldības budžeta izdevumi kultūrai 2018.gadā veidoja EUR 49 007,9 tūkst., kas ir par EUR 8 121,1 tūkst. jeb 14,2% mazāk nekā gadu iepriekš.

Nozares eksperta viedoklis

Laine Šildere, SIA “Reģionālie projekti” telpiskās attīstības plānotāja

Par Rīgas nozīmi valsts kultūrvīdē kopumā liecina dati, ka vairāk nekā puse valsts iedzīvotāju 2018.gadā Rīgā ir apmeklējuši kādu kultūras pasākumu.

Atzīstami ir tas, ka līdztekus tradicionālās kultūras pasākumiem pilsētā jau vairākus gadus norit arī tādi pasākumi kā “Baltā nakts”, “Ziemassvētku egļu ceļš” u.c., un tiek veidotas arī jaunas tradīcijas – piemēram, Rīgas Starptautiskā laikmetīgās mākslas biennāle. Pozitīvi, ka vairāki no šiem pasākumiem un festivāliem ir apmeklētājiem brīvi pieejami, t.sk. organizēti pilsētvidē un vairāki – arī apkaimēs ārpus pilsētas centra. Tādējādi tiek paplašināta kultūras un atpūtas norišu daudzveidība pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, kā arī nostiprināta Rīgas starptautiskā atpazīstamība.

Jāņem vērā, ka bibliotēku loma mūsdienās mainās, tādēļ ir jāturpina nodrošināt, ka iedzīvotājiem bibliotēkās ir pieejami gan tradicionālie pakalpojumi, gan iespējas apgūt un uzlabot savas datorprasmes un patstāvīgi vai ar bibliotekāra palīdzību lietot, piemēram, e-pakalpojumus, kuri kļūst arvien izplatītāki. Pašvaldībai būtu jāvērtē iespējas atvērt filiālbibliotēkas vai cita veida bibliotēku pakalpojuma saņemšanas iespējas pilsētas daļās, kur to šobrīd trūkst. It sevišķi svarīgi tas būtu apkaimēs, kurās ir maz vai nav arī cita veida kultūras iestāžu.

Konsekventi jāturpina veicināt kultūras norišu organizēšanu pilsētas apkaimēs, nodrošinot pasākumu un cita veida kultūrnotikumu pieejamību plašākā pilsētas teritorijā. Jāturpina organizēt arī starptautiska mēroga pasākumus, tādējādi turpinot izmantot Rīgas kā vienas no lielākajām Baltijas jūras reģiona pilsētām potenciālu un ne tikai nodrošinot daudzveidīgu kultūras pasākumu programmu pilsētas iedzīvotājiem, bet arī piesaistot tūristus.

RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm

Sabiedrības integrācijas virsmērķis galvaspilsētā ir sekmēt saliedētas sabiedrības veidošanos, kurā tiek ievērotas demokrātiskas valsts vērtības un veidota noturīga piederības sajūta Rīgai, nodrošinot augstu sabiedrības locekļu līdzdalības un sadarbības līmeni.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Rīgas pašvaldībā pārskata gadā nodrošināts plašs aktivitāšu klāsts, lai veicinātu NVO un iedzīvotāju iesaistīšanos pašvaldībās darbībā. Tai skaitā:
  - **Turpināta projektu konkursu organizēšana** NVO, RD pakļautības iestādēm, sabiedrības integrācijas, brīvprātīgā darba, kā arī konkurss apkaimju iniciatīvu atbalstam, 2018.gadā **kopumā atbalstot 78 projektus** (no tiem 6 projekti atbalstīti konkursa ietvaros Rīgas pašvaldības padoto iestāžu brīvprātīgā darba programmu finansiāla atbalsta saņemšanai).
  - Rīgas pašvaldībā turpina veiksmīgi darboties starptautiski atzītais NVO nams. 2018.gadā tā telpas un aprīkojumu administratīvajam darbam, informatīviem, kultūras un izglītojošiem pasākumiem, izmantoja vairāk kā 225 NVO. Kopumā **NVO un NVO nama organizētie pasākumi pulcējuši 39 tūkstošus apmeklētāju.**
  - 2018. gadā projektu konkursa “Apkaimju iniciatīvas līdzdalības un piederības veicināšanai” ietvaros īstenoti 3 uzsaukumi, atbalstot un piešķirot finansējumu 21 projektam.
  - Veicinot jauniešu iesaisti un līdzdalību pašvaldības aktivitātēs, projektu konkursa skolēniem “Saliedēti dažādībā” ietvaros, 2018.gadā skolēnu komandas īstenoja 3 projektu idejas.
- Lai veicinātu sabiedrības integrācijas procesu, 2018.gadā Rīgas **pašvaldības “Sabiedrības integrācijas programmas” projektu konkursā biedrību, nodibinājumu, reliģisku organizāciju un RD padotībā esošo iestāžu sabiedrības integrācijas projektu finansiāla atbalsta saņemšanai, kopumā apstiprināti 38 projekti** (t.sk. pilsoniskās līdzdalības un savstarpējās sadarbības attīstības jomā – 9 projekti, sociālās integrācijas veicināšanas jomā – 18 projekti, kā arī iecietības veicināšanas un diskriminācijas novēršanas jomā – 11 projekti).
- 2018.gadā sadarbībā ar LVA **notika informatīvais seminārs mazākumtautību PII, kā arī tām PII, kuras strādā lingvistiski neviendabīgā vidē.** Ir uzsākts projekts “Profesionālās kompetences pilnveide pedagogiem, īstenojot mācību saturu lingvistiski neviendabīgā vidē”, kura laikā tiek pilnveidota pedagogu profesionālā kompetence, nodrošinot pirmsskolas izglītības satura un latviešu valodas integrētu apguvi lingvistiski neviendabīgā vidē atbilstīgi kompetencēs balstītam mācību saturam un mūsdienīga izglītošanās procesa prasībām.¹⁸
- Vienlaikus, lai stiprinātu vienu no sabiedrības integrācijas priekšnosacījumiem – valsts valodas zināšanas, **2018.gadā ir uzsākta divu projektu īstenošana – “Efektīva stunda latviešu valodā”,** kura ietvaros mazākumtautību skolu pedagogi apgūst prasmes, kā vadīt stundas latviešu valodā, un **“Labāki sasniegumi latviešu valodas eksāmenā”,** kurā latviešu valodas skolotāji apgūst jaunas prasmes, lai uzlabotu skolēnu sasniegumus latviešu valodas eksāmenos.¹⁹
- **2018.gadā izveidotā biedrība “Rīgas Apkaimju alianse”, kurai pievienojušās 12 Rīgas apkaimju biedrības, kas pārstāv vairāk kā 200 000 iedzīvotāju intereses un idejas.** Biedrība “Rīgas Apkaimju alianse” ir bezpeļņas organizācija, kas dibināta ar mērķi līdzdarboties pilsētas attīstības procesos, uzlabot rīdnieku dzīves kvalitāti, saglabāt galvaspilsētas dabas un kultūras mantojumu, kā arī būt kā piemēram labas pārvaldības principa īstenošanā starp Rīgas pašvaldību, valsts iestādēm un pilsētas iedzīvotājiem.²⁰ Apkaimju biedrību dibināšana Rīgas apkaimēs ir Rīgas iedzīvotāju iniciatīva. Rīgā kopumā ir 58 apkaimes, no kurām 33 vēl

¹⁸ Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2019.-2024. gadam

¹⁹ Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2019.-2024. gadam

²⁰ www.riga.lv, 16.10.2018.

nav biedrību, 12 apkaimju biedrības ir pievienojušās biedrībai “Rīgas Apkaimju alianse” (RAA), savukārt 13 apkaimju biedrības darbojas neatkarīgi. Šādas iedzīvotāju apvienošanās veicina ne tikai lokālpatriotisma attīstību un piederības sajūtas veidošanos iedzīvotājos, bet ir arī sadarbības forma ar pašvaldību, veicinot efektīvāku pilsētas plānošanu (4.1.attēls).

4.1. attēls

Avots: Biedrības “Rīgas Apkaimju alianse” Facebook konts

- Stiprinot atbalstu pašvaldības daudz bērnu ģimenēm, 01.05.2018. **uzsākta Rīgas pilsētas pašvaldības daudz bērnu ģimeņu reģistra darbība. Pārskata gadā minētajā reģistrā reģistrētas 3 723 ģimenes ar 16 374 personām, no tām 11 925 bērni.** Reģistra mērķis ir nodrošināt vienotu un efektīvu pieeju Rīga pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem un atvieglojumiem daudz bērnu ģimenēm, veicinot pakalpojumu elektronizāciju, e-pakalpojumu pieejamību, elektronisko saziņu starp privātpersonām un pašvaldību, tādējādi samazinot administratīvās procedūras, īpaši

gadījumos, kad to sniegšanā ir iesaistītas vairākas pašvaldības iestādes un institūcijas.²¹

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV4 ietvaros noteikti 7 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↓ 3 rādītājiem negatīva tendence

⇒ 4 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 2 no 7 rādītājiem pārskata gadā ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā sasniedzamās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā). Vērtējot būtiskākās izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka samazinājies īstenoto projektu skaits sabiedrības integrācijas veicināšanas jomā (t.sk. līdzdalības, starpkultūru dialoga attīstības un iecietības veicināšanas, iebraucēju iekļaušanas un sociālas iekļaušanas jomā), t.i. no 88 projektiem 2017.gadā uz 78 projektiem 2018.gadā. Tas skaidrojams ar apkaimju iniciatīvu konkursa pieteikumu kvalitātes samazināšanos, kā rezultātā apstiprināts mazāks pieteikumu skaits.

Iedzīvotāju skaits, kuri pabeiguši bezmaksas latviešu valodas kursus 2018.gadā (1 217) nav būtiski mainījies, salīdzinot ar beidzēju skaitu 2017.gadā (1 231). Vienlaikus turpināts nodrošināt latviešu valodas kursus arī pedagogiem, kuri īsteno vispārējās vidējās izglītības programmu, 2018.gadā apmācīti 195, 2017.gadā 210 pedagogi.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

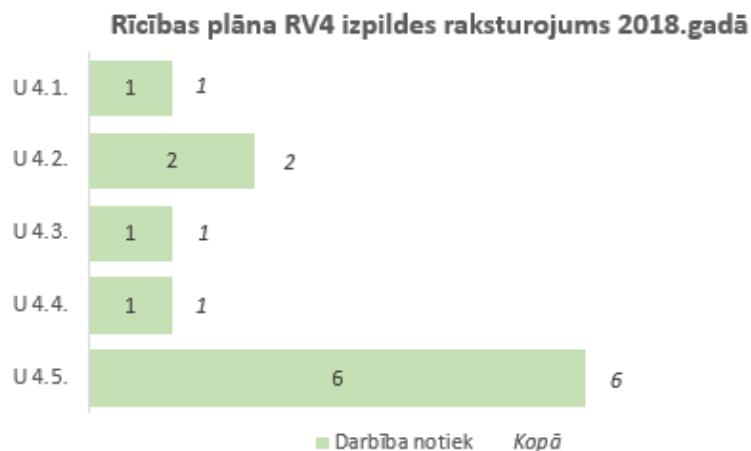
Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV4 ietvaros tika norādīti 11 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot, un visas 11 aktivitātes bija īstenošanas procesā (4.2.attēls). Detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām pieejama 2.pielikumā.

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam RV4 ietvaros nav iekļauti projekti, taču RV4 ir integrāls RV un aptver izglītības, kultūras, pilsoniskās līdzdalības, sociālās iekļaušanās, kā arī atbilstošas vides pieejamības un citas dzīves jomas,

²¹ www.eriga.lv, 12.09.2018.

līdz ar to tā īstenošana ir cieši saistīta ar PRV1, RV3, PRV11, RV9 un citu RV ietvaros īstenoto projektu ieviešanu.

4.2.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

RV ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas no RD budžeta līdzekļiem, piesaistot valsts, kā arī ES fondu finansējumu, tādējādi izdevumi pārsvarā tiek iekļauti RD iestāžu un struktūrvienību budžetos.

Nozares eksperta viedoklis

Alija Turlaja, biedrības “Rīgas Apkaimju alianse” valdes priekšsēdētāja

Sistemātiskais darbs ar Rīgas iedzīvotāju kopienām, tai skaitā atbalsts no RD IKSD apkaimju projektu veidā vairāku gadu garumā, ir vairojis apkaimju organizāciju profesionalitāti, kas ar savu labo piemēru ir iedvesmojušas citas kopienas dibināt jaunas apkaimju biedrības. Tāpat, paužot vienotu vēlmi un mērķi turpināt atbalstīt biedrību kapacitāti un rīcībspēju, apkaimju biedrības ir apvienojušās jumta organizācijā – Rīgas Apkaimju alianšē.

Pozitīvs fakts ir pašvaldības organizētā rīdzinieku iedzīvotāju foruma “Rīga dimd – iedzīvotāji runā, domā, dara!” izbeigšana, jo tas savu ideju un

pasniegšanas formātu bija izsmēlis. Daudz efektīvāk būtu deleģēt mazo iedzīvotāju forumu organizēšanu Rīgas apkaimju biedrībām, pašvaldībai no savas puses piedāvājot iesaistīties ar administratīvo resursu atbalstu (piemēram, ja tas notiek kādā publiskajā ārtelpā, saskaņojot procedūras, nodrošinot ar materiāltehniskajiem līdzekļiem) un atbalstot moderatora piesaistes izmaksas u.c.

Pašvaldības uzdevums ir piedāvāt rīkus sabiedrības integrācijai, bet pašu sabiedrības integrāciju lielā mērā nodrošina nevalstiskais sektors un paši iedzīvotāji.

Lai stiprinātu iedzīvotāju iesaistīšanos Rīgas attīstības procesos (tai skaitā plānošanas) un nodrošinātu iedzīvotājus ar regulāru informāciju par norisēm pašvaldībā ir nepieciešams izveidot pastāvīgu informācijas, izstāžu un izglītības centru, kurā būtu apskatāmi aktuālie un nākotnes pilsētas attīstības projekti, izstādes par plānošanas un arhitektūras tēmām (bet ne tikai), kā arī notiktu sabiedrības iesaistes pasākumi (publiskās sabiedriskās apspriešanas), gan normatīvajos dokumentos noteiktie, gan pašvaldības, gan uzņēmēju, gan sabiedrības pārstāvju iniciētie.

Tāpat šādā centrā varētu izvietot Rīgas maketu (pašlaik atrodas RD ēkā), tādā veidā centrs kļūstu atpazīstams sabiedrībā kā vieta, kurp griezties pēc atbildēm uz ar pilsētvidi saistītiem jautājumiem un uzzinātu aktuālāko informāciju par pilsētas un lokālas nozīmes projektiem.

RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas

RV virsmērķis ir veidot Rīgu par pilsētu, kuras iedzīvotājiem ir motivācija un iespējas īstenot fiziski aktīvu, veselīgu dzīvesveidu mūža garumā, sasniegt augstus sportiskos rezultātus ērti pieejamos, starptautiskajām prasībām atbilstošos sporta infrastruktūras objektos.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Lai bērnos un jauniešos vairotu Olimpiskās vērtības – izcilību, draudzību un cieņu, **2018.gadā pašvaldība sniedza atbalstu vairāk nekā 650 Rīgas skolēnu dalībai Latvijas Ziemas Olimpiskajā festivālā**, finansējot transporta, naktsmītņu, ēdināšanas pakalpojumus, kā arī vienotu atribūtiķu. Viskuplāk pārstāvēts Rīgas skolas sporta festivālā bija Rīgas Franču licejs ar 82 dalībniekiem, Rīgas Valsts vācu ģimnāzija ar 50 dalībniekiem un Rīgas Angļu ģimnāzija ar 43 dalībniekiem.²²
- Popularizējot sportu un sporta aktivitātes kā vienu no aktīvas un veselīgas dzīves principiem, 2018.gada maijā Rīgā norisinājās vieni no lielākajiem paralimpiskās sportošanas svētkiem Latvijā – **“Paralimpiskā sporta diena Rīgas pilsētā”**, kas pulcēja vairāk nekā 500 dalībniekus no visas Latvijas. Sporta pasākuma dalībniekiem bija iespēja startēt četros komandu sporta veidos un septiņos individuālajos sporta veidos.²³
- Godinot Latvijas valsts simtgadi, pašvaldība 2018.gadā organizēja vairākus tematiskos sporta pasākumus. **Skrējienā “100 km Latvijas simtgadei”** 478 dalībnieki, tajā skaitā 32 bērni, skrīenot vai soļojot 31 709 km.²⁴ Savukārt, Mežaparka Lielajā plavā veiksmīgi norisinājās patriotiskais taku un tematisko šķēršļu skrējieni “Lāčplēšu kross”.
- Veicinot Latvijas valsts un Rīgas pilsētas starptautisko atpazīstamību sporta pasaulē, **Rīgas pašvaldība 2018.gadā atbalstīja vairāku nozīmīgu sporta sacensību norisi galvaspilsētā** – starptautiskais Lattelecom Rīgas maratons 2018, starptautiskās sacensības mākslas vingrošanā “Baltijas aplis”, starptautiskais bērnu un jauniešu hokeja turnīrs “Riga Cup 2018”, “Toyota”

Rīgas velomaratons, starptautiskais “Riga Open” ķērlinga turnīrs, u-šu čempionāts “4th Baltic Open Wushu Championships” u.c.

- Lai popularizētu pludmales volejbolu un veselīgu dzīvesveidu rīdnieku vidū, 2018.gada augustā pašā Rīgas sirdī – Doma laukumā tika izveidoti pludmales volejbola laukumi, kuros norisinājās **Rīgas pludmales volejbola nedēļas pasākumi**. Tradicionālais pludmales volejbola turnīrs “King & Queen”, “Bērnu diena”, amatieru turnīrs, labdarības volejbola spēle un Latvijas kauss pludmales volejbolā pulcināja plašu spēlētāju un skatītāju loku.²⁵
- Lai aktivizētu izglītības iestāžu lomu sportiski aktīvu paradumu veidošanā, kas tālāk nodrošinātu gan aktīva dzīvesveida saglabāšanu mūža garumā, gan arī ieliktu pamatus augstiem sasniegumiem sportā, 2018.gada rudenī kultūras pilī “Ziemeļblāzma” norisinājās **Rīgas sporta forums “Izaicinājumi sporta izglītībā”**. Foruma dalībnieki aktīvi diskutēja par sporta skolu dažādajām lomām, par profesionālās ievirzes sporta izglītību un karjeru, kā arī **par vispārīzglītojošo skolu sporta dzīves organizēšanu**.
- Lai veicinātu NVO iesaistīšanu regulāru sporta nodarbību nodrošināšanā, kā arī bērnu un jaunatnes sporta pasākumu organizēšanā, **pašvaldība 2018.gada decembrī pasniedza balvas Rīgas labākajām bērnu un jaunatnes sporta organizācijām**. Kopumā godināti 8 laureāti komandu sporta veidos, 8 laureāti individuālos olimpiskos sporta veidos, 1 laureāts individuālos neolimpiskos sporta veidos un 1 laureāts starp augstskolu sporta klubiem.²⁶

²² <https://pasvaldiba.riga.lv>, 01.03.2018.

²³ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 18.05.2018.

²⁴ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 02.11.2018.

²⁵ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 07.08.2018.

²⁶ <https://www.riga.lv>, 04.12.2018.

Rezultatīvo rādītāju analīze

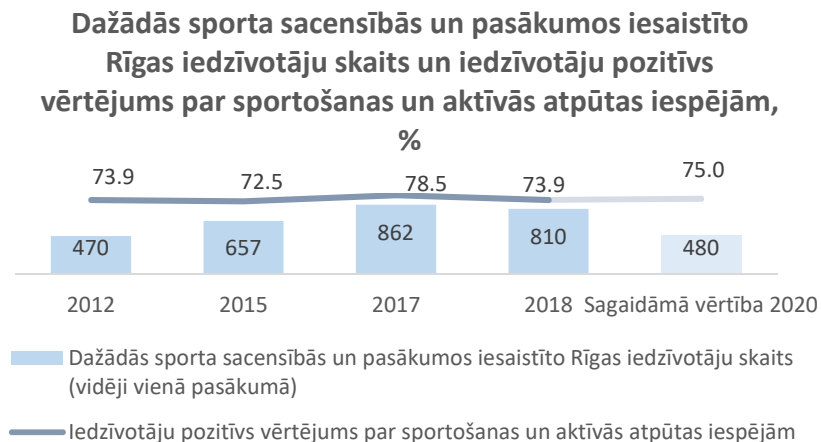
RV5 ietvaros noteikti 4 sasniedzamie rādītāji (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā), no kuriem:

↑ 2 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 2 rādītājiem negatīva tendence

2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, iedzīvotāju vērtējums par sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām samazinājies par 4,6 procentpunktiem. Kā galvenos iemeslus iedzīvotāji min sportošanas vietu trūkumu Rīgas apkaimēs (64,6%), augstas izmaksas dalībai sporta pasākumos (8%) un sporta pasākumu trūkumu (7,6%). Vienlaikus atzīmējams, ka 2018.gadā dažādās sporta sacensībās un pasākumos iesaistīto Rīgas pilsētas iedzīvotāju skaits vidēji vienā pasākumā samazinājies par 52 dalībniekiem, ko galvenokārt ietekmēja tautas sporta pasākumos iesaistīto dalībnieku skaita samazinājums (5.1.attēls).

5.1.attēls

Avots: Aptauja

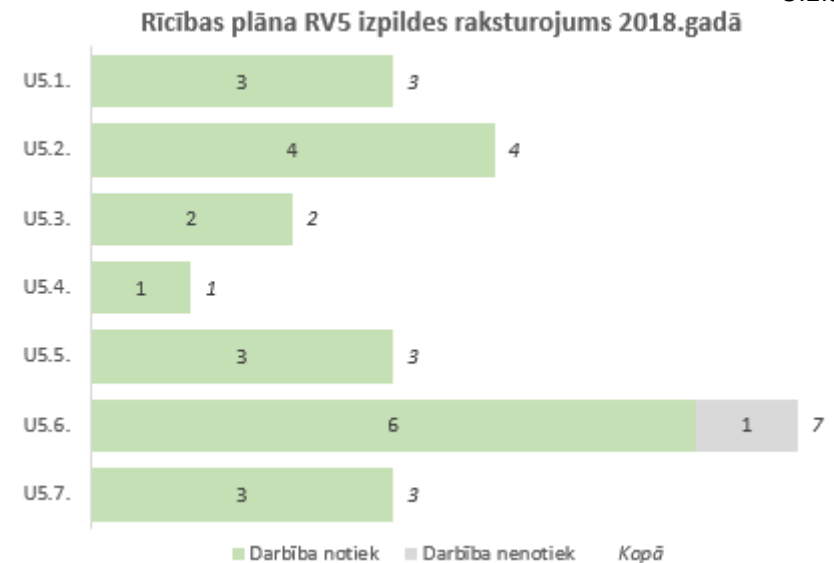
Savukārt 2018./2019.mācību gadā Rīgas pilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu (skolu), interešu izglītības iestāžu un sporta izglītības iestāžu

piedāvātajās sporta izglītības programmās iesaistījušies 26 386 audzēkņi, kas ir par 545 audzēkņiem vairāk nekā gadu iepriekš.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV5 tika norādīti 23 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. Pārskata gadā 22 pasākumi un aktivitātes bija īstenošanas procesā (5.2.attēls), nodrošinot RV5 ietvaros definēto uzdevumu izpildes progresu. 1 pasākuma ietvaros darbība netika īstenota finansiālu apsvērumu dēļ. Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

5.2.attēls

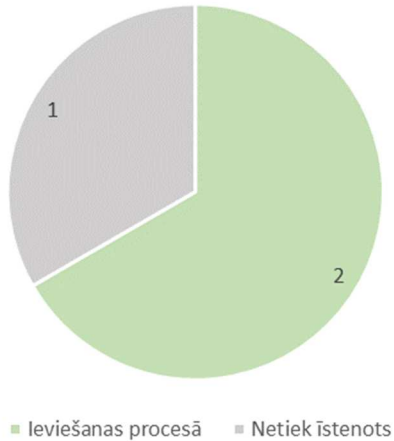
Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam RV5 ietvaros tika iekļauti 3 projekti. Vērtējot to īstenošanas progresu pārskata gadā, secināms, ka 2 attīstības projekti atrodas ieviešanas procesā, bet 1 projekts netiek īstenots finansiālu

apsvērumu dēļ (5.3.attēls). Detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

5.3.attēls

Investīciju plāna RV5 izpildes raksturojums 2018.gadā

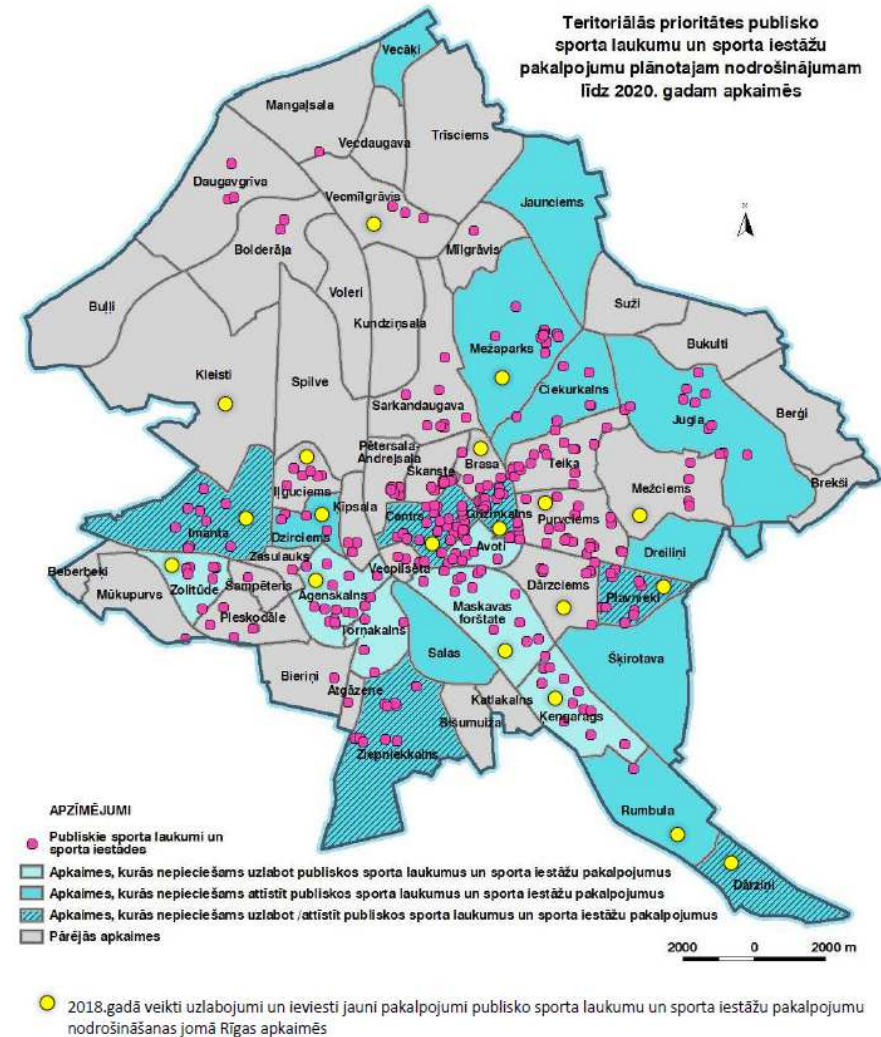

Avots: RD PAD

Darbības Rīgas apkaimēs

2018.gadā, attīstot publisko sporta laukumu un sporta iestāžu pakalpojumu nodrošinājumu, 19 Rīgas pilsētas apkaimēs tika veikti uzlabojumi un ieviesti jauni pakalpojumi (5.4.attēls). Āgenskalnā un Centrā uzsākta Rīgas Volejbola skolas licencētas profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas pludmales volejbolā īstenošana. Ilģuciemā pie Rīgas 71.vidusskolas atjaunots esošais āra sporta laukums. Jauni sporta un rotaļu laukumi izveidoti Imantā, Dārzcimē, Ķengaragā, Mežciemā un Purvciemā. Brasā, Mežaparkā un Vecmīlgrāvī ierīkoti jauni vingrošanas laukumi. Dārziņos, Ķengaragā, Maskavas forštatē, Pļavniekos un Rumbulā veikts daudzveidīgu sporta aktivitāšu nodrošinājums izbūvētajos sporta laukumos.

5.4.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

Pašvaldības budžeta izdevumi rīdzinieku atpūtas un sporta pasākumu organizēšanai 2018.gadā sastādīja EUR 4 693,2 tūkst., kas ir par EUR 260,1 tūkst. vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Nozares eksperta viedoklis

Alija Turlaja, biedrības “Rīgas Apkaimju alianse” valdes priekšsēdētāja

Vēlams padomāt arī par mazāka mēroga sporta un brīvā laika pavadīšanas infrastruktūras izveidi, nodrošinot tās vienmērīgu pārklājumu Rīgas apkaimēs, prioritāri tajās, kurās ir liels iedzīvotāju skaits un tajās, kurās nav pieejamas alternatīva brīvā laika pavadīšanas iespējas (parki, velo ceļi, iekoptas ūdensmalas u.tml.). Mazāka mēroga infrastruktūra ir basketbola laukumi, velo trases, skeitparki u.c.

Jebkurš ieguldījums sporta un brīvā laika infrastruktūrā būtiski paaugstina pilsētas iedzīvotāju ikdienas dzīves kvalitāti, kā arī veicina to, ka iedzīvotāji (it sevišķi ģimenes ar bērniem) paliek dzīvot Rīgā (tiek nodrošināta kvalitatīva dzīvojamā vide).

Kritiski ir vērtējams fakts, ka Rīgā ir aizkavējusies vieglatlētikas manēžas būvniecība Daugavas stadionā (termiņš noteikts 2022. gads).

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un daudzveidīgu interešu sporta (sporta pulciņi) pieejamību Rīgas iedzīvotājiem, būtu jārisina situācija, ka pašvaldību sporta centri nevar pilnvērtīgi izmantot blakus esošo izglītības iestāžu (piemēram, vidusskolu) sporta zāles saviem iekštelpu treniņiem, jo tās vakaros ir iznomātas citiem, kā arī lai saglabātu mehānismu par piemaksām skolu pedagogiem, ārpusskolas treniņus vada skolas fizikultūru skolotāji.

Jāturpina daudzveidīgu sporta aktivitāšu nodrošināšana Rīgas apkaimēs izbūvējot sporta un vingrošanas laukumus (ielu vingrošanas iekārtas, āra basketbols, āra skvošs, galda teniss) sniedzot apkaimju iedzīvotājiem plašas sportošanas iespējas tuvu dzīvesvietai.

Veikt daudzdzīvokļu māju funkcionāli nepieciešamo zemju apsaimniekošanas vajadzībām pārskatīšanu tādējādi atbrīvojot vietu nelieliem sporta laukumiem starp lielmēroga dzīvojamiem masīviem. Tas garantētu, ka pieejamā sporta infrastruktūra ir pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīves vietai.

Lai nodrošinātu daudzveidīgas sporta iespējas jebkurai sociālai grupai un vecumam, par prioritāru pilsētai ir jānosaka jēgpilnas pilsētas velo infrastruktūras izveidi. Velo infrastruktūra vairs sen nav jāuzskata par kādas noteiktas sociālas grupas iegribu, bet veselīga pilsētnieka ikdienas pamatinfrastruktūru. Tas nodrošinās, ka sports vai izkustēšanās ir katra rīdzinieka ikdienas sastāvdaļa, pat ja tas nekad nepiedalās organizētajos pilsētas sporta pasākumos. Parāleli velo infrastruktūras attīstībai ir jānodrošina katrā izglītības iestādē drošas velo glabāšanas iespējas (ārā, ar nojumi).

RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe

Viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība un veselīga dzīvesveida veicināšana. RV galvenais mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju veselības stāvokli un mazināt priekšlaicīgas nāves gadījumu skaitu.

RV sekmīgai īstenošanai būtiskas aktivitātes tiek veiktas “PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija” ietvaros, attīstot gājēju un velobraucēju infrastruktūru.

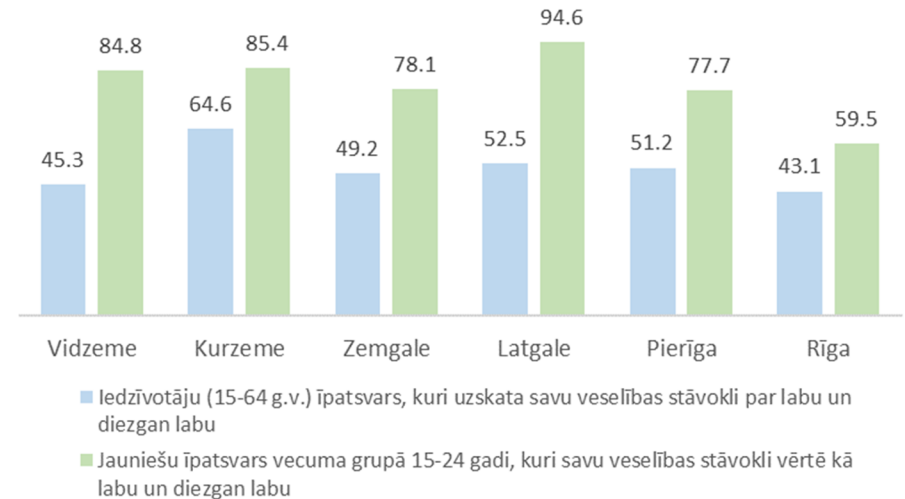
Nozīmīgākie notikumi un fakti

- **01.12.2018. izveidota Rīgas 1.slimnīcas Rehabilitācijas klīnika.** Tajā tiek nodrošināta palīdzība pacientiem ar funkcionāliem traucējumiem, ko izraisa dažādas neiroloģiskas, reimatoloģiskas slimības, pēc dažādām traumām un operācijām, cieši sadarbojoties funkcionālajiem speciālistiem, fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārstiem. **Rehabilitācijas klīnikas darbā tiek izmatotas gan mūsdienīgas medicīnas iekārtas, gan arī roboti.** Rīgas 1.slimnīcā esošais aprīkojums iegādāts ar ES fondu līdzfinansējumu, tāpēc pacientiem ir jāveic pacienta iemaksa tikai par funkcionālā speciālista pakalpojumiem. Lai nodrošinātu personālam labākos darba apstākļus un pacientu aprūpi, uzsākti arī Rīgas 1.slimnīcas 14A korpusa renovācijas darbi, kurā atradīsies jaunās Rehabilitācijas klīnikas telpas.²⁷
- SPKC veicis Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījumu par 2018.gadu²⁸, kura mērķis bija iegūt informāciju par iedzīvotāju ar veselību saistītām uzvedības izpausmēm, atklāt sabiedrības veselības problēmas, parādīt to ģeogrāfisko un sociāli-demogrāfisko izplatību, kā arī iegūt precīzāku priekšstatu par veselības veicināšanas un izglītības uzdevumiem nākotnē. Pētījuma dati, kura ietvaros, nodrošinot vienmērīgu un reprezentatīvu ģeogrāfisko pārklājumu, kopumā tika veiktas 3 503 intervijas, no kurām 32,9% interviju Rīgā, parāda sekojošo:
  - **Rīgā, salīdzinot ar reģioniem, ir viszemākais iedzīvotāju (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri savu veselības stāvokli uzskata par labu un diezgan labu**

labu (43,1%), kā arī zemākais jauniešu (15-24 g.v.) īpatsvars, kuri savu veselības stāvokli uzskata par labu un diezgan labu – 59,5% (6.1.attēls).

6.1.attēls

Iedzīvotāju pašvērtējums Rīgā un reģionos 2018.gadā par savu veselības stāvokli, %

Avots: Slimību profilakses un kontroles centrs

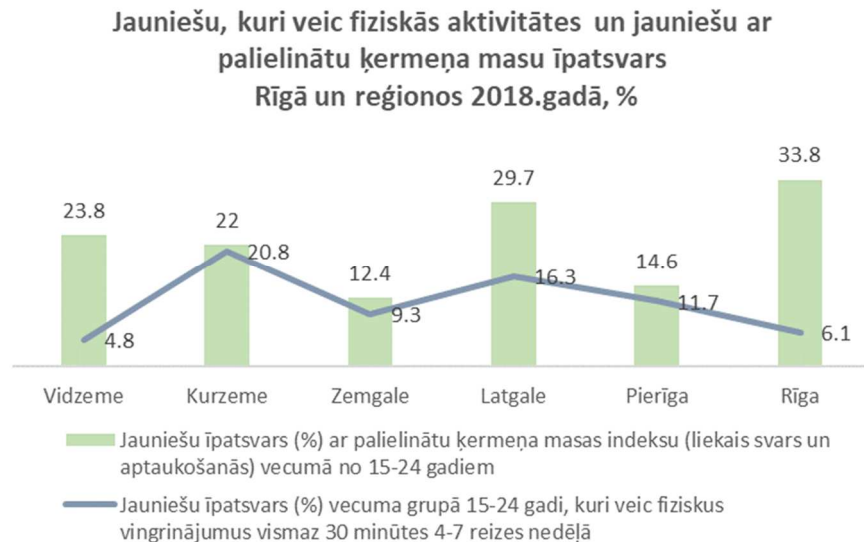
- **Savukārt jauniešu Rīgā īpatsvars vecuma grupā 15-24 gadi, kuri veic fiziskus vingrinājumus vismaz 30 minūtes 4-7 reizes nedēļā veido vien 6,1%. Attiecīgi arī jauniešu īpatsvars Rīgā ar palielinātu ķermeņa masas indeksu (liekais svars un aptaukošanās) vecumā no 15-24 gadiem**

²⁷ www.riga.lv, 15.04.2019.

²⁸ <https://spkc.gov.lv/>, Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums par 2018.gadu

konstatēts 33,8%, kas ir augstākais rādītājs, salīdzinot ar pārējiem Latvijas reģioniem (6.2.attēls).

6.2.attēls

Avots: Slimību profilakses un kontroles centrs

- Lai veicinātu veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un iedzīvotāju veselīgu paradumu ikdienā ieviešanu, 2018.gadā **projekta ietvaros “Mēs par veselīgu Rīgu – daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimības profilakses pasākumi!”** notika 49 aktivitātes, vidēji mēnesī īstenojot 800 apakšaktivitātes, kurās kopumā iesaistīti 3 000 – 4 000 cilvēki.

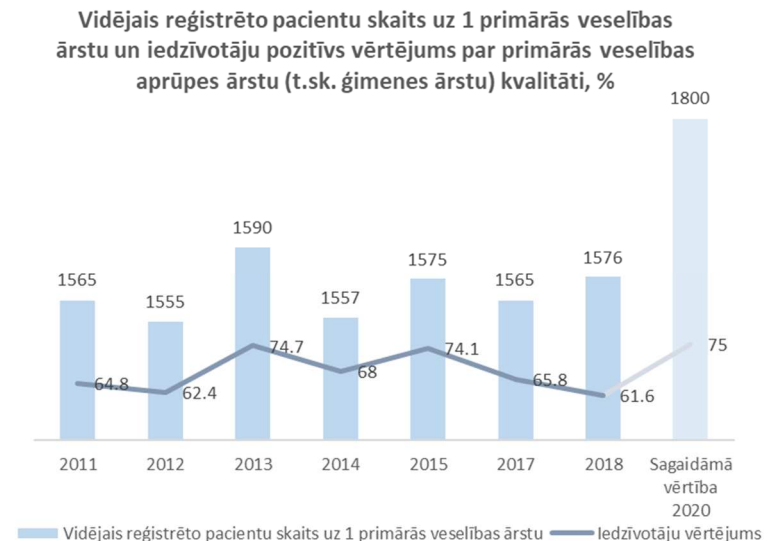
Rezultatīvo rādītāju analīze

RV6 ietvaros noteikti 10 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

- ↑ 3 rādītājiem pozitīva tendence
- ↓ 5 rādītājiem negatīva tendence
- ⇒ 2 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 3 analizētie rādītāji pārskata gadā ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā). Vērtējot būtiskākās izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka pārskata gadā par 6,4% samazinājies iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par primārās veselības aprūpes ārstu (t.sk. ģimenes ārstu) kvalitāti, ja 2017.gadā pozitīvo atbildžu īpatsvars veidoja 65,8%, tad 2018.gadā samazinājās līdz 61,6%. Iespējams, tas saistīts ar valsts e-veselības sistēmas ieviešanas procesa problēmām, kas ietekmēja arī Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāju viedokli. Savukārt vidējais reģistrēto pacientu skaits uz 1 primārās veselības aprūpes ārstu pēdējo gadu laikā nav būtiski mainījies (2016.gadā – 1 575, 2017.gadā – 1 565 un 2018.gadā 1 576 pacienti), tas nepārsniedz 2020.gadā sagaidāmo vērtību – 1 800 pacienti. Tendence, būtiski nepieaugt pacientu skaitam uz vienu primārās veselības aprūpes ārstu, vērtējama pozitīvi, taču iespējams tas saistīts arī ar iedzīvotāju skaita samazināšanos Rīgā (6.3.attēls).

6.3.attēls

Avots: RD LD, NVD, Aptauja

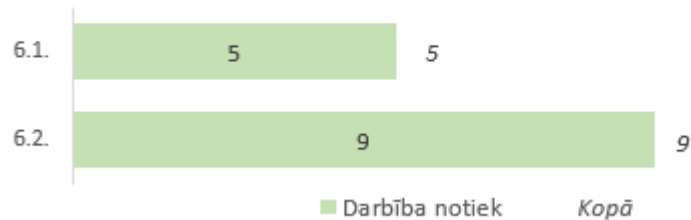

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV6 ietvaros tika norādīti 14 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot, un visas 14 aktivitātes bija īstenošanas procesā (6.4.attēls). Detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām pieejama 2.pielikumā.

6.4.attēls

Rīcības plāna RV6 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

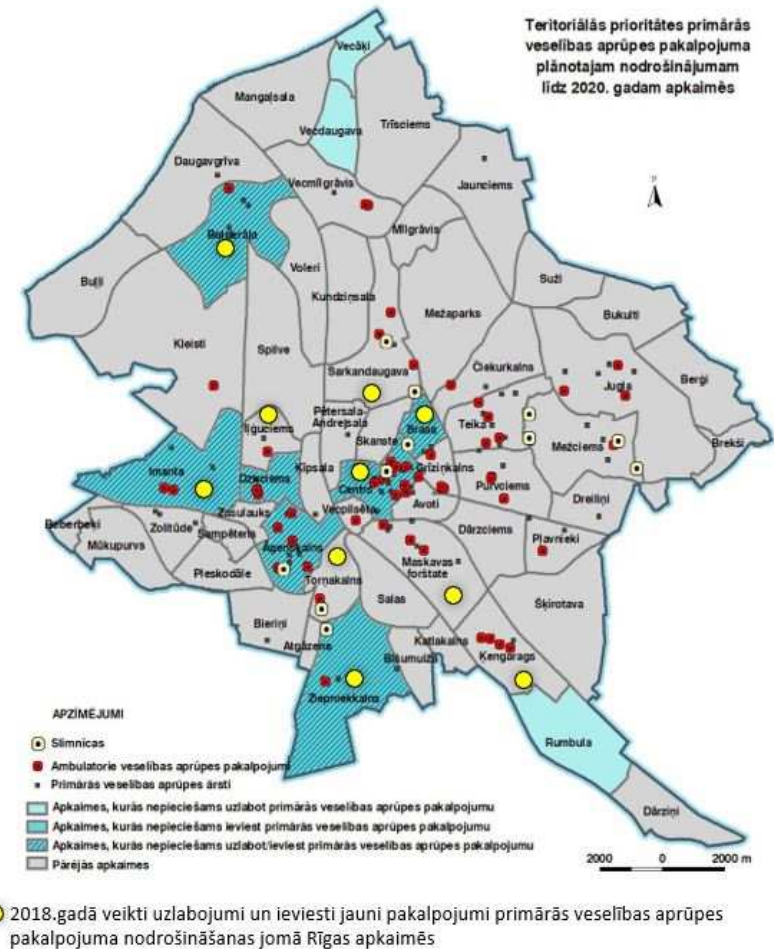
Programmas Investīciju plānā 2018.gadam RV6 ietvaros tika iekļauti 3 projekti. Vērtējot to īstenošanas progresu pārskata gadā, secināms, ka visi 3 attīstības projekti atrodas ieviešanas procesā. Detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

Darbības Rīgas apkaimēs

Analizējot paveikto apkaimju griezumā, 2018.gadā dažāda veida uzlabojumi veikti un jauni pakalpojumi primārās veselības aprūpes pakalpojumu jomā ieviesti sekojošās apkaimēs: Bolderājā (SIA “Rīgas veselības centrs” filiālē “Bolderāja”), Brasā (SIA “Rīgas Dzemdību nams”), Centrā (SIA “Rīgas 1.slimnīca”, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” veselības istabā Šarlotes 1B), Ilģuciemā (SIA “Rīgas veselības centrs” filiālē “Ilģuciems”), Imantā (SIA “Rīgas veselības centrs” filiālē “Imanta”, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” veselības istabā Slokas 161), Ķengaragā (SIA “Rīgas veselības centrs” filiālē “Ķengarags”, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” veselības istabā), Maskavas forštātē (biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” veselības istabā Gaiziņa 7), Sarkandaugavā (biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” veselības istabā

Patversme 30/2), Torņakalnā (SIA “Rīgas veselības centrs” filiālē “Torņakalns”) un Ziepniekkalnā (SIA “Rīgas 2.slimnīca” un SIA “Rīgas veselības centrs” filiālē Ziepniekkalns”) (skat. 6.5.attēlu).

6.5.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

Kopējie budžeta izdevumi veselībai pārskata gadā bija EUR 4 383,7 tūkst., t.sk. investīcijas EUR 1 560,2 tūkst., kas ir samazinājums pret iepriekšējo gadu par 12%, kad izdevumi veselībai bija EUR 4 978,8 tūkst., t.sk. investīcijas EUR 2 852,2 tūkst.

Nozares eksperta viedoklis

Iveta Kelle, biedrības “Papardes zieds” valdes priekšsēdētāja

Neraugoties uz veicamajām aktivitātēm veselības veicināšanā, samazinās veselīgi nodzīvotie dzīves gadi, kā arī pieaug nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu slimības). Ņemot vērā šīs tendences, priekšlikums ir izanalizēt saslimšanas cēloņus, mērķtiecīgi konkrētajai riska grupai plānot preventīvos pasākumus.

Preventīvos pasākumus bērnu un jauniešu fiziskās aktivitātes uzlabošanai un aptaukošanās novēršanai būtu jāvērtē kompleksi ar Rīgas pilsētas pašvaldības piedāvājumu visās pilsētas apkaimēs bērniem un jauniešiem piedalīties bezmaksas sporta pulciņos un treniņos. Situācija, ka Rīgā nav iespējas bērniem un jauniešiem trenēties visdemokrātiskākajā un fizioloģiskajā sporta veidā – vieglatlētikā, pierāda, ka šajā jomā vēl darāmā ir daudz.

Ņemot vērā Rīgas jauniešu veselības datus, ir priekšlikums veidot jauniešu veselības centrus, kuros nodrošināt jauniešiem līdz 24 gadu vecumam bezmaksas pakalpojumus viņiem būtiskās veselības jomās – psiho-emocionālā veselība, garīgā veselība, reprodūktīvā veselība, atkarību novēršana, bezmaksas kontracepcija.

Veselības veicināšanas pakalpojumu plānošanā iesaistīt gan mērķa grupas, gan aktīvās NVO.

RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma

Sociālo pakalpojumu sniegšanas mērķis ir uzlabot personas, ģimenes, personu grupas un sabiedrības dzīves kvalitāti un personu spējas sociāli funkcionēt un iekļauties sabiedrībā. Sociālo pakalpojumu uzdevumi ir nodrošināt personai tiesības dzīvot pēc iespējas neatkarīgi sev ierastajā vidē, sniegt sociālo atbalstu atbilstoši personas funkcionēšanas spēju līmenim un veicināt personas atbildību par savu dzīvi.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Pārskata gadā parakstīts **sadarbības līgums starp RD LD un RSU par iespēju RSU praktikantiem izmantot RD LD un tā pakļautības iestāžu** (piemēram, Rīgas Sociālais dienests, Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs) **piedāvātās apmaksātas prakses vietas līdz pat trim mēnešiem**, tādējādi būtiski pilnveidojot līdzšinējo prakšu norises kārtību un saturu un papildinot studentu akadēmiskās zināšanas ar nākotnes darba vietai pietuvinātu praksi.
- **Iedzīvotāji informāciju par sociālo pakalpojumu un sociālo pabalstu saņemšanas kārtību var saņemt, zvanot uz LD bezmaksas informatīvo tālruni**, 2018.gadā tika saņemti 10 331 zvans (vidēji mēnesī 860 zvani) un sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem par dažādām ar sociālo jomu saistītām tēmām (skat 7.1.attēlu).

7.1.attēls

Avots: RD LD

- 2018.gadā sociālo pakalpojumu jomā turpinājās darbs pie vairāku elektronisko sistēmu izstrādes un pilnveidošanas, kā arī **ieviesta pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pilngadīgām personām elektroniskā sistēma un sociālo pakalpojumu atskaišu elektroniskā sistēma 21 sociālajam pakalpojumam** (dienas aprūpes centri, krīzes centri, SAC, siltās pusdienas, “drošības pogas” pakalpojums u.c.).
- Audžuģimene, aizbildnis vai adoptētājs uzņemas bērnu, kurš ir guvis dažāda veida psihoemocionālas un nereti fiziskas traumas, aprūpi, tādēļ ir svarīgi nodrošināt atbalsta un konsultatīvos pakalpojumus šai specifiskajai mērķa grupai. Ņemot vērā, ka valsts finansētie atbalsta centri ar normatīvo regulējumu tika noteikti no 01.07.2018., Rīgas pašvaldībā tika nodrošinātas:
  - **atbalsta programma Rīgā deklarētajām audžuģimenēm un audžuģimenēm ārpus Rīgas, kurās ir ievietoti Rīgas bērni**, kā arī aizbildņu un adoptētāju ģimenēm, kurām RSD ir konstatējis pakalpojuma nepieciešamību. **2018.gadā atbalsta programma audžuģimenēm tika nodrošināta 80 audžuģimenēm** jeb 157 personām, kas ir par 21 audžuģimeni jeb par 22 personām vairāk nekā 2017.gadā.
  - **atbalsta programma aizbildņiem** nodrošināja sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas, psihoterapeita pakalpojumu, krīzes konsultāciju dzīvesvietā, dalību atbalsta grupās un bērnu emocionālās audzināšanas grupas. **2018.gadā atbalsta programmas pakalpojumu saņēma 85 aizbildņu ģimenes** (167 personas), kas ir par 14 ģimenēm jeb par 44 personām vairāk nekā 2017.gadā.
  - **atbalsta programmas pakalpojums adoptētājiem** nodrošināja sociālā darbinieka, attīstošā pedagoga, psihologa pakalpojumu (gan

adoptētājam, gan bērnam), psihoterapeita pakalpojumu un dalību izglītojošās grupās. **2018.gadā atbalsta programmas pakalpojumu saņēma 16 adoptētāju ģimenes** (30 personas), kas ir par 1 ģimeni jeb par 5 personām mazāk nekā 2017.gadā.

- Lai veicinātu bez vecāku gādības palikušiem bērniem, vecumā no 0 – 3 gadiem, pēc iespējas ātrāku aprūpi ģimeniskā vidē, 2017.gadā tika uzsākts jauns pakalpojums – **“Drošās ģimenes vides pakalpojums”**. Pakalpojuma sniegšanā tiek iesaistītas audžuģimenes, kuras nekavējoties var uzņemt ģimenē bērnu un kuras ir ieguvušas sertifikātu par papildus apmācībām maza bērna aprūpē. **2018.gadā pakalpojumu saņēma 19 bērni**, pakalpojums tika izbeigts 14 bērniem, no kuriem 2 bērniem tika atjaunota aprūpe bioloģiskajā ģimenē, 3 bērniem nodrošināta aprūpe citā audžuģimenē, bet 9 bērni pēc pakalpojuma termiņa beigām turpina uzturēties esošajā ģimenē.
- 01.05.2018. savu **darbību uzsāka Rīgas pilsētas pašvaldības daudzbērnu ģimeņu reģistrs**, kura mērķis ir nodrošināt vienotu un efektīvu pieeju Rīgas pilsētas pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem un atvieglojumiem daudzbērnu ģimenēm, veicināt pakalpojumu elektronizāciju, e-pakalpojumu pieejamību, elektronisko saziņu starp privātpersonām un Rīgas pašvaldību.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV7 ietvaros noteikti 7 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 4 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 2 rādītājiem negatīva tendence

⇒ 1 rādītājs bez būtiskām izmaiņām

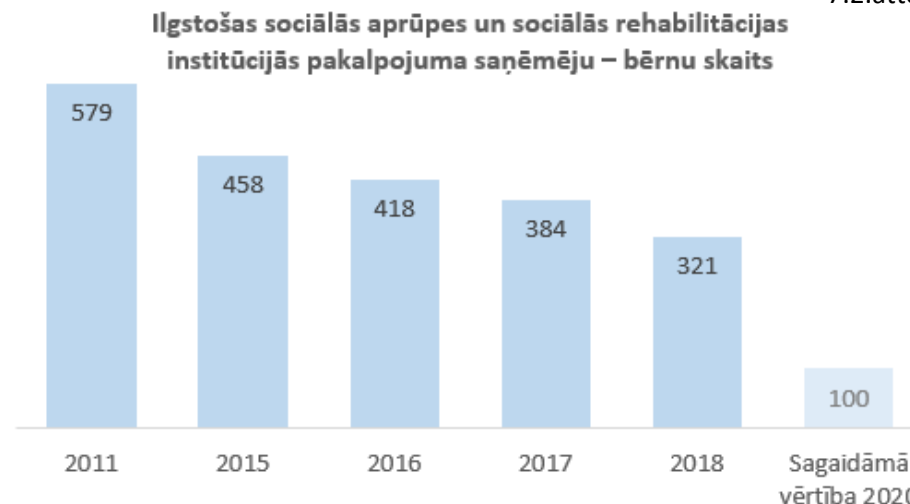
Kopumā 3 no 7 rādītājiem pārskata gadā ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Vērtējot būtiskākās izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka DC/dienas aprūpes centru pakalpojumu saņēmēju skaits bērniem pārskata gadā ir ievērojami samazinājies – par 221 (2018.gadā – 479 bērni, 2017.gada – 700 bērni). Minētais tiek skaidrots ar to, ka tiek attīstīti citi atbilstošāki sociālie pakalpojumi jauniešiem, piemēram, sociālās rehabilitācijas programmas

bērniem ar uzvedības problēmām, kā arī bērni iesaistās interešu izglītības centru piedāvātajās aktivitātēs.

Lai arī kopumā vērojama tendence samazināties to bērnu skaitam, kas ir ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, tomēr bērnu skaits, kas saņem minēto pakalpojumu vēl arvien ir augsts, ņemot vērā sagaidāmo vērtību – 100 bērni 2020.gadā (7.2.attēls).

7.2.attēls

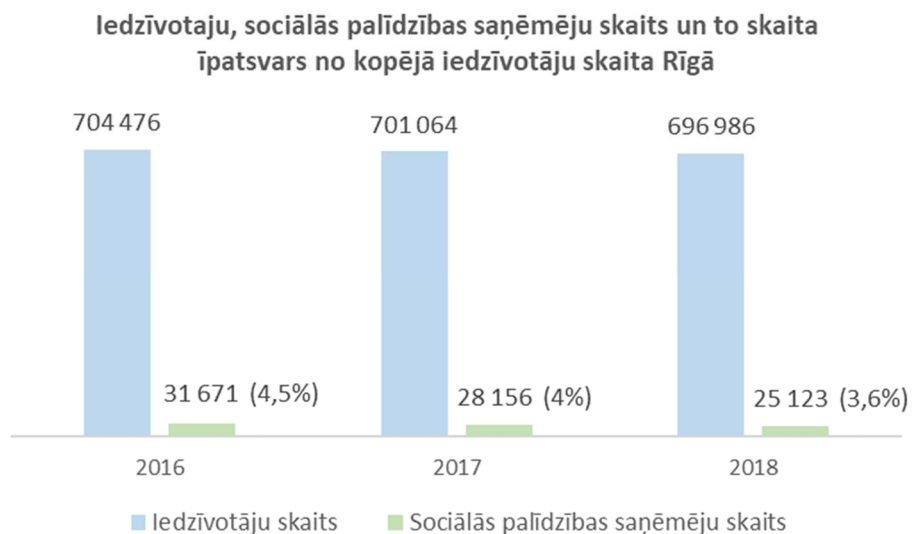

Avots: RD LD

Rīgas pašvaldībā palielinās gan to personu skaits, kas uzsāk aprūpes mājās pakalpojuma saņemšanu, gan personu ar invaliditāti skaits, līdz ar to strauji palielinās kopējais aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaits. 2017.gadā aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaits bija 9 545, savukārt 2018.gadā 10 649. Iespējamie iemesli pieaugumam var būt sabiedrības domāšanas maiņa (palīdzības un atbalsta pieprasīšana un saņemšana tuvinieku aprūpei vairs nav tik aizspriedumaina), pakalpojuma atpazīstamība un iespējams arī tuvinieku aizceļošana – darbaspējīgie tuvinieki dodas strādāt uz ārvalstīm un Latvijā paliekošo senioru aprūpe tiek uzticēta sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

Samazinājs sociālās palīdzības saņēmēju skaits – no visiem Rīgā deklarētajiem iedzīvotājiem palīdzību 2016.gadā saņēma 31 671, 2017.gadā – 28 156, bet 2018.gadā – 25 123 iedzīvotāji. Daļēji, tas skaidrojams ar Rīgas pašvaldībā dzīvesvietu deklarējušo iedzīvotāju skaita samazināšanos, kā arī nosacījumu izmaiņām normatīvajos aktos (7.3.attēls).

7.3.attēls

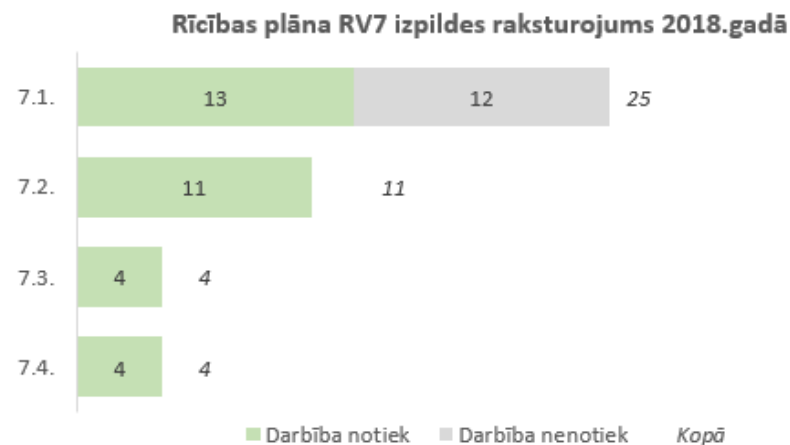

Avots: RD LD

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV7 ietvaros tika norādīti 44 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 32 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 12 pasākumu ietvaros darbība nenotika – kā galveno iemeslu minot, ka aktivitātes īstenošana tiek plānota turpmākajos gados atbilstoši Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta iespējām (7.4.attēls). Detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām pieejama 2.pielikumā.

7.4.attēls

Avots: RD PAD

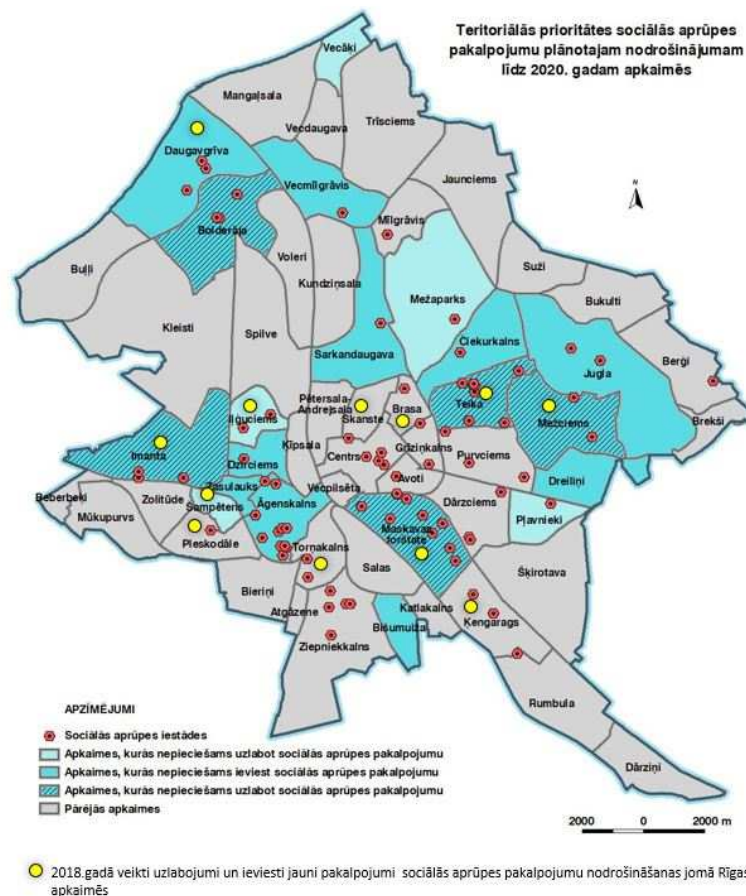
Savukārt Programmas Investīciju plānā 2018.gadam RV7 tika iekļauti 2 projekti – projekts “Rīgas Sociālo aprūpes centru ēku/telpu atjaunošanas darbi” un projekts “Vides pieejamības uzlabošana pašvaldības sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes sniedzējinstīcijās”. Detalizētāku informāciju par projektiem skat. 3.pielikumā.

Darbības Rīgas apkaimēs

Pārskata gadā tika veikta virkne uzlabojumu un remontdarbu dažādos RSD centros sekojošās Rīgas apkaimēs: Daugavgrīvā (RSAC “Stella maris”), Dzirciemā (Rīgas patversmes sieviešu nodaļā un RSD teritoriālajā centrā “Dzirciems”), Iļģuciemā (RP BJC struktūrvienībā “Pārdaugava”), Imantā (RP BJC struktūrvienībā “Imanta”), Maskavas forštatē (Rīgas patversmes vīriešu nodaļā, Rīgas patversmes DC, RP BJC struktūrvienībā “Krīzes centrs”, RP BJC Lubānas ielā 17A, RSD teritoriālajā centrā “Krasts”), Mežciemā (RP BJC struktūrvienībā “Ziemeļi”, RP BJC struktūrvienībā “Ezermala”, RSAC “Mežciems” un RSAC “Gaiļezers”), Šampēterī (RP BJC struktūrvienībā “Vita”), Teikā (RP BJC struktūrvienībā “Apīte”, RSD teritoriālajā centrā “Vidzeme” Vidrižu ielā 1A). Savukārt projekta “Vides pieejamības uzlabošana pašvaldības sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes sniedzējinstīcijās” ietvaros veikti dažādi

uzlabojumi Brasas apkaimē esošajā SIA “Rīgas Dzemdību nams” un SIA “Rīgas veselības centrs” filiālēs “Torņakalns” un “Ķengarags”. Savukārt Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centra struktūrvienības RP BJC struktūrvienība “Imanta” Imantā un RP BJC struktūrvienība “Vita” Pleskodāles apkaimē pilnībā pārgāja uz “ģimenes tipam pietuvinātu” aprūpes modeli (7.5.attēls).

7.5.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

2018.gadā Rīgas pašvaldības budžets sociālajai aizsardzībai palielinājies par 13,6% – izlietoti EUR 89 934,4 tūkst., t.sk. investīcijas EUR 5 522,7 tūkst., savukārt 2017.gadā EUR 79 152,2 tūkst., tajā skaitā investīcijas EUR 1 487,8 tūkst. 2018.gadā atbalsts ir pieaudzis iedzīvotāju sociālajai aizsardzībai darbnespējas gadījumā, gados vecākiem cilvēkiem, ģimenēm ar bērniem, kā arī bezdarba gadījumā, savukārt izdevumi samazinājušies mājokļa atbalstam.

Nozares eksperta viedoklis

Iveta Ķelle, biedrības “Papardes zieds” valdes priekšsēdētāja

Aicinot vecākus, kuru ģimenēs aug bērni, kam nepieciešami dienas aprūpes centra pakalpojumi, iesaistīties pakalpojumu izvērtējumā, lai būtu iespējams apzināt jaunus atbalsta pasākumus, kas šobrīd netiek piedāvāti, jo ir būtiski nodrošinot personai (bērnam) tiesības dzīvot pēc iespējas neatkarīgi sev ierastajā vidē, sniegt sociālo atbalstu atbilstoši personas funkcionēšanas spēju līmenim.

Sociālajā jomā, sadarbībā ar pedagogiem un policiju veidot pakalpojumu, kura rezultātā preventīvi palīdzēt bērniem, kuri aug sarežģītos apstākļos – vecāki ir atkarīgi, vardarbīgi, nevar bērnam nodrošināt vajadzīgu vidi pozitīvai augšanai. Būtiski pakalpojuma pilnveidošanai nodrošināt atgriezenisko saiti no pakalpojuma saņēmējiem un pakalpojuma īstenotājiem – sociālajiem darbiniekiem.

Lai pēc iespējas mazinātu nabadzības riskam pakļauto ģimeņu sociālās grūtības, jauniešiem (vecumā no 16 gadiem) no šādām ģimenēm nepieciešams nodrošināt pašvaldības subsidētas darba iespējas vasaras mēnešos. Tas mazinātu jauniešu atkarību no ģimenes, stiprinātu pašapziņu un veidotu neatkarību no sociālās palīdzības nākotnē.

Izveidot bezmaksas pašapkalpošanās dušas/veļas mazgātavas nabadzības riskam pakļautajiem Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, kuriem nav šādu iespēju dzīvesvietā (vai nav dzīvesvietas).

RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība

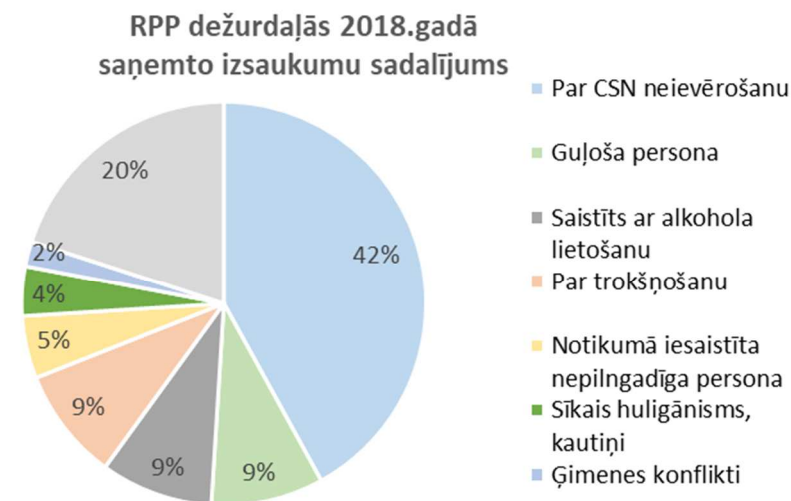
RV galvenais uzdevums ir miera, kārtības un drošības nodrošināšana pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Tāpat tiek nodrošināta noteiktās kārtības uzraudzība uz ūdeņiem un peldvietās, attīstot RPP attiecīgās struktūrvienības kapacitāti, lai novērstu dažādus pārkāpumus, galvenokārt vides jomā, kas rodas gan iedzīvotājiem atpūšoties pie/uz ūdeņiem, gan attīstoties uzņēmējdarbībai saistībā ar pilsētas akvatoriju.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- LED tehnoloģiju pilsētas apgaismojuma ieviešanas ietvaros pārskata gadā **piešķirts Latvijas vides investīciju fondu līdzfinansējums projektu “Viedo tehnoloģiju ieviešana Rīgas pilsētas apgaismojuma sistēmā” un “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, ieviešot viedās pilsētvides tehnoloģijas Rīgas apgaismojuma sistēmā” realizēšanai.** Abu projektu īstenošanas rezultātā tiks ieviestas un demonstrētas viedās pilsētvides tehnoloģijas publiskajā ielu apgaismojumā, veicināta drošība pilsētas ielās, samazināts elektroenerģijas patēriņš un siltumnīcefekta gāzu emisijas vidē.
- GPS un videokameru sistēmas nomaiņas ietvaros operatīvajos transportlīdzekļos un peldlīdzekļos, pārskatā gadā **visas RPP autotransporta līdzekļu un TETRA rācības integrētas vienotā GPS monitoringa sistēmā.**
- 2018.gadā no Rīgas ielām tika paņemti bezpalīdzīgā stāvoklī nonākuši 885 savvaļas dzīvnieki, negadījumos cietuši 1 623 kaķi un 74 suņi, kā arī izķerti 723 klainojoši suņi un 265 bez saimnieka palikuši kaķi.** Ikgadējā Rīgas pilsētas maznodrošināto un trūcīgo iedzīvotāju suņu un kaķu sterilizācijas un eitanāzijas akcijā tika sterilizēti 174 kaķi un 16 suņi, eitanazēti tika 16 kaķi un 7 suņi.
- Realizēts projekts “Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmas paplašināšana Bolderājas un Daugavgrīvas apkaimēs”** kā rezultātā 2018.gadā pie RPP VNC tika pieslēgtas 29 jaunas videonovērošanas kameras, kas uzstādītas Bolderājā un Vakarbuļļos, kā arī 5 jaunas kameras, kas uzstādītas Daugavpils/Ģertrūdes ielu gājēju tunelī un 3 kameras uzstādītas pludmaļu tuvumā. Šobrīd RPP VNC ir **nodrošināts pieslēgums 206 videonovērošanas kamerām sabiedriskās kārtības uzraudzīšanai pilsētas publiskajās vietās, kā arī 19 Rīgas pilsētas izglītības iestāžu lokālajiem punktiem.**

- Kopumā **2018.gadā RPP dežurdaļās saņemti 114 779 izsaukumi**, no tiem lielākā daļa – 42% saistībā ar CSN neievērošanu, 9% gadījumu tika ziņots par guļošu personu, 9% izsaukumu saistīti ar alkohola lietošanu, 9% gadījumu par trokšņošanu, 5% gadījumu notikumā bija iesaistīta nepilngadīga persona (8.1.attēls).

8.1.attēls

Avots: RPP

Rezultatīvo rādītāju analīze

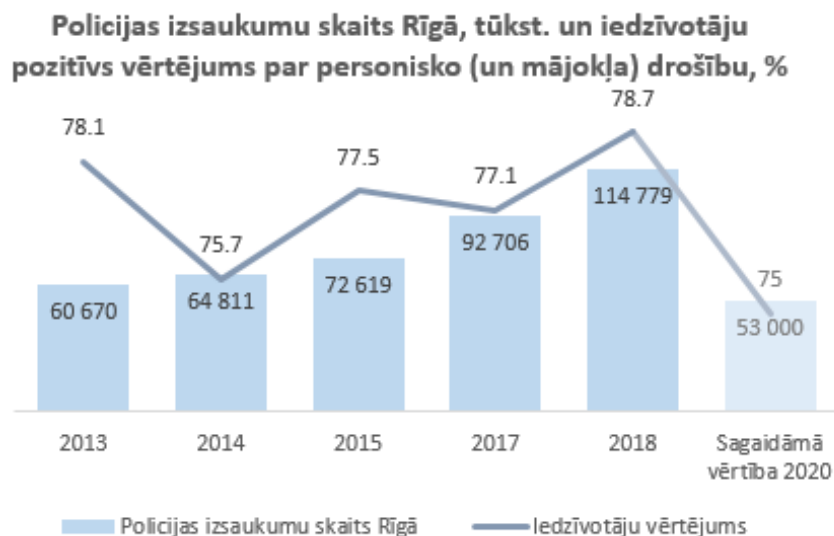
RV8 ietvaros noteikti 8 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 3 rādītājiem pozitīva tendence

⇒ 5 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 4 no 8 rādītājiem pārskata gadā ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā). Pārskata gadā vērojams straujš policijas izsaukumu skaita pieaugums, kas saistīts ar aktīvu RPP mobilās lietotnes izmantošanu. Salīdzinot ar 2017.gadu, pārskata gadā izsaukumu skaits pieaudzis par 22 073 jeb 24%. Lai gan iedzīvotāju vērtējums par personisko (un mājokļa) drošību Rīgā 2018.gadā uzlabojies, salīdzinot ar 2017.gadu, vien par 1,6 procentpunktiem, jāatzīmē, ka sagaidāmā vērtība – 75% ir pārsniegta jau kopš 2013.gada, kas norāda uz RPP efektīvu darbību un sadarbību ar Valsts policiju (8.2.attēls).

8.2.attēls

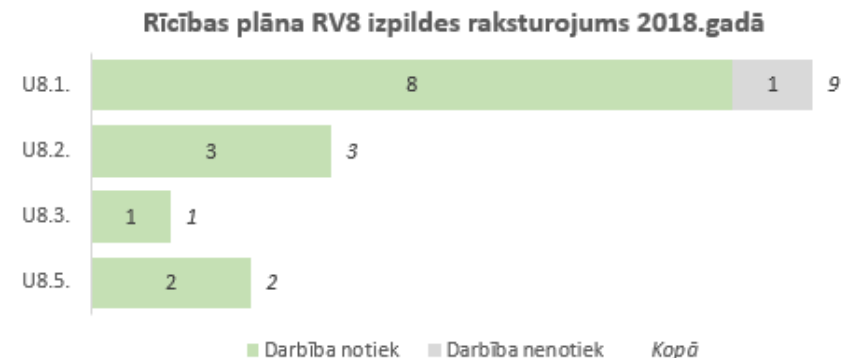
Avots: Aptauja

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV8 ietvaros tika norādīti 15 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 14 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 1 pasākuma ietvaros nenotika darbība, kā iemeslu minot finansējuma trūkumu (8.3.attēls),

detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

8.3.attēls

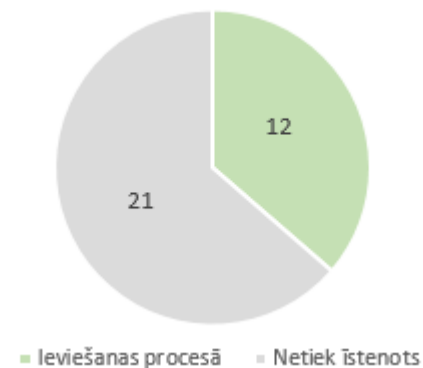

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam tika iekļauti 33 projekti, no kuriem 12 tiek īstenoti, savukārt 21 projekta ietvaros darbība netika veikta, jo tam netika piešķirts finansējums, vai citu iemeslu dēļ, piemēram, projektam "Operatīvās vadības centra izveide" nav pieejamas atbilstošas telpas (8.4.attēls), detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

8.4.attēls

Investīciju plāna RV8 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Darbības Rīgas apkaimēs

2018.gadā apgaismojuma un ar to saistītās infrastruktūras uzlabošana pilsētā veikta Centrā, Daugavgrīvā, Dzirciemā, Ilģuciemā, Imantā, Juglā, Maskavas forštatē, Mežaparkā, Mežciemā, Mīlgrāvī, Pļavniekos, Salās, Teikā, Torņakalnā, Trīsciemā, Vecmīlgrāvī, Ziepniekkalnā, Zolitūdē.

Centra apkaimē veikta gaismekļu nomaiņa uz LED gaismekļiem 11.novembra krastmalā, Raiņa bulvārī, kā arī uzstādīti trosēs montējami LED gaismekļi vēsturiskā centra ielās, veikta kabeļa maiņa Brīvības un Tallinas ielā un novecojušo trošu un pievadkabeļu nomaiņa Valmieras ielā.

Daugavgrīvā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Flotes ielā, Dzirciemā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Daugavgrīvas ielā, Ilģuciemā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Lidoņu ielā, Imantā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Anniņmuižas bulvārī, Juglā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Brīvības ielā.

Mežaparkā veikta Jauna piebraucamā ceļa izgaismošana Mežaparka estrādes rekonstrukcijas projekta ietvaros, kā arī metāla apgaismojuma balstu tīrīšana, krāsošana un novecojušo balstu maiņa Kokneses prospektā. Mežciemā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa S.Eizenšteina ielas dzīvojamo māju masīvos, Mīlgrāvī notikusi kabeļa maiņa Mores ielā. Pļavniekos veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa M.Keldiša ielā, Salās veikta Kabeļa guldīšana Lucavsālā, Teikā veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Lielvārdes ielā un apgaismes tīkla kapitālais remonts Biķernieku ielas posmā.

Torņakalnā veikta novecojušo apgaismojuma balstu un kabeļa maiņa O.Vācieša ielā, Vecmīlgrāvī veikta kabeļa maiņa Vecmīlgrāvja dzīvojamajā masīvā, Ziepniekkalnā notikusi apgaismojuma balstu tīrīšana un krāsošana, Zolitūdē veikta novecojušo apgaismojuma balstu maiņa Rostokas ielā. Trīsciemā savukārt veikta Rudzu un Arāju ielu apgaismojuma projektēšana un izbūve, Maskavas forštatē ierīkots apgaismojums Gertrūdes-Daugavpils ielas tunelī (skat. 8.5.attēlu).

8.5.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

Pārskata gadā Rīgas pašvaldība sabiedriskajās kārtības un drošības nodrošināšanai pilsētā kopumā izlietoja EUR 19 224,6 tūkst., kuros ietilpa izdevumi policijas pamatdarbībai – EUR 19 187,9 tūkst. un izdevumi iepriekš neklasificētiem sabiedriskās kārtības un drošības pakalpojumiem – EUR 36,7 tūkst. 2017.gadā sabiedriskās kārtības un drošības nodrošinājumam kopā tika izlietoti EUR 18 095,6 tūkst.

Nozares eksperta viedoklis

Iveta Kelle, biedrības “Papardes zieds” valdes priekšsēdētāja

Rīgas apkaimes ir dažādas, ar augstāku un zemāku drošības pakāpi. To nosaka iedzīvotāju struktūra. Plānojot darbu, būtu noderīgi izpētīt, kurās Rīgas apkaimēs ir potenciāli visnedrošākā dzīves vide un mērķtiecīgi ieviest pastiprinātus drošības pasākumus šajās apkaimēs. Būtisks šo pasākumu plānošanā būtu vietējo iedzīvotāju viedoklis – piemēram, cik droši jūtas sociālo māju iemītnieki savā vidē.

Aicinājums ir pārskatīt gājējiem bīstamās ielu šķērsošanas vietas un tajās ieviest gājējiem drošākus ielu šķērsošanas veidus – luksofors, tiltiņš (piemēram, K. Ulmaņa gatvē iepretim tirdzniecības centram “Spice”, kur gājēji šķērso divas un trīs braukšanas joslas esot augstas intensitātes transporta plūsmai; Kalnciema ielas gājēju pāreja vietā, kur atrodas trīs izglītības iestādes un ir intensīva satiksmes plūsma u.c.).

Tehnoloģiju laikmetā drošība nav iespējama neparedzot pasākumus drošībai internetvidē – ieteicams pārdomāt pasākumu kopu, kas preventīvi mācītu bērniem būt drošiem lietojot viedierīces. Šos pasākumus var veikt sadarbībā ar NVO.

RV9 valitatīva dzīvesvide un pieejams mājoklis

Mājokļu jomā pilsētā galvenais mērķis ir nodrošināt Rīgas iedzīvotājus ar kvalitatīviem mājokļiem un pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamo telpu lietošanu.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Pārskata gadā visās Baltijas valstu galvaspilsētās mājokļi ir kļuvuši pieejamāki, liecina Swedbank Baltijas Mājokļu pieejamības indeksa²⁹ dati. **Vispieejamākās dzīvesvietas 2018.gadā Baltijas valstīs bijušas Rīgā** – 191,7, kam sekojusi Tallina – 161,9 un Viļņa – 136,9.³⁰ Turklāt Ober-Haus Estate Advisors nekustamā īpašuma apskats Baltijas valstīs ļauj salīdzināt situāciju mājokļu tirgū – dzīvokļu vidējā cena Rīgā 2018.gada sākumā bija 1 216 EUR/m², savukārt Viļņā – 1 489 EUR/m² un Tallinā 1 825 EUR/m².³¹
- 2018.gada laikā straujākais jauno dzīvokļu skaita pieaugums bija Rīgā - tika uzbūvēti vairāk kā 2 400 dzīvokļi, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, ir pieaugums par 65%. Jāatzīmē, ka **kopējie Rīgas dzīvokļu attīstības apjomi joprojām ievērojami atpaliek no Viļņas un Tallinas** – 2018.gadā Viļņā tika uzbūvēti vairāk nekā 4 300 dzīvokļi (par 5% vairāk nekā 2017.gadā) un Tallinā tika uzbūvēti 3 100 dzīvokļi (par 7% vairāk nekā 2017.gadā).
- Ekonomiskajai situācijai pamazām uzlabojoties un mājokļiem kļūstot arvien pieejamākiem (vidējās algas pieaugums, banku aizdevumu procentu likmes samazinājums), **palielinājusies arī iedzīvotāju vēlme iegādāties jaunu mitekli vai uzlabot esošo**. Apmēram desmitā daļa (11%) iedzīvotāju tuvāko divu gadu laikā plāno jauna mājokļa iegādi, savukārt teju pusei (42%) šobrīd aktuāla ir esošā mājokļa labiekārtošana. Joprojām vairumā gadījumu tiek nolūkota privātmāja, šīs izvēles popularitāte – 37%, katrs piektais

²⁹ Indekss atspoguļo hipotētiskas mājsaimniecības spēju iegādāties “standarta” mājokli Baltijas valstu galvaspilsētās, bet neatspoguļo nekādu informāciju par dzīvokļu pārdošanas iespējām. Indekss ietver kredītu apkalpošanas izmaksas, bet neiekļauj mājokļa uzturēšanas izdevumus, piemēram, komunālos un nodokļu maksājumus. Indeksa vērtība 100 nozīmē, ka mājsaimniecība novirza kredīta apkalpošanai tieši 30% no tās pēc nodokļu ienākumiem, lai iegādātos 55 m² lielu dzīvokli

³⁰ <https://www.swedbank-research.com/>

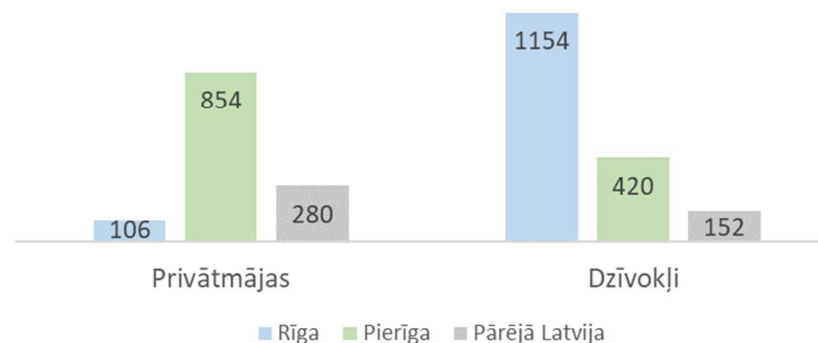
³¹ <http://www.ober-haus.lv/>, 24.08.2018.

pircejs plāno iegādāties dzīvokli padomju laikā celtā sērijveida daudzdzīvokļu mājā (21%), bet dzīvokli jaunajā projektā – 20%.³²

- Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2018.gadā **darījumu skaits dzīvokļu īpašumos Rīgā ir samazinājies** par 7%. Rīgā notikuši 54% no Latvijas darījumu ar dzīvokļu īpašumiem, kas ir vairāk kā 8 000 darījumi.
- Vislielākais – 67% ekspluatācijā pieņemto dzīvokļu skaits daudzdzīvokļu mājās bija Rīgā, savukārt ekspluatācijā pieņemto privātmāju skaits bija Pierīgā – 69% (9.1.attēls).³³

9.1.attēls

Ekspluatācijā pieņemto jauno privātmāju skaits un jauno dzīvokļu skaits daudzdzīvokļu mājās 2018.gadā

Avots: CSP

³² Aptauju veica Swedbank sadarbībā ar pētījumu centru SKDS 2019.gada februārī, ar interneta aptaujas starpniecību aptaujājot 1 005 iedzīvotājus no visas Latvijas

³³ <http://latio.lv>, 2018

- 2018.gadā lielākais pārdevumu skaits bijis **Daugavas labajā krastā** – 4 186 darījumi, savukārt, ja šo pašu skaitu skatās pret iedzīvotāju skaitu, tad Daugavas labajā un kreisajā krastā bija līdzīga aktivitāte. Lielāka aktivitāte bija Centrā un Skanstē, taču darījumu skaita ziņā tur notika tikai 20% visu darījumu. Centrā galvenokārt notiek darījumi jaunajos projektos un pirmskara mājās (attiecīgi 37% un 48%), savukārt pārējā Rīgas teritorijā dominē sērijveida projekti, veidojot aptuveni 70-75% no visiem darījumiem.³⁴
- Pārskata gadā tika uzsākta RD atbalsta programma, kuras mērķis ir uzlabot galvaspilsētas dzīvojamā fonda tehnisko stāvokli. **Daudzdzīvokļu mājas var saņemt pašvaldības līdzfinansējumu** 50% apmērā no savā mājā veicamo remontdarbu un renovācijas tāmes.³⁵ Rezultātā pierēģistrētas 250 biedrības, kas vēlas saņemt atbalstu remontdarbiem, pieņemti 58 pieteikumi un apstiprināti 49 pieteikumi (RD līdzfinansējuma summa – EUR 649,2 tūkst.).
- 2018.gadā uzsākti atjaunošanas darbi, lai sagatavotu izīrēšanai aptuveni 150 dzīvokļus, tostarp arī veicot ēkas Valdlauču ielā 10 pārbūvi. **Uzsākta arī 3 jaunu sociālo māju celtniecība** Mežrozīšu ielā. Kopumā 2018.gada beigās rindā gaidīja 3 414 ģimenes, savukārt gada laikā tika piešķirti gandrīz 300 dzīvokļi.³⁶ Kopumā uz 2018.gada sākumu sociālajās dzīvojamās mājās bija 1596 sociālās dzīvojamās telpas, savukārt ārpus sociālajām dzīvojamām mājām bija 350 sociālās dzīvojamās telpas.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV9 ietvaros noteikti 11 sasniedzamie rādītāji, no kuriem pārskata gadā:

- ↑ 4 rādītājiem pozitīva tendence
- ↓ 4 rādītājiem negatīva tendence

³⁴ <http://latio.lv>, 2018

³⁵ 15.12.2017. RD saistošie noteikumi Nr.19 “Par kārtību, kādā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedz palīdzību energoefektivitātes pasākumu veikšanai dzīvojamā mājā un dzīvojamās mājās atjaunošanai”

³⁶ www.riga.lv, 10.10.2018.

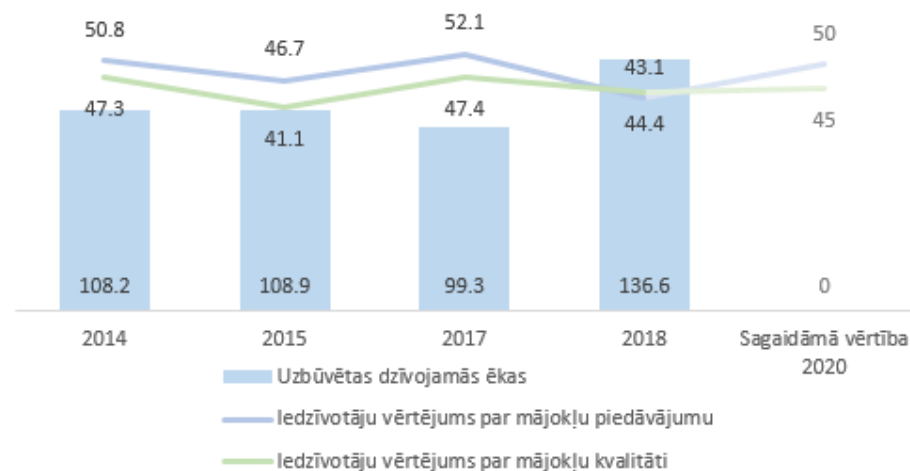
⇒ 3 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 2 no 11 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Lai arī dzīvojamais fonds Rīgā attīstītās salīdzinoši lēni, pārskata gadā strauji pieaudzis uzbūvēto dzīvojamo ēku skaits – par 38%, sasniedzot pēdējo gadu augstāko rādītāju – 136,6 tūkst. m². Savukārt iedzīvotāju vērtējumā par mājokļu piedāvājumu un kvalitāti Rīgā iezīmējas svārstīga tendence. Kopumā 2018.gadā vērtējums gan par mājokļu kvalitāti, gan par piedāvājumu ir ievērojami krities (9.2.attēls) un ir viena no kritiskāk vērtētajām jomām iedzīvotāju aptaujas³⁷ ietvaros, kas norāda, ka šis ir viens no risināmajiem jautājumiem Rīgas pašvaldībā.

9.2.attēls

Uzbūvētas dzīvojamās ēkas, tūkst. m² un iedzīvotāju vērtējums par mājokļu piedāvājumu un kvalitāti Rīgā, %

Avots: Aptauja

Pie tam vidējās dzīvokļa īpašumu platības jaunajos projektos, ar kuriem veikti

³⁷ Aptauja

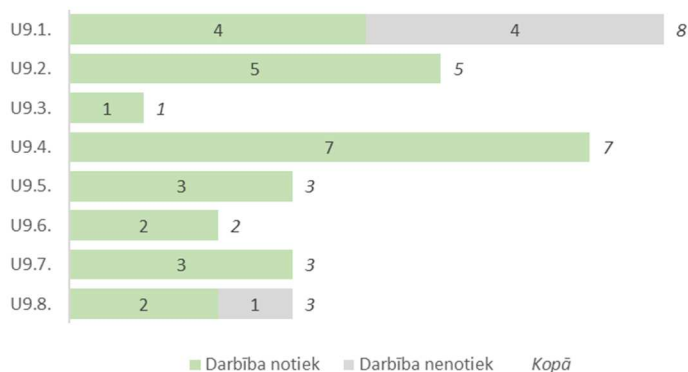
darījumi 2018.gadā, samazinās. Jaunajos projektos, kas celti pēc 2011.gada, vidējās platības ir par 20% mazākas, arvien vairāk tiek būvēti ergonomiski dzīvokļi. Ja laika posmā no 2001.-2010.gadam jaunu dzīvokļu vidējās platības veidoja 73 m², tad pēc 2011.gada izbūvētajiem dzīvokļiem – vien 66 m², savukārt renovētajos dzīvokļos līdz 2010.gadam vidējā platība veidoja 90 m², tad pēc 2011.gada – 60 m².³⁸

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV9 ietvaros tika norādīti 32 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 27 pasākumi bija īstenošanas procesā, turpretī 5 pasākumu ietvaros nenotika darbība (9.3.attēls), kā iemeslu minot: finansējuma trūkumu, plānotie pasākumi zaudējuši aktualitāti, nepieciešams sakārtot īpašumtiesības vai arī pasākumi pārcelti uz vēlāku termiņu. Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

9.3.attēls

Rīcības plāna RV9 izpildes raksturojums 2018.gadā

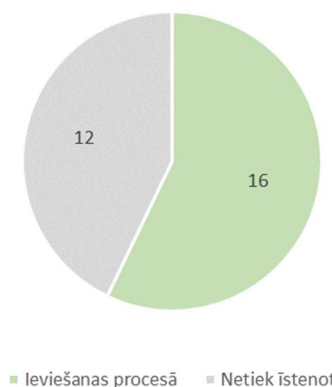
Avots: RD PAD

³⁸ <http://latio.lv/>, 2018

Savukārt Programmas Investīciju plānā 2018.gadam tika iekļauti 28 projekti, no kuriem 16 tiek īstenoti, t.sk 3 projekti noslēgušies, savukārt 12 projektu ietvaros darbība netika veikta, jo projekti zaudējuši aktualitāti vai projektu realizācija pārcelta uz vēlāku termiņu (9.4.attēls), detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

9.4.attēls

Investīciju plāna RV9 izpildes raksturojums 2018.gadā

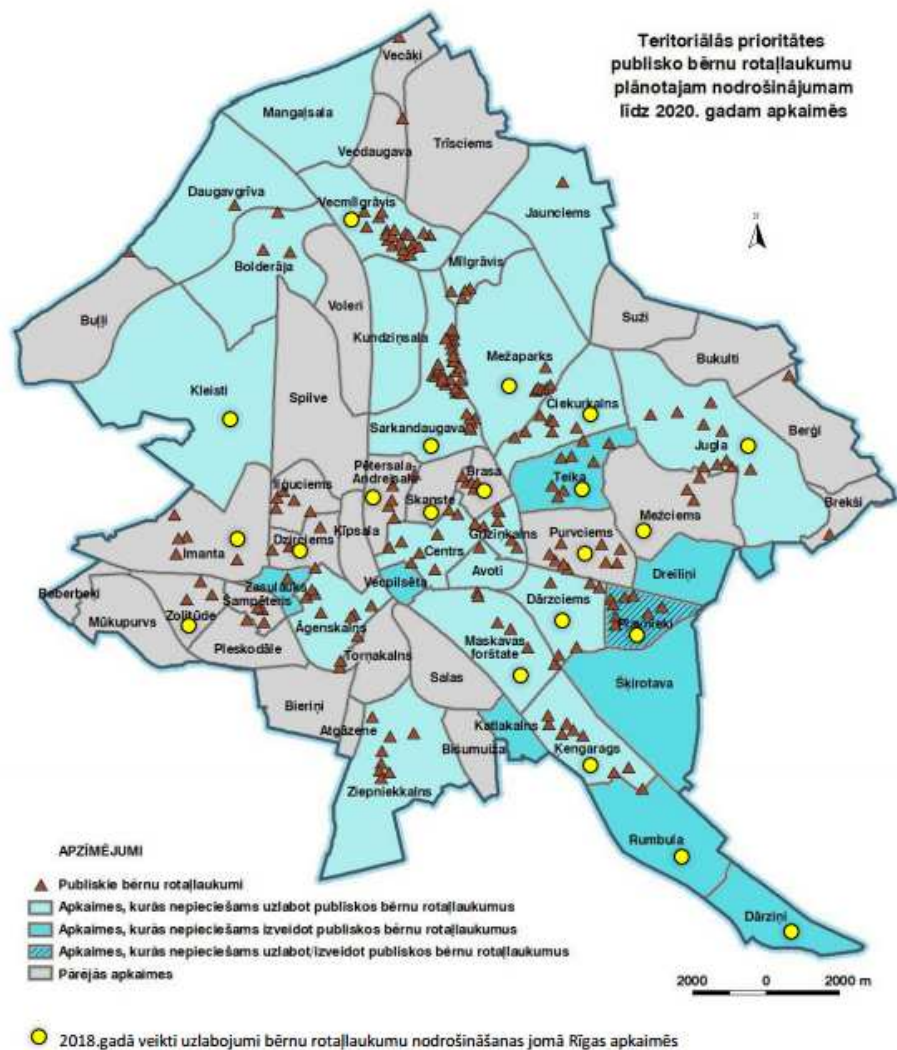
Avots: RD PAD

Darbības Rīgas apkaimēs

Pārskata gadā izveidoti jauni publiskie bērnu rotaļlaukumi Dārziņos, Ķengaragā, Dzirciemā, Imantā, Kleistos, Zolitūdē, Brasā, Mežaparkā un Purvciemā.

Vienlaikus veikti uzlabojumi publiskajos bērnu rotaļlaukumos tādās apkaimēs kā Dārziems, Maskavas forštate, Pļavnieki, Rumbula, Čiekurkalns, Jugla, Mežciems, Pētersala-Andrejsala, Purvciems, Sarkandaugava, Skanste, Teika un Vecmīlgrāvis (9.5.attēls).

9.5.attēls

Avots: RD PAD

Nozares ekspertu viedoklis

Māris Jonovs, biedrības “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”” valdes priekšsēdētājs

Rīga jaunu mājokļu būvniecībā atpaliek ne tikai no Viļņas un Tallinas, bet arī no Pierīgas.

Liela daļa no iedzīvotājiem, kas plāno jauna mājokļa iegādi, vēlas iegādāties privātmājas, tā ir nevēlama tendence Rīgai, jo šie cilvēki visticamāk pārcelsies uz Pierīgu. Rīgai vajadzētu censties nevis apmierināt pieprasījumu, veicinot privātmāju būvniecību, bet panākt, ka tiek būvēts vairāk ģimenēm piemērotu mājokļu, kā arī, lai pilsētvide un pašvaldības pakalpojumi labāk atbilstu mūsdienīgu ģimeņu prasībām.

Samazināt dzīvokļu rindas, gan pašvaldībai aktīvāk būvējot savus īres namus un atjaunojot tās rīcībā esošos īpašumus, gan iegādājoties ģimenēm piemērotus mājokļus attīstītāju jaunajos projektos.

Lai pēc dažiem gadiem nezaudētu tūkstošgades paudzi jeb mileniāļus, par kuru ienākšanu īpašumu tirgū šobrīd priecājamies, būtu svarīgi jau savlaicīgi izstrādāt mehānismus, ar kā palīdzību varētu veicināt ģimenēm piemērotu mājokļu izveidi daudzdzīvokļu projektos, piemēram iekļaut konkrētas prasības apbūves noteikumos, kā to savulaik darījusi Vankūvera.

Proaktīvi risināt bērnudārzu pieejamības jautājumus, gan tur, kur jau tagad ir problēmas, gan tur, kur jaunie mājokļi vēl tikai top, kur iespējams panākot, ka bērnudārzi ir kā lielāku viena attīstītāja projektu sastāvdaļa. Teritorijās, kurās ir vairāki attīstītāji, meklēt citas partnerības iespējas vai arī atvērt pašvaldības bērnudārzus.

Ielas līmenim pilsētā jāklūst pievilcīgākam, tur jāatrodas komercplatībām, kur iedzīvotāji tuvu dzīvesvietai var saņemt visdažādākos pakalpojumus.

Veidot pilsētvidi bērniem (un attiecīgi arī citiem) ērtu un piemērotu, domājot par to, lai atrasties jebkur publiskajā telpā būtu droši, patīkami un interesanti.

Iveta Ķelle, biedrības “Papardes zieds” valdes priekšsēdētāja

Nozīmīgs darbs veikts pie dzīvojamo apkaimju sakārtošanas un labiekārtošanas – remontēti, nomainīti konteineri, uzstādīti šķirotu atkritumu konteineri un jauni soliņi, kā arī turpināta teritoriju sanitārā uzkopšana utt. Vienlaikus notika

aktīvs darbs pie iedzīvotāju iesaistīšanas lēmumu par dzīvojamo māju renovāciju pieņemšanā.

Tika veikts darbs pie pašvaldību īres un sociālo mājokļu fonda paplašināšanas, tika izstrādāta dzīvojamā fonda monitoringa sistēma, kā arī notika regulārs darbs ar iedzīvotājiem par atbildīgu māju pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Veidojot pilsētu zaļāku, piemēram, stādot kokus, attīstīt sadarbību ar izglītības iestādēm, NVO, piemēram, "Skauti un gaidas". Šādas akcijas un sadarbības projekti veicinās arī jauniešu piesaisti pilsētai.

Priekšlikums turpināt darbu un sistemātiski visās Rīgas apkaimēs veidot atpūtas/ sporta zonas pusaudžiem, kā arī pastaigas, vingrošanas zonas vecākajai paaudzei.

RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība

RV galvenais uzdevums ir veicināt Rīgas un Pierīgas vienotas transporta sistēmas izveidi un to efektīvu izmantošanu, kā arī veicināt galveno transporta mezglu – lidostas, ostas, dzelzeļa stacijas un autoostas attīstību, nostiprinot to līderpozīcijas Baltijas valstu reģionā.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

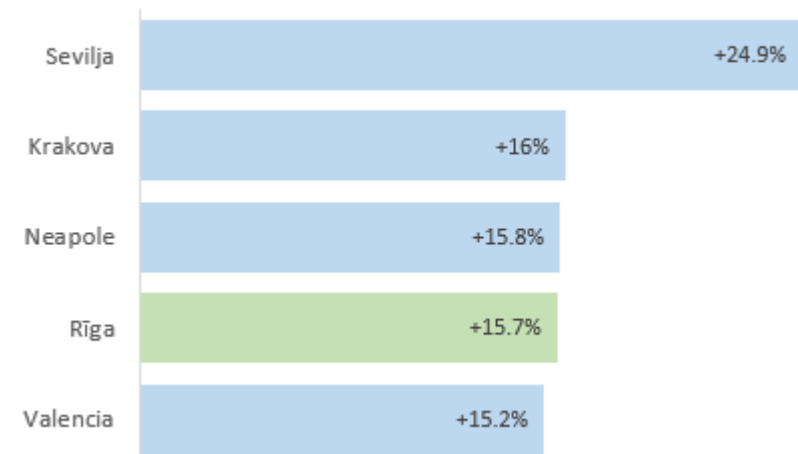
- Projekta Rail Baltica virzība 2018.gadā:
  - Parakstīts pirmais Rail Baltica projektēšanas un autorizraudzības līgums par Rail Baltica stacijas, saistītās infrastruktūras un estakādes būvprojektēšanu starptautiskajā lidostā “Rīga”.** Šī projekta ietvaros tiks izbūvēts arī jauns dzelzeļa pārvads pāri K.Ulmaņa gatvei, uzbērums posmā no Imantas līdz lidostai (2,3 km garumā). Infrastruktūras izveide dos iespēju izveidot arī kravu atzara pieslēgumu lidostas teritorijai.
  - Eiropas Inovācijas un tīklu izpildaģentūra, trīs Baltijas valstu kopuzņēmums RB Rail AS, Igaunijas Republikas Ekonomikas un Komunikāciju ministrija, LR SM un Lietuvas Republikas Transporta un Komunikāciju ministrija **parakstīja Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (CEF) līdzfinansējuma līgumu Rail Baltica dzelzeļa līnijas infrastruktūras būvniecībai.** Kopējā līguma vērtība ir gandrīz 130 miljoni eiro.
  - LR SM, Igaunijas Republikas Ekonomikas un komunikāciju ministrija un Lietuvas Republikas Transporta un komunikāciju ministrija ir **apstiprinājušas Rail Baltica būvprojektēšanas vadlīnijas obligātos vienotos standartus Rail Baltica infrastruktūras projektēšanai, būvniecībai un uzturēšanai;**
  - Eiropas Komisija parakstīja ieviešanas lēmumu par Ziemeļjūras-Baltijas jūras TEN-T koridora pārrobežu projekta Rail Baltica ieviešanu, nostiprinot EK un visu ES dalībvalstu apņemšanos savlaicīgi īstenot projektu;
  - Pabeigta kultūrvēsturiskā izpēte Rail Baltica trasē,** secinot, ka kultūrvēsturisko vērtību dēļ nebūs nepieciešams mainīt trases

novietojumu.³⁹

- Starptautiskās lidostas “Rīga” sasniegumi 2018.gadā:
  - Saskaņā ar Starptautiskās lidostu padomes (Airport Council International, ACI) datiem, **lidosta “Rīga” 2018.gadā bija ceturtā straujāk augošā Eiropas gaisa osta** lidostu grupā ar apkalpoto pasažieru skaitu 5-15 miljoni gadā (10.1.attēls). Lidosta turpina būt Baltijas valstu līderis, apkalpojot 44% pasažieru un lidojumu un 51% kravu apjoma.

10.1.attēls

Straujāk augošās Eiropas lidostas 2018.gadā*

*Lidostu grupa ar 5-15 miljoniem apkalpoto pasažieru gadā
Avots: Starptautiskās lidostas “Rīga” gadagrāmata 2018, www.aci-europe.org

³⁹ <http://www.sam.gov.lv/sam/content/?cat=467>

- Starptautiskā aviācijas datu analītikas uzņēmuma “VariFlight” pētījumā lidosta “Rīga” ir atzīta par 2018.gada **septīto punktuālāko lidostu Eiropā**, sasniedzot 98,96% punktualitāti.
- Lidosta “Rīga” ir kļuvusi par vienu no pirmajām lidostām Eiropā, kas **uzsākusi inovatīvo “seko zaļajam” (follow the greens) gaisa kuģu vadības sistēmas ieviešanu**, īstenojot KF atbalstīto projektu “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga””.
- 2018.gadā norisinājās pirmais starptautiskais Rīgas Aviācijas forums (RAF 2018), kura ietvaros tika **parakstīts aviācijas nozares uzņēmumu pārstāvošās Latvijas Aviācijas asociācijas un LR SM sadarbības memorands**, kas paredz veidot ciešāku nozares un ministrijas sadarbību aviācijas attīstībai Latvijā.
- Lidosta “Rīga” ir uzsākusi vērienīgu attīstības projektu, kura rezultātā piecu gadu laikā **plānots izbūvēt jaunu pasažieru termināli ar kapacitāti 10 miljoni pasažieru gadā**. Projekta ietvaros plānots izbūvēt jauno termināļa ēku ar plašu un modernu reģistrācijas zāli un drošības kontroles zonu, bagāžas saņemšanas zāli un bagāžas apstrādes un šķirošanas kompleksu, kā arī jaunus piebraucamos ceļus. Terminālis būs savienots ar “Rail Baltica” dzelzceļa staciju, veidojot vienotu pasažieru apkalpošanas kompleksu.
- Latvijas dzelzceļš 2018.gadā turpināja darbu pie biznesa procesu pilnveidošanas un sadarbības veicināšanas ar esošajiem un jauniem partneriem gan reģionā, gan globālajā transporta un loģistikas tirgū. 2018.gadā kravu apjoms būtiski palielinājās, sasniedzot 49,2 miljonus tonnu, kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājies par 12,5%. Arī pārvadāto pasažieru skaits būtiski pieaudzis – par 4,3% vairāk nekā 2017.gadā, sasniedzot 18,2 miljonus.⁴⁰
- Eurobarometrs 2018.gadā publicēja pētījumu⁴¹ par ES valstu iedzīvotāju

apmierinātību ar pasažieru pārvadājumiem par dzelzceļu. Pētījuma rezultāti liecina, ka Latvijas iedzīvotāju kopējais apmierinātības indekss pārsniedz ES valstu vidējo līmeni, ierindojoties 13. vietā 26 valstu vidū. Vispozitīvāko novērtējumu iedzīvotāji ir snieguši par vilcienu precizitāti un uzticamību, šajā jautājumā apmierināto respondentu proporcija ir augstākā no visām ES valstīm, kurās veikts pētījums.

Rezultatīvo rādītāju analīze

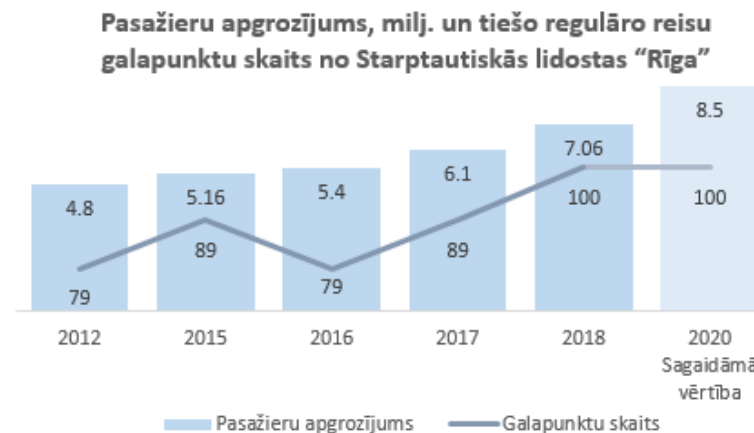
RV10 ietvaros noteikti 6 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 4 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 2 rādītājiem negatīva tendence

Analizējot būtiskākās izmaiņas starp rādītājiem, jāatzīmē, ka 2018.gadu lidosta “Rīga” noslēdza ar pārspētu apkalpoto pasažieru skaita rekordu – kopējais pasažieru skaits pārsniedza 7,06 miljonus. Pasažieru skaits 2018.gadā pieauga par 15,7%. Arī tiešo regulāro reisu skaits būtiski pieauga – 2018.gada vasaras lidojumu sezonā lidosta “Rīga” piedāvāja pasažieriem plašāko maršrutu tīklu lidostas vēsturē – 100 galamērķus, līdz ar to sasniedzot sagaidāmo vērtību 2020.gadā. Kopumā 2018.gadā tika atklāti 16 jauni galamērķi. Vislielākais lidojumu skaits ir uz Londonu – 602 tūkst., Maskavu – 562,7 tūkst. un Helsinkiem – 310,5 tūkst. (10.2.attēls).

10.2.attēls

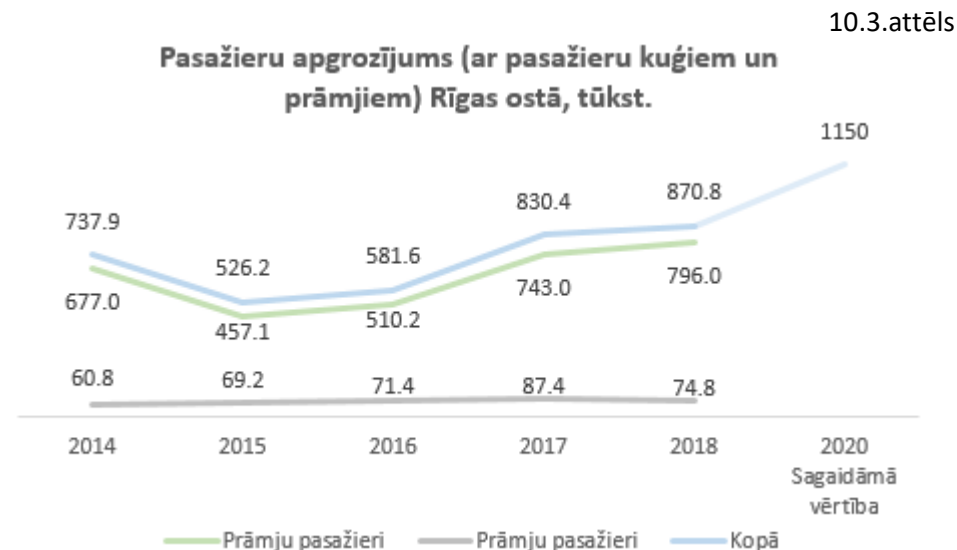

Avots: Starptautiskā lidosta “Rīga”

⁴⁰ www.lvportals.lv, 07.03.2019.

⁴¹ <http://ec.europa.eu/>

Rīgas brīvēstā apkālpoto pasažieru skaits 2018.gadā bija 870,8 tūkst. (10.3.attēls), no tiem 91,4% veidoja prāmju pasažieri. Regulārus pārvadājumus Rīgas brīvēstā piedāvā viena prāmju līnija maršrutā Rīga-Stokholma, kurā 2018.gadā pārvadājumus nodrošināja divi prāmji. Savukārt kruīzu tūristi Rīgā ierodas no vairāk nekā 100 pasaules valstīm. Kruīza biznesam ir raksturīgs cikliskums, kas attiecīgi ir ietekmējis kruīza kuģu un pasažieru skaitu Rīgas brīvēstā.

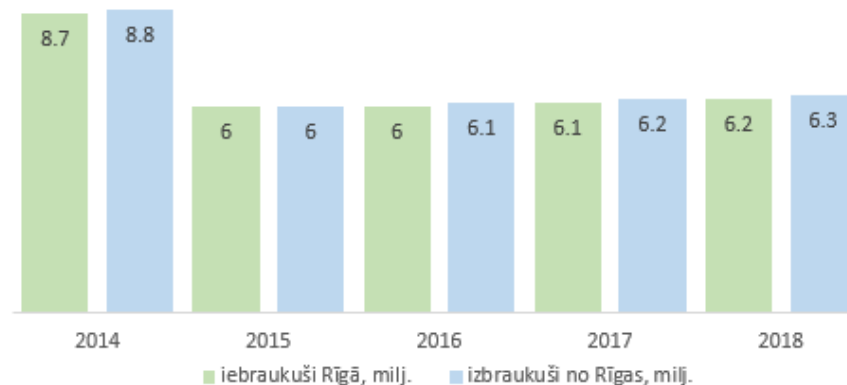

Avots: CSP

Dzelzceļu kā pārvietošanās veidu izvēlas arvien vairāk iedzīvotāju, par ko liecina pakāpenisks pārvadāto pasažieru skaita pieaugums kopš 2015.gada. Pasažieru skaita kritums 2015.gadā skaidrojams ar atšķirīgo pasažieru uzskaites sistēmu starp AS "Pasažieru vilciens" un RD noslēgto līgumu par pasažieru pārvadāšanu vilcienos Rīgas administratīvajā teritorijā (10.4.attēls). Jāatzīmē, ka pārskata gada 1.septembrī stājās spēkā MK noteikumu "Braukšanas maksas atvieglojumu noteikumi" grozījumi, kas paredz daudz bērnu ģimeņu locekļiem 50% atlaidi viena brauciena biļetei un 40% atlaidi abonementa biļetei, kas nākotnē varētu pozitīvi ietekmēt pārvadāto pasažieru skaitu.

10.4.attēls

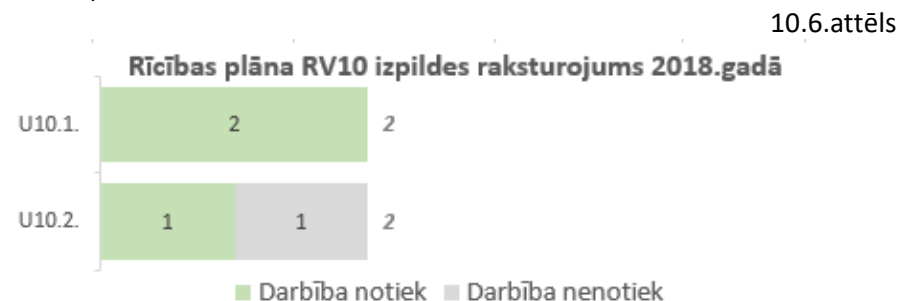
AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits, milj.

Avots: AS "Pasažieru vilciens"

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde 2018.gadā

RV10 sasniegšanai noteikti 2 uzdevumi, kuru ietvaros 2018.gadā Programmas Rīcības plānā tika plānots īstenot 4 pasākumus/aktivitātes (10.6.attēls). Darbības atzīmētas 3 aktivitāšu ietvaros, tai pat laikā vairāku plānoto apakšaktivitāšu ietvaros darbība nenotika (plašāka informācija pieejama 2.pielikumā).

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 5 projekti – visu piecu projektu ietvaros norisinājās darbi pie būvprojektu izstrādes. Informāciju par projektiem skat. 3.pielikumā.

Nozares eksperta viedoklis

Eduards Filippovs, SIA "Baltic Id" valdes loceklis

Rīgas sasniedzamība, starptautisko pasažieru un kravu apkalpošana Latvijas transporta infrastruktūras objektos, tai skaitā uzbūvējot "Rail Baltica" ātrgaitas dzelzceļa līniju, kā arī palielinot to māsaimniecību īpatsvaru, kurām ir pieejams augstas kvalitātes interneta pieslēgums ir nozīmīgs priekšnoteikums Latvijas lomas palielināšanai Baltijas reģionā un pasaulē. 2018.gads transporta sistēmas izveides jomā vērtējams kā gads, kurā varam runāt par mērķtiecīgu priekšdarbu veikšanu infrastruktūras attīstības projektiem un ES finansējuma piesaistei, kas ir būtisks priekšnoteikums Stratēģijas mērķu sasniegšanai.

Lidostas "Rīga" pozitīva attīstības dinamika dod pienesumu kopējai Rīgas pilsētas ekonomiskajai izaugsmei, vairojot tūrisma, loģistikas un tranzīta nozaru potenciālu. Arī dzelzceļa infrastruktūras noslodze kravu un pasažieru pārvadājumos ir augoša, uzrādot pasažieru un būtisku kravu pārvadājumu apjoma pieaugumu. Lai arī pasažieru pārvadājumu pieauguma dinamika ir mērena, paredzams, ka izmaiņas braukšanas maksā, paredzot atvieglojumus, kombinācijā ar plānoto jaunu vilcienu iegādi, uzlabos kvantitatīvos un kvalitatīvos Stratēģijas mērķu izpildes rādītājus.

Attīstīt horizontālo sadarbību starp iesaistītajām pusēm, proti, starp ostu, lidostu, dzelzceļu un sabiedrisko transportu un viesmīlības uzņēmumiem, izveidojot sabalansētu ekosistēmu.

Jāturpina darbs pie resursu piesaistes teritoriju sakārtošanai, kas saistītas ar projektu "Rail Baltica" un tranzīta koridoru attīstībai.

PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija

RV galvenais uzdevums ir attīstīt pilsētas satiksmes infrastruktūru un satiksmes organizāciju, lai nodrošinātu kvalitatīvu un drošu apkaimju sasniedzamību un veicinātu bezizmešu mobilitāti.

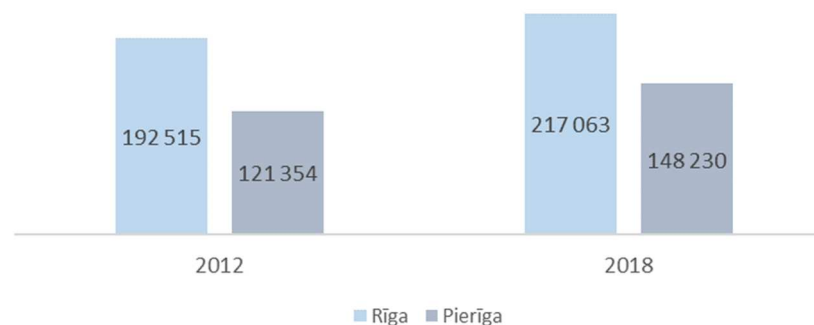
Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Lai efektīvi risinātu modernas pilsētvides izaicinājumus un problēmas, 2018.gada vidū RD **uzsāka darbu pie “Rīgas transporta sistēmas ilgtspējīgas mobilitātes rīcības programmas”** izstrādes, kuras mērķis ir nodrošināt sistemātisku un plānveidīgu pieeju Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības un integrētas transporta sistēmas plānošanas un īstenošanas veicināšanā. 2018.gada augustā RD parakstīja sadarbības memorandu ar dāņu arhitektu un pilsētplānotāju Jānu Gēlu (*Jan Gehl*) un viņa biroju Gehl Architects, lai, balstoties uz konkrētiem pētījumiem un rekomendācijām, izstrādātu kvalitatīvu un uz cilvēku orientētu publisko ārtelpu.⁴² Tā ietvaros 24.08.2018. norisinājās informatīvs pasākums, kura laikā klātesošie tika informēti par plānotajām īstenojamām aktivitātēm rīcības programmas ietvaros.
- Laika posmā no 2018.gada sākuma **LR VK veica revīziju par transporta infrastruktūras attīstību Rīgā**, kā rezultātā 2019.gada sākumā tika publicēts ziņojums “Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību” likumības un lietderības revīzija “Vai Rīgas pilsētas transporta infrastruktūras, tajā skaitā autostāvvietu, izbūve, rekonstrukcija un uzturēšana notiek atbilstoši normatīvo aktu prasībām, plānveidīgi, efektīvi un ekonomiski?”. Rezultātā LR VK norādījusi uz virkni trūkumu transporta infrastruktūras attīstības plānošanā, uzturēšanā un attīstībā.⁴³
- **Viens no galvenajiem sastrēgumu cēloņiem Rīgā ir lielā iedzīvotāju svārstmigrācija uz galvaspilsētu.** Arī statistikas dati liecina, ka automobilizācijas līmenis pēdējos gados kāpj straujāk Pierīgā nekā Rīgā, kas skaidrojams ar augošo iedzīvotāju skaitu Pierīgā. Laika posmā no 2012.gada

līdz 2018.gadam Pierīgas automobiļu skaits palielinājies par 22,1%, tikmēr Rīgā – par 12,8% (11.1.attēls).

11.1.attēls

Reģistrēto automobiļu skaits un tā pieaugums Rīgā un Pierīgā 2012.gadā un 2018.gadā

Avots: CSP

- Lai risinātu autostāvvietu problēmu mikrorajonos, **RD ir uzsākusi bezmaksas autostāvvietu būvniecību apkaimēs**, veidojot “kabatas” ielu sarkano līniju robežās. Divu gadu laikā kopumā plānots aprīkot 16 Rīgas ielas, nodrošinot autostāvvietas 1 000 transportlīdzekļiem.⁴⁴
- Pārskata gadā tika veikta virkne satiksmes infrastruktūras un organizācijas uzlabojumu – ielu un ietvju izbūve, ielas seguma atjaunošana, ceļu renovācija, ierīkotas dzīvojamās zonas, luksoforu objektu būvniecība, gājēju pāreju ierīkošanas, gājēju drošības barjeru un jaunu ātrumvaļņu

⁴² www.rdpad.lv

⁴³ www.lrvk.gov.lv, 06.02.2019.

⁴⁴ www.riga.lv, 29.11.2018.

uzstādīšana u.c. Starp nozīmīgākajiem projektiem arī jāmin, ka tika **uzsākta Salu tilta kompleksa pārbūves 2.kārta**, kā arī **uzsākta A.Deglava ielas satiksmes pārvada pārbūve**.

- Rīgas pilsētas arhitekta birojā pārskata gada jūnijā notika **diskusija par pasažieru kuģu kā sabiedriskā transporta Rīgā iespējām**. Kā rezultātā tika secināts, ka Rīgas kontekstā veidot regulārus kuģu satiksmes maršrutus kā sabiedriskā transporta tīkla papildinājumu ir par agru. Sākotnēji jāatjauno (un jāpapildina) piestātņu infrastruktūra, jānodrošina pieejas pie ūdens un jāizveido interešu enkurobjehti gar ūdensmalām. Lai veicinātu pārvadājumus ar kuģiem, varētu īslaicīgi atļaut neformālās komerciniciatīvas, kas pakāpeniski tiktu formalizētas.⁴⁵

Rezultatīvo rādītāju analīze

PRV11 ietvaros noteikti 27 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 7 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 12 rādītājiem negatīva tendence

⇒ 8 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

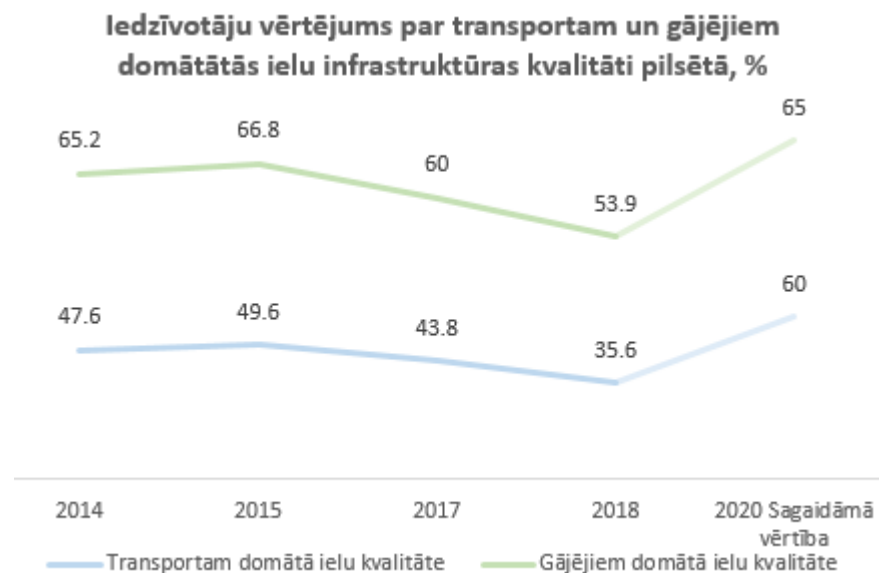
Tikai 1 no 27 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2020.gadā plānoto vērtību. Detalizētu rādītāju dinamiku gadu griezumā skat. 1.pielikumā.

Noskaidrojot iedzīvotāju viedokli par primāri risināmajiem jautājumiem pilsētā, pēdējos gados kā primāri risināmās problēmas tiek atzīmētas satiksmes uzlabošana – ielu stāvoklis, remonts, sabiedriskais transports, gājēju infrastruktūra un veloinfrastruktūra. Iedzīvotāju vērtējums gan par transportam, gan gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti turpina sarukt un kopumā ir viens no kritiskāk vērtētajiem rādītājiem (11.2.attēls). Ievērojami ir sarucis iedzīvotāju vērtējums par transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti pilsētā – tikai 35,6% sniedza pozitīvu vērtējumu, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājies par 8,2 procentpunktiem. Arī iedzīvotāju vērtējums par gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti pilsētā samazinājies par 6,1

⁴⁵ www.arhitekts.riga.lv, 12.06.2019.

procentpunktu, 2018.gadā veidojot 53,9% pozitīvu vērtējumu. LR VK revīzijas ziņojuma sagatavošanas ietvaros veiktajā aptaujā respondenti norāda, ka būtu nepieciešams regulāri tīrīt, uzkopt gan brauktuves, gan ietves, jo brauktuves malas bieži ir pilnas ar gružiem un atkritumiem. Lai nodrošinātu vieglāku pārvietošanos pa Rīgas ielām, tika minēts, ka ir nepieciešams vairāku krustojumu vienkāršošana un pārveide, kā vienu no risinājumiem minot apļveida krustojumu izveidi.⁴⁶

11.2.attēls

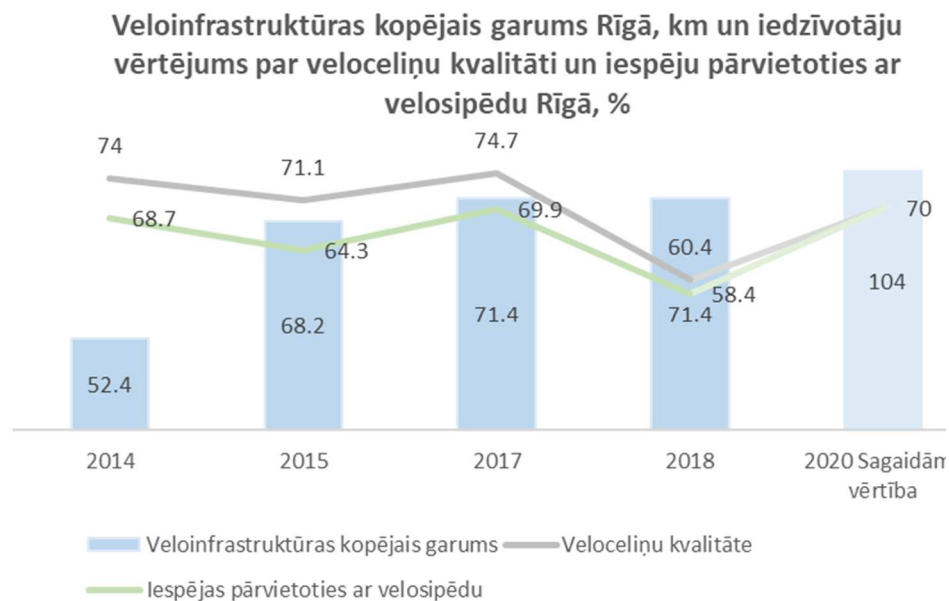
Avots: Aptauja

Lai arī 2018.gadā veloceliņu garums Rīgas pilsētā nav palielinājies, saglabājot 71,4 km, pašvaldības veloinfrastruktūras kopējais garums Rīgā pakāpeniski tiek attīstīts, bet kopumā jāatzīmē, ka attīstība notiek salīdzinoši lēni, kas mazina iespēju sasniegt 2020.gadā izvirzīto sagaidāmo vērtību, kad veloinfrastruktūras

⁴⁶ LR VK revīzijas ziņojums "Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību", 18.01.2019.

kopējais garums tiek plānots 104 km apmērā. Arī iedzīvotāju vērtējums par esošo veloceļu kvalitāti un iespēju pārvietoties ar velosipēdu Rīgā ir salīdzinoši zems (11.3.attēls). Vienlaikus LR VK revīzijas ziņojuma sagatavošanas ietvaros piesaistītie respondenti norāda, ka ir nepieciešams izbūvēt krietni vairāk veloceļu, piemēram, Brīvības ielā, Augusta Deglavas ielā, Maskavas ielā. Tāpat tika norādīts, ka trūkst savienojumu starp mikrorajoniem, kā arī esošos veloceļus ir nepieciešams savstarpēji sasaistīt, tiem ir jābūt pēc vienotas un sistemātiskas pieejas un veidotiem tā, lai nodrošinātu funkcionālu veloceļu tīklu.⁴⁷

11.3.attēls

Avots: RD SD, Aptauja

⁴⁷ LR VK revīzijas ziņojums "Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību", 18.01.2019.

Kopš 2015.gada sabiedriskā transporta pārvadāto pasažieru skaitam ir tendence sarukt (11.4.attēls) – novērojama pasažieru pārorientēšanās uz mikroautobusiem vai personisko transportu. Lai arī pārskata gadā netika izdarīta būtiska reisu samazināšana vai cita veida izmaiņas, kas varēja negatīvi ietekmēt pārvadāto pasažieru skaitu, daļēji pasažieru skaita samazinājumu varētu skaidrot ar tramvaju maršrutu izmaiņām (1.tramvaja maršruts abos virzienos kursē gar Centrāltirgu un ir pilnībā pabeigta 4. un 6.tramvaju maršrutu apvienošana), kā rezultātā pasažieriem bez pārsēšanās (bez papildus validācijas) iespēja nokļūt sev izvēlētajā galapunktā. Negatīvu ietekmi varētu būt atstājuši arī sociālie procesi.

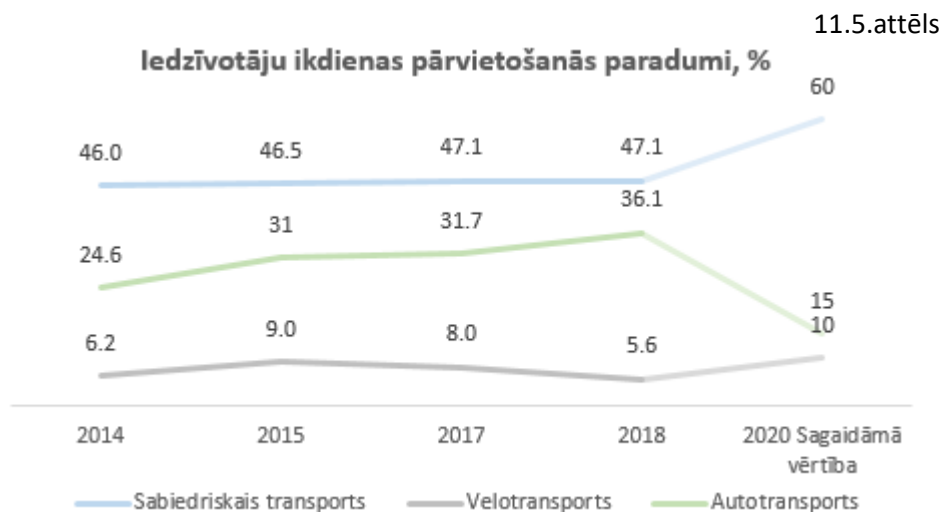
Tai pat laikā iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību un kvalitāti pārskata gadā būtiski nav mainījies – kopumā 85,3% iedzīvotāju ir apmierināti ar sabiedriskā transporta pieejamību un tikai nedaudz mazāk – 80,6% – ar tā kvalitāti, kas kopumā vērtējams kā augsts novērtējums.

11.4.attēls

Avots: RD SD, Aptauja

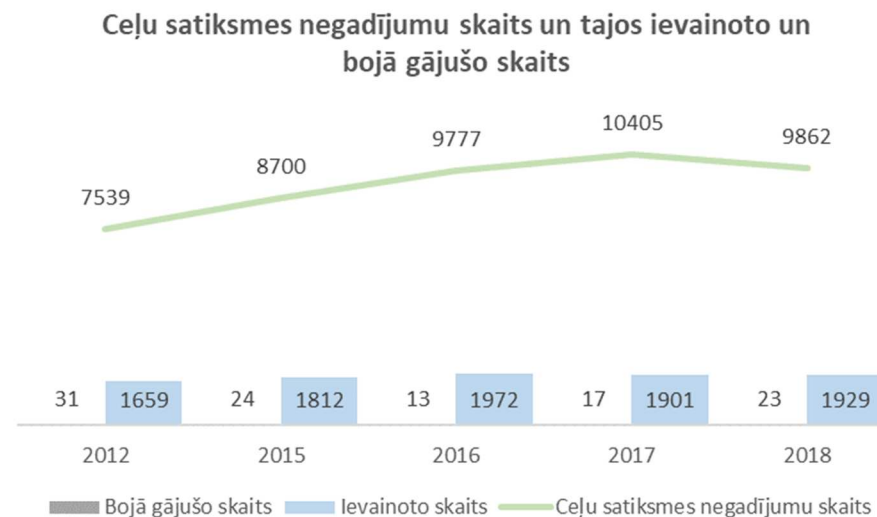
Aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāju pārvietošanās paradumos iezīmējas negatīva tendence – pieaug to iedzīvotāju īpatsvars, kuri katru vai gandrīz katru dienu pārvietojas ar vieglo automašīnu – laika posmā no 2014.gada līdz 2018.gadam pieaugot par gandrīz 11,5 procentpunktiem. Vienlaikus samazinās arī tas iedzīvotāju skaits, kas katru vai gandrīz katru dienu pārvietojas ar velotransportu, 2018.gadā vien veidojot 5,6 procentpunktus (11.5.attēls). Vienlaikus aptaujā tiek norādīts, ka 31,4% no aptaujātajiem rīdziniekiem strādā tajā pašā apkaimē, kurā atrodas dzīves vieta, 61,9% dodas uz darbu citā apkaimē, savukārt 6,1% no respondentiem norādījuši, ka uz darbu dodas citā Latvijas pašvaldībā. Tāpat strādājošo Rīgas iedzīvotāju lielākā daļa - 43,9% respondentu izmanto pilsētas sabiedrisko transportu kā galveno transporta veidu ceļā uz darbu, pēc kura seko privātās/darba automašīnas izmantošana, kas veido 39,9%, 11,4% uz darbu dodas kājām un tikai 3,2% no respondentiem norādījuši, ka izmanto velosipēdu. Savukārt no skolēnu un studentu respondentu grupas 61,9% uz mācību iestādi dodas ar sabiedrisko transportu, 26,3% dodas kājām, 6,9% izmanto velosipēdu un tikai 4,3% lieto privāto automašīnu.

Avots: RD SD, Aptauja

Pārskata gadā kopējais ceļu satiksmes negadījumu skaits ir krities par 543 jeb 5,2%, tai pat laikā ir pieaudzis ceļu satiksmes negadījumos ievainoto un bojā gājušo skaits (11.6.attēls). LR VK revīzijas ziņojumā vērš uzmanību, ka netiek pievērsta pietiekama uzmanība satiksmes drošības jautājumiem – piemēram, pieaugot velobraucēju skaitam pilsētas ielās, attiecīgi pieaug arī ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuros iesaistīti velosipēdisti, kā arī dažādu skūteru un citu individuālo braucamrīku vadītāji, kā rezultātā pēc LR VK pieņemumiem Rīgas velosipēdistiem pārskatāmā nākotnē nav pamata cerēt uz iespēju droši un ērti pārvietoties pilsētas ielās. Vienlaikus vērsta uzmanība uz nepieciešamību veicināt bīstamības novēršanu arī uz gājēju pārejām, piemēram, Kurzemes prospektā, kur pēdējos gados ir bijuši bieži ceļu satiksmes negadījumi.⁴⁸

11.6.attēls

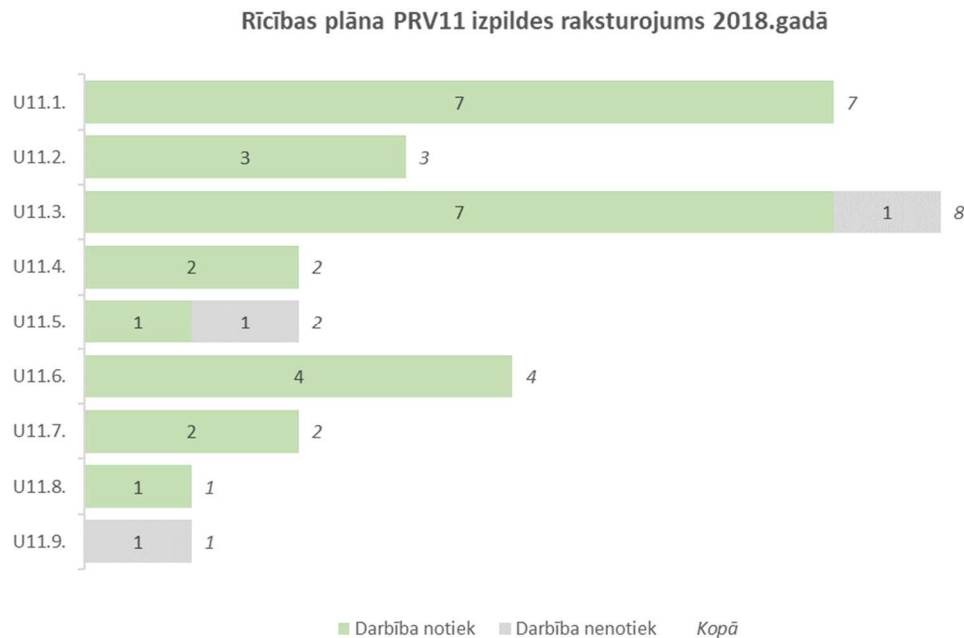
Avots: CSDD

⁴⁸ LR VK revīzijas ziņojums "Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību", 18.01.2019.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

PRV11 sasniegšanai noteikti 9 uzdevumi, kuru ietvaros 2018.gadā Programmas Rīcības plānā tika plānots īstenot 30 pasākumus/aktivitātes. Lai arī kopumā darbība notika 27 aktivitātēs (11.7.attēls), jāatzīmē, ka liela daļa apakšaktivitāšu netika realizētas, par visbiežāko iemeslu minot finansējuma trūkumu (plašāka informācija pieejama 2.pielikumā).

11.7.attēls

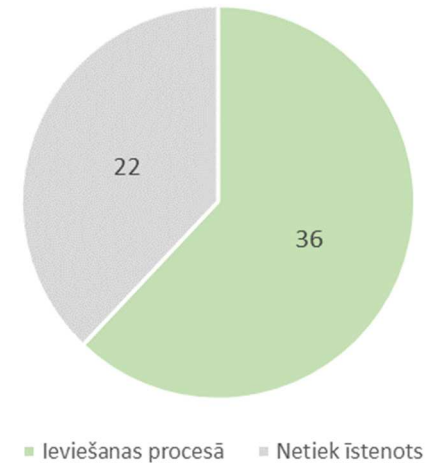

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 58 projekti, no kuriem 36 projekti bija ieviešanā, t.sk 2 projektu ietvaros darbība pabeigta. Jāatzīmē, ka 22 projektu ietvaros, kas ir 38% no plānotā, aktivitātes nenotika – projektiem netika piešķirts finansējums, darbība tika apturēta vai pārcelta uz vēlāku termiņu (11.8.attēls). Informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

11.8.attēls

Investīciju plāna PR11 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Darbības Rīgas apkaimēs

Pārskata gadā transporta infrastruktūras nodrošinājuma ietvaros veikti uzlabojumi Centrā, atjaunojot segumu visā Merķeļa ielas garumā, Kalpaka bulvārī no Brīvības ielas līdz Krišjāņa Valdemāra ielai, Brīvības ielā posmā no Bruņinieku ielas līdz Gaisa tiltam. Veikti uzlabojumi arī Čiekurkalnā, ierīkojot gājēju pārejas ar papildus apgaismojumu Ezermalas ielas posmā starp Viskaļu ielu un Ķīšežera ielu. Grīziņkalnā veikta Ata ielas, Augšielas un Vagonu ielas pārbūve, savukārt Salās veikta Lucavsalas un Laivu ielas posma pārbūve. Bukultos atjaunots piebraucamais ceļš no Jaunciema gatves uz dārziņu teritoriju. Veikta autonovietņu kā īslaicīgas lietošanas būvju izbūve Ķengaragā – Rušonu ielas stādījumu joslā blakus brauktuvei posmā no Maskavas ielas līdz Aglonas ielai un Ziepniekkalnā – Valdeķu ielas stādījumu joslā blakus brauktuvei posmā no Ozolciema ielas līdz Ēbelmuižas ielai un Ēbelmuižas ielas stādījumu joslā blakus brauktuvei posmā no Valdeķu ielas līdz Līvcieņa ielai

(11.9.attēls). Vienlaikus veikti dažādi uzlabojumi arī Maskavas forštates, Dzirciema, Torņkalna, Dreiliņu, Purvciema, Šķīrotavas, Mežaparka, Brasas, Āgenskalna, Bolderājas, Ilģuciema, Imantas, Trīsciema, Pētersalas-Andrejsalas un Ķīpsalas apkaimēs RP un IP izpildes ietvaros (plašāka informācija pieejama 2. un 3.pielikumā).

Sabiedriskā transporta sniegto pakalpojumu nodrošinājuma ietvaros veikti uzlabojumi Centrā, Daugavgrīvā, Ilģuciemā, Imantā, Kleistos, Ķīpsalā, Mangaļsalā, Mežaparkā, Šķīrotavā, Ziepiekkalnā un Purvciemā. Lai pasažieriem būtu ērtāk nokļūt uz Rīgas Centrālo staciju, Vecrīgu un pilsētas centru, apstiprinātas izmaiņas tramvaju maršrutu Nr.1 un Nr.3 shēmās un jaunas pieturvietas "Stacijas laukums" ierīkošana Radio ielā virzienā uz Juglu, kā arī autobusu maršrutam Nr.14 virzienā uz Abrenes ielu ieviesta papildus pieturvieta "Centrālā stacija". Autobusa maršrutā Nr.47 ieviesta pieturvieta "Sila iela" virzienā uz Abrenes ielu. Tāpat izmaiņas veiktas 5. un 11.tramvaja maršrutā, samazinot braukšanas laiku starp pieturvietām un 1.tramvaja maršrutā, iekļaujot Prāgas ielu, Centrāltirgus ielu un Maskavas ielu, nodrošinot Imantas savienojumu ar Centrāltirgu. Autobusu maršrutos Nr.39 un Nr.56 ieviesta jauna pieturvieta "Lāčupes kapi", kas izvietota tuvāk pie ieejas kapos. Savukārt trolejbusam Nr.19 radīts jauns savienojumu starp Ziepiekkalnu un Ziepiekkalna kapiem.

Tāpat apstiprinātas izmaiņas kustības sarakstos autobusa maršrutā Nr.57 brīvdienās, kad noris izstādes vai pasākumi ar lielu skaitu apmeklētāju Ķīpsalas izstāžu hallē (+16 reisi) un darbdienās (+2 reisi), autobusa maršruta Nr.24 kustības sarakstos, reisu skaits samazināts darbadienās 110 (-9) reisi, bet brīvdienās reisu skaits palielināts – 77 (+11) reisi, maršrutā Nr.224 palielināts reisu skaits – darbadienās 64 (+18) reisi, sestdienās 64 (+18) reisi, svētdienās 44 (+2) reisi, autobusa maršrutā Nr.246 - 102 (+24) reisi.

Vienlaikus izveidotas sabiedriskā transporta braukšanas joslas: braucot Pārdaugavas virzienā no 11.novembra krastmalas uz Akmens tiltu; Ieriķu ielā posmā starp Vaidavas ielu un G.Zemgala gatvi; Brīvības ielā posmā starp Bruņinieku ielu un Cēsu ielu; uz brauktuves uz Vanšu tilta virzienā uz centru; Merķeļa ielā pirms krustojuma ar Tērbatas ielu (11.10.attēls).

Avots: RD PAD

11.10.attēls

Budžets

2018.gadā Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izdevumi transporta nozarei ievērojami pieauga – par 21% un tika izlietoti EUR 234 324,9 tūkst., t.sk. investīcijas EUR 7 405,7 tūkst. (2017.gadā – EUR 193 698,6 tūkst.).

Nozares eksperta viedoklis

Māris Jonovs, biedrības “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”” valdes priekšsēdētājs

Trūkst datu par velosatiksmes plūsmām pilsētā, pašvaldība joprojām neveic sistemātisku plūsmu pētīšanu un uzskaiti.

Arī 2018.gadā tika projektēti un būvēti objekti, kuros faktiski tiek diskriminēti gājēji, īpaši ratiņkrēslos braucošie un bērnu ratus stumjoši, un kur gājēju drošība un ērtības nav ņemtas vērā, piemēram, Salaspils iela pie tirdzniecības centra “Akropole”.

Aktīvi jāiesaistās dzelzceļa līnijas “Rail Baltica” projektēšanā un darbu plānošanā, lai iespējami agrīnā stadijā tiktu būvēti gājēju un velosipēdistu šķērsojumi, no Rīgas pašvaldības puses izbūvējot tiem piededceļus, kā arī nodrošinot, ka Rīgas centrā ar veloinfrastruktūru vai bez tās pārvietoties ar velo būtu ērti un droši.

Pievērst lielāku uzmanību sabiedriskā transporta prioritātes nodrošināšanai, ierīkojot sabiedriskā transporta joslas, īpaši uz tiltiem un pārvadiem, kur veidojas sastrēgumi, citādi, pieaugot privāto auto skaitam, sabiedriskā transporta kavējumi būs arvien lielāki un sabiedriskā transporta pakalpojumi būs iedzīvotājiem arvien nepievilcīgāki.

Pārstāt veicināt privātā transporta izmantošanu – neinvestēt pašvaldības līdzekļus bezmaksas autostāvvietu izveidē, izņemt no apbūves noteikumiem obligātās prasības pēc autonomvietņu minimālā skaita.

Avots: RD PAD

RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana

RV galvenais uzdevums ir nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem un pieejamiem komunālajiem pakalpojumiem, saglabājot sakārtotu pilsētvidi un novēršot negatīvu ietekmi uz vidi un cilvēkiem.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- 2018.gadā EK apstiprināja pasākumu paketi attiecībā uz plastmasas un citu atkritumu pārstrādi. Rezultāts, kuru ES cenšas sasniegt, pārejot uz jauno saimniekošanas veidu – līdz 2025.gadam 55% visu sadzīves atkritumu jābūt pārstrādātiem, bet līdz 2035.gadam pārstrādājamo atkritumu daļai jā sastāda 65%.⁴⁹
- Sagatavota visa nepieciešamā dokumentācija publiskās un privātās partnerības procedūras realizācijai atkritumu apsaimniekošanas jomā un uzsākts iepirkums “Privātā partnera izvēle Rīgas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas nodrošināšanai”. Noslēdzās I. kārtā un tika sagatavota un saskaņota dokumentācija ar CFLA un LR FM par II. kārtas izsludināšanu.
- AS “Rīgas siltums” piekto gadu pēc kārtas iegūst augsto Zelta kategorijas novērtējumu “Ilgtspējas Indekss”⁵⁰, apliecinot sniegumu ilgtspējīgā siltumapgādes attīstības politikā, rūpēm par vidi un ilgtspējīgu attīstību.⁵¹
- 2017./2018.finanšu gadā AS “Rīgas siltums” turpināja siltumapgādes drošības līmeņa paaugstināšanas pasākumus: siltumcentrālē “Ziepiekkalns” tika ierīkota avārijas kurināmā dīzeļdegvielas sistēma, katlumājās Gobas 33A un Bauskas 207A tika modernizētas un paplašinātas jau esošās avārijas kurināmā sistēmas. Siltumapgādes drošības paaugstināšanai tika veikti arī vairāki citi modernizācijas darbi, piemēram, siltumcentrālē “Ziepiekkalns” tika ierīkota siltumtīklu sūkņu rezerves

elektrobarošana, tika modernizēta katlu automātiskās vadības sistēma un uzstādīts jauns ūdenssildāmais katls, siltumcentrālē “Imanta” tika izbūvēta avārijas piebarošanas sistēma un modernizēts gāzes uzskaites punkts.⁵²

- 2018.gadā pašvaldība piešķīra līdzfinansējumu 254 nekustamo īpašumu pieslēgšanai pilsētas centralizētajām kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmām.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV12 ietvaros noteikti 11 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 4 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 1 rādītājam negatīva tendence

⇒ 6 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 2 no 11 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Analizējot RV12 rezultatīvo rādītāju izmaiņas, jāsecina, ka, lai arī elektroenerģijas patēriņā Rīgā pēdējo četru gadu laikā vērojamas svārstības, pēdējā gada laikā iezīmējas nebūtisks elektroenerģijas patēriņa pieaugums.

2018.gadā Rīgas pilsētas ūdensvada tīklā kopumā tika padoti 39,1 milj. m³ ūdens, bet ūdensapgādes pakalpojumu realizācijas apjoms sasniedza 33,9 milj. m³, un tas, salīdzinājumā ar 2017. gadu, ir palielinājies par 1,3%. 2018.gadā bioloģiskās attīrīšanas stacijā “Daugavgrīva” kopumā attīrīti 47,5 milj. m³ notekūdeņu, tai skaitā no klientiem saņemtais notekūdeņu daudzums (kanalizācijas pakalpojums) – 38,8 milj. m³, kas salīdzinot ar 2017.gadu ir palielinājies par 1,95%.⁵³ Lai arī negatīva tendence iezīmējas attīrīto notekūdeņu īpatsvarā no kopējā novadītā apjoma, jāatzīmē, ka pārskata gadā tika veikta 2 pirmējo nostādīnātāju un turpinās 1 otrējā nostādīnātāja pārbūve,

⁴⁹ www.riga.lv, 27.02.2019.

⁵⁰ “Ilgtspējas indekss” ir stratēģisks vadības instruments, kas balstīts uz starptautiski atzītu metodoloģiju, kas ietver piecas jomas – stratēģija, vide, tirgus attiecības, darba vide un sabiedrība.

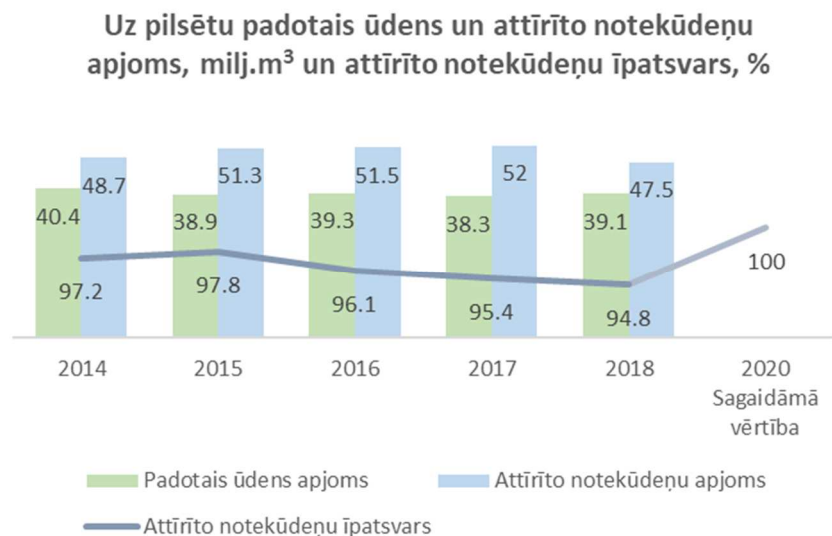
⁵¹ www.rs.lv, 18.06.2019.

⁵² AS “Rīgas siltums” gada pārskats, 2019

⁵³ <https://www.rigasudens.lv/par-mums/darbiba/pamatdarbibas-raditaji/>

tādēļ tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai bija jāierobežo notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm "Daugavgrīva" pienākošā hidrauliskā slodze, tai skaitā stipru lietusgāžu laikā (12.1.attēls).

12.1.attēls

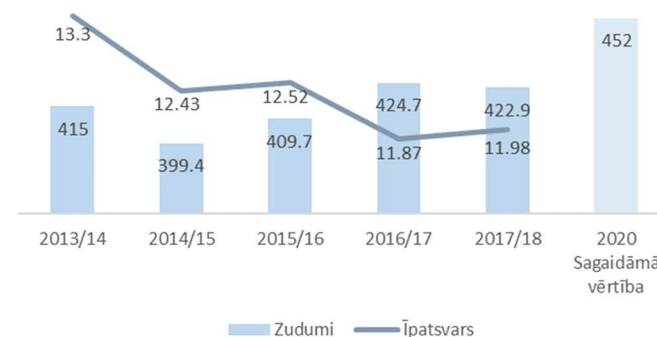

Avots: SIA "Rīgas ūdens"

Kopumā pozitīva tendence iezīmējas siltumenerģijas zudumu dinamikā. Lai arī pēdējos gados siltumenerģijas zudumu apjoms būtiski nav mainījies, tai pat laikā ir samazinājies siltumenerģijas zudumu īpatsvars no tīklā nodotās siltumenerģijas daudzuma (12.2.attēls). Tieši no siltumtīklu un to elementu tehniskā stāvokļa ir atkarīga centralizētās siltumapgādes drošība un siltumenerģijas zudumu lielums kā caur izolāciju, tā arī ar siltumnesēja noplūdi. 2017./2018.gadā siltumtīklu pārbūvē tika izmantotas arī rūpnieciski izolētās dubultcaurules, kurām siltuma zudumi ir daudz mazāki. 2017./2020.gadā kopumā tika pārbūvēti esošie un uzbūvēti jauni 14,13 km siltumtīklu, tajā skaitā pielietojot rūpnieciski izolētās caurules 11,34 km siltumtīklū.

12.2.attēls

Siltumenerģijas zudumi un zudumu īpatsvars siltumtīklā nodotai enerģijai

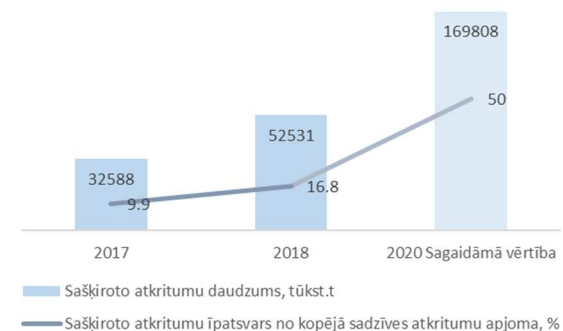

Avots: AS "Rīgas siltums"

Salīdzinot ar 2017.gadu, 2018.gadā dalīto atkritumu apjoms pieaudzis par 19 943 tūkst.t jeb 61% un kopumā veido 16,8% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma (12.3.attēls).

12.3.attēls

Sašķīrto atkritumu daudzums, tūkst.t un to īpatsvars no kopējā sadzīves atkritumu apjoma, %

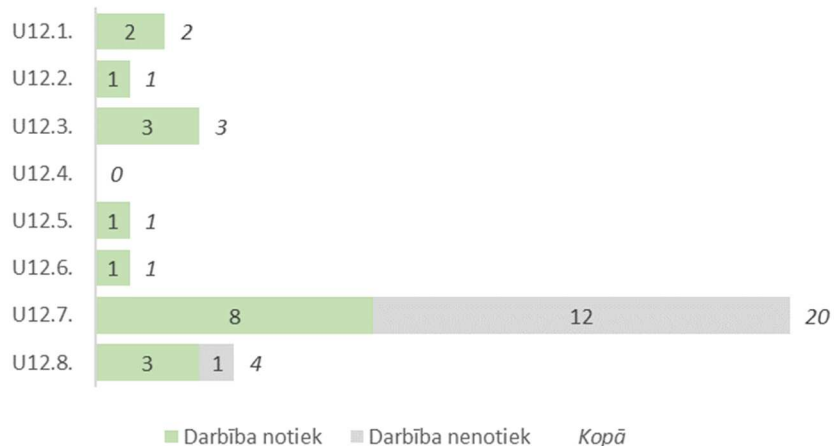
Avots: RD MVD

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV12 ietvaros tika norādīti 32 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plāno īstenot. Pārskata gadā darbība notika 19 aktivitāšu ietvaros, turpretī 13 plānotie pasākumi netika īstenoti (12.4.attēls) – darbības atliktas uz vēlāku termiņu saistībā ar prioritāšu maiņu vai finansējuma trūkuma dēļ, kā arī atsevišķu infrastruktūras objektu īstenošanu ietekmē citu objektu izbūve, detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

12.4.attēls

Rīcības plāna RV12 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Vienlaikus Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 3 projekti, no kuriem 2 netika realizēti finansējuma trūkuma dēļ, savukārt viena projekta ietvaros notika būvprojekta izstrāde. Informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

Darbības apkaimēs

2018.gadā ūdensapgādes pakalpojumu uzlabojumi veikti tādās apkaimēs kā

Avoti, Bolderāja, Brasa, Centrs, Čiekurkalns, Dārziņi, Dzirciems, Jaunciems, Jugla, Maskavas forštate, Mežaparks, Pētersala-Andrejsala, Sarkandaugava, Spilve un Trīsciems (12.5.attēls).

12.5.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

2018.gada budžetā atkritumu apsaimniekošanai tika iztērēti EUR 61,8 tūkst., saglabājot nemainīgu budžeta līmeni kopš 2014.gada. Tai pat laikā notekūdeņu apsaimniekošanas izdevumi 2018.gadā ievērojami pieauguši – no EUR 90,5 tūkst. 2017.gadā līdz EUR 167,5 tūkst. 2018.gadā jeb par 85%.

Nozares eksperta viedoklis

Māris Jonovs, biedrības “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”” valdes priekšsēdētājs

Ierobežota finansējuma apstākļos būtu svarīgi palielināt iedzīvotāju blīvumu jau esošu komunikāciju tuvumā un veicināt resursu taupīšanu, lai esošo tīklu kapacitāte spētu apkalpot lielāku iedzīvotāju skaitu.

Daudzviet Rīgas pilsētas teritorijā nav pieejami atkritumu šķirošanas konteineri, gribētos redzēt lielāku atbalstu no Rīgas pilsētas pašvaldības puses bezpakojuma, Zero Waste, kompostēšanas, šķirošanas un atkārtotas izmantošanas iniciatīvām.

Nākotnē RVC, kur iespējams būtu jāveido publiskas piekļuves pazemes vai ēkās iebūvēti atkritumu šķirošanas konteineri.

Lai veicinātu resursu taupīšanu un mazinātu gaisa piesārņojumu, jāmeklē veidi, kā vecā dzīvojamā fonda dzīvokļus vai nu pieslēgt centralizētai siltumapgādei vai veicināt to pāreju no akmeņogļu krāsnīm un malkas krāsnīm uz gāzes apkuri vai krāsnīm, kas nodrošina tīrāku kurināmā sadegšanu.

Izvietojot brīvi pieejamus dzeramā ūdens krānus līdzpaņemtu pudeļu uzpildīšanai varētu samazināt atkritumu daudzumu pilsētā.

Intensīvi noslogotās sabiedriskā transporta pieturās un citur, atkritumu urnas būtu jānomaina uz tādām, kur iespējama atkritumu šķirošana.

RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana

RV galvenais mērķis ir panākt racionālu energoresursu izlietojumu pilsētas vajadzību apmierināšanai un iedzīvotāju dzīves līmeņa un komforta nodrošināšanai. Lai veicinātu energopatēriņa samazināšanu, pašvaldība plāno ieviest pilotiekārtas, inovatīvas tehnoloģijas un risinājumus, kā arī atbalstīs daudzdzīvokļu māju energoauditu un tipveida māju paraugprojektu izstrādi. Tādējādi tiek sekmēta Rīgas tuvināšana Viedās pilsētas statusam.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- 2018.gadā no 18. līdz 21.oktobrim norisinājās Starptautiskā izstāde “**Vide un enerģija 2018**”, kas ir Baltijas valstīs lielākais pasākums energoefektivitātes, infrastruktūras un vides tehnoloģiju jomā. Izstādes ietvaros vadošie vides uzņēmumi prezentēja vides tehnoloģiju un infrastruktūras uzlabošanas risinājumus un atjaunojamās enerģijas resursu efektīvu izmantošanu, savukārt Rīgas pašvaldība sniedza informāciju par RD līdzfinansēšanas programmu⁵⁴ Rīgas daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes pasākumu veikšanai (siltināšanai un renovācijai), kuras mērķis ir uzlabot galvaspilsētas dzīvojamā fonda tehnisko stāvokli.
- Turpinot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu ieviešanu Rīgas sabiedriskajās ēkās, pārskata gadā **8 izglītības iestādēs** – Rīgas 167. PII, Rīgas 42.PII, Rīgas 79.PII, Rīgas PII “Pūcīte”, Mežciema pamatskolā, Rīgas 145.PII, Rīgas 162.PII “Saulīte” un Rīgas Daugavgrīvas vidusskolā **tika veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi**.
- Pakāpeniski paplašinot sabiedrisko ēku ar LED tehnoloģijām aprīkošanu, dažādi apgaismojuma izbūves, renovācijas un apgaismojuma nomaiņas darbi tika veikti Latvijas Nacionālā teātra fasādei, Rīgas PII “Sapņu dārzs”, Rīgas 239.PII teritorijā un Rīgas 64.vidusskolā.
- Turpinot lokālu energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, 2018.gadā RNP veica **esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzlabošanu 1 475 objektos** – bēniņu siltināšanu (8 972 m²), apkures sistēmas cauruļu

siltumizolāciju (716 m), logu nomaiņu (855 gab.), siltummezglu iekārtu maiņu (1 156 gab.), LED gaismekļu uzstādīšanu (5 160 gab.) u.c.

- 2018.gadā Rīgas pašvaldība turpināja darbu pie daudzdzīvokļu māju energoauditu un energosertifikātu izstrādes organizēšanas. Tā ietvaros tika sniegtas konsultācijas, REA veica 10 energoauditus, savukārt RNP sagatavoja un iesniedza REA 15 pieteikumus energoauditu izstrādei, kā arī izstrādāja 23 energoauditus ar pašvaldības līdzfinansējumu.
- Pārskata gadā stājās spēkā **izmaiņas ALTUM īstenotās daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmas noteikumos**, kas būtiski paplašināja programmas pieejamību iedzīvotājiem.⁵⁵ 2018.gadā ALTUM programmas ietvaros iesniegti 16 pieteikumi ar tehnisko dokumentāciju līdzfinansējuma saņemšanai, saņemti 11 pozitīvi atzinumi par tehniskās dokumentācijas atbilstību, noslēgti 2 granta līgumi pār māju atjaunošanu un tika īstenots daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Viestura prospektā 83 atjaunošanas projekts. Kopumā 73 dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieki ir pieņēmuši lēmumus par dalību siltināšanas programmā un pilnvarojumu RNP iesniegt tehnisko dokumentāciju ALTUM.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV13 ietvaros noteikti 5 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 2 rādītājiem pozitīva tendence

⇒ 3 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 1 no 5 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2020.gadā plānoto vērtību (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

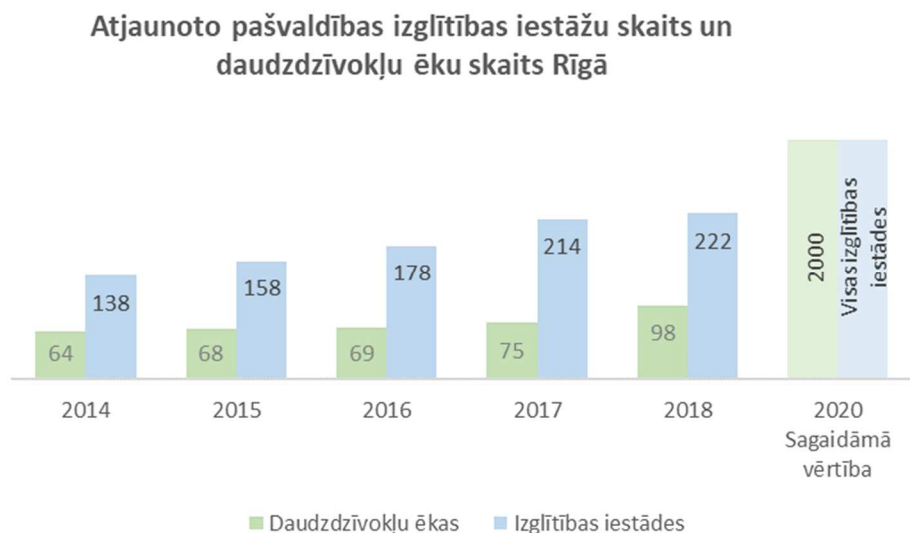
⁵⁴ 15.12.2017. RD saistošie noteikumi Nr.19 “Par kārtību, kādā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedz palīdzību energoefektivitātes pasākumu veikšanai dzīvojamā mājā un dzīvojamās mājās atjaunošanai”.

⁵⁵ www.altum.lv, 31.03.2019.

Laika posmā no 2014. līdz 2018.gadam Rīgā tika atjaunotas tikai 34 daudzdzīvokļu ēkas. Kā galvenie iemesli tiek minēti, ka daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku īpašnieki vēl joprojām ir pasīvi ēku energoefektivitātes paaugstināšanas jomā, kā arī mājas iedzīvotāju komunikācijas trūkums un izpratne, kas būtiski iespaido kopīgu lēmumu pieņemšanu par ēkas atjaunošanas nepieciešamību.

Tai pat laikā Rīgas pašvaldībai sekmīgi sokas ar pašvaldības iestāžu ēku atjaunošanu un renovāciju – pēdējo 4 gadu laikā 84 izglītības iestādēs tika veikti atjaunošanas darbi (13.1.attēls).

13.1.attēls

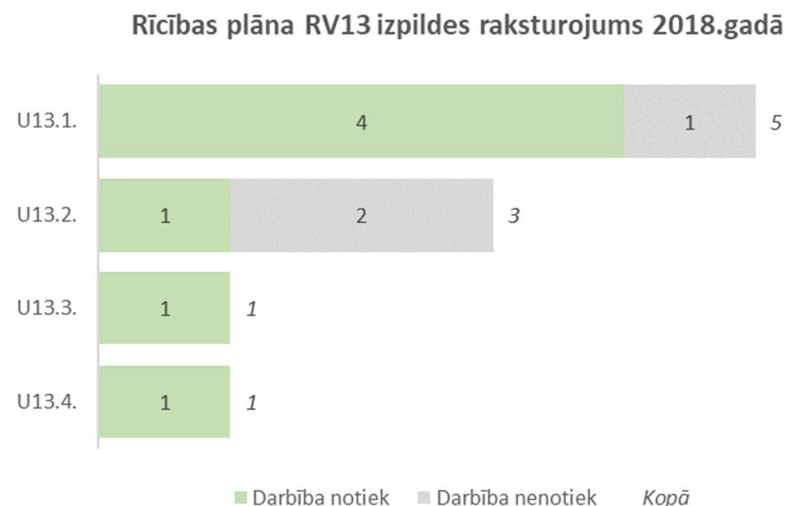
Avots: REA

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV13 ietvaros tika norādīti 10 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plāno īstenot. No tiem pārskata gadā 7 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī par 3

pasākumiem informācija par veiktajām aktivitātēm nav sniegta (13.2.attēls), detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

13.2.attēls

Avots: RD PAD

Vienlaikus Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 5 projekti, no kuriem pārskata gadā divi projekti tika noslēgti un 3 projekti bija ieviešanā. Informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

Budžets

Pilsētas energoefektivitātes īstenošanas pasākumu izdevumi ir integrēti RD iestāžu un institūciju budžetos, kā arī līdzekļi projektiem tika piesaistīti arī no ES fondiem.

Nozares ekspertu viedoklis

Laine Šildere, SIA "Reģionālie projekti" telpiskās attīstības plānotāja

Atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits pieaug, tomēr, salīdzinot ar nepieciešamo skaitu vai 2020. gadam noteikto apjomu, tas joprojām ir ļoti zems.

Samazinājies veikto energoauditu skaits, kas vērtējams negatīvi. Ņemot vērā, ka viens no lielākajiem kavēkļiem ēku atjaunošanai ir norādīta dzīvokļu īpašnieku attieksme, tad energoauditu veikšana un konkrētas informācijas par attiecīgo ēku iegūšana, tostarp energoefektivitātes rādītāju prognoze var palīdzēt iedzīvotāju pārliecināšanā par nepieciešamību veikt ieguldījumus ēkas energoefektivitātes uzlabošanā.

Zema ir arī pašvaldības aktivitāte iedzīvotāju informēšanā par energopatēriņa samazināšanas iespējām savā ikdienā, tādējādi veicinot arī pilsētnieku līdzdalību Rīgas veidošanā par viedo pilsētu.

Atbalstāmas ir pašvaldības pašas norādītās iespējamās rīcības daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas veicināšanai – motivējošu instrumentu un atbalsta programmu izstrāde, t.sk., piemēram, NĪN likmes diferencēšana, kā arī jāturpina informēt un izglītēt daudzdzīvokļu namu iedzīvotājus par atjaunošanas nepieciešamību un ieguvumiem.

Nepieciešams vēl mērķtiecīgāk koncentrēties tieši uz namu apsaimniekotājiem un arī namu vecākajiem, kuri ne tikai regulāri komunicē ar dzīvokļu īpašniekiem, bet arī vistiešāk saskaras ar problēmām, kuras rodas mājokļu nolietojuma dēļ un iedzīvotājiem var skaidrot sagaidāmos ieguvumus no renovācijas. Šajā jomā sadarbību varētu attīstīt arī ar apkaimju biedrībām.

Ņemot vērā ALTUM programmas pieejamību, pašvaldībai aktīvi jāturpina informēšana par programmas sniegtajām iespējām un jānodrošina atbalsts pieteikumu sagatavošanai.

Lai sekmētu pilsētas virzību uz viedo pilsētu, būtu nepieciešams vairāk tajā iesaistīt arī sabiedrību – piemēram, īstenojot informatīvas kampaņas iedzīvotājiem par iespējām samazināt resursu un enerģijas patēriņu savās ikdienas aktivitātēs.

RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana

Pamatojoties uz apkopoto un klasificēto informāciju par pilsētā esošajiem graustiem* (t.sk. privātpersonām piederošajiem graustiem), pašvaldība organizē graustu sakārtošanu vai nojaukšanu par saviem līdzekļiem. Lai Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā esošās piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas padarītu izmantojamas pilsētas attīstībā, kā arī novērstu vides piesārņojuma draudus, pašvaldība tās ir apzinājusi un tām tiek noteikti sanācijas pasākumi, kas obligāti veicami pirms šādu teritoriju apbūves vai citādas izmantošanas.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Atbalstot Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā esošo kultūrvēsturisko ēku saglabāšanu, 2018.gadā norisinājās pašvaldības rīkotais atklātais konkurss “Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums kultūrvēsturiskā būvmantojuma saglabāšanai 2018.gadā”. Tā ietvaros saņemti un atbilstoši nolikumā noteiktajām prasībām izvērtēti 136 projektu pieteikumi. **Kopumā 2018.gadā apstiprināti 88 ēku atjaunošanas projekti** (14.1.attēls).⁵⁶

14.1.attēls

Konkursā apstiprināto projektu dinamika, skaits

Avots: RD ĪD

* Grausts – neapdzīvota vai saimnieciskajai darbībai neizmantota kapitāla rakstura būve, kurai būtiski bojātas nesošās vai norobežojošās konstrukcijas, kas padara būves atjaunošanu tehniski neiespējamu vai ekonomiski neizdevīgu, kā arī netiek ievērotas šādu būvju uzturēšanai izvirzītās prasības vai ilgstoši ir pārtraukta iesāktas būvniecības ieceres realizācija, un šādas būves vizuālais izskats bojā pilsētas ainavu

⁵⁶ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 17.12.2018.

- Mudinot iedzīvotājus iesaistīties nekustamo īpašumu sakopšanā, apkāmes publiskās ārtelpas veidošanā un pilsētvides uzlabošanā, popularizējot labāko pieredzi, 2018.gada vasarā AI rīkoja konkursu “Dārziņu apkāmes sakoptākais dārzs un tam pieguļošā teritorija”. Īpašumus varēja vērtēt ikviens interesents, piedaloties elektroniskā balsojumā. Konkurss guva lielu iedzīvotāju atsaucību. **Konkursā bija pieteikti 24 īpašumi** – 13 īpašumi nominācijā “Dzīvojamās mājas” un 11 īpašumi nominācijā “Vasarnīcas”.⁵⁷
- Lai sniegtu aktuālo informāciju un atbildētu uz interesējošiem jautājumiem par Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējumu kultūrvēsturiskā būvniecības mantojuma saglabāšanai 2019.gadā, pārskata gada decembrī RD sēžu zālē organizēts informatīvs seminārs, **kas pulcēja vairāk nekā 130 interesentus**.
- 2018.gadā Rīgas pilsētas pašvaldība turpināja Lielo kapu kultūrvēsturisko pieminekļu atjaunošanu un teritorijas labiekārtošanu. Ir veikti kapliču neatliekamie glābšanas un iekonservēšanas darbi, kā arī izbūvēti vairāki pagaidu jumti. **Divām kapličām izstrādāti pārbūves projekti, sastādīta programma 60 nogāzto pieminekļu restaurēšanai un atjaunots Ādolfa Agtes kapa piemineklis**. Tāpat izveidotas vairākas informatīvās zīmes, uz valsts simtgadi sakoptas jaunlatviešu kapavietas un atklāta stēla Lāčplēša ordeņa kavalieriem. Lielajos kapos vairākās vietās atjaunoti soliņi, kā arī veikti ikdienas uzturēšanas darbi, rūpējoties par teritorijas sakārtošanu.⁵⁸
- Lai diskutētu par Lielo kapu atjaunošanas un saglabāšanas teorētiskiem un praktiskajiem aspektiem, 2018.gada martā Rīgā noritēja starptautiskā konference **“Senās kapsētas un memoriāli pilsētvidē Rīgā, Latvijā,**

⁵⁷ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 23.08.2018.

⁵⁸ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 22.11.2018.

Eiropā". Tās ietvaros Vācijas, Lietuvas, Igaunijas, Somijas, Krievijas, ASV un Latvijas speciālisti diskutēja par seno kapsētu atjaunošanas morāli ētiskajiem jautājumiem, apbedījumu vietu zinātniskās izpētes un restaurācijas pamatvirzieniem, praktiskajiem piemēriem, sabiedrības un indivīdu iniciatīvas praktisko pienesumu, kā arī kapsētu un memoriālu attīstības virzieniem nākotnē un to ietekmi uz kvalitatīvu pilsētvidi.⁵⁹

- Lai sekmētu Rīgas pilsētas teritorijas sakopšanu pēc ziemas sezonas, no 09.04.2018. līdz 11.05.2018. galvaspilsētā **norisinājās Spodrības mēnesis un Meža dienas**. Spodrības mēnesis Rīgā sākās ar brauktuvju attīrīšanu no smiltīm gandrīz 1 500 km apjomā. Rīgas apkaimēs smilšu savākšanā un izvešanā strādāja 43 smilšu tīrīšanas vienības, darbi tika organizēti naktīs un agri no rīta, lai pēc iespējas mazāk kavētu transportlīdzekļu satiksmi. Respektējot iedzīvotāju viedokli, pārskata gadā lielāka uzmanība tika pievērsta pieturvietu sakopšanai.⁶⁰
- Lai uzlabotu dzīves vides kvalitāti, 2018.gadā Rīgas pašvaldība turpināja aktīvu darbu pie degradēto objektu un teritoriju sakārtošanas. **Kopumā pārskata gadā sakārtotas 207 pilsētvidi degradējošas būves** (14.2.attēls). Lai veicinātu pašvaldības teritorijā esošo NĪ sakārtošanu, 160 NĪ īpašniekiem pārskata gadā piemērots lēmums par paaugstināto NĪN likmi (3%). 2018.gadā par paaugstināto NĪN likmi iekasēti līdzekļi EUR 2 560 667 apmērā.⁶¹

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV14 ietvaros noteikti 6 sasniedzamie, no kuriem:

- ↑ 1 rādītājam pozitīva tendence
- ↓ 3 rādītājiem negatīva tendence
- ⇒ 2 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

⁵⁹ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 26.03.2018.

⁶⁰ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 05.04.2018.

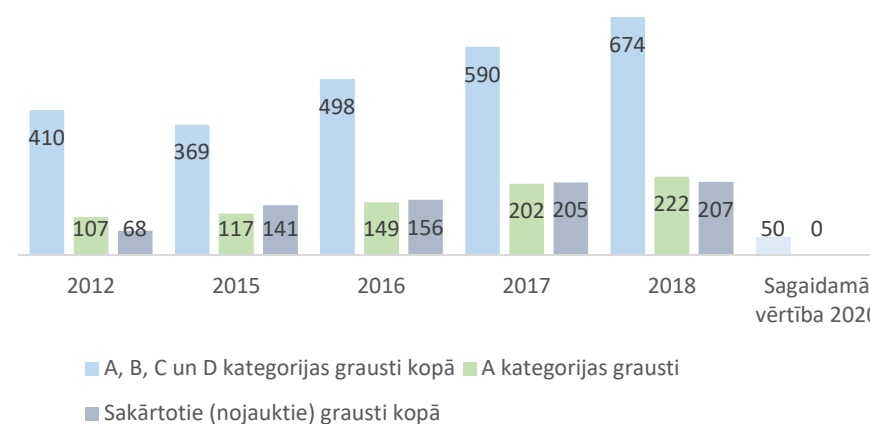
⁶¹ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 17.12.2018.

Pārskata gadā neviens no rādītājiem vēl nav sasniedzis 2020.gadā plānoto vērtību (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Vērtējot būtiskākās izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka pārskata gadā Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā ir konstatētas jaunas 84 būves, kuras netiek uzturētas atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošajos noteikumos norādītajām prasībām (14.2.attēls).

14.2.attēls

Graustu skaita sakārtošanas dinamika Rīgā, skaits

Avots: RD ĪD

Atzīmējams, ka pārskata gadā A kategorijas graustu īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo graustu kopskaitā palielinājās par 20 būvēm. Ilgstoši neizmantotu būvju tehniskais stāvoklis un ārējais izskats atmosfēras nokrišņu ietekmes, kā arī ugunsgrēku rezultātā būtiski pasliktinās un sāk apdraudēt cilvēku drošību.

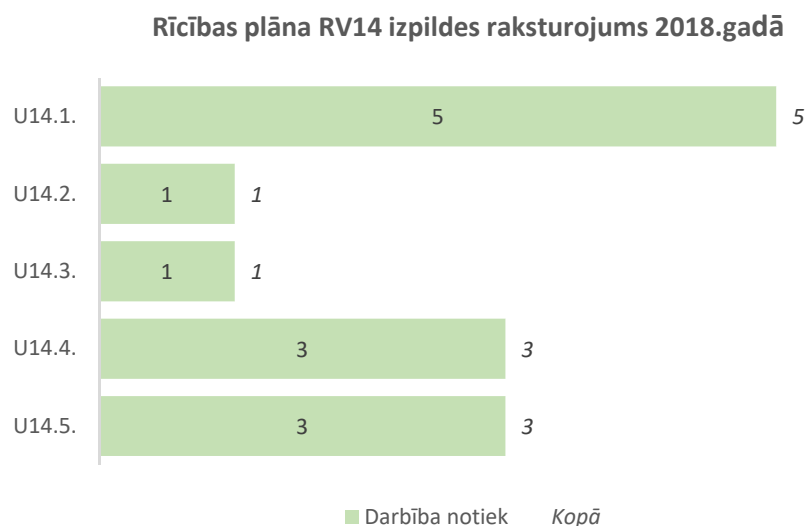
Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV14 tika norādīti 13 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. Pārskata gadā visi pasākumi un aktivitātes bija īstenošanas procesā (14.3.attēls), nodrošinot RV14 ietvaros definēto uzdevumu izpildes progresu. Detalizētāku informāciju

par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

14.4.attēls

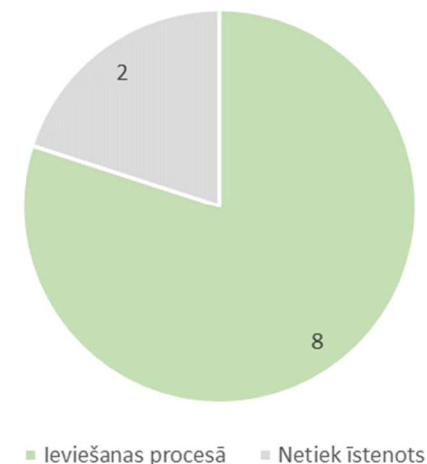
14.3.attēls

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam RV14 ietvaros tika iekļauti 10 projekti. Vērtējot to īstenošanas progresu pārskata gadā, secināms, ka 8 attīstības projekti atrodas ieviešanas procesā. 2 attīstības projekti netiek īstenoti, jo tiem netika piešķirts finansējums (14.4.attēls). Detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

Investīciju plāna RV14 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Budžets

Pašvaldības finanšu līdzekļi graustu sakārtošanai un galvaspilsētas teritorijas labiekārtošanai tiek iedalīti budžeta pozīcijā "Budžeta izdevumi pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai". 2018.gadā šim nolūkam tika izlietoti EUR 33 489,3 tūkst., kas ir par EUR 4 106,0 tūkst. vairāk nekā 2017.gadā.

Darbības Rīgas apkaimēs

2018.gadā graustu monitoringa rezultātā panākta graustu un vidi degradējošu būvju sakārtošana vai nojaukšana 17 Rīgas pilsētas apkaimēs – Bergos, Brasā, Centrā, Čiekurkalnā, Jaunciemā, Juglā, Kundziņsalā, Mangaļsalā, Mežaparkā, Mežciemā, Pētersalā-Andrejsalā, Purvciemā, Sarkandaugavā, Skanstē, Teikā, Vecāķos un Vecdaugavā (14.5.attēls).

14.5.attēls

Nozares eksperta viedoklis

Māris Jonovs, biedrības “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”” valdes priekšsēdētājs

Kā labās prakses piemērs Rīgas pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšanā atzīmējamas biedrības “Free Riga” aktivitātes. 2018.gadā apmeklētājiem un iemītniekiem atvērtais Tallinas ielas kvartāls no pamestas un degradētas teritorijas kļuvis par iecienītu pilsētnieku atpūtas vietu un tūristu galamērķi, turklāt tas noticis ļoti īsā termiņā un bez būtiskām publisku līdzekļu investīcijām.

Pavasara Rīgas ielās novērojamas sāļu smilšu vētras un ziemas laikā iekrātie gruži daudzviet paliek arī vasarā, sāls nomērdē arī ielasmalas kokus, kas ir nokaltuši vai kalstoši un pasliktina ielu vizuālo izskatu.

Lai pārtrauktu RVC un tās aizsardzības zonas turpmāku degradēšanu, būtu jāierobežo auto tranzīts un klātbūtne pilsētas centrā. Uzlabota gājēju un velo infrastruktūra, samazināts atļautais un faktiskais braukšanas ātrums RVC padarītu pievilcīgāku ne tikai ārzemju viesiem, bet arī rīdziniekiem, kas labprātāk vairāk laika pavadītu centrā, kā arī veicinātu iedzīvotāju atgriešanos šobrīd dzīvošanai nepiemērotajos fasāžu dzīvokļos.

Lai taupītu līdzekļus un mazinātu negatīvo ietekmi uz pilsētvidi, būtu ieteicams pārskatīt transportbūvju ieceres – koncentrēties uz ieguldījumiem esošo būvju sakopšanā un pielāgošanā pilsētas vajadzībām nevis ieguldīt dažās milzu maģistrālēs un pārvados ar pievedceļiem.

Ar nodokļu atlaidēm atbalstīt degradētu teritoriju un ēku sakopšanas privātās iniciatīvas, atvieglojot birokrātisko slogu īslaicīgajām iecerēm.

RV15 Laba vides kvalitāte

RV galvenais mērķis ir veidot ilgtspējīgu, tīru un zaļu vidi, novēršot negatīvu faktoru ietekmi uz pilsētvidi un cilvēku veselību. Pašvaldības uzdevums vides pārraudzības jomā ir efektīva dabas, apstādījumu un ūdens teritoriju tiesiskā aizsardzība, apsaimniekošana un attīstība.

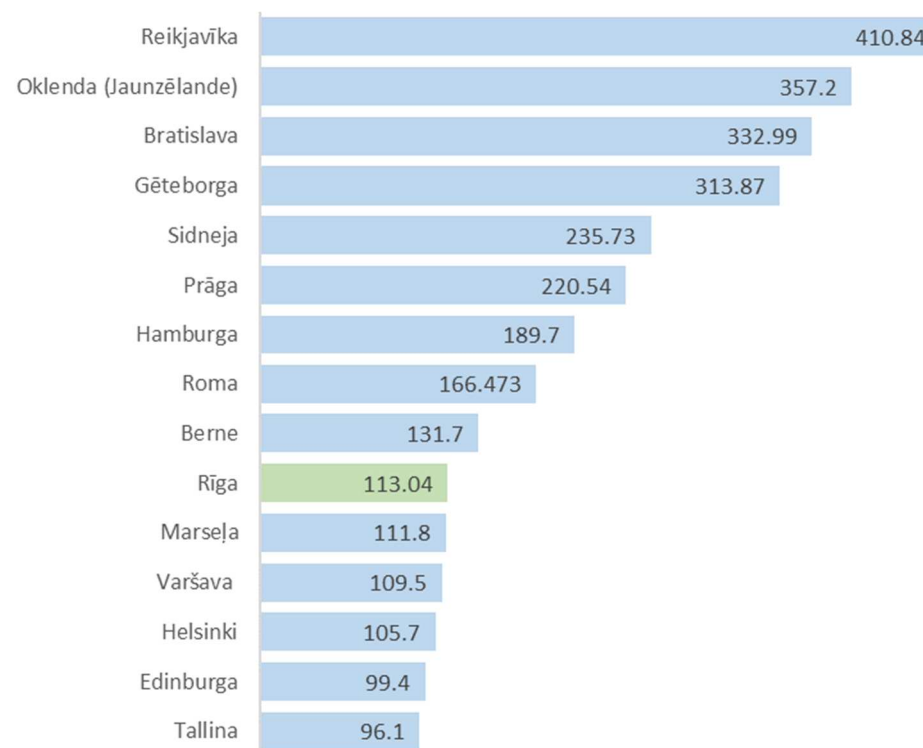
Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Pārskata gadā **Rīga atzīta par desmito zaļāko pilsētu pasaulē** tūrisma uzņēmuma "TravelBird" sastādītajā reitingā (15.1.attēls), kurā iekļautas pilsētas, kuras cenšas saglabāt ekoloģiskos rajonus, palielina zaļo teritoriju apmērus, kā arī ir pievilcīgas vietas tūristiem, kuri orientējas uz ekoloģiju. Pētījuma ietvaros analizētas 50 pilsētas un katrā pilsētā ņemts vērā zaļo zonu veids: meži, parki, dārzi, hipodromi, vīna dārzi u.c.
- 2018.gadā tika izstrādāts un **apstiprināts plāns galvaspilsētas mežu apsaimniekošanai 2018.-2026.gadam**, kā arī **Pierīgas mežu apsaimniekošanas plāns 2018.-2026.gadam**. Kā galvenie pasākumi rekreācijas kvalitātes paaugstināšanā, kas veicami turpmākajos gados, plānos minēti – pameža kopšana iedzīvotāju intensīvi apmeklētās vietās 140 hektāru platībā katru gadu, rekreācijai piemērotu taciņu ierīkošana pēc mežsaimniecisko darbu veikšanas mežu masīvos, kā arī atkritumu urnu, atpūtas soliņu un galdu atjaunošana un izvietošana nepieciešamajās vietās.
- Pārskata periodā noslēdzās divi projekti:
  - **Pabeigta ekspozīcijas "Āfrikas savanna" būvniecība**, kuras ietvaros Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā izveidota jaukta savannas dzīvnieku ekspozīcija 3 000 m² lielā teritorijā, kas sastāv no Rotšilda žirafu mītnes, zebra un surikātu mītnes, huzārpērtiķu mītnes un ūdens baseina ar salu, kā arī degunragputnu mītnes.
  - **Antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija dabas parkā "Piejūra" (Natura 2000 vieta)**, kura mērķis mazināt antropogēno slodzi uz ES aizsargājamiem biotopiem dabas parka teritorijā, vienlaicīgi veidojot kvalitatīvu tūrisma un dabas izziņas infrastruktūru. Projekta ietvaros izveidotas vairākas pastaigu takas Mangaļsalā un Vecāķos – gandrīz 2 km garumā, ar tajās izvietotiem soliņiem, velosipēdu novietnēm, informācijas stendiem, labiekārtotu pludmales zonu, kā arī izbūvētas 2 autostāvvietas. Labiekārtošanas

darbi veikti arī Daugavgrīvā.

15.1.attēls

Top 15 zaļākās pasaules pilsētas (km²/uz vienu iedzīvotāju)

Avots: Tūrisma uzņēmums "TravelBird"

- Līdz ar autotransporta intensitātes pieaugumu pilsētas kodolā, ir **palielinājies gaisa piesārņojums**. Lai mazinātu putekļu piesārņojumu no

ceļu seguma, tika veikta ielu brauktuvju tīrīšana ar specializēto tehniku, kas aprīkota ar vakuuma putekļu savākšanas iekārtām (116 764 km), smilts un nogulšņu savākšana un izvešana no ielu brauktuvju tekņu zonas pēc ziemas (1 402 tekņu zonas km), kā arī veikta ielu brauktuvju laistīšana (6 937 289 m²).

- Gaisa piesārņojumu mērījumus Rīgā 2018.gadā veica gan pašvaldība, gan valsts institūcijas un uzņēmumi:
  - Gada vidējā PM10 koncentrācija⁶² **2018.gadā netika pārsniegta ne Kronvalda bulvāra, ne Brīvības ielas LVĢMC monitoringa stacijās, taču abās novērojumu stacijās šis rādītājs bijis sliktākais kopš 2014.gada.**⁶³
  - Arī Rīgas pašvaldības monitoringa stacijās 2018.gadā nav pārsniegts PM10 gada robežlielums, taču diennakts robežlielums (ne vairāk kā 35 putekļainas dienas gadā) daļiņām 2018.gadā pārsniegts Brīvības ielā – 63 dienas (bez ielu sālināšanas gadījumu skaita izvērtēšanas).
- Lai paplašinātu gaisa monitoringa tīklu arī Daugavas kreisajā krastā un apzinātu individuālās apkures radīto daļiņu piesārņojumu, **2018.gadā darbu uzsāka RD trešā monitoringa stacija, kas atrodas Pārdaugavā, Kantora ielā 32** (esošās atrodas Brīvības ielā 73 un Mīlgrāvja ielā 10).
- Tika **pabeigts darbs pie zonu karšu aktualizācijas** un izstrādāts saistošo noteikumu projekts “Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu”. Saistošie noteikumi papildināti ar atjaunotajām zonu kartēm, ņemot vērā piesardzības un izvērtēšanas principu, paredzot stingrākas prasības tajās teritorijās, kurās slāpekļa dioksīda NO₂ un daļiņu PM10 gada vidējā

koncentrācija tuvojas robežlielumam un pārsniedz šīm vielām noteiktos augšējos piesārņojuma novērtēšanas sliekšņus.⁶⁴

- 2018.gadā Rīgas centrā tika **realizēts projekts “Pētījums par Rīgas gaisa kvalitāti vietās ar trūkstošiem datiem, izmantojot tiešsaistes bezvadu sensoru tīklu”**, kura ietvaros Rīgas centrā tika uzstādītas piecas ar kalibrētiem sensoriem aprīkotas tiešsaistes bezvadu un energoautonomas iekārtas ar mērķi novērtēt šāda gaisa kvalitātes novērojumu tīkla iegūstamo informāciju un tās kvalitāti (ticamību). Iegūtie mērījumu rezultāti liecina par atzīstamu zemu izmaksu sensoru izmantošanas potenciālu, paplašinot monitoringa tīklu.⁶⁵
- Lidosta “Rīga”, kas ir viens no galvenajiem gaisa un trokšņu avotiem Rīgas pilsētā, 2018.gadā veica virkni darbību vides uzlabošanas jomā:
  - Tika apstiprināta vides un energopārvaldības politika lidostā, kuras pamatā ir saudzīga attieksme pret vidi.
  - Tika izstrādāts jauns rīcības plāns gaisa kuģu trokšņa samazināšanai tuvumā esošajās teritorijās laika posmam no 2019. līdz 2024.gadam.
  - Lidosta “Rīga” ir viena no 249 pasaules lidostām, kas piedalās Lidostas oglekļa akreditācijas programmā⁶⁶, kas ir vienīgais oficiāli atzītais oglekļa pārvaldības sertifikācijas standarts, kas attiecas uz lidostām. Programmā ir 4 līmeņi (kartēšana, samazināšana, optimizēšana, neitralitāte) un lidosta “Rīga” jau trešo gadu saņēma sertifikātu par pirmā līmeņa prasību izpildi.
  - Tika uzsākts jauns vides aizsardzības pasākums – tās teritorijas apkārtnē esošo mežu vides stāvokļa monitorings, kurā izvērtēs lidostas darbības ietekmi uz tās tuvumā esošajiem mežiem turpmākos 5 gadus.

⁶² ES direktīva un LM kabineta noteikumi par gaisa kvalitāti nosaka, ka daļiņu PM10 robežlielums cilvēka veselības aizsardzībai ir 50 mikrogrami kubikmetrā 24 stundu periodā, bet gadā atļauti 35 pārsniegumi. Savukārt šo daļiņu vidējā koncentrācija gadā nedrīkst pārsniegt 40 mikrogramus kubikmetrā. Kronvalda bulvārī tā bija 23,3 mikrogrami kubikmetrā, Brīvības ielā - 36 mikrogrami kubikmetrā.

⁶³ www.tvnet.lv, 10.05.2019.

⁶⁴ www.mvd.riga.lv

⁶⁵ www.mvd.riga.lv

⁶⁶ Lidostas oglekļa akreditācijas programma ir starptautiskās lidostu organizācijas Airport Council International izveidota un WSP Par sons Brinckerhoff administrēta programma ar mērķi samazināt lidostu siltumnīcas efekta gāzu emisijas.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV15 ietvaros noteikti 19 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 6 rādītājiem pozitīva tendence

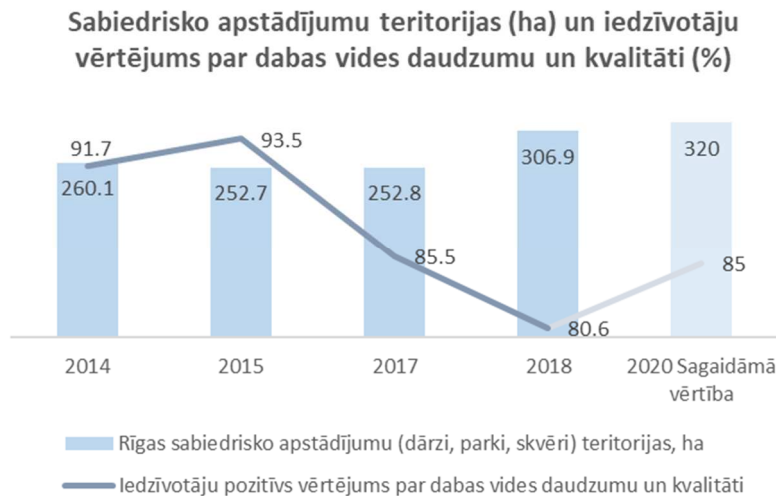
↓ 4 rādītājiem negatīva tendence

⇒ 9 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 6 no 19 RV raksturojošajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Analizējot būtiskākās izmaiņas rādītājos, jāatzīmē, ka Rīgas sabiedrisko apstādījumu teritorijas apmēri kopš 2014.gada ir virs 250 ha un 2017.gadā būtiski palielinājās – par 21,4%, jo sabiedriskie apstādījumi tika ierīkoti Erevānas dārzā, Lielajos un Jēkaba kapos, Miera/Klusās ielu, Lemešu/Gobas ielu, Stērstu/Dignājas/Bauskas ielu, Ārlavas ielas un Volguntes ielas skvēros. Tai pat laikā, iedzīvotāju vērtējums par dabas vides daudzumu un kvalitāti Rīgā pēdējos gados ir ar lejupslīdošu tendenci – ja 2015.gadā 93,5% iedzīvotāju bija pozitīvi novērtējuši dabas vides daudzumu un kvalitāti Rīgā, tad 2018.gadā apmierināto iedzīvotāju skaits bija nokrities līdz 80,6% (15.2.attēls).

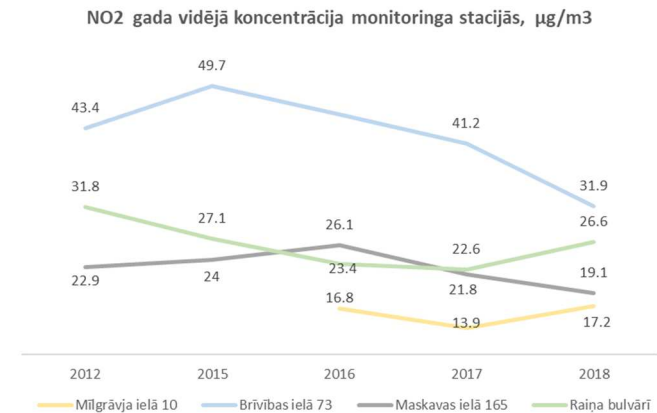
15.2.attēls

Avots: SIA "Rīgas meži", Aptauja

Slāpekļa dioksīda (NO₂) galvenais avots apkārtējā gaisā Rīgas centrā ir transports (dod apmēram 60-85% atkarībā no dienas (darbdiena, brīvdiena), diennakts laika, sezonas, meteoroloģiskajiem apstākļiem). Vienas stundas normatīva⁶⁷ pārsniegumi Rīgā Brīvības ielā 2018.gadā nav reģistrēti. Augstākais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis šim normatīvam – NO₂ stundas koncentrācija virs 140 µg/m³ – pārsniegts gadā 14 stundas, bet zemākais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis 100 µg/m³ – 197 stundas. Slāpekļa dioksīda gada vidējās koncentrācijas 2018.gadā lielākas ir pilsētas centrā – Brīvības ielā (31,9 µg/m³), nedaudz mazākas jumtu līmenī Raiņa bulvārī (26,6 µg/m³) un Maskavas ielā (19,1 µg/m³), bet Mīlgrāvja ielā viszemākā – 17,2 µg/m³ (15.3.attēls). Savukārt Rīgas iedzīvotāju vērtējums Aptaujā par gaisa kvalitāti savā apkaimē gadu griezumā ir svārstīgs, taču pozitīvo vērtējumu īpatsvars turas virs 70% robežas. Ievērojami zemu vērtējumu par gaisa kvalitāti apkaimē snieguši respondenti no Bišumuižas, Bolderājas, Kundziņas, Pētersalas-Andrejsalas, Sarkandaugavas, Vecmīlgrāvja, Katlakalna un Vecpilsētas.

15.3.attēls

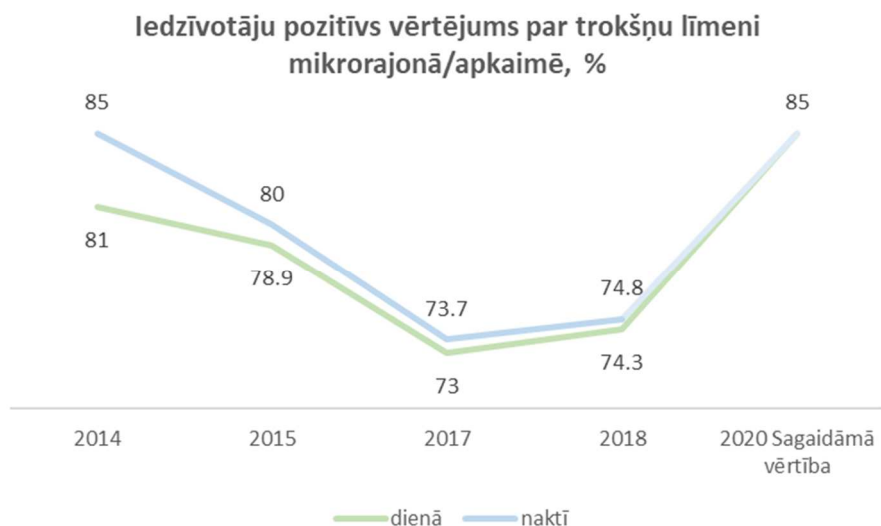
Avots: RD MVD

⁶⁷ 200 µg/m³ ne vairāk kā 18 reizes gadā

Būtiski kopš 2014.gada ir krities arī iedzīvotāju vērtējums par trokšņu līmeni savā apkaimē gan dienas, gan nakts laikā. Lielā mērā tas varētu būt skaidrojams ar autotransporta plūsmas pieaugumu, kas ir viens no galvenajiem trokšņu avotiem (15.4.attēls).

15.4.attēls

Avots: Aptauja

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

RV15 sasniegšanai noteikti 6 uzdevumi, kuru ietvaros 2018.gadā Programmas Rīcības plānā tika plānots īstenot 47 pasākumus/aktivitātes (15.5.attēls). Darbības atzīmētas 35 aktivitāšu ietvaros, savukārt 12 plānoto pasākumu ietvaros darbība nenotika (plašāka informācija pieejama 2.pielikumā).

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauti 19 projekti, no kuriem 11 projekti jeb 58% bija ieviešanā, savukārt 8 plānotie projekti netika īstenoti, jo netika piešķirts finansējums (15.6.attēls). Veiktās aktivitātes projektu ietvaros skat. 3.pielikumā.

15.5.attēls

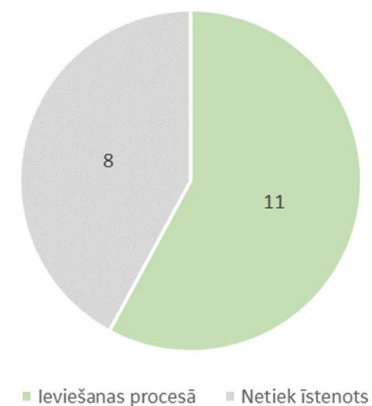
Rīcības plāna RV15 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

15.6.attēls

Investīciju plāna RV15 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Darbības Rīgas apkaimēs

Pārskata gadā dabas un apstādījumu teritoriju nodrošināšanas jomā tika sakopti aizsargājami koki Bierīņos - 2, Ilģuciemā - 3, Imantā - 1, Juglā - 1, Maskavas forštatē - 1, Mežaparkā - 39, Torņakalnā - 2, Vecāķos - 1, Vecmīlgrāvī - 1, Ziepniekkalnā - 1 un Zolitūdē - 1. Centrā - Kr.Barona ielā iestādīti 15 pīlādžu un 14 Holandes liepu dižstādi, Mežaparkā - Aizsaules ielā iestādīti 64 Lauku kļavu dižstādi, Teikā - Brīvības gatvē - 45 Holandes liepu dižstādi. Juglā - Silciema ielā sakopti vainagi 52 liepām, Vecāķos - Puikules 42 liepām, Mežciemā - S.Eizenšteina ielā 52 liepām, Vecmīlgrāvī - Rūpniecības ielā 96 liepām, Ziepniekkalnā - Mūkusalas ielā 47 liepām. Ķengaragā nozāģētas 20 sievišķā klona un bīstamās papeles, Mežaparkā - 17 papeles un Vecmīlgrāvī - 28. Rīgas pilsētas kanālmalā uzstādītas 11 koka stumbra aizsargsētiņas, lai pasargātu kokus no kanālā mītošo bebru postījumiem.

Veikta ĪADT labiekārtojuma uzturēšana un atjaunošana, niedru un pļavu pļaušana, krūmu ierobežošana tādās apkaimēs kā Buļļos, Daugavgrīvā, Mangaļsalā, Trīsciemā, Vecdaugavā. Mikrolieguma uzturēšana - pļavas pļaušana Spilvē un sakopts mikroliegums Mežaparkā. Veikta Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošana Bukultos, Dārziņos, Rumbulā, Skanstē, Torņakalnā, Ziepniekkalnā, Zolitūdē. Atbalsta sienu atjaunošana Dzegužkalnā, gājēju ceļiņu seguma atjaunošana Kanālmalas apstādījumos, Esplanādē, Kronvalda parkā, Vērmanes dārzā (15.7.attēls).

2018.gadā pašvaldības atbalsta programmas ietvaros (50% līdzfinansējums) tika veikti remontdarbi energoefektivitātes paaugstināšanai daudzdzīvokļu mājās Āgenskalnā - 1 objektā, Berģos - 2 objektos, Bolderājā - 2, Centrā - 4, Ilģuciemā - 1, Imantā - 2, Ķengaragā - 1, Maskavas forštatē - 1, Mežaparkā - 1, Mežciemā - 1, Pļavniekos - 2, Purvciemā - 3, Torņakalnā - 1 un Ziepniekkalnā - 1 objektā (15.8.attēls).

15.7.attēls

Avots: RD PAD

15.8.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

2018.gadā vides aizsardzībai no Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta līdzekļiem izlietoti EUR 4 015,8 tūkst., kas ir par EUR 166,9 tūkst. jeb 4,3% vairāk kā 2017.gadā.

Nozares ekspertu viedoklis

Māris Jonovs, biedrības “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”” valdes priekšsēdētājs

Apbūvētajās teritorijās un ielu telpā apstādījumu īpatsvars arvien samazinās. Veiksmīgie NATURA2000 projekti un parku labiekārtošana neatsver vides problēmas, ar kurām saskaramies Rīgas centrā un apkaimju galveno ielu tuvumā. Ielas tiek nepietiekami tīrītas, mazgātas, ietves vispār netiek mazgātas. Netiek meklēti risinājumi autotransporta trokšņa mazināšanai.

Bez jūtama rezultāta ir arī mājokļu apkures piesārņojuma mazināšanas iespēju meklējumi, nav nedz sodu, nedz atbalsta mehānismu.

Būtu nepieciešams veikt izmaiņas normatīvajos aktos, nosakot atšķirīgas uzturēšanas prasības ielasmalu zaļajām zonām, bijušo kapu teritorijām un atpūtas zonām, kur mauriņus izmanto piknikiem.

Sistemātiski atjaunot ielasmalu stādījumus, nocirsto koku vietā iestādot dižstādus, kā arī zaļajās zonās gar brauktuvi stādot krūmus. Apstādījumi samazinās gan putekļu, gan trokšņu piesārņojumu.

Mazināt auto tranzītu RVC, ieviešot 30 km/h ātruma ierobežojumu, tādējādi gan samazinot auto klātbūtni un pirmreizējo piesārņojumu un tā izplatīšanos, gan arī atkārtotu putekļu pacelšanu gaisā. Satiksmes mierināšanas pasākumi arī veicinātu iešanu kājām, kā arī velosipēdu un citu videi draudzīgu braucamrīku izmantošanu ikdienas braucieniem, rezultātā mazināt trokšņu līmeni.

Veicināt “zaļāku” pārvietošanos, labiekārtojot maršrūtus caur Rīgas mežainajām teritorijām.

Izvietot gaisa kvalitātes monitoringa stacijas RVC un apkaimēs, nodrošināt datu brīvu pieejamību.

Nepieciešams veikt izglītojošus pasākumus - atgādināt par lietām, ko nevajadzētu dedzināt krāsnīs un informēt par iespējām ierīkot modernākas krāsnis, kas tīrāk sadedzina kurināmo un kas ir energoefektīvākas, tātad ilgtermiņā atmaksājas.

PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte

Rīgas pilsētas ekonomikas attīstības galvenais mērķis ir tādu attīstības politikas pasākumu izvēle, kas veicinātu augsta nodarbinātības līmeņa sasniegšanu, ilgtspējīgu saimniecisko izaugsmi un cenu stabilitāti, tādējādi radot materiālo pamatu iedzīvotāju un pilsētas labklājības pieaugumam.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- 2018.gadā tika **parakstīts sadarbības memorands par starptautisko biznesa pakalpojumu centru attīstību Rīgā**. Memorands paredz mērķtiecīgu valsts institūciju, galvaspilsētas un privātā sektora sadarbību starptautisko biznesa pakalpojumu centru sektora attīstībā, izaugsmē un jaunu darba vietu izveidē. Šī sadarbība potenciāli varētu radīt vismaz 10 tūkstošus jaunu darba vietu starptautisko biznesa pakalpojumu centru sektorā starptautiski atpazīstamos uzņēmumos, kas piedāvā gan konkurētspējīgu atalgojumu, gan pievilcīgu darba vidi, kā arī karjeras izaugsmes iespējas.⁶⁸
- Rīgas pilsētas pašvaldība 2018.gadā ir **pārstāvējusi, popularizējusi un nodarbojusies ar investoru piesaisti**:
  - piedaloties starptautiskajā konferencē “CEE Shared Services & Outsourcing Awards 2018” (Varšava, Polija), kur, pateicoties produktīvai darba grupas pārstāvju sadarbībai un vietējo sektora pārstāvju iesaistei, Rīgā pārstāvētie sektora uzņēmumi bija pārstāvēti 3 nominācijās;
  - piedaloties starptautiskajā konferencē “Deloitte Shared Services Conference 2018” (Prāga, Čehija), kur tika aizvadītas vairākas intensīvas tīklošanas sesijas, kopumā uzrunājot ap 50 uzņēmumu, kā piemēram: APEX Analytix, DHL, FedEx, Jato, Kellogg, Pandora, Siemens, Telefonica, Nike.
  - reprezentējot nekustamā īpašuma nozares uzņēmumus Eiropā nozīmīgākajā nekustamā īpašuma un investīciju izstādē – forumā “MIPIM 2018”, kas šajā gadā notika sadarbībā ar Latvijas Universitātes Infrastruktūras departamentu, LATIO nekustamo

īpašumu kompāniju, zvērināto advokātu biroju Eversheds Sutherland Bitāns, Skanstes Attīstības aģentūru, arhitektūras biroju REM PRO un citiem sadarbības partneriem, izstādes laikā liekot uzsvāru uz globālajiem biznesa pakalpojumu centriem, viedajām pilsētām un zinātnes koncepciju.⁶⁹

- Rīgas pilsētā uzsākti vērienīgi investīciju projekti**, kā piemēram, tirdzniecības centra Origo paplašināšana un biznesa centra Origo One būvniecība⁷⁰, Vecrīgas kvartāla starp Kalēju ielu un Vecpilsētas ielu kompleksu atjaunošana⁷¹, mazumtirdzniecības uzņēmumu Lidl loģistikas centra būvniecība⁷², kā rezultātā objektu attīstībā tiek ieguldīti nozīmīgi finanšu līdzekļi.
- Vairāki Latvijas tehnoloģiju uzņēmumi kopā ar nekustamo īpašumu attīstītājiem un kultūras centru apvienojuši spēkus, lai izveidotu inovatīvu vidi VEF apkaimē** – vietu, kur strādāt, dzīvot, atpūsties un radīt, cilvēkiem, kurus aizrauj tehnoloģiju un inovāciju iespējas. VEF apkaimē pilsētas attīstības plānā iezīmēta ar potenciālu attīstīties par jauno Rīgas centru, iesaistoties tādiem uzņēmumiem kā Latvijas Mobilais Telefons, Accenture, Mikrotik, kā arī Jaunās Teikas kvartālam, komercīpašumu pārvaldītājam New Hanza Capital, VEF Kultūras pilij un tirdzniecības uzņēmumam Elkor. Šī teritorija būs Latvijas kā viedvalsts modelis, kur iesaistītie partneri veidos un pilsētvidē izmēģinās jaunākās digitālās tehnoloģijas, vienlaikus nesot Latvijas vārdu pasaulē.⁷³

⁶⁹ <https://www.riga.lv/>, 12.03.2018.

⁷⁰ <http://www.investeriga.lv/>, 18.05.2018.

⁷¹ <https://nra.lv/>, 19.09.2018.

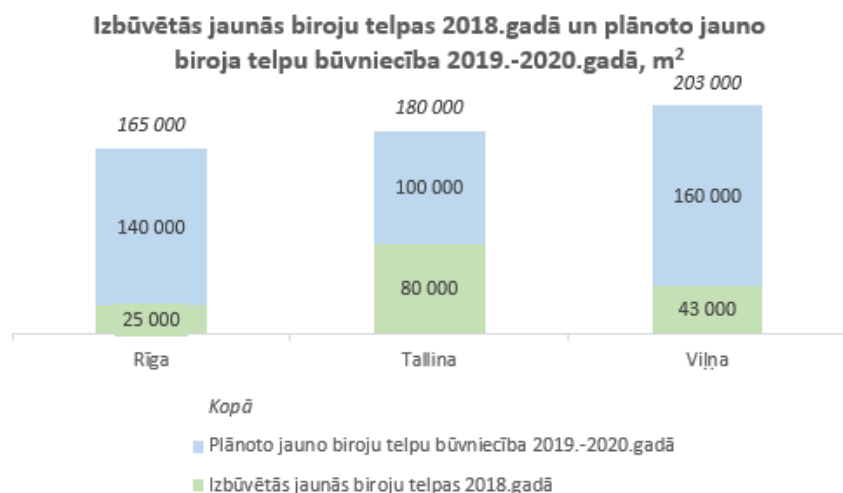
⁷² <https://www.db.lv/>, 19.10.2018.

⁷³ <https://www.diena.lv/>, 26.04.2018.

⁶⁸ <http://www.rdpad.lv/>, 26.04.2018.

- 2018.gadā, salīdzinot ar Tallinu un Viļņu, **Rīgā netika novērots būtisks jauno biroja telpu skaita pieaugums** (Rīgā 2018.gadā izbūvētas 25 000 m² jaunas biroju telpas, kamēr Tallinā 80 000 m², savukārt Viļņā 43 000 m²). Taču līdz 2020.gadam Rīgā plānots izbūvēt līdz pat 140 000 m² jaunu biroju telpu, kas ir tikpat daudz, cik bija uzcelts pēdējo deviņu gadu laikā no 2010. līdz 2018.gadam⁷⁴ (16.1.attēls).

16.1.attēls

Avots: SIA OBER HAUS REAL ESTATE LATVIA

- Rīgas pilsētas pašvaldība 2018.gadā izveidoja jaunu uzņēmējdarbības atbalsta programmu agrīnā stadijā esošu biznesa ideju attīstībai – “Rīgas drosmes grants” – kopumā tai atvēlot EUR 50 000 finansējumu. Jaunā programma piedāvā atbalstu, ne tikai piešķirot programmas laureātiem finansējumu EUR 2 000 apmērā, bet arī nodrošinot Rīgā esošu augstskolas inkubatoru mentoringu jaunās biznesa idejas attīstībai, kā arī finansējuma

lietderīgai izmantošanai. Finansējumu no pašvaldības saņēma 25 biznesa idejas.⁷⁵

- Vienlaikus 2018.gadā turpinājās darbs pie Rīgas domes grantu programmas “Atspēriens” konkursu administrēšanas un organizēšanas. Kopējais grantu apjoms bija EUR 70 000, kuru mērķis veicināt mazo un vidējo uzņēmumu attīstību Rīgā, kā arī sekmēt jaunas uzņēmējdarbības un uzņēmēju produktu popularitāti.
- Lursoft apkopojis TOP100 Latvijas straujāk augošos uzņēmumus, sarindojot tos pēc lielākā apgrozījuma pieauguma, attiecinot to pret 2015.gada rādītāju. Starp TOP100 straujāk augošajiem uzņēmumiem visplašāk, proti, ar 63 uzņēmumiem, ir pārstāvēta Rīga. Sarakstā iekļuvušo galvaspilsētas uzņēmumu apgrozījums veido 60,68% no kopējā TOP100 sarakstā iekļauto straujāk augošo uzņēmumu apgrozījuma 2017.gadā⁷⁶ (16.2.attēls).

16.2.attēls

TOP100 straujāk augušo uzņēmumu reģionālais sadalījums

Avots: Lursoft

⁷⁴ <https://www.city24.lv/>, 24.04.2019.

⁷⁵ <http://www.rdpad.lv/>, 07.12.2018.

⁷⁶ <http://blog.lursoft.lv/>, 08.01.2019.

Rezultatīvo rādītāju analīze

PRV16 ietvaros noteikti 11 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 6 rādītājiem pozitīva tendence

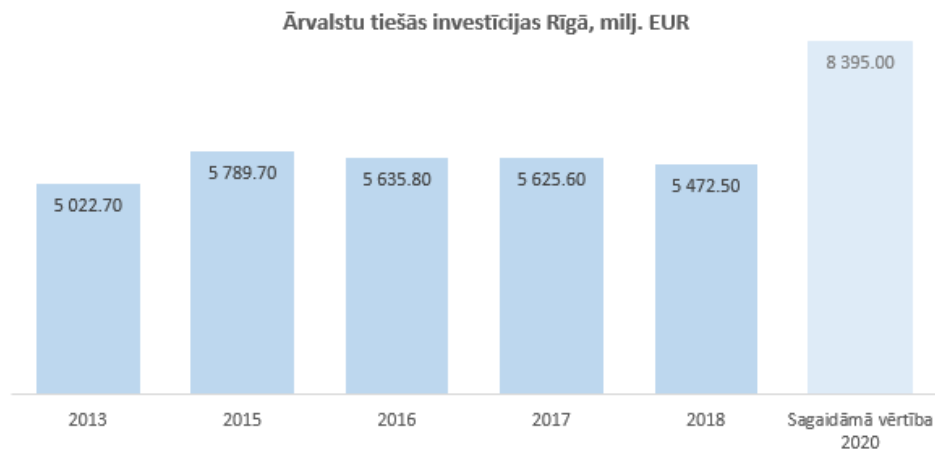
↓ 3 rādītājiem negatīva tendence

⇒ 2 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā 3 no 11 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Vērtējot būtiskākās izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka jau trešo gadu pēc kārtas samazinās Rīgā reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā uzkrāto ĀTI apjoms, uz 2018.gada beigās veidojot EUR 5 472,5 milj. (16.3.attēls).

16.3.attēls

Avots: Lursoft

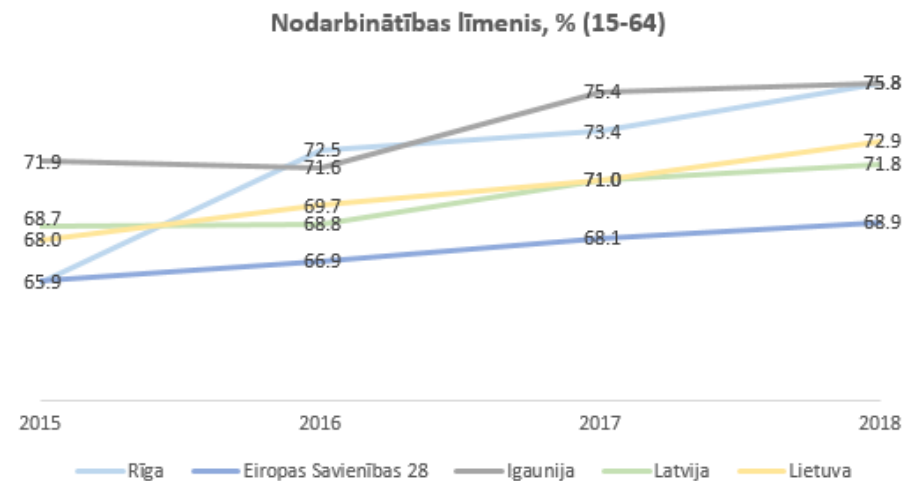
Papildu jāmin, ka ārvalstu investoru ieguldījumi arī Latvijā reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā trešo gadu pēc kārtas ir sarukuši – 2018.gadā par EUR 152 milj., bet triju gadu laikā jau par EUR 409 milj. Rezultātā 01.01.2019. Latvijas uzņēmumu pamatkapitālā akumulētās ārvalstu tiešās investīcijas veido

EUR 7,09 miljardus, kas ir tikpat, cik to apjoms bija pirms pieciem gadiem – 2013.gadā.⁷⁷

Savukārt IKP Rīgā uz vienu iedzīvotāju (faktiskajās cenās, EUR)⁷⁸, salīdzinot ar 2015.gadu, 2016.gadā pieaudzis par aptuveni 2,56 procentiem jeb EUR 527, sasniedzot EUR 21 078, kas būtiski pārsniedz IKP Latvijā uz vienu iedzīvotāju, kas ir EUR 12 779.

Vienlaikus, analizējot nodarbinātības līmeni (vecuma grupā 15-74 gadi) Rīgas pilsētā, secināms, ka pēdējos gados novērojams neliels nodarbinātības līmeņa pieaugums, palielinoties par 2,2 procentpunktiem un sasniedzot 68,6%, kas liecina, ka visticamāk 2020.gadā izvirzīto sagaidāmo vērtību 75% nebūs iespējams sasniegt. Vienlaikus, salīdzinot nodarbinātības līmeni (vecuma grupā 15-64 gadi) starp Baltijas valstīm un ES, secināms, ka rādītāji kopumā uzrāda pozitīvu iezīmi, būtiski pārsniedzot ES vidējo rādītāju (16.4.attēls).

16.4.attēls

Avots: CSP, Eurostat

⁷⁷ <http://blog.lursoft.lv/>, 10.01.2019.

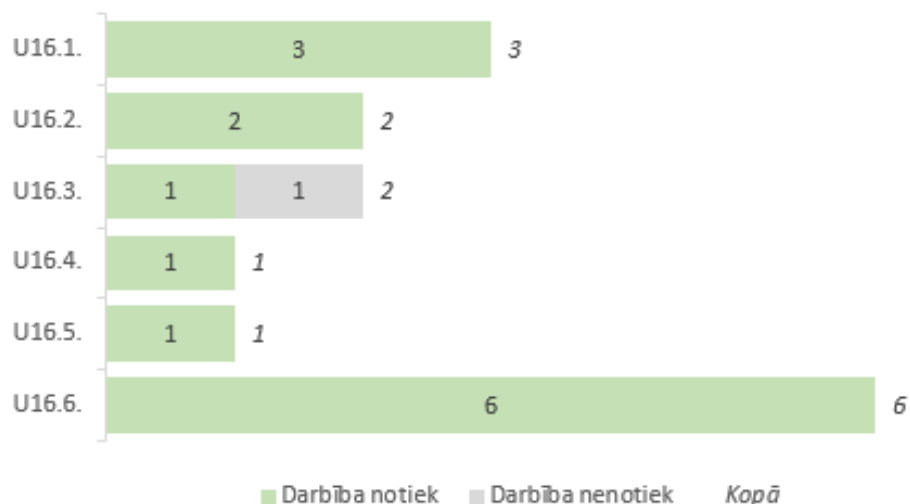
⁷⁸ Uz pārskata sagatavošanas brīdi CSP ir aktualizēti dati tikai līdz 2016.gadam

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam PRV16 ietvaros tika norādīti 15 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 14 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 1 pasākuma ietvaros darbība nenotika (16.5.attēls). Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

16.5.attēls

Rīcības plāna PRV16 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Savukārt Programmas Investīciju plānā 2018.gadam tika iekļauti 2 projekti – projekts “Skanstes teritorijas revitalizācija” un projekts “Rīgas Centrāltirgus attīstība”, kuru būvatļaujās saņemta atzīme par projektēšanas nosacījumu izpildi. Detalizētāku informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

Nozares eksperta viedoklis

Laine Šildere, SIA “Reģionālie projekti” telpiskās attīstības plānotāja

Par investoru piesaisti un ekonomisko aktivitāti Rīgai ir jākonkurē nevis Latvijas mērogā, kur tā ir pārlicinoši dominējošais spēlētājs, bet gan Baltijas jūras reģionā un plašāk. Tādēļ 2018.gadā parakstītais sadarbības memorands par starptautisko biznesa pakalpojumu centru attīstību ir labs solis pretī pašvaldības, valsts un privāto institūciju kopdarbībai.

Arvien lielāka loma ir pakalpojumu ekonomikai. Šajā kontekstā Rīgas atpalikšana no Tallinas un Viļņas jaunu biroja telpu būvniecībā ir vērtējama kā trūkums – piemērotu telpu neesamība var kavēt šīs nozares attīstīšanos.

Lai piesaistītu uz inovācijām vērstus investorus, ir jāizmanto tas, ka Rīgā atrodas vairākas augstākās izglītības iestādes un zinātnes institūcijas un jāveicina vide, kurā var veidoties sinerģija starp privāto sektoru, publisko sektoru un zinātni, kas tiek uzskatīts par būtisku priekšnoteikumu inovāciju radīšanai.

2018. gadā tika pieņemts Sociālās uzņēmējdarbības likums, un pašvaldībai būtu jāizskata iespējas iesaistīties arī sociālās uzņēmējdarbības veicināšanā. Tā ne vienmēr rada augstu pievienoto vērtību finansiālā izteiksmē, taču var palīdzēt nodarbināt sociālās grupas, kam mēdz būt grūtības iesaistīties darba tirgū. Tas ir viens no instrumentiem, ko var izmantot, lai palielinātu kopējo nodarbinātību pilsētas iedzīvotāju vidū.

Plānojot jaunu darba vietu radīšanu pilsētā, ir jāņem vērā arī darbinieku iespējas pilsētā vai sasniedzamā attālumā rast dzīvesvietu un kvalitatīvu dzīves vidi. Tādējādi uzņēmējdarbības attīstība pilsētā jāplāno saskaņoti ar mājokļu politiku, apkaimju pilsētvides attīstību, transporta infrastruktūras un sabiedriskā transporta nodrošinājumu, kā arī iespējām nodrošināt citus pašvaldības pakalpojumus.

Eduards Filippovs, SIA “Baltic Id” valdes loceklis

ĀTI plūsmas samazināšanās skaidrojama ar nestabilitāti pasaules ekonomikā, pieaugušiem ģeopolitiskiem riskiem, politikas neprognozējamību un finanšu sektora uzticamības krīzi. Rīgas pilsētas aktivitātēm var nebūt izšķiroša nozīme

virzībā uz uzlabojumiem šajā jomā, tomēr mērķtiecīgs darbs ir turpināms plānoto pasākumu ietvaros. Tā piemēram, jaunu biroja telpu būvniecība radīs pozitīvu konkurenci NĪ tirgū, vienlaikus kvalitatīvi papildinās pilsētas piedāvājumu potenciālajiem investoriem.

Pozitīvi vērtējams ir atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, biznesa ideju konkursu, jaunu produktu un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstībai sniegtais atbalsts grantu programmu veidā, kā arī sadarbība ar institūcijām, kas palīdz komersantiem risināt finanšu pieejamības, standartizācijas un ar eksporta tirgiem saistītos jautājumus, piemēram, izstādes un eksporta garantijas.

Investīcijas Rīgas Centrāltirgus attīstībā ir nozīmīgas, gan no vides sakārtošanas, gan piedāvājuma saturiskās attīstības skatījuma, tai skaitā arī tūrismam, kas ir nozīmīgs Rīgas ekonomikas izaugsmes dzinējspēks.

Būtiski jāpaplašina sadarbība ar zinātniskajām, pētniecības institūcijām un uzņēmējiem, lai attīstītu un iedzīvīnātu Rīgas kā viedās pilsētas koncepciju.

Nodrošināt lēmumu pieņemšanas caurspīdīgumu visos līmeņos, lai mazinātu korupcijas riskus, īpaši investīciju vides attīstības kontekstā, investīciju drošībai un skaidrām nākotnes perspektīvām.

Turpināt kvalitatīvas infrastruktūras attīstību un pieejamību uzņēmējiem, tai skaitā dzīvojamā fonda attīstība, piemēram, kvalitatīvu īres dzīvokļu piedāvājuma paplašināšana.

Uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu pilnveide, tai skaitā administratīvo procedūru vienkāršošana, virzoties no kontroles uz konsultēšanu.

Būvniecības ieceres un būvprojektu saskaņošanas iespēju attīstība digitālā vidē.

RV17 Augoša daudzprofilu osta

Rīgas osta pilsētai un visai Latvijai ir svarīgs transporta infrastruktūras elements gan attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem, gan kravu transportēšanu. Rīgas ostas uzņēmumi, kas galvenokārt saistīti ar transporta nozari, veido nozīmīgu daļu pilsētas ekonomikā. Rīgas brīvosta ir īpaša valsts atbalsta teritorija ar atvieglotiem nodokļu nosacījumiem.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Rīgas brīvosta 2018.gadā īstenoja vairākus **stratēģiski nozīmīgus projektus**, kas ilgtermiņā veicinās ostas konkurētspēju un paaugstinās ostas darbības kapacitāti:
  - Krievu salas multifunkcionālais terminālis ir nodots ekspluatācijā, kā rezultātā Rīgas osta ir ieguvusi pasaules standartiem atbilstošu kravu apstrādes termināli, kas atbilst arī visaugstākajām vides prasībām.
  - Tika noslēgts līgums ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par ES finansējumu satiksmes pārvada izbūvei no Tvaika ielas uz Kundziņsalu, tādējādi atslogojot pašreizējo satiksmes pārvadu un novirzot kravas transporta satiksmi tālāk no Kundziņsalas dzīvojamās zonas.
  - Ievērojami resursi un uzmanība tika veltīti galvenā kuģošanas kanāla dziļuma uzturēšanai.⁷⁹
- Pārskata gadā **Rīgas brīvostas valde apstiprināja Rīgas brīvostas attīstības programmu 2019.-2028.gadam**, kas tapusi piesaistot starptautiskos ekspertus no Roterdamas ostas un SIA "Grant Thornton Baltic". Rīgas brīvosta ir pamainījusi savu darbības stratēģiju, paredzot sekojošus stratēģiskos darbības virzienus – jaunu kravu piesaisti, kravu diversifikāciju, ostas infrastruktūras attīstību un ostas pārvaldības modeļa pilnveidošanu, papildu uzmanību veltot industrializācijas veicināšanai un jaunu uzņēmumu ienākšanai Rīgas brīvostas teritorijā, kā arī pasažieru pārvadājumu attīstībai.
- Pēc Kundziņsalas iedzīvotāju iniciatīvas, un, konstruktīvi **sadarbojoties ar biedrību "Kundziņsala", Rīgas brīvostas pārvalde ir uzsākusi būvniecības darbus Kundziņsalas dzīvojamā rajona nosusināšanas projekta**

realizācijai. Projekta mērķis ir, mazinot ostas industriālās darbības radītās sekas, uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Darbus plānots paveikt līdz 2019.gada rudenim. Projekta ietvaros paredzēts izveidot meliorācijas sistēmu gruntsūdens līmeņa pazemināšanai un izbūvēt sūkņu staciju, kas nodrošinās ūdeņu atsūknešanu no apdzīvotajām teritorijām.⁸⁰

- Rīgas pilsētas arhitekta biroja ikgadējā populārzinātniskajā konferenču ciklā, 2018.gadā notika **Reinholda Šmēlinga konference "RĪDZINIEKS UN OSTA. Mentālās un telpiskās pārmaiņas 100 gados"**. Konferences ietvaros tika meklētas iespējas kā rast līdzsvaru starp ostas, uzņēmēju un iedzīvotāju interesēm un kā šo mijiedarbību veidot efektīvāku.⁸¹

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV17 ietvaros noteikti 5 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

↑ 3 rādītājiem pozitīva tendence

⇒ 2 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Kopumā RV raksturojošo rādītāju virzība ir pozitīva un 3 no 5 rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Latvijas ostu darbībā līderis ir Rīgas osta – tajā apkalpota vairāk nekā puse no visa lielo Latvijas ostu kravu apjoma. Vērtējot visu Latvijas ostu kravas apgrozījumu, tad 2017.gadā Rīgas ostas īpatsvars veidoja 55,8%, bet 2018.gadā palielinājās vēl par 0,9 procentpunktiem un veidoja 56,7% īpatsvaru. Uzņēmumu spēja pielāgoties situācijai – jaunu kravu piesaiste un pareizi izvēlēta kravu diversifikācijas stratēģija, ir ļāvusi Rīgas ostai sasniegt augstākos rādītājus ostas pastāvēšanas vēsturē ģenerālkravu segmentā, jaunu pārkrauto

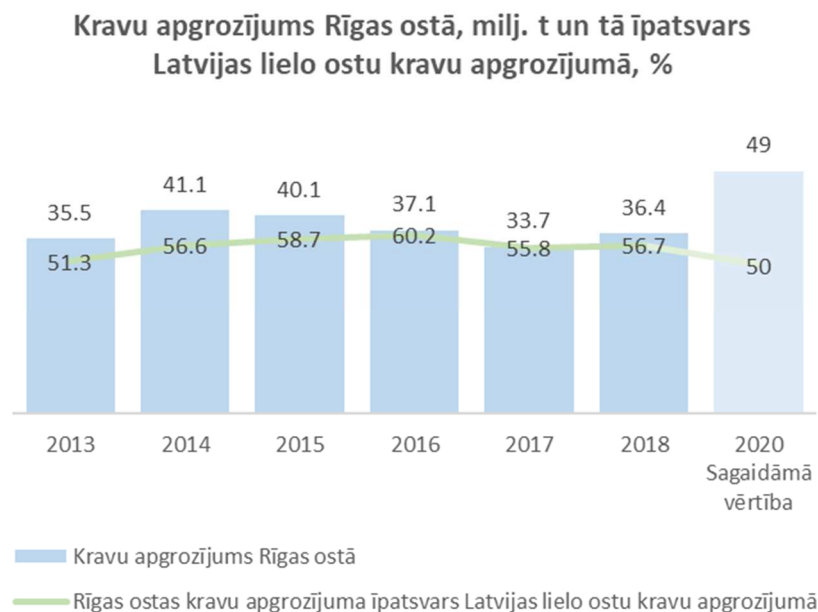
⁸⁰ www.tvnet.lv, 22.05.2019.

⁸¹ www.arhitekts.riga.lv

⁷⁹ www.rop.lv, 29.01.2019.

konteinerkravu un lauksaimniecības produktu rekordu. 2018.gadā kravu apgrozījums sasniedza 36,4 miljonus tonnu, kas ir par 8% vairāk kā iepriekšējā gadā. Pozitīvie kravu apgrozījuma rādītāji saistāmi ar kāpumu beramkravu un ģenerālkravu segmentos, kas ar uzviju kompensējis lejamkravu (naftas produktu) samazinājumu (17.1.attēls).

17.1.attēls

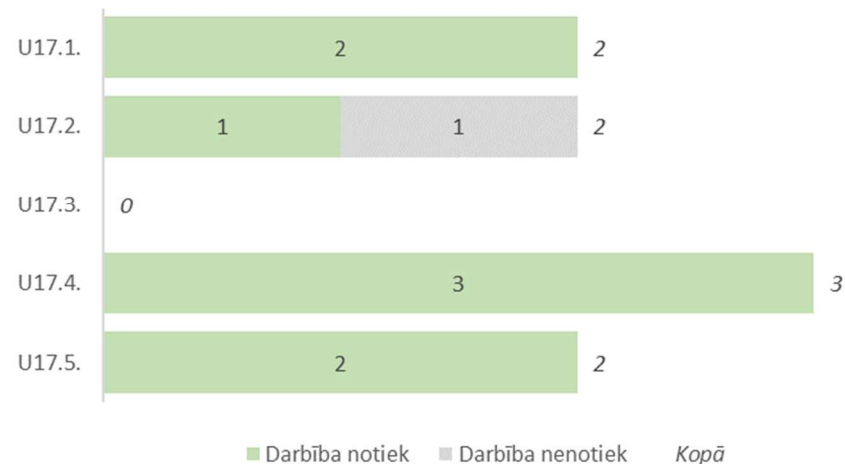
Avots: RBP

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde 2018.gadā

RV17 sasniegšanai noteikti 5 uzdevumi, kuru ietvaros 2018.gadā Programmas Rīcības plānā tika plānots īstenot 9 pasākumus/aktivitātes (17.2.attēls). Darbības atzīmētas 8 aktivitāšu ietvaros (plašāka informācija pieejama 2.pielikumā).

17.2.attēls

Rīcības plāna RV17 izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauts 1 projekts – Satiksmes pārvads no Tvaika ielas uz Kundziņsalu. Veiktās aktivitātes projekta ietvaros skat. 3.pielikumā.

Nozares eksperta viedoklis

Eduards Filippovs, SIA "Baltic Id" valdes loceklis

Izvērtētajā pārskata periodā Rīgas osta uzrāda stabilu un pozitīvu izaugsmes dinamiku. Tā ir spējusi labi adaptēties atbilstoši mainīgajām tirgus prasībām pēc kuģu lieluma, kravu tipiēm, vienlaikus radot labus priekšnoteikumus apkalpoto pasažieru plūsmas palielinājumam. Pasažieru ostas laba atrašanās vieta, relatīvi tuvu Vecrīgai, ir labs priekšnoteikums tūristu plūsmas pieaugumam, kas savukārt, pozitīvi ietekmēs ar nozari saistīto uzņēmumu ieņēmumus.

Īpaši atzīmējama ir veiksmīga Rīgas ostas sadarbība ar NVO, spēcīnot sinerģiju starp ostu, pilsētu un cilvēkiem. Ar šo uzņēmums skaidri demonstrē izpratni

par tā ietekmi uz sabiedrību, ir atvērts dialogam un sadarbībai, kā piemēram, apkārtējās vides labiekārtošana un kultūras pasākumi.

Turpināt darbu pie iesāktajiem attīstības projektiem, paralēli sadarboties papildus resursu piesaistei apkārtnes teritoriju labiekārtošanai. Turpināt un paplašināt sadarbību ar sabiedrību, NVO un citām ietekmes pusēm. Palielināt nefinanšu investīcijas, lai informētu sabiedrību par uzņēmuma mērķiem un darbību. Izstrādāt uzņēmuma nefinanšu ziņojumu un ar tā starpniecību efektīvi komunicēt ar ietekmes pusēm.

RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums

RV galvenais mērķis ir veicināt tūrisma attīstību pilsētā, dažādojot tūrisma piedāvājumu. Pašvaldības uzdevums RV ietvaros ir gan veicināt uzņēmējdarbību, gan popularizēt tūrisma iespējas savā teritorijā.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

- Rīga pērn piesaistījusi rekordlielu skaitu tūristu – **2018.gadā Latvijas galvaspilsētu apmeklējuši 3,5 milj. ārvalstu viesu**. Savukārt 2017.gadā Rīgu apmeklēja apmēram 2,3 milj. viesu.
- Vislielāko viesu skaitu Rīgā 2018.gadā veidoja tūristi no **Vācijas – 176,9 tūkstoši jeb 11,9% no visiem ārvalstu viesiem Rīgā**. Viņiem seko viesi no Krievijas (173,8 tūkst. jeb 11,7%), Igaunijas (109,8 tūkst. jeb 7,4%), Lietuvas (100,4 tūkst. jeb 6,8%) un Lielbritānijas (98,7 tūkst. jeb 6,7%).⁸²
- 2018.gadā pasaules lielākā tūrisma portāla “TripAdvisor” britu sadaļas veidotajā sarakstā par galamērķiem, kas gūst aizvien lielāku popularitāti, **Rīga ierindojās septītajā vietā**, savukārt šī paša portāla veidotajā Eiropas topā **Rīga ieguvisi otro vietu** aiz Gdaņskas.⁸³
- Turpinot Rīgas atpazīstamības veidošanas kampaņu, 2018.gadā sērijā “Insider's Guide to Riga” **izveidoti 2 jauni reklāmas klipī, iesaistot atpazīstamākos sportistus, rīdziniekus – Jeļenu Ostapenko un Mairi Briedi**. Vienlaikus Rīgas pilsēta tika pārstāvēta dažādās starptautiskās tūrisma izstādēs, kā piemēram, *Boot 2018* (Diseldorfā, Vācija), *Fitur 2018* (Madride, Spānija), *Arabian Travel Market* (Dubaija, AAE), *World Travel Market 2018* (Londona).
- Lai veicinātu darījumu tūrisma Rīgā, 2018.gada nogalē RTAB sadarbībā ar LIAA Tūrisma departamentu un *TMF Dialogue Marketing* atbalstu **izveidoja apjomīgu darījumu un pasākuma tūrisma digitālo žurnālu “Magnetic Latvia”**, kas izvietots LinkedIn.com MICE nozares profesionāļus apvienojošajā grupā “Event Planing & Event Management – the 1st Group for Event Professionals”, kurai ir aptuveni 370 tūkst. sekotāju.

⁸² <http://www.aprinkis.lv/>, 05.03.2019. un CSP dati

⁸³ <https://www.lsm.lv/>, 09.01.2018.

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV18 ietvaros noteikti 3 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

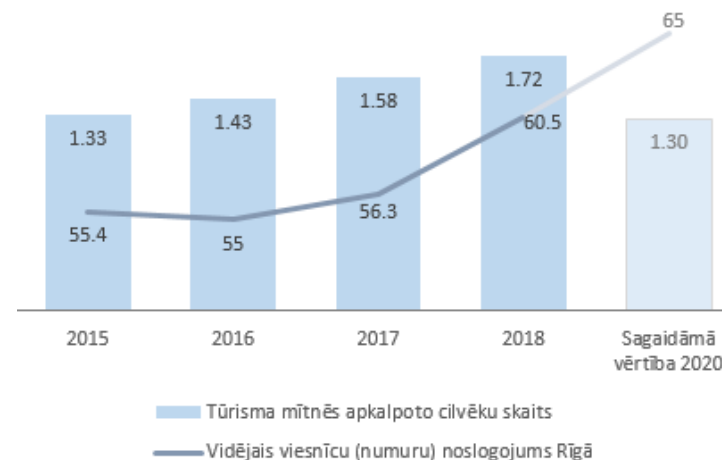
↑ 3 rādītājiem pozitīva tendence

Kopumā 2 no 3 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Vērtējot izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka pārskata gadā vērojams salīdzinoši liels pieaugums tūrisma mītnēs apkalpoto cilvēku skaitam (1,72 milj.), t.i., par 8,86% vairāk nekā 2017.gadā, kad tika apkalpoti 1,58 milj. tūristu (18.1.attēls), tādējādi pārsniedzot rādītāja sagaidāmo vērtību 2020.gadā.

18.1.attēls

Tūrisma mītnēs apkalpoto cilvēku skaits, milj. un vidējais viesnīcu noslogojums Rīgā, %

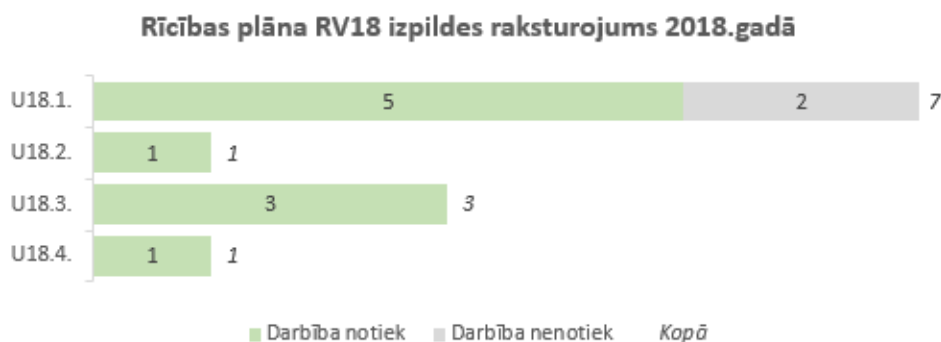
Avots: CSP dati

Vienlaikus 2018.gadā nedaudz pieaudzis tūrisma mītņu skaits, sasniedzot 133, kas ir par 3 mītņiem vairāk nekā 2017.gadā, tādējādi pārsniedzot rādītāja sagaidāmo vērtību 2020.gadā, t.i. 130 mītnes.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde 2018.gadā

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV18 ietvaros tika norādīti 12 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 10 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 2 pasākumu ietvaros nenotika pietiekama darbība, kā iemeslu minot finansējuma trūkumu (18.2.attēls), detalizētāka informācija par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

18.2.attēls

Avots: RD PAD

Programmas Investīciju plānā RV18 ietvaros netika plānoti projekti.

Nozares eksperta viedoklis

Eduards Filippovs, SIA "Baltic Id" valdes loceklis

Rīga ir atzīts tūrisma galamērķis Eiropā. Tūrisma piedāvājums ir sabalansēts, kas atbilst dažādām gaumēm un sezonām, proti, ir piedāvājuma nepārtrauktība. Izveidotā atbalsta un informācijas infrastruktūra ir efektīva un pieprasīta, par ko liecina pieaugošais pakalpojumu izmantojušo apmeklētāju skaits.

Atzinīgi vērtējama reklāmas kampaņu sagatavošana un īpaši akcentējama materiālu izstrādes kvalitāte. Šāda veida pieeja nodrošina kampaņas efektivitāti un ir resursefektīva. Piemēros minēts, ka reklāmas materiālus ir plaši izmantojuši sadarbības partneri, tūrisma operatori, vēstniecības u.c.

Pārskata periodā Rīgā ir būtisks pieaugums uzņemot kongresus un konferences, kas stiprina pilsētas pozīcijas darījuma tūrisma sektorā.

Kopumā Rīgas pilsētai ir izveidots labs un atpazīstams zīmols.

Turpināt attīstīt tūrisma piedāvājuma sinerģiju ar plašiem kultūras un sporta pasākumiem.

Veicināt iekšzemes tūrisma, gan Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas ietvaros, gan apkaimēs.

Veidot starpnozaru jeb "kross mārketinga" kampaņas sadarbībā ar veselības aprūpes un rehabilitācijas iestādēm, attīstot un pozicionējot dārgākus pakalpojumus ar augstāku pievienoto vērtību, lai mazinātu "budžeta" tūrisma īpatsvaru un tūristu pavadītais laiks Rīgā un Latvijā būtu ilgāks.

Attīstīt selektīvu darbu ar dažādām mērķauditorijām, turpināt attīstīt kvalitatīvas mārketinga kampaņas un attīstīt jaunus informācijas nodošanas kanālus. Drosmīgi definēt Rīgā gaidītā tūrista profilu un pie tā strādāt.

Turpināt stiprināt Rīgas tēlu kā Baltijas darījumu centru, sadarboties ar starptautiski nozīmīgu pasākumu organizatoriem, rīkot pasākumus un konferences Rīgā.

RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība

RV galvenais mērķis ir nodrošināt modernu, uz klientu orientētu publisko pārvaldi, ņemot vērā iespēju un vajadzību daudzveidību. Moderna publiskā pārvalde ievēro labas pārvaldības principus un to raksturo sabiedrības līdzdalība lēmumu pieņemšanā un darbībā, atklātība un caurskatāmība, profesionalitāte, elastība jeb spēja reaģēt uz mainīgajām sabiedrības vajadzībām, plaša IKT lietošana jeb e-pārvalde un sadarbība dažādos mērogos un līmeņos.

Nozīmīgākie notikumi un fakti

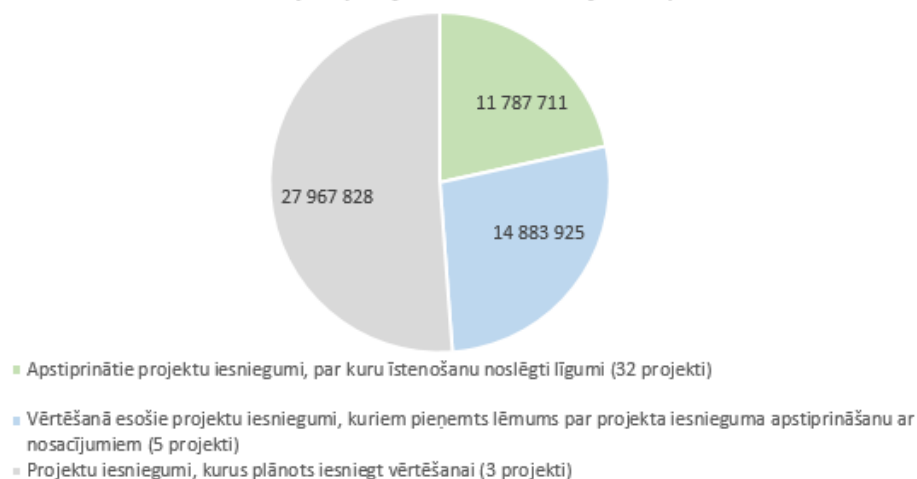
- Lai iesaistītu sabiedrību pašvaldības darbā, veiktas šādas darbības:
  - Pamatojoties uz Rīgas apkaimju alianses iniciatīvu, RD pieņēmusi lēmumu 2019.gadā **atbalstīt līdzdalīgās budžetēšanas pilotprojekta ieviešanu Rīgā**. Līdzdalīgās budžetēšanas pilotprojekts paredz, ka ikviens rīdzinieks var ierosināt un lemt par apkaimei un pilsētai nepieciešamu projektu, kuru pozitīva rīdzinieku balsojuma gadījumā finansē no Rīgas pilsētas budžeta. Iecerēts, ka jebkurš iedzīvotājs varēs pieteikt projektu, kuram jāatbilst noteiktiem kritērijiem. Tas tiks izlikts īpašā vietnē publiskai balsošanai, kur katram Rīgas iedzīvotājam būs viena “par” balss.
  - Attīstot pašvaldības un sabiedrības savstarpējo sadarbību un dialogu, 2018.gadā norisinājās **projektu konkurss “Apkaimju iniciatīvas līdzdalības un piederības veicināšanai”**, nodrošinot konkursu 3 uzsaukumos. Konkursa rezultātā finansiāls atbalsts piešķirts 21 projektam.
  - Sadarbībā ar Rīgas skolēnu domi **pirmo reizi tika organizēts forums “Jaunieši apkaimes izaugsmei”** ar Zolitūdes, Imantas un Ilģuciema skolu jauniešiem, NVO un iedzīvotājiem, kura mērķis bija ļaut jauniešiem tikt sadzirdētiem, diskutējot par aktuālajām problēmām apkaimēs, un kopā ar jauniešiem meklēt iespējamās šo problēmu risinājumus.
  - Vienlaikus **iedzīvotāji tika aicināti piedalīties forumā “Iedzīvotāji pilsētas izaugsmei”**, pulcējot 62 dalībniekus, kā arī **forumā “NVO pilsētas izaugsmei”**, pulcējot ap 30 aktīvo NVO pārstāvjus.
  - 2018.gada janvārī pašvaldība organizēja **Rīgas jauniešu ideju festivālu “Mana! Rīga”**. Pasākuma ietvaros **vairāk nekā 150 jauniešu izteica savas idejas un ieteikumus** jauniešu iesaistei pilsētas plānošanā un apkaimju attīstībā, brīvā laika pavadīšanas iespēju uzlabošanai, jauniešu iesaistei uzņēmējdarbībā u.c. Jaunieši izteica gatavību palīdzēt pašvaldībai radīt vairāk pieejamu vietu, kur atpūsties brīvajā laikā un organizēt radošās un sporta aktivitātes.
- **Tika turpināts darbs pie jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes**, pēc kura apstiprināšanas plānots uzsākt jauna plānošanas dokumenta izstrādi RVC atbilstoši tā saglabāšanas likuma grozījumiem un aktuālajām attīstības tendencēm, kura ietvaros jau 2018.gadā uzsākti sabiedrības iesaistes pasākumi.⁸⁴
- Pārskata gadā turpināts darbs pie adrešu sakārtošanas procesa Rīgā, kā rezultātā **sakārtotas adreses Avotu, Grīziņkalna, Zolitūdes un Maskavas forštates apkaimēs**, iesaistot Rīgas iedzīvotājus.
- Ikgadēji sagatavots Rīgas pilsētas pašvaldības triju gadu budžeta ietvars, kur noteikti galvenie pašvaldības ieņēmumu un izdevumu daļas parametri turpmākajam trīs gadu periodam, izdevumu un saistību politikas pamatprincipi un kritēriji trīs gadu periodam. Taču jāpiemin, ka **joprojām valstī trūkst normatīvās bāzes pārejai uz valsts un pašvaldību vidēja termiņa budžeta plānošanu, kas nodrošinātu līdzsvarotāku finansējuma plānošanu trīs gadu periodā**.
- Pārskata gadā Rīgas pilsētas pašvaldība **nodrošinājusi ITI projektu iesniegumu izvērtēšanu** atbilstoši normatīvajiem aktiem. 2018.gadā Rīgas pilsētai tika noteikts ITI SAM finansējuma kopējais apjoms EUR 54 639 464 (ERAF finansējums) apmērā. No 2017.gada līdz 2018.gada beigām tika apstiprināti 32 projektu iesniegumi, par kuru īstenošanu tika noslēgti līgumi ar CFLA, EUR 11 787 711 apmērā. Savukārt 5 projektu iesniegumiem

⁸⁴ <http://www.rdpad.lv/>, 15.06.2018.

par kopējo summu EUR 14 883 925 nodrošināta projektu vērtēšana, izdodot lēmumus par projektu iesniegumu apstiprināšanu ar nosacījumiem (19.1.attēls).

19.1.attēls

ITI projektu iesniegumu vērtēšanas progress līdz 2018.gada beigām atbilstoši piešķirtajam ERAF finansējumam, EUR

Avots: RD PAD

Rezultatīvo rādītāju analīze

RV19 ietvaros noteikti 14 sasniedzamie rādītāji, no kuriem:

- ↑ 2 rādītājiem pozitīva tendence
- ↓ 8 rādītājam negatīva tendence
- ⇒ 4 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

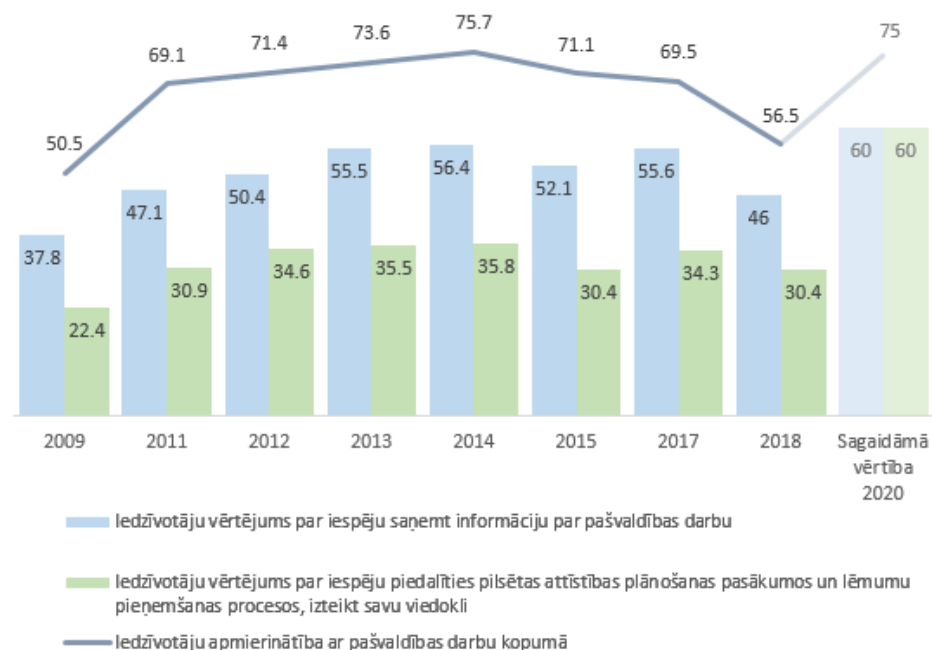
Kopumā 4 no 14 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības (visu rādītāju novērtējumu skat. 1.pielikumā).

Vērtējot būtiskākās izmaiņas rezultatīvajos rādītājos, secināms, ka ievērojami jeb par 13 procentpunktiem samazinājusies iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu, 2018.gadā veidojot vien 57%, kas pietuvojas 2009.gadā

sniegtajam iedzīvotāju vērtējumam. Vienlaikus būtiski pazeminājies iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu, 2018.gadā veidojot vien 46%, kā arī par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli, pozitīvo vērtējumu veidojot vien 30,4% (19.2.attēls), kā iemeslu šādam iedzīvotāju vērtējumam noteikti var minēt iedzīvotāju neizpratni kādēļ sabiedrība netiek iesaistīta pilsētai svarīgu jautājumu lemsnā, kā piemēram, netika rīkota publiskā apspriešana par Skanstes tramvaja izbūvi.

19.2.attēls

Iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības darbu un iedzīvotāju iesaisti lēmumu pieņemšanā (pozitīvs novērtējums), %

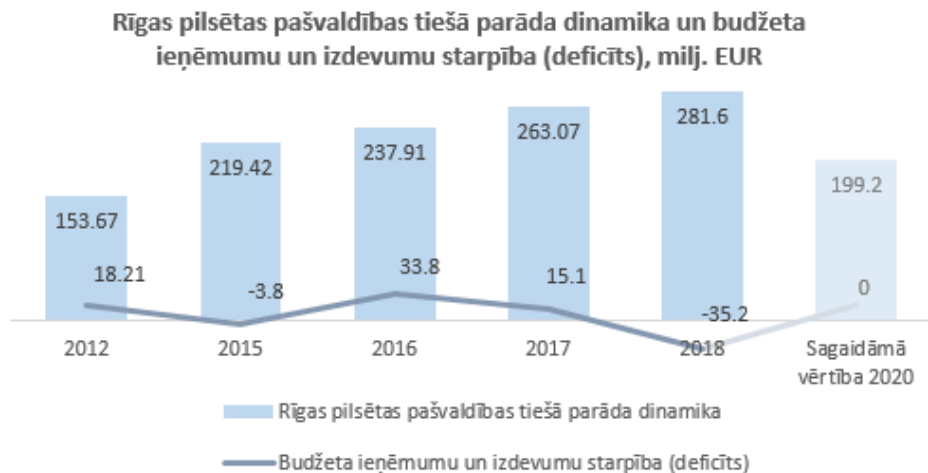

Avots: Aptauja

Analizējot rādītāju budžeta ieņēmumu un izdevumu starpību (deficītu), jāņem vērā to, ka valstī īstenotās nodokļu reformas rezultātā būtiski samazinājās

pašvaldības budžeta galvenā ieņēmumu avota – IIN ieņēmumu pieaugums, tajā pat laikā saglabājoties vairāku izdevumu posteņu spiedienam uz pašvaldības budžeta izdevumu daļu, pašvaldības budžets pārskata gadā tika plānots ar EUR 99,4 milj. lielu deficītu. Budžeta izpildes rezultātā faktiskais budžeta deficīts samazinājās līdz EUR 35,2 milj., kas sastāda 3,8% pret budžeta ieņēmumiem, kas ir ievērojami mazāk nekā pārējo Latvijas pašvaldību vidējais budžeta deficīta līmenis 2018.gadā, kas sasniedza 6,5%. Savukārt, Rīgas pilsētas pašvaldības kopējo saistību struktūrā notiekošo izmaiņu rezultātā tiešo parādsaistību (aizņēmumu) apjoms gada laikā palielinājās par 7%, sasniedzot EUR 281,6 milj., kas radies piesaistot jaunu aizņēmumu līdzekļus no Valsts kases pašvaldības investīciju un ES līdzfinansēto projektu finansēšanai, ievērojot valsts noteiktos aizņemšanās nosacījumus un limitus, kā arī saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību vadības stratēģiju 2018.-2022.gadam (19.3.attēls). Kopējais pašvaldības saistību apjoms, ieskaitot visas uzņemtās saistības (pamatsummas un procentus), pārskata gada laikā samazinājās par 2%, pašvaldības budžeta ieņēmumu bāzei šajā periodā palielinoties par 2,1%.

19.3.attēls

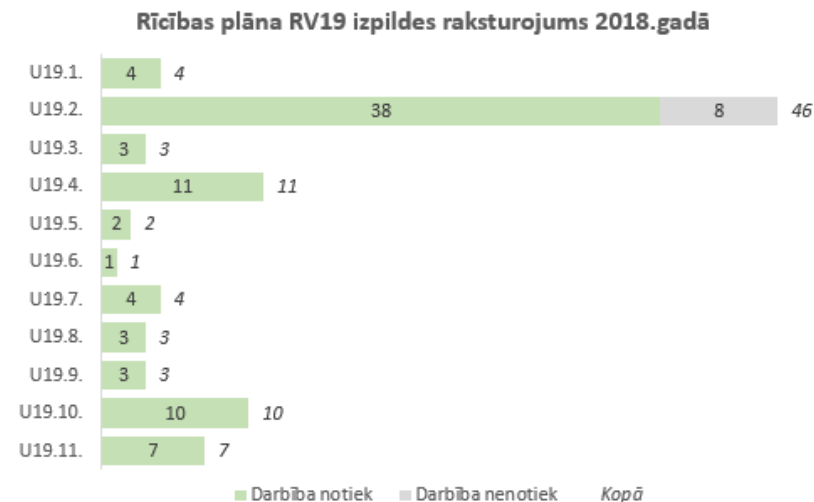
Avots: RD FD

Vienlaikus analizējot rādītāju iedzīvotāju skaits, kas izmanto e-pakalpojumus, secināms, ka būtiski samazinājies reģistrēto autorizāciju skaits. 2018.gadā autorizāciju skaits veidoja 434 529 jeb par 79,79% mazāk nekā 2017.gadā, kad autorizāciju skaits veidoja 2 150 260. Izmaiņas veidojušās līdz ar Vispārējās datu aizsardzības regulas spēkā stāšanos, kā rezultātā veiktas izmaiņas portāla eriga.lv funkcionalitātē un vairumam e-pakalpojumu pirms to izmantošanas nepieciešama autorizēšanās. Pakalpojumi 2018.gadā tika sniegti identificētam lietotājam, līdz ar to būtiski krities to lietotāju skaits, kuri iepriekš pakalpojumus izmantoja bez autorizēšanās portālā.

Programmas Rīcības un Investīciju plāna izpilde

Programmas Rīcības plānā 2018.gadam RV19 ietvaros tika norādīti 67 pasākumi un aktivitātes, ko RD iestādes un struktūrvienības plānoja īstenot. No tiem pārskata gadā 59 aktivitātes bija īstenošanas procesā, turpretī 8 pasākumu ietvaros nenotika pietiekama darbība, kā iemeslu minot finansējuma trūkumu (19.4.attēls). Detalizētāku informāciju par minēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros veiktajām darbībām skat. 2.pielikumā.

19.4.attēls

Avots: RD PAD

Vienlaikus Programmas Investīciju plānā 2018.gadam iekļauts 21 projekts, no kuriem 20 projekti bija ieviešanā, savukārt rīcības virziena ietvaros nav notikusi tikai 1 projekta īstenošana, jo projektam netika piešķirts finansējums (19.5.attēls). Informāciju par projektu realizāciju skat. 3.pielikumā.

19.5.attēls

Investīciju plāna izpildes raksturojums 2018.gadā

Avots: RD PAD

Budžets

Kopējie Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2018.gadā sastādīja EUR 924,7 milj. – par EUR 18,7 milj. jeb 2,1 % vairāk nekā 2017.gadā. Rīgas pilsētas pašvaldības 2018.gada pamatbudžeta izdevumi bija EUR 960 milj., kas ir par EUR 69,1 milj. jeb 7,8% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Pašvaldības budžeta kapitālie izdevumi bija EUR 152,6 milj., no kuriem ES fondu projektu kapitālie izdevumi veidoja EUR 18,2 milj. Uzturēšanas izdevumi, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par EUR 74,1 milj. un sasniedza EUR 807,3 milj.⁸⁵

⁸⁵ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats par 2018.gadu, 2019

Nozares ekspertu viedoklis

Alija Turlaja, biedrības “Rīgas Apkaimju alianse” valdes priekšsēdētāja

Svarīgi rādītāji pārskata periodā ir kritušies: iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu kopumā, informācijas saņemšana par pašvaldības darbu, kā arī vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstībā un lēmumu pieņemšanas procesos. No vienas puses tas ir skaidrojams ar vispārējo iedzīvotāju aktivitāti un pilsoniskās sabiedrības izaugsmi Rīgā pēdējo gadu laikā (vairāk iesaistīto, vairāk pamanīti trūkumi, izteikta lielāka kritika, sliktāki rezultāti aptaujās).

Jau vairākus gadus aktīvās Rīgas apkaimju organizācijas ir uzsvērušas nepieciešamību vismaz biedrības informēt par iecerēm, pirms ieceres tiek oficiāli apstiprinātas plānošanas dokumentos, jeb iecerēm jārodas no iedzīvotāju vajadzībām, kas vēlāk pārtop piedāvājumā, kuras tiek ar sabiedrību izrunātas un tikai tad pieņemts galīgais lēmums. Ir svarīgs balanss interešu salāgošanā un precīza, caurspīdīga komunikācija.

Ir ļoti būtiski pašlaik pārvērtēt un mainīt apspriežu un sabiedrības iesaistes formātu RVC un tā aizsardzības zonas publiskās ārtelpas TmP izstrādes procesā. Plašāku sabiedrības iesaisti varētu īstenot sadarbojoties ar Rīgas Centra attīstības biedrību, Rīgas centra uzņēmējiem, namīpašniekiem, attīstītājiem, kā arī ar Rīgas pilsētas arhitektu.

Lai uzlabotu sabiedrības informēšanu (jo sabiedrība visu laiku mainās) ir jāpanāk vienošanās par optimāliem komunikācijas kanāliem un tā varētu arī būt fiziska informācijas centra par Rīgas pilsētas attīstību izveide.

Dažādu apkaimju svētku organizēšanā ir nepieciešama tieša divpusēja sadarbība starp pašvaldības institūcijām un apkaimju organizāciju vai citām NVO, kuri būtu svētku saturiskie veidotāji un daļēji izpildītāji. Tas nepieciešams, lai svētki noritētu kontekstuāli vienotā veselumā. Ir svarīgi, ka ar kultūras pasākumu producēšanu nenodarbotos abas puses vienlaicīgi (rakstot projekta pieteikumus, īstenojot aktivitātes), bet deleģējot saturisko vadību NVO, projekta gaitā pašvaldība nodrošinātu administratīvi tehnisko bāzi pasākuma norisei (pašvaldības saskaņošanas procedūras, tehnikas nomu, transportu un loģistiku, darba spēku u.c.).

Laine Šildere, SIA “Reģionālie projekti” telpiskās attīstības plānotāja

Sabiedrības iesaistes jomā pašvaldība veic daudzas aktivitātes, strādājot ar dažādām iedzīvotāju grupām – apkaimju biedrībām, citām NVO, jauniešiem. Pozitīvi, ka vairums no tām ir pašvaldības pašas iniciatīva, ne normatīvajos aktos noteiktā nepieciešamā sabiedrības līdzdalība. Ļoti atzinīgi vērtējama atbalstītā iniciatīva par līdzdalīgās budžetēšanas ieviešanu, kas nostiprinās pašvaldības sadarbību ar NVO un veicinās iedzīvotāju iesaistīšanos pilsētas attīstīšanā un līdzatbildību par to.

Tomēr iedzīvotāju vērtējums par iespējām iesaistīties lēmumu pieņemšanā, kā arī pilsētnieku apmierinātība ar pašvaldības darbu kopumā ir samazinājusies. Tas varētu būt saistīts ar pēdējā laikā publiskajā telpā izskanējušajām aizdomām par ar Rīgas pašvaldību saistītajiem korupcijas gadījumiem un publisko līdzekļu nelietderīgu izmantošanu. Kā norāda pati pašvaldība, tad ir būtiski stiprināt iedzīvotāju uzticēšanos pašvaldībai. Tam jāpiekrīt, taču jāņem vērā, ka izpildvaras darbā daudz kas ir atkarīgs arī no domes politiskās vides un tās vēlmes caurskatāmu, atvērtu pārvaldību arī praksē īstenot kā prioritāti.

Rīga aktīvi iesaistās dažādos starptautiskās sadarbības tīklos, iesaistoties pieredzes apmaiņās un veicinot arī savu starptautisko atpazīstamību. Taču problemātiska ir vietējā sadarbība. Piemēram, ar Pierīgas pašvaldībām, ar kurām Rīgas pilsētai ir daudz kopīgi risināmu metropoles areāla mēroga jautājumu, tā lielākoties notikusi forumu un sanāksmju formā, taču praktiska sadarbība metropoles areālam būtisku jautājumu – piemēram, mobilitātes, telpiskās plānošanas, ekonomiskās attīstības, arī pakalpojumu nodrošināšanas jomā – ir minimāla.

Jāturpina paplašināt sadarbību ar iedzīvotājiem pilsētas vajadzību identificēšanā un risinājumu veidošanā dažādās nozarēs – ne tikai pilsētvides attīstībā, bet arī pašvaldības pakalpojumu satura un pieejamības u.c. jomās, izmantojot aktīvās līdzdalības, piemēram, dizaina domāšanas metodes. Īpaši jāveicina aktivitātes, kur paši iedzīvotāji var iesaistīties risinājumu radīšanā, tādējādi veicinot iedzīvotāju atbildību pār apkārtējo pilsētvidi un sabiedrību. Labs piemērs ir plānotais līdzdalīgās budžetēšanas pilotprojekts, kuram pēc

noslēgšanās jāizvērtē rezultāti un pozitīvu secinājumu gadījumā šī iniciatīva ir jāturpina.

Pašvaldībai jāpauž stingra nostāja pret korupciju un iedzīvotāji jāinformē par konkrētām iniciatīvām, kas pašvaldībā tiek īstenotas atklātas un caurskatāmas pārvaldības nodrošināšanai.

Rīgai kā metropoles areāla dominējošajam spēlētājam būtu jāuzņemas vadošā loma sadarbības veidošanai ar Pierīgas pašvaldībām un arī iesaistītajām citām publiskajām un privātajām institūcijām, lai kopīgi rastu risinājumus tādiem problēmjautājumiem kā mobilitāte, telpiskā plānošana, pakalpojumu infrastruktūra u.c.

Kopējie secinājumi un rekomendācijas

PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība

1. 2018.gadā Rīgā darbojas 150 pašvaldības dibinātas PII un 65 pirmsskolas izglītības grupas pie 13 vispārizglītojošajām skolām, divām speciālajām skolām un viena interešu centra. Kopskaitā pirmsskolu grupās bija nodrošināta vieta 26 315 bērniem (2017.gadā – 26 151 bērnam). Lai nodrošinātu PII pakalpojuma pieejamības uzlabošanu, Rīgas pašvaldība turpināja attīstīt sadarbību ar privāto izglītības pakalpojumu sektoru. Pašvaldībai ir noslēgti sadarbības līgumi ar 140 privātām izglītības iestādēm par pirmsskolas izglītības programmu apguvi. Līdzfinansējums tika maksāts par aptuveni 6 390 bērniem. Tāpat noslēgti 593 līgumi ar privātiem bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem – auklēm, kuras pieskata 1 266 mazuļus.
2. Pamatojoties uz to, ka vietu pieprasījums pašvaldības PII ar latviešu mācību valodu ir lielāks nekā mazākumtautību plūsmā, 2018.gadā 10 Rīgas pilsētas apkaimēs palielināts pirmsskolas grupu skaits, kuras īsteno izglītības programmu valsts valodā.
3. 2019.gada Aptaujas dati liecina, ka 69,3% rīdzinieku, kuru ģimenē ir bērni vecumā līdz 6 gadiem, ir apmierināti ar pašvaldības PII pakalpojumu kvalitāti. Savukārt, ar pašvaldības PII pakalpojumu pieejamību ir apmierināti vien 54,2% aptaujāto respondentu, līdzīgus rezultātus uzrādīja arī gadu iepriekš veiktā aptauja.
4. Turpinot sistemātisku darbu pie Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu mācību vides sakārtošanas un attīstības, 2018.gadā dažāda veida remonta darbi veikti 83 skolās. Pārskata gadā mācību procesa nodrošināšanai Rīgas izglītības iestādēm piegādāti 1 327 jauni datori.
5. Pateicoties mūsdienīgu dabaszinātņu mācību priekšmetu kabinetu izveidei un to aprīkošanai ar interaktīviem mācību resursiem, Rīgas vispārizglītojošo skolu audzēkņiem palielinās interese par ķīmiju, fiziku, bioloģiju un citām eksaktajām zinātnēm. Kā rezultātā pārskata gadā novērojams eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvara pieaugums – fizikā par 12,7%, ķīmijā par 12,2% un bioloģijā par 1,5%.
6. 2018.gadā valsts mācību olimpiādēs piedalījās 237 Rīgas izglītības iestāžu audzēkņi. Apliecinot labu zināšanu līmeni, Rīgas skolēni ieguva 47 – 1.vietas, 72 – 2.vietas un 82 – 3.vietas. Starptautiskajā mācību olimpiādēs rīdzinieki 2018.gada vasarā izcīnījuši 4 sudraba un 6 bronzas medaļas.
7. Atbilstoši 2019.gada Aptaujas rezultātiem, nedaudz sarucis iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamību un kvalitāti – ar minēto iestāžu pakalpojumu pieejamību ir apmierināti 85,1% (2018.gadā – 84,7%) rīdzinieku, savukārt kvalitāti ir apmierināti 75,9% (2018.gadā – 78,2%) respondentu.
8. Lai uzlabotu pieeju karjeras izglītības atbalstam Rīgas skolu audzēkņiem, 2018.gadā īstenots projekts “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”, kura ietvaros 44 Rīgas vispārizglītojošo skolu 1.-12.klases skolēniem īstenoti karjeras atbalsta pasākumi. Kopumā 38 051 Rīgas skolēns tika iesaistīts projekta pasākumos, aptverot karjeras plānošanas jautājumus. Rīgas skolēni apmeklēja Latvijas uzņēmumus, izglītības iestādes, piedalījās diskusijās, meistarklasēs, radošajās darbnīcās, mācību ekskursijās u.c. pasākumos.

RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam

9. Lai popularizētu skolēnu un pašvaldības sadarbības labās prakses piemērus un pozitīvo pieredzi pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības jomā, 2018.gadā Rīgas pašvaldība sniedza aktīvu atbalstu Latvijas valsts simtgadei veltītā pasākumu cikla “Pilsoniskās līdzdalības un labo darbu maratons” Rīgas reģiona

noslēguma pasākuma "Labo darbu festivāls 2018" norisei Rīgā. Festivāla ietvaros 32 izglītības iestāžu aktīvākajiem labo darbu veicējiem no Rīgas, Babītes un Garkalnes novadiem bija iespēja iesaistīties labdarības organizāciju "Palīdzēsim.lv", "No sirds uz sirdi", "Cat Care Community" u.c. radošās darbnīcās, dalīties ar savu pieredzi dažādu līdzdalības aktivitāšu un labo darbu īstenošanā.

10. Svarīgi turpināt RD sadarbību ar Valsts izglītības satura centru, Rīgas reģiona pašvaldību izglītības iestādēm, ekspertiem un NVO, veicinot labdarības un sociālo projektu, kas paredz jauniešu iesaistišanu, īstenošanu.
11. Radot iespējas apgūt un attīstīt darba tirgū pieprasītas prasmes, iemaņas un attieksmes, 2018.gadā Rīgas pašvaldība līdzfinansēja vairākus neformālās izglītības pasākumus bērniem un jauniešiem – "Cik dažādi mēs esam!" "Taisām kino kopā!" u.c. Lai attīstītu gados jaunajiem rīdziniekiem uzņēmējspējas un veicinātu viņu konkurētspēju darba tirgū, Rīgas pilsētas pašvaldībai nepieciešams turpināt aktīvu darbu pie iespēju radīšanas bērniem un jauniešiem praktiski iepazīt dažādas profesijas un darba tirgu.
12. Sekmējot bērnu un jauniešu saturīgu, interesantu un attīstošu brīva laika pavadīšanu, RCB tīkla bibliotēkas visa 2018.gada garumā organizēja daudzveidīgi izglītojošus, socializēšanās un radošās izpausmes pasākumus. Piemēram, vasaras mēnešos organizētās 56 radošās darbnīcas (kalēja, slāvu leļļu noslēpumu, dekupāžas, priekšmetu dekorēšanas, polimēra mālu, floristikas nodarbības u.c.), kuras kopumā apmeklēja 670 apmeklētāju. Visas radošās nodarbības bērniem un jauniešiem vadīja brīvprātīgie Rīgas iedzīvotāji, kurus piesaistīja RCB. Ņemot vērā RCB tīkla bibliotēku rīcībā esošos kultūras, izglītības un informācijas resursus, Rīgas pilsētas pašvaldībai svarīgi turpināt attīstīt bibliotēku kā bērnu un jauniešu saskarsmes, sociālo aktivitāšu un pašiniciatīvu izpausmes centru funkciju.
13. Lai veicinātu brīvā laika centru vienmērīgu ģeogrāfisko izvietojumu Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā, 2018.gadā tika atklāts jauns brīvā laika centrs Rīgas 19.vidusskolā. Jaunatklātais centrs ļaus nodrošināt bērniem un jauniešiem lietderīgas un izglītojošas brīvā laika pavadīšanas iespējas Bolderājas apkaimē.
14. Ņemot vērā brīvā laika centros pieejamos resursus un materiāltehnisko nodrošinājumu, to mērķauditoriju šobrīd galvenokārt veido sākumskolas un pamatskolas jaunāko klašu skolēni. Savukārt centru ierobežotā kapacitāte (nepietiekams pedagogu skaits un telpu platība) liedz iespēju tos apmeklēt visiem interesentiem. Vienlaikus jāatzīmē, ka centru ģeogrāfiskais pārklājums nav vienmērīgs, it īpaši nepietiekams tas ir Pārdaugavā un Ziemeļu rajonā. Līdz ar to turpmāk ir nepieciešama jaunu brīvā laika centru izveide apkaimēs, kurās brīvā laika pavadīšanas iespējas ir ierobežotas, kā arī esošo centru materiāltehniskās bāzes pilnveide, nodrošinot saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespējas dažādām bērnu un jauniešu vecuma grupām.

RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvide

15. Latvijas valsts simtgadei veltītie pasākumi iedzīvotāju un viesu vidū guva lielu atsaucību, tā piemēram, gaismas uzvedumu "Sauls mūžs" 18.novembra vakarā klātienē noskatījušies apmēram 110 000 iedzīvotāji. Gaismas uzvedums "Sauls mūžs" tika iekļauts simtgades svinību nacionālajā pasākumu plānā un bija visplašākajai auditorijai pieejamais Latvijas valsts simtgades svinību notikums, jo to varēja noskatīties gan klātienē, gan pie televīzijas ekrāniem Latvijā un ārvalstīs.⁸⁶

---

⁸⁶ <https://www.riga.lv/>, 19.11.2018.

16. Vērienīgi atzīmēta pilsētas 817. dzimšanas diena "Rīgas svētki 2018", kuru apmeklēja vairāk nekā 230 000 rīdzinieku, pilsētas viesu no Latvijas novadiem, kā arī tūristi no ārvalstīm.⁸⁷
17. Ņemot vērā, ka 2017.gada nogalē apritēja 20 gadi kopš RVC iekļaušanas UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā, RD PAD organizēja sabiedrības informēšanas pasākumu, kurā tika prezentēts izdevums RVC – UNESCO pasaules mantojuma vieta un sniegta informācija par nākamajos gados iecerētajām attīstības plānošanas aktivitātēm RVC teritorijā.
18. Atbilstoši LR KM veiktajā kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījuma norādītājam, 16% iedzīvotāju novērtējuši, ka viņiem būtu nepieciešama plašāka informācija par kultūras pasākumiem. Par informācijas nepietiekamību salīdzinoši biežāk izteikušies 45-54 gadīgie (22%), tie, kuru ienākumi pārsniedz EUR 600 uz vienu ģimenes locekli mēnesī (21%), Rīgā dzīvojošie (22%), tie, kuri jau šobrīd ir aktīvi kultūras patēriņā (23%), tie, kuri apmeklē pasākumus arī ārvalstīs (23%). Šie dati liecina, ka nepilnīgi informēti par kultūras pasākumiem jūtas tieši tie, kuri jau ir aktīvi kultūras patēriņā. Savukārt tie, kuri ir mazāk aktīvi vai vispār neapmeklē pasākumus, visdrīzāk par šādu informāciju arī neinteresējas. Kultūras organizācijām un pasākumu rīkotājiem tas nozīmē divējādus izaicinājumus – no vienas puses, radīt interesi par kultūras pasākumu apmeklēšanu, un, no otras puses, pilnveidot informēšanas un mārketinga aktivitātes, lai sekmīgāk sasniegtu potenciālo auditoriju. Rezultātā secināms, ka tikai pavisam neliela daļa iedzīvotāju aktīvi seko kultūras organizāciju sociālo tīklu profiliem un mājas lapām.⁸⁸
19. Analizējot Rīgas pilsētas organizētos pasākumus Latvijas mērogā, atbilstoši LR KM veiktajam kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījumam, secināms, ka Latvijas iedzīvotāju vidū atzinību guvuši tādi pasākumi kā gaismas festivāls "Staro Rīga", Rīgas maratons, mūsdienu kultūras forums "Baltā nakts". Tāpat minētajā pētījumā tiek norādīts, ka kultūras pasākumus galvaspilsētā ir apmeklējuši kopumā 56% valsts iedzīvotāju.⁸⁹
20. Pārskata gadā iedzīvotāju vērtējums par kultūras pasākumiem Rīgā būtiski nav mainījies, 2018.gadā veidojot 88,3% pozitīvu vērtējumu, kas ir par 0.2 procentpunktiem mazāk, ja salīdzina ar 2017.gadu, kad pozitīvus vērtējums par kultūras pasākumiem Rīgā sniedza 88,5%.
21. Nozīmīgi, ka pārskata gadā uzsākta Muzeju krātuvju kompleksa būvniecība, kurā glabāsies aptuveni trešdaļa no kopumā sešiem miljoniem nacionālā muzeju krājuma vienību. Rīgas pilsētas arhitekta biroja direktors, Rīgas pilsētas arhitekts G.Princis norādīja, ka publiski pieejams muzeju krātuvju komplekss ir četru nacionālās nozīmes institūciju sadarbības rezultāts, kura atklāšanu var gaidīt arī kā notikumu arhitektūrā un pilsētvidē. Šī projekta galvenais ieguvums būs uzlabots muzeju ikdienas darbs, t.i., krājumu saglabāšana un atjaunošana. Tomēr objekts būs arī būtisks ieguldījums pētniekiem fondu pieejamībā un pamanāms piensums Dzirciema apkaimē.⁹⁰
22. Nepieciešams aktīvi virzīt jautājumu par akustiskās koncertzāles ar konferenču funkciju būvniecību Rīgā, tādējādi tuvinot Rīgu Baltijas metropoles statusam.

RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm

23. Biedrības "Rīgas Apkaimju alianse" izveidošana pārskata gadā ir vērtējams kā pozitīvs solis iedzīvotāju intereses pārstāvošas organizācijas un pašvaldības kopējai un efektīvai turpmākai sadarbībai. Aktīvām apkaimju kopienām un to iniciatīvu atbalstam ir būtiska nozīme, lai iedzīvotāji gribētu iesaistīties visas pilsētas

⁸⁷ <https://www.riga.lv/>, 20.08.2018.

⁸⁸ <https://www.km.gov.lv/>, Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījums, 2018

⁸⁹ <https://www.km.gov.lv/>, Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījums, 2018

⁹⁰ <https://www.db.lv/>, 17.09.2018.

attīstības plānošanā un lēmumu pieņemšanas procesos, jo iedzīvotāji, kas sevi asociē ar savu dzīvesvietu, apkaimi (lokālpatrioti) ir motivēti piedalīties, sadarboties un rīkoties pilsētas un tās iedzīvotāju labā.

24. Pārskata gadā tika turpināts nodrošināt atbalsta pasākumus bērniem – jauniebraucējiem un skolām jauniebraucēju iekļaušanai (no pašvaldības budžeta papildus divas mācību konsultācijas latviešu valodas apguvei nedēļā), kā arī tika sniegts atbalsts pedagogu pieredzes apmaiņai un tālākizglītībai par jauniebraucēju bērnu iekļaušanu vispārīgajās iestādēs. Vienlaikus noslēdzoties projektam “Uzņemotās pilsētas” (Arrival cities), tika izstrādāts vietējais rīcības plāns par jauniebraucēju integrāciju Rīgā. Lai stiprinātu atbalstu jauniebraucēju bērnu iekļaušanai vispārējās izglītības iestādēs, nepieciešams izveidot metodisko centru darbam ar jauniebraucējiem.
25. Rīgas jauniešu centrs “Kaņieris” ir vienīgā iestāde, kas šobrīd nodrošina un dod iespēju Rīgas jauniešiem un viņu organizācijām gūt zināšanas, prasmes un veidot savstarpējo sadarbību. Līdz ar to nepieciešams veicināt jaunatnes organizāciju kapacitātes stiprināšanu un ilgtspēju, tādējādi radot nosacījumus un iespējas tām deleģēt atsevišķas pašvaldības funkcijas un vienlaikus risināt nepietiekamo resursu (finansiālo, infrastruktūras, cilvēkresursu, u.tml.) jautājumu pilnvērtīga darba ar jaunatni nodrošināšanai pašvaldībā.
26. Pēdējos gados Rīgas pašvaldībā ir vērojama brīvprātīgo darba kustības attīstība, tomēr pašvaldības iestādēs brīvprātīgo darbs joprojām netiek pienācīgi izmantots kā resurss, kas var palīdzēt sasniegt iestāžu izvirzītos mērķus, ietverot, sniegto pakalpojuma kvalitātes paaugstināšanos. Brīvprātīgā darba veicēji, galvenokārt, tiek piesaistīti dažādām aktivitātēm projektu ietvaros, un visbiežāk iestādes un brīvprātīgā darba veicēju sadarbība beidzas ar projekta noslēgšanos, kam neseko ilgtspēja.⁹¹
27. 2018.gadā darbību uzsāka Rīgas pilsētas pašvaldības daudz bērnu ģimeņu reģistrs, kurā reģistrējoties tiek sniegts sekojošs atbalsts: atbrīvojums no līdzfinansējuma maksas par profesionālas ievirzes izglītības programmu apguvi un interešu izglītības programmās Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs; apmaksāta ēdināšana audzēkņiem Rīgas pilsētā pašvaldības vai privātajās izglītības iestādēs; NĪN atvieglojumi; braukšanas maksas atvieglojumi Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā 100% apmērā no mēneša abonementa biļetes cenas daudz bērnu ģimenes vecākiem, kuriem ir seši vai vairāk bērni un 60% apmērā no mēneša abonementa biļetes cenas daudz bērnu ģimenes vecākiem, kuru ģimenē ir trīs līdz pieci bērni.⁹²

RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas

28. 2018.gads iezīmējās Rīgas pilsētas sportiskajā dzīvē ar plašu pasākumu klāstu, kas pulcināja lielu dalībnieku skaitu dažādās vecuma grupās. Brīvības ielas nakts braucienā piedalījās apmēram 5 000 dalībnieku. Nakts Peldējumā ņēma aktīvu dalību vairāk kā 900 peldēšanas sporta cienītāji. Skriešanas seriālā “Izskrien Rīgu” ceturtajā sezonā kopā bija pieteikušies gandrīz 3 500 skrējēju visās grupās – bērnu, 5 km, 10 km un veselības grupā.
29. 2019.gada Aptaujas dati liecina, ka 73,9% rīdzinieku ir apmierināti ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām apkaimē, kurā viņi dzīvo. Lai veicinātu rīdzinieku interesi par veselīgu un aktīvu dzīvesveidu, Rīgas pašvaldībai ir svarīgi arī turpmāk visa gada garumā dažādās Rīgas apkaimēs organizēt daudzveidīgus bezmaksas sporta pasākumus, kuros kopīgi varētu sportot ikviens rīdzinieks, neatkarīgi no veselības stāvokļa, vecuma un fiziskās sagatavotības līmeņa.

⁹¹ Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2019.-2024. gadam

⁹² www.riga.lv, 12.09.2018.

30. Pašvaldībai sadarbojoties ar sporta organizācijām un interešu grupām sporta jomā, ir svarīgi panākt, lai iedzīvotājiem kopīga laika pavadīšana sportojot pakāpeniski kļūtu par neatņemamu ikdienas sastāvdaļu. Ņemot vērā, ka atbilstoši 2019.gadā veiktās Aptaujas rezultātiem, 48,9% rīdzinieku norādīja, ka nav dzirdējuši ne par vienu no pašvaldības piedāvātajām bezmaksas sportošanas iespējām, būtu nepieciešams pievērst lielāku uzmanību iedzīvotāju informēšanai.
31. Pārskata gadā Rīgas pašvaldība turpināja mērķtiecīgu darbu pie izglītības iestāžu sporta infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes sakārtošanas un pilnveidošanas. Jauni daudzfunkcionālie sporta kompleksi tika izbūvēti pie Mežciema pamatskolas un pie Rīgas 96.vidusskolas Imantas apkaimē. Skolu audzēkņiem un iedzīvotājiem tika izveidoti laukumi futbola, basketbola, volejbola un tenisa spēlēm. Tika izveidoti laukumi ar ielu vingrošanas iekārtām, kā arī bērnu rotaļu laukumi, riteņbraukšanas trases u.c. Tāpat tika atjaunots futbola laukumu segums pie Rīgas Purvciema vidusskolas un Rīgas 71.vidusskolas. Novērtējot līdzšinēji sakārtoto Rīgas izglītības iestāžu sporta infrastruktūras augsto izmantojamības pakāpi un popularitāti skolnieku un iedzīvotāju vidū, pašvaldībai ir svarīgi turpināt sporta un fizisko aktivitāšu laukumu atjaunošanu arī citās Rīgas apkaimēs. Mūsdienu prasībām atbilstošas sporta infrastruktūras pieejamība veicina skolnieku interesi nodarboties ar sportiskajām aktivitātēm, kā arī sniedz apkaimju iedzīvotājiem plašas sportošanas iespējas tuvu dzīvesvietai.
32. Lai veicinātu cilvēku ar īpašām vajadzībām līdzdarbošanos galvaspilsētas sporta dzīvē, 2018.gadā Rīgas pašvaldība sniedza atbalstu festivāla "Paralimpiskā sporta diena Rīgas pilsētā 2018", starptautiskā sēdvolejbola turnīra "Rīgas kauss 2018", sporta dienas "Tu neesi viens!" u.c. sporta pasākumu organizēšanai. Augsta sporta pasākumu apmeklētība liecina par cilvēku ar īpašām vajadzībām un viņu ģimenes locekļu lielu interesi un vēlmi būt fiziski un sociāli aktīviem. Līdz ar to, Rīgas pašvaldībai ir būtiski turpināt nodrošināt ikvienam rīdziniekam iespējas regulāri nodarboties ar sportu atbilstoši interesēm un spējām. Atbilstošas sporta un saistītās infrastruktūras (piem., labierīcības, dušas u.c.) attīstība, pielāgotā sporta inventāra pieejamības nodrošināšana, speciālā transporta nodrošināšana nokļūšanai uz nodarbību/treņiņa vietu – tie ir tikai daži aktuālie jautājumi cilvēku ar īpašām vajadzībām fizisko un garīgo spēju pilnvērtīgas attīstības sekmēšanai un sociālās iekļaušanas veicināšanai.

RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe

33. Lai uzlabotu rīdzinieku informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem, Rīgā darbojas biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" 5 veselības istabas, kuru darbu līdzfinansē RD LD. Rīgas iedzīvotāji aicināti apmeklēt veselības istabas, lai ātri un vienuviet saņemtu profesionālas konsultācijas un profilaktiskus veselības izmeklējumus. 2018.gadā vidēji katru mēnesi viena veselības istaba tika apmeklēta 87 reizes, kopējais Veselības istabu apmeklējumu skaits bija 5 236 reizes, 2017. gadā – 5 263.⁹³
34. Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina ļoti plašu preventīvo aktivitāšu klāstu, veicinot iedzīvotājus pievērsties gan veselīgākam, gan aktīvākam dzīvesveidam (ar aktivitāšu, t.sk. bezmaksas aktivitātēm, var iepazīties vietnē www.veseligrizdinieks.lv). 2018.gadā projekta "Mēs par veselīgu Rīgu – daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimības profilakses pasākumi!" ietvaros notika tādi pasākumi kā nūjošana, izglītojošas nodarbības sēdoša darba darītājiem, "Ģimenes sporta diena", topošo un jauno māmiņu smēķēšanas atmešanas, peldēšanas, vingrošanas, krūts barošanas nodarbības, "Veselīga dzīvesveida diena", pasākums "Zinošs un drošs", senioru ikgadēji plaši pasākums "Diena labām domām", bezmaksas vingrošanas nodarbības svaigā gaisā dažādās Rīgas apkaimēs. Vienlaikus organizētas nometnes bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem, kā arī pasākumi, lai izglītotu sabiedrību par onkoloģiskajām slimībām, un nodrošināts pakalpojums "Virssvara kabinets bērniem, iekļaujot ģimeņu izglītošanu" u.c. Tomēr ir vēl daļa iedzīvotāju, kas neizmanto piedāvātās iespējas, tāpēc jāmeklē

⁹³ www.riga.lv, 01.03.2019.

jaunas iespējas, lai informācija sasniegtu katru, kam tā ir vajadzīga. Tāpat jāveicina cilvēkos vēlme piedalīties dažādos veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumos.⁹⁴

35. Lai informācija par iespējām pievērsties veselīgākam un kustībām bagātākam dzīves veidam sasniegtu katru iedzīvotāju, ir jāizmanto katrai vecuma grupai pieejamie informācijas veidi un platformas. Pirmspensijas un pensijas vecuma iedzīvotājus, kuri neizmanto globālā tīmekļa vietnes, par Rīgas pašvaldībā pieejamajām veselīga dzīvesveida veicināšanas aktivitātēm varētu informēt, piemēram, ģimenes ārsts, vai arī pilsētas sabiedriskajā transportā, izvietojot pieejamo informāciju gan interaktīvajos ekrānos, gan ar drukāto bukletu starpniecību, kā arī SIA "Rīgas veselības centrs" filiāļu telpās, izvietojot informāciju informatīvajos stendos. Preventīviem pasākumiem ir būtiska ietekme arī uz galveno cilvēku mirstības cēloņu (sirds un asinsvadu, onkoloģija, ārējie nāves cēloņi) samazināšanu.
36. Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums 2018.gadā⁹⁵ parāda, ka respondentu īpatsvars Rīgā, kuri pēdējā gada laikā ir mainījuši uzturu un citus paradumus, veido 42%.
37. Būtiskākā loma, fizisko aktivitāšus un veselīgas ēšanas paradumu ieviešanai ikdienā, ir motivācijai. Mūsdienu tehnoloģijām, piemēram, viedtālruniem, arī ir sava loma veselīga dzīvesveida veicināšanā, ja vien tos izmanto "gudri", jo katrā šādā ierīcē ir pieejamas bezmaksas aplikācijas, kas uzskaita dienā noietos soļus, palīdz saskaitīt izdzertās ūdens glāzes, uzņemto kaloriju daudzumu utt., tādā veidā veicinot, ka katra veiktā aktivitāte motivē uz jauniem sasniegumiem.
38. Jāvērš uzmanība uz Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījuma 2018.gadā⁹⁶ rezultātiem, kas parāda, ka Rīgā ir augstākais konstatētais jauniešu (vecumā no 15-24 gadiem) īpatsvars (33,8%) ar palielinātu ķermeņa masas indeksu (liekais svars un aptaukošanās. Tādēļ ļoti būtiski ir turpināt sniegt pakalpojumu "Virssvara kabinets bērniem, iekļaujot ģimeņu izglītošanu" un veicināt skolu līdzdalību veselību veicinošu izglītības iestāžu iniciatīvā.
39. Ņemot vērā alkoholisko dzērienu un smēķēšanas negatīvo ietekmi uz veselību un pieaugošo pašvaldības policijas 2018.gadā fiksēto administratīvo pārkāpumu skaitu nepilngadīgajiem, kopumā veidojot 1 554 pārkāpumus, kas ir par 37% vairāk kā 2017.gadā, tai skaitā par smēķēšanu (49% pārkāpumi), par atrašanos publiskās vietās ar atvērtu alkoholiskā dzēriena iepakojumu un atrašanos reibumā (29% pārkāpumi), nepieciešams pievērst pastiprinātu uzmanību nepilngadīgo noziedzības samazināšanai, turpinot bērnu likumpārkāpumu profilaksi un veicinot saturīgu brīvā laika pavadīšanu.
40. Pārskata gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, par 31 gadījumu (15%) samazinājies ikgadējais konstatētais HIV gadījumu skaits (180), tādējādi pārsniedzot 2020.gada sagaidāmo vērtību – 188. Taču rādītājs vēl arvien vērtējams kā augsts, tāpēc svarīgi turpināt HIV profilakses un psihosociālo pakalpojumu pieejamību narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām. Pozitīvi vērtējama minētā pakalpojuma papildināšana 2018.gadā ar izglītojošām lekcijām īslaicīgās uzturēšanās mītņu klientiem par dažādām tēmām (atkarības, reproduktīvā veselība, infekciju slimības, personīgā higiēna u.c.).

---

⁹⁴ www.riga.lv, 28.01.2019.

⁹⁵ <https://spkc.gov.lv/>, Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums par 2018.gadu

⁹⁶ Turpat

RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma

41. RSD darbinieku skaits ir stabils – 2018.gada nogalē RSD strādāja 472 darbinieki, no kuriem sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem sniedza 380 sociālā darba speciālisti, (teritoriālajos centros – 337 darbinieki, Sociālā darba nodaļā – 35 darbinieki un Sociālās palīdzības nodaļā – 8 darbinieki), savukārt 2017.gadā RSD strādāja 464 darbinieki, no kuriem sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem sniedza 401 speciālists.⁹⁷
42. Lai veiksmīgi un kvalitatīvi varētu palīdzēt risināt iedzīvotājiem radušos jautājumus un problēmas sociālajā jomā un paaugstinātu sociālo darbinieku profesijas prestižu gan esošajiem sociālajiem darbiniekiem, gan jaunajiem speciālistiem, nepieciešams pilnveidoties, apgūstot jaunas zināšanas un attīstot jaunas prasmes. Sadarbības līgums, kas noslēgts starp RD LD un RSU par iespēju RSU praktikantiem izmantot RD LD un tā pakļautības iestāžu piedāvātās apmaksātas prakses vietas, ir viens no labās prakses piemēriem kā to īstenot darbībā.
43. 2018.gadā sociālo pakalpojumu jomā turpinājās darbs pie vairāku elektronisko sistēmu izveides, pilnveidošanas un ieviešanas – aprūpes darba atbalsta IS, sociālo pakalpojumu administrēšanas atskaišu un rindu administrēšanas elektroniskā sistēma, veselības aprūpes pakalpojumu uzskaites pašvaldības SAC elektroniskā sistēma u.c.
44. Lai aktīvāk sniegtu atbalstu sabiedrības vismazāk aizsargātākajai grupai – bērniem, veicinot vajadzībām atbilstošu pakalpojumu ieviešanu, pārskata gadā veikts darbs pie valsts normatīvo aktu izstrādes:
45. 01.07.2018. stājās spēkā 26.06.2018. MK noteikumi Nr.354 “Audžuģimenes noteikumi”, kas paredz audžuģimeņu specializāciju, nosakot, ka audžuģimeņu darbs tiek pielīdzināts profesionālam darbam, par ko tiek maksāts atalgojums. Šobrīd specializācija tiek paredzēta krīžu audžuģimeņu izveidei, kuras uz noteiktu laiku var uzņemt ģimenē jebkāda vecuma bērnu jebkurā laikā un specializēto audžuģimeņu izveidei, kuras aprūpē bērnu ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.
46. Vienlaikus 01.07.2018. stājās spēkā Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra noteikumi, kas nosaka, ka atbalsta centri veic galvenās funkcijas alternatīvās ārpusģimenes aprūpes popularizēšanā, jaunu ģimeņu piesaistē, apmācību organizēšanā, kā arī psihoemocionālā atbalsta sniegšanā audžuģimenēm, aizbildņiem, adoptētājiem un viesģimenēm. Rīgas pašvaldībā 2018.gadā ir reģistrēti 3 atbalsta centri, kuru darbību finansē valsts. Uzsāktās valsts veiktās aktivitātes alternatīvo ārpusģimenes pakalpojumu sniedzēju atbalstam, kā arī Rīgas pašvaldības papildu sniegtie atbalsta pakalpojumi audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem veicinās arvien vairāk jaunu ģimeņu iesaistīšanos aprūpes nodrošināšanā bērniem un mazinās institucionālajā aprūpē nonākušo bērnu skaitu.
47. Lai bērniem nebūtu jāpavada bērnība ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādēs, nepieciešams turpināt ne tikai stiprināt valsts un pašvaldību normatīvo bāzi šo bērnu sociālās aizsardzības un labklājības uzlabošanai, bet arī proaktīvi to ieviest, stiprinot atbalstu esošajām audžuģimenēm un veicinot jaunu izveidošanos. Kā arī bērnu tiesību aizsardzība jānosaka par prioritāti, jo bērnu aprūpes iestādēs esošie bērni arvien ir neaizsargātākā sabiedrības daļa (VBTAI regulāri konstatē bērnu tiesību pārkāpumus ārpusģimenes aprūpes iestādēs).
48. Pensiju un veselības aprūpes sistēmas nepilnības būtiski ietekmē sociālo pakalpojumu attīstības iespējas pašvaldībās. Nozīmīga daļa sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu finansējuma tiek izlietots pensionāru minimālās iztikas un aprūpes vajadzību nodrošināšanai.

---

⁹⁷ RD LD gadagrāmta “Sociālā sistēma un veselības aprūpe Rīgā 2018.gadā”, 2019

RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība

49. Nereti transportlīdzekļi šķērso luksoforu pie sarkanās gaismas un tā kā fiziski nav iespējams nodrošināt policistu klātbūtni katrā pilsētas krustojumā, ar jaunākajām tehnoloģijām aprīkotu luksoforu ieviešana, kas ne tikai regulē satiksmes plūsmu, bet automātiski fiksē arī ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus, uzlabotu mazāk aizsargāto satiksmes dalībnieku drošību uz ielas.
50. Pilsētā arvien vairāk tiek izvietotas videonovērošanas kameras gan pilsētas teritorijā, gan pilsētas sabiedriskajā transportā, jo tās kalpo kā prevencijas līdzeklis noziegumu izdarīšanai. Savukārt noziedzīga nodarījuma gadījumā videoieraksts kalpo par rīku notikuma patieso apstākļu noskaidrošanai.
51. Pēdējo gadu laikā strauji pieaudzis policijas izsaukumu skaits Rīgā (2012.gadā – 50 510, 2017.gadā līdz 92 706 un 2018.gadā 114 779 izsaukumi), kas liecina par uzticības pieaugumu policijai, iedzīvotāju līdzatbildību un RPP mobilās aplikācijas ērtumu informācijas sniegšanā (2017.gadā no RPP mobilās aplikācijas saņemti 20 886 izsaukumi, savukārt 2018.gadā 29 036 izsaukumi).
52. Neskatoties uz joprojām pieaugošo izsaukumu skaitu, RPP spēj saglabāt labus reaģēšanas laikus būtiskākajos izsaukumos arī pārskata gadā, piemēram, uz izsaukumiem, kad ir nepieciešama steidzama policijas klātbūtne pašvaldības policisti vidēji ieradās 9 min un 35 sekunžu laikā (2017.gadā – 6 minūšu un 9 sekunžu laikā), savukārt uz ģimenes konfliktiem, vardarbību, vai notikumiem, kuros iesaistītas nepilngadīgas personas policija vidēji ieradās 14 minūšu un 42 sekunžu laikā (2017.gadā 14 minūšu un 26 sekunžu laikā). Pārskata gadā vidēji diennaktī apkalpoti 314 policijas izsaukumi un tas ir par 24% vairāk kā 2017.gadā, kad tika apkalpoti 254 policijas izsaukumi (t.sk. saņemtie izsaukumi uz tālruņiem 02 un 110).
53. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi 2018.gadā veidoja 42% (48 717) no kopējā izsaukumu skaita un būtiski ietekmē reaģēšanas laiku uz citiem pārkāpumiem. Vidēji katrā 11 stundu darba maiņā divarpus stundas RPP darbiniekiem nākas pavadīt tieši šāda veida izsaukumos.⁹⁸
54. Pārskata gadā fiksēti 735 pārkāpumi (par 16% vairāk kā 2017.gadā), kas vērsti pret nepilngadīgām personām, no tiem 284 par fizisku vai emocionālu vardarbību, 230 par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu, 12 par bērna atstāšanu bez uzraudzības u.c. Konstatējot apdraudējumu, no ģimenes šķirti 57 bērni, drošā vidē nogādāti 123 bērni. RPP turpina proaktīvu darbu, lai pildītu uzstādīto prioritāti par bērnu tiesību aizsardzību, taču to ietekmē personāla trūkums (2018.gadā aizpildītas 89,4% amata vietas), tādēļ viens no veidiem kā operatīvāk reaģēt uz likumpārkāpumiem, ir videonovērošanas sistēmas attīstīšana pilsētā.

RV9 Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis

55. Lielākā daļa (90%) rīdzinieku dzīvo daudzdzīvokļu dzīvojamajās ēkās, no kurām lielai daļai trūkst pieguļošas piemājas zaļās zonas atpūtai drošā, daļēji publiskā vidē. Turklāt lielākajai daļai rīdzinieku nepieder īpašumi laukos. Tādēļ īpaši svarīgi ir saglabāt esošās un attīstīt jaunas zaļās zonas.⁹⁹
56. Mājoklim ir ļoti būtiska loma iedzīvotāju piesaistē. Lai veiksmīgi plānotu pašvaldības ieguldījumus mājokļu jautājumu risināšanas jomā, nepieciešams izstrādāt Rīgas pilsētas dzīvojamā fonda monitoringa sistēmu, kā arī sagatavot rīcības plānu.
57. 76% Rīgas iedzīvotāju dzīvo bijušās Padomju savienības laika dzīvojamās mājās, kurām nepieciešami ievērojami atjaunošanas projekti.¹⁰⁰
58. Ļoti lēni virzās daudzdzīvokļu māju renovācija Rīgā. Rīgas pašvaldībai aktīvāk jāiesaistās un jāuzņemas iniciatīva šī jautājuma virzīšanā.

⁹⁸ <https://www.riga.lv>, 20.02.2019.

⁹⁹ www.mezaparks.eu, 16.05.2018.

¹⁰⁰ www.juristavards.lv, 23.10.2018.

59. Izvērtējot pasaules tendences un starptautisku institūciju (ANO, EK) ieteikumus dzīvojamās pilsētvides plānošanā, pašvaldībai noteikti jāuzsāk īres namu būvniecība pēc iespējas visās pilsētas dzīvojamās apkaimēs, lai mazinātu apkaimju dzīvojamās vides degradācijas un sabiedrības noslāņošanās riskus. Ārvalstu pieredze liecina, ka pašvaldību iesaistīšanās mājokļu tirgū ilgtermiņā pozitīvi ietekmē teritoriju sociālo, ekonomisko un vides ilgtspēju – mazinās sociālā un finansiālā spriedze, uzlabojas teritoriju apdzīvotība, stabilizējas demogrāfiskā situācija un mājokļu cenas.¹⁰¹
60. Tendences liecina, ka mājokļu pircēju tirgū pārliecinoši iesaisto Tūkstošgades paaudze (Millennials), kurai neinteresē lieli, plaši un neekonomiski dzīvokļi, bet pārdomāti (ergonomiski) mājokļi, kas primāri spēj apmierināt dinamiskā dzīves ritma izvirzītos izaicinājumus, vienlaicīgi saglabājot atbildību pret apkārtējo vidi.¹⁰²
61. Daugavas labais un kreisais krasts ir ļoti līdzīgi, taču vērojamas nelielas atšķirības. Daugavas kreisajā krastā 2018.gadā nedaudz vairāk iegādājās 2 un 3 istabu dzīvokļus nekā labajā krastā, arī vidējās un pieprasītākās platības bija nedaudz lielākas. Kreiso krastu biežāk izvēlas ģimenes ar bērniem, savukārt labajā krastā atrodas biznesa rajons, tāpēc to iecienījuši jaunie speciālisti.¹⁰³ Plānojot pilsētas infrastruktūras attīstību, būtiski ņemt vērā pastāvošās tendences mājokļu jomā.
62. Neskatoties uz to, ka Rīgā 2018.gadā uzcelto jauno dzīvokļu skaits ir ievērojami pieaudzis, dzīvokļu būvniecības apjomi Rīgā joprojām ir pieticīgi, prognozējot, ka 2017.-2019.gadā šis skaitlis būs 3,1 dzīvoklis uz 1 000 iedzīvotājiem Rīgā, kas ir mazāk kā puse no Viļņas un Tallinas (Viļņā šis skaitlis palielināsies līdz 7,9 dzīvokļiem, savukārt Tallinā palielināsies līdz 7,1 dzīvoklim).

RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība

63. Lai veicinātu RV īstenošanu, radot aizvien konkurētspējīgu un pievilcīgāku piedāvājumu, jāsadarbojas visām iesaistītajām pusēm – nepieciešams sadarboties kā ostai, lidostai un dzelzceļam, tā arī sabiedriskajam transportam un viesmīlības uzņēmumiem.
64. Lai attīstītu tranzīta infrastruktūru atbilstoši Eiropas transporta tīkla (TEN-T) plāniem, nepieciešami lieli resursi – pilsētas budžeta kapacitāte neļauj realizēt tik vērienīgus projektus bez ES atbalsta. Projektu realizācija atkarīga no ES līdzfinansējuma, to parāda arī RP un IP izpilde, jo līdz 2018.gadam pašvaldības struktūrvienības ir strādājušas tikai pie dažādu ielu posmu projektēšanas darbiem, kas ir būtisks priekšnosacījums darbību uzsākšanai, t.sk. ES finansējuma saņemšanai.
65. Rail Baltica projekts paver jaunas attīstības iespējas Rīgas pilsētai, taču tai pat laikā galvaspilsētu sagaida izaicinājumi – jārisina dažādi infrastruktūras sakārtošanas jautājumi, piemēram, ko darīt ar teritorijām, kas atbrīvosies pēc uzbēruma nojaukšanas un modernas dzelzceļa infrastruktūras uzbūvēšanas. Lai realizētu iecerēto – jaunas ielas, iedzīvotājiem draudzīgi atrisināti satiksmes mezgli, pazemē nodzītas mašīnas un virszemē iznākuši cilvēki, nepieciešami lieli finansiāli ieguldījumi un ES šī projekta ietvaros finansē tikai ar sliežu ceļu izveidošanu saistīto infrastruktūru.
66. Jaunas iespējas kruīzu līniju attīstībai paver Krievu salas projekts. Kravas pamet Rīgas vēsturisko centru, atbrīvojot vietu tūristiem. Andrejsalā un Eksportostā atbrīvojas piestātņu līnija vairāk kā 600 metru garumā, tai skaitā arī pievedceļi un infrastruktūra no sauszemes puses. Veicot šīs teritorijas savešanu kārtībā, kruīzu pasažieriem tiktu nodrošināta pieeja pilsētas centram labajā krastā.¹⁰⁴

¹⁰¹ Sarmīte Barvika, Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātes pētniece

¹⁰² <http://latio.lv/>

¹⁰³ <http://latio.lv/>

¹⁰⁴ www.tvnet.lv, 07.01.2019.

67. Pieaug dzelzceļa pārvadājumu loma sabiedriskā transporta sistēmā. Kā viens no noteicošajiem faktoriem minams pieaugošais vērtējums par dzelzceļa satiksmes punktualitāti.¹⁰⁵
68. Pieprasījums pēc kruīza ceļojumiem pasaules reģionos ir pieaudzis un tirgus tendences liecina, ka līdz 2030.gadam kruīza pasažieru skaits pasaulē varētu pieaugt vēl par trešdaļu, atklājot aizvien jaunus tūrisma maršrūtus un tirgus nišas. Arī Rīgas brīvdosta kā vienu no svarīgiem attīstības virzieniem iezīmējusi kruīzu sektora attīstību, veidojot Rīgu par nozīmīgu kruīzu un pasažieru prāmju ostu Baltijas jūras reģionā, plānojot kruīzu pasažieru skaitu palielināt līdz pat 160 tūkstošiem (2018.gadā – 75 tūkstoši).

PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija

69. Pārskata gadā tika parakstīts pirmais Rail Baltica projektēšanas un autoratlīdzības līgums par Rail Baltica stacijas, saistītas infrastruktūras un estakādes būvprojektēšanu starptautiskajā lidostā "Rīga". Projektējamā stacija ir pirmais ātrgaitas dzelzceļa un avio savienojuma centrs Baltijā, kā arī pirmā projekta "Rail Baltica" stacija. Plānots, ka jaunā stacija, sliežu ceļi, visas sistēmas un būves tiks pilnībā integrētas esošajā infrastruktūrā, veidojot modernu un daudzfunkcionālu pasažieru apkalpošanas kompleksu, kas būs savienots ar jauno pasažieru termināļa paplašinājumu.¹⁰⁶
70. Vairākas biedrības aicināja valdības deklarācijā iekļaut Rail Baltica, norādot, ka vērienīgā projekta – Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas pārbūves iecere, dzelzceļa savienojums ar lidostu, jaunu pasažieru vilcienu iepirkums un jaunu autobusu reģionālo pārvadājumu līgumi rada visu nepieciešamo pamatu, lai iedarbinātu dzelzceļa pasažieru pārvadājumus kā iedzīvotāju mobilitātes pamatu – būtiski samazinot transporta izmaksas, automašīnu sastrēgumus un gaisa piesārņojumu.¹⁰⁷
71. Jaunu stāvparku būvniecībai jeb tā saucamajiem "park and ride" sistēmas risinājumiem jābūt kompleksiem, visaptverošiem un saistītiem ar sabiedriskā transporta tīklojuma un apkalpes uzlabojumiem. Šie projekti ir ļoti dārgi, tāpēc būtu īstenojami ar valsts un Eiropas fondu atbalstu, kā arī jāiesaistās Rīgai tuvākajām pašvaldībām, kuru iedzīvotāji aktīvi izmanto Rīgas infrastruktūru. Primāri stāvparku nepieciešamība ir Olaines, Carnikavas un Mārupes novados.¹⁰⁸
72. Attīstot Skanstes teritorijas kopējo virzību kā Latvijas vadošā biznesa, inovāciju un modernas dzīvesvietas centru, aktuāls jautājums ir par sabiedriskā transporta nodrošināšanu uz esošo teritoriju.
73. Kā viena no risināmām problēmām Rīgas pilsētā ir velosipēdu novietošana – velosipēdi tiek pieslēgti tiem nepiemērotās vietās.
74. Rīgā arvien biežāk notiek ceļu satiksmes negadījumi, kuros iesaistīti velosipēdisti. Visbiežāk velosipēdisti iekļūst avārijās pilsētas centrā, kur ir visintensīvākā satiksme, un tas liecina par nepieciešamību izveidot un pilnveidot velosatiksmes infrastruktūru tieši šajā Rīgas daļā.
75. Pārskata gadā ir saasinājušās sabiedriskā transporta problēmas – autotransporta radīto sastrēgumu dēļ kopumā samazinās sabiedriskā transporta ātrums, kas ir būtisks kritērijs, lai iedzīvotāji "pārsēstos" uz sabiedrisko transportu. Pārskata gada vidū tramvaja vidējais ātrums bija 15,86 km/h, trolejbusu – 15,63 km/h un autobusu – 20,81 km/h. Risinājumi varētu būt kompleksi: jāturpina veidot jaunas sabiedriskā transporta joslas, jābūvē jaunas maģistrāles, jāpārveido krustojumi,

¹⁰⁵ www.lvportals.lv, 07.03.2019.

¹⁰⁶ www.riga.lv, 01.11.2018.

¹⁰⁷ www.la.lv, 08.11.2018.

¹⁰⁸ www.la.lv, 07.01.2019.

kravas un pārējās satiksmes jānovirza no pilsētas centra. Jāattīsta tramvaja kustība, kas ir vismazāk atkarīga no pārējās satiksmes plūsmas. Galvaspilsētas sabiedriskajā transporta sistēmā ir jāintegrē elektriskais vilciens, piemēram, to grafiku saskaņojot ar pilsētas tramvaju, trolejbusu un autobusu grafiku.¹⁰⁹

76. Kā viens galvenajiem iemesliem, kāpēc iedzīvotāji neizvēlas pārsēties uz kādu citu videi draudzīgāku transportlīdzekli, tiek minēts, ka braukt ar auto pilsētā ir pietiekami ērti un nav pieejama gana ērta alternatīva. Lai panāktu pārmaiņas pārvietošanās paradumos, vienlaicīgi jāveic trīs lielas aktivitātes: vajadzīga laba infrastruktūra, noteikumi un informēšana.¹¹⁰
77. Jāatzīmē, ka ievērojami ir augusi sabiedriskā transporta pieejamība personām ar funkcionāliem ierobežojumiem, grūtniecēm un personām ar maziem bērniem) – 2018.gadā no visiem transportlīdzekļiem, kuri tika izmantoti sabiedriskā transporta pakalpojumu veikšanā, 98% autobusu un 79% elektrificētā transporta bija zemās grīdas.
78. Uzsākts darbs pie projekta izstrādes, kas paredz Rīgas vēsturiskā centra perimetrā ierīkot 16 satiksmes uzraudzības punktus. Uz šiem punktiem paredzēts izvietot dažādas iekārtas, piemēram, satiksmes plūsmas skaitīšanai, gaisa kvalitātes uzraudzībai un citas. Iegūtos datus plānots izmantot pilsētas plānošanas dokumentu izstrādē, satiksmes organizēšanā, gaisa kvalitātes monitoringā, īstermiņa un ilgtermiņa mobilitātes plānam un citur.¹¹¹
79. RD piešķirtos braukšanas maksas atvieglojumus 100% apmērā izmantoja 43,3%, bet piešķirtos braukšanas maksas atvieglojumus daļēji izmantoja 27,1% no kopējā pārvadāto pasažieru skaita. Valsts noteiktās braukšanas maksas atlaides izmantoja 4,3% no kopējā pārvadāto pasažieru skaita.¹¹²
80. Lai veicinātu pārvadājumus ar kuģiem, varētu īslaicīgi atļaut neformālās komerciniciatīvas, kas pakāpeniski tiktu formalizētas. Iespējams modelis, kur pilsēta nodrošina pietātņu vietas un pieejas pie ūdens, bet pārvadājumus veic privātie uzņēmēji, kam ir sadarbības līgumi ar SIA "Rīgas satiksme".¹¹³
81. Aptaujas ietvaros tika noskaidrots iedzīvotāju viedoklis par iespējām izmantot ūdenstransportu kā sabiedriskā transporta pakalpojumu. Rezultāti liecina, ka 62,8% respondentu nebūtu ērti izmantot ūdenstransportu, 18% nesniedza atbildi, savukārt 10,2% norādīja, ka izmantotu maršrutu Ķengarags-Centrs, 8% maršrutu Bolderāja/Daugavgrīva-Vecmīlgrāvis un 8% maršrutu Mežaparks-Jaunciems.

RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana

82. Atkritumu apsaimniekošana to augošo apjomu dēļ tikai sadārdzināsies, savukārt atkritumu pārstrāde un otrreizēja to lietošana kļūs arvien aktuālāka. Tāpat arī atbildīga attieksme pret dabas resursiem un to izmantošanas laika iespējama pagarināšana ir galvenais ES pārejas uz aprites ekonomiku¹¹⁴ mērķis. Šī saimniekošanas metode balstīta uz resursu atkārtotu izmantošanu pēc iespējas ilgāku laiku.¹¹⁵

---

¹⁰⁹ www.riga.lv, 29.01.2018.

¹¹⁰ www.lsm.lv, 22.09.2018.

¹¹¹ www.leta.lv, 30.12.2018.

¹¹² Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats, 2018

¹¹³ www.arhitekts.riga.lv, 12.06.2019

¹¹⁴ Aprites ekonomika ir alternatīva tradicionālajai lineārajai ekonomikai, kurā preces tiek radītas, izmantotas un izmestas. Šī saimniekošanas metode balstīta uz resursu atkārtotu izmantošanu pēc iespējas ilgāku laiku.

¹¹⁵ www.riga.lv, 27.02.2019.

83. RD ir noslēgusi līgumus par atkritumu apsaimniekošanu ar četriem uzņēmumiem – “Clean R”, “Eco Baltia vide”, “Pilsētvides serviss” un “Lautus”. Šiem uzņēmumiem ir tiesības savākt, sašķirot un pārvadāt atkritumus Rīgā. Nešķiroti sadzīves atkritumi tiek nogādāti uz Getliņu poligonu un par to ir jāmaksā, taču šķirotu atkritumu izvešana un nodošana pārstrādei ir bezmaksas pakalpojums. Parastajos atkritumos ir aptuveni 30-40% atkritumu, kurus iespējams šķirot. Galvaspilsētā ir uzstādīti vairāk nekā 3 000 konteineru – plastmasai, stiklam, papīram. Lai uzstādītu pie mājas šos konteinerus, jāvēršas vai nu pie nama apsaimniekošanas uzņēmuma, vai tieši pie atkritumu apsaimniekošanas uzņēmuma.¹¹⁶
84. Pēc veiktās iedzīvotāju aptaujas tieši Rīgā, salīdzinot ar Latvijas novadiem, ir viszemākais šķirošanas īpatsvars – 45% (Zemgalē 67%, Vidzemē 64%, Latgalē un Kurzemē 54%).¹¹⁷
85. Daudzdzīvokļu mājās, kurās ir atkritumu vadi, būtu nepieciešams tos likvidēt, jo tie nerosina atkritumu šķirošanu, kā arī tie netiek pienācīgi uzturēti/netiek tīrīti.
86. Ņemot vērā to, ka gāzes tirgus liberalizācija nav sekmējusi gāzes cenu samazinājumu, bet gan cenas ir būtiski pieaugušas, AS “Rīgas siltums” 2018.gada nogalē ir iesniegusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai jaunu siltumenerģijas tarifa projektu, kas paredz siltumenerģijas tarifa pieaugumu par 12,6%.
87. Kopš 2018.gada jūnija maksa par ūdenssaimniecības pakalpojumiem Rīgas iedzīvotājiem ir paaugstinājusies – jāmaksā 0,85 EUR/m³ (iepriekš 0,63 EUR/m³ bez PVN). Arī par kanalizācijas pakalpojumiem tarifs ir cēlies – jāmaksā 0,74 EUR/m³ (iepriekšējais tarifs – 0,65 EUR/m³ bez PVN).¹¹⁸
88. Neapmierinošā tehniskajā stāvoklī atrodas lietussūdens novadīšanas sistēma un līdz ar to tā nespēj veikt savu funkciju. Plūdu laikā pilsētai rodas lieli zaudējumi, kā arī apjomīgi tiek traucēta autotransporta satiksme (problemātiskās vietas – Viestura prospekts, Flotes iela, Gaigalas iela, Čiekurkalna 1. un 2.līnija, Veldres un Biķernieku iela) un cilvēku pārvietošanās iespējas un appludināti īpašumi. Situācijās, kad ielās sakrājas liels ūdens daudzums, uz šīm kritiskajām vietām dodas 9 specializētie automobiļi, kuri atsūknē lieko ūdeni un pārbauda lietussūdens kanalizācijas stāvokli. RD PAD ziņojumā “Lietussūdens pārvaldības procesu un resursu nodrošinājuma analīze Rīgas pilsētas pašvaldībā un priekšlikumi integrētas lietussūdens pārvaldības ieviešanai” tieši plūdu radītie zaudējumi gadā novērtēti ~1 milj. EUR lielā apmērā.¹¹⁹

RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana

89. Energoefektivitātes paaugstināšana šobrīd ir būtisks priekšnosacījums katras ES valsts tautsaimniecības ilgtspējīgai attīstībai. Lai samazinātu elektroenerģijas ražošanā radīto slodzi uz dabu, Eiropas Enerģijas sektora attīstībā iezīmējas jaunas tendences, kas iet roku rokā ar energoefektivitātes paaugstināšanu. Arvien lielāku nozīmi iegūs atjaunojamo energoresursu izmantošana – vēja ģeneratori, saules enerģija, biomasas, ģeotermālā enerģija un hidroelektrostacijas. Jaunā sistēma radīs jaunus izaicinājumus enerģijas pārvaldē, ko efektīvi palīdzēs atrisināt viedizācija, viedie tīkli, digitālie risinājumi, blokkēdes un viedie skaitītāji.¹²⁰
90. Lai nodrošinātu energoresursu racionālu izmantošanu, tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par energoefektivitāti, kas 2018.gadā tika papildināta ar jauniem mērķiem 2021.-2030.gadam.

¹¹⁶ www.riga.lv, 27.02.2019.

¹¹⁷ Latvijas Avīze, “Katrs otrais šķiro atkritumus”, 11.02.2019.

¹¹⁸ SIA “Rīgas ūdens”

¹¹⁹ Pētījums “Rīgas pilsētas specifikai atbilstoša lietussūdens notekūdeņu pārvaldības un plānošanas instrumenta izstrāde un tā pielāgošana izmantošanai Rīgas pilsētas pašvaldībā”, 2018.gada janvāris

¹²⁰ www.la.lv, 29.04.2019.

91. Pārskata gadā tika izstrādāts Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāna projekts periodam no 2021. līdz 2030.gadam, kurā iekļauts princips – energoefektivitāte vispirms, kas nozīmē, pirms uzņēmējs, valsts vai pašvaldības iestāde pieņem lēmumus par pasākumiem un tos īsteno, ir jāizsver to energoefektivitātes aspekts.
92. Latvijas iedzīvotājiem energoefektivitātes programmā līdz 31.12.2022. pieejams ES atbalsts 156 milj. EUR apmērā, lai atjaunotu savus mājokļus.¹²¹ Latvijā ir apmēram 20 000 daudzdzīvokļu māju, no kurām Rīgā ap 6 000.
93. Lai veicinātu ēku renovāciju un atjaunošanu, pašvaldībai jāturpina izstrādāt motivējoši instrumenti un atbalsta programmas. Kā viens no atbalsta instrumentiem vairākkārt tiek minēts diferencēta NĪN likme – ēkām ar zemu enerģijas patēriņu tiktu piemērota atlaide.
94. Svarīgi ir ieviest regulāras sapulces un sniegt renovācijas labās pieredzes piemērus. Kā arī lielāka iniciatīva un aktivitātes būtu nepieciešams uzņemties namu pārvaldniekiem, lai informētu iedzīvotājus par iespējām.

RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana

95. Lai veicinātu dzīves vides kvalitātes uzlabošanu Rīgas pilsētas teritorijā, pārskata gadā pašvaldība turpināja aktīvu darbu pie pilsētvides degradāciju veicinošo objektu sakārtošanas. Kopumā 2018.gadā izskatīti jautājumi par 515 NĪ objektiem, 160 NĪ īpašniekiem piemērots lēmums par paaugstināto NĪN likmi un sakārtotas 207 pilsētvidi degradējošās būves. Rīgas pilsētvidi degradējošo būvju sakārtošanas procesa pozitīva dinamika liecina par pašvaldības izmantoto instrumentu graustu skaita samazināšanai piemērošanas efektivitāti.
96. Vienlaikus Rīgas pilsētas teritorijā novērojams arī jaunu graustu skaita ikgadējais pieaugums. Tas norāda uz nepieciešamību turpināt mērķtiecīgu darbu ar NĪ īpašniekiem un meklēt jaunus risinājumus to atbildības par būvju uzturēšanu un teritorijas kopšanu attīstībai. Pēc RD ĪD pasūtījuma LU pētnieki ir veikuši pētījumu, lai noskaidrotu, kādas izmaiņas iespējams veikt normatīvajos aktos, lai pastiprinātu pašvaldību pilnvaras cīņā ar bezatbildīgajiem graustu īpašniekiem. Pieaicinātie eksperti atzīmē nepieciešamību izstrādāt grozījumus Krimināllikumā, nosakot NĪ īpašniekiem atbildību par būvju, būvju fasāžu un citu ārējo konstrukciju uzturēšanas vai ekspluatācijas prasību neievērošanu, kā rezultātā būve atrodas bīstamā tehniskajā stāvoklī un apdraud cilvēku drošību.¹²²
97. Kultūrvēsturiskā būvniecības mantojuma saglabāšanai un atjaunošanai Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, 2018.gadā pašvaldības līdzfinansējuma programmas ietvaros apstiprināti 88 projektu pieteikumi. Salīdzinot ar programmas pirmsākumiem 2016.gadā, pārskata gadā apstiprināto pieteikumu skaits pieauga gandrīz divas reizes. Pozitīvi vērtējams, ka 2018.gadā pašvaldības līdzfinansējumam tika pieteiktas ne tikai tās ēkas, kuras atrodas Vecrīgā vai RVC, bet arī tās, kuras atrodas apbūves aizsardzības teritorijās. Jāatzīmē, ka visi 16 projektu pieteikumi, kas tika saņemti no šo apbūves aizsardzības teritoriju NĪ īpašniekiem tika atbalstīti. Lai veicinātu NĪ īpašnieku informētību par pašvaldības līdzfinansējuma programmu, ir nepieciešams turpināt iesākto tradīciju organizēt informatīvos seminārus.
98. Mudinot Dārziņu apkaimes iedzīvotājus iesaistīties nekustamo īpašumu sakopšanā, apkaimes publiskās ārtelpas veidošanā un pilsētvides uzlabošanā, 2018.gadā jau piekto reizi pēc kārtas veiksmīgi norisinājās AI rīkotais konkurss “Dārziņu apkaimes sakoptākais dārzs un tam pieguļošā teritorija”. Pārskata gadā konkursā bija pieteikti 24 īpašumi – 13 īpašumi nominācija “Dzīvojamās mājas” un 11 īpašumi nominācija “Vasarnīcas”. Dārziņu apkaimē īstenotais konkurss vērtējams kā labās

¹²¹ <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/maju-energoefektivitate/daudzdzivoklu-maju-energoefektivitate-pamatinformacija/par-programmu/>

¹²² <https://www.riga.lv>, 04.12.2018.

prakses piemērs sabiedrības praktiskajai iesaistīšanai vides sakārtošanā, jo tas veicina apkaimes iedzīvotāju apziņu, ka katrs ar savu rīcību var pozitīvi ietekmēt pilsētvides sakārtošanu.

RV15 Laba vides kvalitāte

99. Lielāko apjomu gaisa kvalitātes piesārņojumā, tostarp putekļu īpatsvarā, dod autotransports ar dīzeļa dzinējiem un individuālā māju apkure, kā arī smilšu un sāls apjoms, ko ziemas periodā izkaisa uz Rīgas ielām. Ostas ietekme ir 10% līdz 15% robežās.¹²³
100. Pārceļot ostas uzņēmumus, kas atrodas pilsētas centrā, uz Krievu salu, kas atrodas par aptuveni 7 km tuvāk izejai Rīgas jūras līcī, samazināsies kuģošanas laikā radītās emisijas. Arī Krievu salā tapusi infrastruktūra ir atbilstoša Eiropas ostu labākajiem piemēriem un 23 m augsta putekļu jeb vēja siena turpmāk būtiski samazinās ostas saimnieciskās darbības atstāto ietekmi uz vidi un cilvēkiem.
101. Galvenais daļiņu (putekļu) PM10 izmešu avots Rīgā ir autotransports (izplūdes gāzes, riteņu saceltie putekļi), kā arī birstošo kravu pārkraušana Brīvostas uzņēmumos un dažādu celtniecības, remonta u.c. uzņēmumu darbība. Zaru un lapu dedzināšana privātmāju dārzos pavasara un rudens sezonās, kā arī kūlas dedzināšana Rīgas apkārtnē pavasarī arī palielina putekļu piesārņojumu pilsētā. PM10 gada robežlielums (40 µg/m³) 2018.gadā nav pārsniegts nevienā monitoringa stacijā Rīgā. Diennakts robežlielums (ne vairāk kā 35 putekļainas dienas gadā) daļiņām 2018.gadā pārsniegts Brīvības ielā – 32,5 dienas (izvērtējot sālināšanas gadījumu skaitu).¹²⁴ Vienlaikus LVĢMC sagatavotais novērtējums liecina, ka 2018.gadā Brīvības ielā, Rīgā, bijušas vismaz 54 diennaktis, kurās sīko putekļu PM10 koncentrācija pārsniegusi normu, lai gan gadā ir atļauti 35 pārsniegumi. Atskaitot sāls un smilts ietekmi, šo dienu skaits samazināts līdz 34, liecina LVĢMC sagatavotais novērtējums.¹²⁵
102. Sliktā gaisa kvalitāte pērn vismaz daļēji skaidrojama ar sauso un silto laiku – 2018.gads Latvijā, t.sk. Rīgā bija sausākais novērojumu vēsturē. Kā rezultātā Brīvības ielā Rīgā pērn sasniegts pēdējo piecu gadu gaisa piesārņojuma rekords.
103. Lai gan PM10 koncentrācija 2018.gada griezumā nav pārsniegusi ES normatīvu cilvēku veselības aizsardzībai, abās novērojumu stacijās Rīgā pārsniegta Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijās noteiktā gada vidējā koncentrācija – 20 mikrogrami kubikmetrā.¹²⁶
104. Aptaujas ietvaros tika noskaidrota iedzīvotāju attieksme pret klimata izmaiņu sekām, ko visvairāk respondents ir izjutis. Rezultātā 28,9% atzīmēja, ka tas ir liels karstums pilsētas ielās (jeb siltumsalas efekts). Kā nākamās lielākās klimata mainības sekas, ar ko aptaujātie ir saskārušies, tika norādītas stipras un ilgstošas lietusegāzes (21,8%) un gaisa piesārņojums (20,2%). Tāpat rīdniekus uztrauc ekstrēmas temperatūras (14%), bet tikai 6,5% ir saskārušies ar jūras uzplūdiem piekrastē un Daugavā. Tajā pašā laikā 36,6% no respondentiem norādīja, ka nav izjutuši nevienu no šīm sekām.
105. Lai mazinātu galvenā trokšņa piesārņojuma avotu – autotransporta radīto troksni, būtu ieteicams ierobežot kravas transporta kustību, turpināt zemās grīdas tramvaju ieviešanu, sniegt lielāku atbalstu klusāka autotransporta, velosipēdu un elektrotransporta lietotājiem, kā arī veicināt stāvparku izbūvi.¹²⁷

---

¹²³ www.nra.lv, 06.02.2018.

¹²⁴ www.mvd.riga.lv

¹²⁵ www.tvnet.lv, 10.05.2019.

¹²⁶ www.tvnet.lv, 10.05.2019.

¹²⁷ www.lvportals.lv

106. Galvenie trokšņa avoti Rīgas pilsētā ir autotransports – 5 850 ielu posmi, kopējais garums 1 180 km, sliežu ceļu transports – 395 km dzelzceļa un tramvaju līniju, lidosta – 67 200 lidojumu starptautiskajā lidostā “Rīga” un osta, rūpniecības objekti – 268 objekti ar kopējo platību 11,6 km² un sadzīves trokšņi (piemēram, publiskās izklaides vietas, kaimiņi u.c.).¹²⁸
107. Rīgā uz 2018.gada peldsezonu bija 20 neoficiālās peldvietas¹²⁹, kurām veselības inspekcija intensīvi veic ūdens kvalitātes pārbaudes un rezultātus publisko tās mājaslapā. Pēdējos gados Rīgas ūdenstilpnēs ir savairojušās zilaļģes, kas var izraisīt dažādas alerģiskas ādas reakcijas u.c. kairinājumus, tādēļ pašvaldībai būtu intensīvāk jāizmanto plašsaziņas līdzekļi, lai informētu ikvienu peldētgribētāju.

PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā kvalitāte

108. Kopumā Rīgas pašvaldībā 2018.gadā identificēti 8 uzņēmumi, kas izrādīja interesi uzzināt vairāk par Rīgu kā biznesa galamērķi un kas šobrīd izpēta lokācijas jauna centra izveidei.
109. Ikgadējā Baltic Real Estate Leaders jeb BREL forumā tika norādīts, ka, lai Rīgā piesaistītu investorus, būtu vajadzīgas oriģinālas idejas, kā arī nepieciešams aktīvāk darboties NĪ projektu plānošanā un ieviešanā. Kā galvenās šī brīža tendences eksperti min moderno tehnoloģiju aizvien pieaugošo ietekmi uz NĪ tirgu, kā arī gudru un ilgtspējīgu pilsētu un darba vides plānošanu un investīciju plūsmas pieaugumu to īpašumu virzienā, kas ietver kādu pievienoto vērtību.¹³⁰
110. Konferencē “Nekustamais īpašums un būvniecība Baltijā 2018” advokātu biroja “Eversheds Sutherland Bitāns” vecākā juriste Zanda Zaļuma norāda, ka biroju telpu segmentā attīstītājiem arvien būtiskākas kļūst kvalitatīvas, ilgtspējīgas un videi drošas būves, kas atbilst ilgtspējas prasībām.¹³¹ Tieši biroju telpu trūkums Latvijas galvaspilsētā liedz konkurēt ar Viļņu un Tallinu par starptautisko uzņēmumu uzmanību. Iespēja ne tikai izvietot, bet arī plānot turpmāku paplašināšanos mūsdienā ēkās ir viens no galvenajiem faktoriem, lai piesaistītu lielākus uzņēmumus.¹³²
111. Nepieciešams iedzīvotājiem Rīgas centru, kā piemēram, A.Čaka ielu, kuru namīpašnieki prasa kvalitātei neatbilstoši augstas īres cenas, tādējādi biroju izīrētāji pārceļas uz citām telpām. Vienlaikus A.Čaka ielas kopējā problēma ir vizuālais tēls. Rīgas uzņēmēju biedrība norāda, ka putekļu un trokšņu dēļ cilvēki A.Čaka ielu neizmanto arī brīvdienā pastaigām, kas varētu veicināt mīkļa pirkumus.¹³³
112. Jau trešo gadu pēc kārtas novērojams, ka kopumā valstī, tā arī Rīgā, samazinās reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā uzkrāto ĀTI, uz 2019.gada sākumu veidojot EUR 5 472,5 milj., tādējādi secinot, ka uz 2020.gadu netiks sasniegta izvirzītā sagaidāmā vērtība EUR 8 395 milj. apmērā. Vienlaikus analizējot Latvijas investīciju klimata pievilcību, ārvalstu investori to novērtējuši ar 2,5 punktiem, nemainot 2017.gadā sniegto vērtējumu, liecina jaunākais ārvalstu investīciju vides indekss 2018.gadam. Investori starp akūtākajām problēmām minējuši korupciju publiskajā sektorā, darbaspēka kvalitāti un nepieejamību, valsts pārvaldības efektivitātes trūkumu. Savukārt kā hroniskas problēmas minētas nenoteiktība, ēnu ekonomika, izglītības sistēmas problēmas. Uzlabojumus investori novērojuši tādās jomās

¹²⁸ Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.-2022.gadam

¹²⁹ www.vi.gov.lv

¹³⁰ <http://www.db.lv/>, 07.11.2018.

¹³¹ <https://abc.lv/>, 23.03.2018.

¹³² <https://www.city24.lv/>, 24.04.2019.

¹³³ <https://www.db.lv/>, 02.04.2018.

kā demogrāfija un veselības aprūpes sistēma, nodokļu reforma, uzņēmēju neētiska un nelikumīga uzvedība, negodīga konkurence. 55% aptaujāto uzņēmumu minējuši, ka nākotnē plāno palielināt investīcijas, 35% – neplāno palielināt, bet 10% vēl nav izlēmuši.¹³⁴

113. Savukārt, rādītājs IKP Rīgā uz vienu iedzīvotāju (faktiskajās cenās, EUR), 2016.gadā veidoja EUR 21 078, kas būtiski atpaliek no ES vidējā rādītāja – EUR 29 300, tādējādi liecinot, ka izvirzīto sasniedzamo vērtību – ne zemāks kā ES vidējais rādītājs, līdz 2020.gadam nebūs iespējams sasniegt. Taču IKP Rīgā uz vienu iedzīvotāju (faktiskajās cenās, EUR) būtiski pārsniedz IKP uz vienu iedzīvotāju Latvijā, kas 2016.gadā veidoja EUR 12 779. Vienlaikus jāvērs uzmanību, ka EK, plānojot līdzekļu sadalījumu nākošajam plānošanas periodam 2021.-2027.gadam, kā vienu no galvenajiem finansējuma sadales pamatojumiem plāno izmantot rādītāju IKP uz vienu iedzīvotāju, kas būtiski varētu ietekmēt pieņemto lēmumu par pieejamo ES fondu finansējuma apjomu Rīgas pilsētai, vērtējot IKP apmēru Latvijā.
114. Iedzīvotāju Aptaujas ietvaros tika noskaidrots iedzīvotāju viedoklis par nodarbinātības iespējām Rīgā un iespēju uzsākt un īstenot uzņēmējdarbību Rīgā. Rezultāti liecina, ka 60,6% respondentu kopumā ir apmierināti ar nodarbinātības iespējām Rīgā, turpretim 28,4% pauduši neapmierinātību, savukārt tikai 36,6% respondentu pauduši apmierinātību ar iespēju uzsākt un īstenot uzņēmējdarbību Rīgā, kad 33,4% norādījuši pretējo (30% respondenti nesniedza viedokli šajā jautājumā).

RV17 Augoša daudzprofilu osta

115. Attīstības izaicinājumus šobrīd piedzīvo daudzas pasaules ostas. Pēdējo 23 gadu laikā kuģi kļūst aizvien lielāki, kas attiecīgi arī ietekmē ostu infrastruktūras attīstību un citas nepieciešamības. Ostas no nereti samērā mazas teritorijas pilsētas centrā pārvietojas tuvāk jūrai, kur ir lielākas brīvās teritorijas. Un šajā transformācijas procesā ir svarīgi atrast īsto sinerģiju starp ostu un pilsētu. Piemēram, izveidojot gājēju un velobraucēju tīklus, piedāvājot telpas privātiem pasākumiem un ēdināšanas iespējas, tādā veidā osta kļūst par savdabīgu pilsētas telpas turpinājumu.¹³⁵
116. Lai plānotu Rīgas brīvostas teritoriju tālāku attīstību un pilnveidotu piedāvājumu potenciālajiem investoriem, Rīgas brīvostas pārvalde ir uzsākusi ostas brīvo teritoriju padziļinātu izpēti Spilves plavās. Paredzams, ka perspektīvā Spilves plavu teritorija varētu tikt attīstīta kā loģistikas un rūpniecības uzņēmumu darbības vieta.¹³⁶
117. Rīgas brīvostā – Latvijas lielākajā ostā tiek pārkrauta vairāk nekā puse no Latvijas ostu kopējā kravu apjoma. Pārskata gadā Rīgas osta spējusi palielināt pārkrauto kravu apjomus, sasniedzot augstākos rādītājus ostas pastāvēšanas vēsturē ģenerālkraavu segmentā, jaunu pārkrauto konteinerkravu un lauksaimniecības produktu rekordu, kā arī apkalpoto pasažieru rekordu.
118. Rīgas ostas attīstība un sasniegumi galvenokārt ir ostas teritorijā strādājošo uzņēmumu darba rezultāts. Rīgas brīvostā strādā vairāk kā 200 dažādi uzņēmumi, tostarp 34 stividorkompānijas.
119. Pārskata gadā noslēdzās 2012.gadā uzsāktais projekts “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra”, kurš tika īstenots ar mērķi atbrīvot Rīgas pilsētas centru no ogļu kravām un pārvietot ogļu pārkraušanu uz jauniem, ar mūsdienīgām tehnoloģijām aprīkoti termināļiem Krievu salā.

¹³⁴ <https://www.db.lv/>, 09.01.2019.

¹³⁵ Karloss Zepeda, Roterdamas ostas pārvaldes projektu vadītājs un analītiķis

¹³⁶ www.rop.lv, 12.06.2018.

120. Pašreiz Rīgas pasažieru ostas teritorija ir nepietiekama, lai efektīvi un ērti apkalpotu maksimāli daudz pasažieru kuģu vienlaicīgi. Pēc ogļu kravu termināļu pārcelšanas uz Krievu salu atbrīvosies teritorijas Andrejostā un Eksporta ostā, atbrīvojot vietu tūristiem. Andrejsalā un Eksportostā atbrīvojas piestātņu līnija vairāk kā 600 m garumā, tai skaitā arī pievedceļi un infrastruktūra no sauszemes puses. Veicot šīs teritorijas savešanu kārtībā, kruīzu pasažieriem tiktu nodrošināta pieeja pilsētas centram turklāt labajā krastā. Tas dotu iespēju kvalitatīvi apkalpot esošo kruīzu kuģu plūsmu, kam piemīt augoša tendence.
121. Lai novirzītu uz ostu braucošo kravas automašīnu plūsmu no pilsētas centra un attiecīgi gaisa kvalitātes uzlabošanu galvaspilsētā, norisinās darbi, lai uzsāktu jauna satiksmes pārvada būvniecību no Tvaika ielas Sarkandaugavā uz Kundziņsalu, ko plānots pabeigt 2023.gadā. Paralēli, Rīgas osta plāno rekonstruēt Uriekstes ielas pārvadu, izbūvējot papildu joslu autotransportam, tādējādi būtiski palielinot caurlaides spēju Kundziņsalas ziemeļu iebrauktuvē, kā rezultātā esošā pārvada atslogošana no kravas transporta varētu notikt jau ātrāk.¹³⁷
122. Pārskata gadā ir veiksmīgi vainagojusies sadarbība starp Rīgas ostu un NVO. Kā viens no sadarbības piemēriem minams Kundziņsalas dzīvojamā rajona nosusināšanas projekts starp Rīgas brīvostas pārvaldi un ostas apkaimes iedzīvotāju biedrībām. Tāpat sadarbībā ar iedzīvotāju biedrībām īstenoti dažādi citi pasākumi – kultūras un labiekārtošanas pasākumi pieostas apkaimēs.
123. Konferences “RĪDZINIEKS UN OSTA. Mentālās un telpiskās pārmaiņas 100 gados” ietvaros tika secināts, ka nepieciešams daudz aktīvāk un plašāk skaidrot sabiedrībai gan par ostas darbību kopumā – kādu ekonomisko pienesumu osta sniedz pilsētai, gan arī lēmumus, kas saistīti ar ostas attīstību. Piemēram, popularizēt atvērto durvju dienas, veidot informatīvas kampaņas. Vēlams izveidot īpašu komandu vai nozīmēt vismaz vienu cilvēku, kas strādā ar iedzīvotājiem un NVO, nodrošina informāciju un publicitāti.
124. Lai arī Rīgas Pasažieru osta atrodas ļoti tuvu Vecrīgai, nokļūšana līdz Vecpilsētai ir apgrūtināta – trūkst sakārtotas publiskās infrastruktūras (gājēju celiņa, norāžu, sabiedriskā transporta pieejamība).

RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums

125. Turpinot Rīgas atpazīstamības veidošanas kampaņu, 2018.gadā sērijā “Insider's Guide to Riga” izveidoti 2 jauni reklāmas klipī, iesaistot atpazīstamākos sportistus, rīdziniekus – Jeļenu Ostapenko un Mairi Briedi. Pasaulē atpazīstamo sportistu izmantošana reklāmā, ļāvusi piesaistīt auditoriju, kura ir ārpus ierastās Live Rīga mārketinga kampaņu auditorijas. Līdzās auditorijai, kas interesējas par ceļošanu uz Baltijas un Ziemeļeiropas valstīm, sportistu klipu piesaistījuši auditoriju, kas interesējas par tenisu un boksu, kā arī ir no plašāka valstu loka nekā RTAB mērķa tirgi (piemēram, ASV un Ķīna).
126. Apkalpoto ārvalstu viesu skaits viesnīcās un citās tūristu mītnēs Rīgā sastāda 1,48 milj. jeb 76,6% no kopējā apkalpoto viesu skaita Latvijā, kas 2018.gadā veidoja 1,93 milj.¹³⁸ Pieaugums skaidrojams gan ar tūristiem aktuālu piedāvājumu Rīgā, gan ar labu starppilsētu sadarbību ar Rīgai tuvajām pilsētām, kas mudina tūristus aplūkot arī galvaspilsētā tuvo apkārtni un līdz ar to – uzturēties ilgāk. Zīmīgi, ka katru gadu Rīgā pieaug ne tikai ārvalstu, bet arī vietējo tūristu skaits. Pērn latviešu skaits viesnīcās un citās tūristu mītnēs sasniedza 232 635, kas ir 13,5% no visiem apkalpotajiem viesiem.¹³⁹

¹³⁷ www.diena.lv, 28.05.2019.

¹³⁸ CSP dati

¹³⁹ <http://www.aprinkis.lv/>, 05.03.2019.

127. Vienlaikus būtiski audzis viesu skaits no RTAB prioritārajiem mērķa tirgiem. Salīdzinot ar 2017.gadu, pērn par 15% audzis viesu skaits no Francijas. Vērienīgs viesu skaita pieaugums bijis no Lielbritānijas (13,6%), Vācijas (10,6%), kā arī Zviedrijas (4,2%) un Itālijas (4%). Par 10,6% pieaudzis viesu skaits arī no ASV, kas ir viens no RTAB mērķa tirgiem ar lielāko nākotnes potenciālu.¹⁴⁰
128. Nepieciešams turpināt iesaistīt ietekmētājus (influencerus), reklamējot dažādus tūrisma produktus, tādējādi veicinot Rīgas popularizēšanu, izmantojot viedokļu līderus, kuri veido stāstus par Rīgu un publicē tos savos blogos, sociālo mediju platformās u.c. kanālos. Minētās aktivitātes mērķtiecīgāk sasniegtu gados jaunāku auditoriju, ņemot vērā, ka izstādēm un darbam ar tūroperatoriem nav tik liela loma, jo šim tirgum ir raksturīga individuāla ceļojumu plānošana, nepaļaujoties uz tūrisma operatoru rekomendācijām.
129. Lai novērstu pašreizējo pārmērīgi lielo tūristu koncentrāciju galvenajos apskates objektos – Vecrīgā un Klusajā centrā, nepieciešams vairāk izcelt Rīgas apkaimes, tādējādi līdzsvarojot tūrisma plūsmas.
130. RTAB sadarbībā ar MEET RĪGA partneriem 2018.gadā Rīgā iepazīšanās tūrēs uzņēma 155 MICE nozares kompāniju pārstāvjus no Zviedrijas, Norvēģijas, Vācijas, Krievijas, Beļģijas, Holandes, Lielbritānijas, Somijas, Polijas un citām valstīm. Apkopojot Starptautisko asociāciju konferenču un kongresu statistiku, Rīga 2018.gadā uzņēma 32 konferences un kongresus ar aptuveni 8 500 dalībniekiem, nodrošinot Rīgas viesnīcām aptuveni 23 000 gultas naktis.
131. Lai radītu priekšnoteikumus darījumu un pasākumu infrastruktūras attīstībai, nepieciešams izbūvēt konferenču centru Rīgā ar ietilpību līdz 3 000 vietām, kas nodrošinātu iespējas organizēt pasaules mēroga pasākumus, kā rezultātā palielinātos pilsētas kā biznesa darījumu vietas nozīme un pilsēta ik gadu uzņemtu virkni starptautiski nozīmīgus un lielus pasākumus. Latvijas tūrisma nozare joprojām nespēj pilnvērtīgi izmantot savu tūrisma eksporta potenciālu konkurētspējas trūkuma dēļ salīdzinājumā ar Lietuvu un Igauniju.¹⁴¹ Darījumu tūrisma attīstība Rīgā vienlaikus veicinātu viesnīcu noslogojumu arī nesezonas mēnešos.

RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība

132. Pārskatā gadā turpinājās Rīgas teritorijas plānojuma līdz 2030.gadam izstrāde. 2018.gada sākumā tika organizēta sabiedriskā apspriešana kā rezultātā saņemti aptuveni 1 500 priekšlikumi. Tos iesnieguši iedzīvotāji, NĪ īpašnieki, desmit apkaimju biedrības, vides un kultūras mantojuma organizācijas, universitātes, profesionālās organizācijas un RD deputāti. Vairāki iesniegumi ir kolektīvi. Vienlaikus tika saņemti atzinumi no 51 institūcijas – ministrijām, citām valsts institūcijām, RD struktūrvienībām un kapitālsabiedrībām un kaimiņu pašvaldībām. Galvenie jautājumi saistīti ar aizsargjoslu izveidi uzņēmumu teritorijās, kultūras pieminekļu saglabāšanu, transporta sistēmas attīstību un ielu sarkano līniju pārbīdi. 2018.gada nogalē tika pabeigta priekšlikumu un institūciju sniegto atzinumu izvērtēšana un tika sagatavota Rīgas teritorijas plānojuma līdz 2030.gadam pilnveidotā redakcija, kura atkārtotai publiskai apspriešanai tika nodota 2019.gada sākumā, jo notikušas izmaiņas normatīvo aktu regulējumā, kas ietekmējušas teritorijas plānošanas dokumentu izstrādi. Plānots, ka Rīgas teritorijas plānojums līdz 2030.gadam tiks apstiprināts 2019.gada nogalē.
133. 21.11.2018. RD pieņēma lēmumu par Rīgas attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu. Izstrādes procesu plānots veidot tā, lai iesaistītu visas pašvaldības ieinteresētās puses, kā arī aktīvākos NVO pārstāvjus, valsts institūcijas un uzņēmējus. Tāpat tiks ņemts vērā ES noteiktās prioritātes nākamajam

¹⁴⁰ <http://www.aprinkis.lv/>, 05.03.2019.

¹⁴¹ LR EM Informatīvais ziņojums "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu konferenču centra finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrādei", 2018

plānošanas periodam, piemēram, aprites ekonomika, digitalizācija un klimata pārmaiņas.¹⁴² Vienlaikus, ņemot vērā ES fondu plānotās prioritātes veicināt reģionāla mēroga objektu attīstību, kas atrodas vai apkalpo vairāku pašvaldību teritorijas, nepieciešams veidot veiksmīgas sadarbības formas starp Rīgu un tās aglomerācijā ietilpstošajām pašvaldībām, lai nodrošinātu kopīgu izaicinājumu risināšanu Rīgas metropoles areālā, kā piemēram, mobilitātes punktu (stāvparku) izbūvi.

134. Rīgas pilsētas pašvaldībai nepieciešams pilnveidot plānošanas procesus pašvaldībā, nodrošinot Stratēģijā un Programmā noteikto mērķu sasniegšanu. Valsts kontroles Revīzijas ziņojumā "Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību?" tika norādīts, ka nav iespējams izsekot, pēc kādiem principiem tiek izvēlēti prioritāri īstenojamie projekti. Lai gan pašvaldība savos iekšējos normatīvajos aktos ir noteikusi, ka visi projekti, idejas un ieceres tiek izvērtētas atbilstoši plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, piešķirot noteiktu punktu skaitu un sarindojot tās prioritārā secībā, tomēr praksē šie principi netiek ievēroti, tādējādi pašvaldības veiktās darbības īstenošanai paredzēto projektu izvēles procesos nav caurskatāmas.¹⁴³
135. 31.10.2018. stājās spēkā grozījumi MK rīkojumā Nr.709 "Par integrēto teritoriālo investīciju specifisko atbalsta mērķu finansējuma kopējo apjomu katram nacionālas nozīmes attīstības centram un kopējiem rezultatīvajiem rādītājiem nacionālas nozīmes attīstības centru grupai", ar kuriem tika palielināts Rīgas pilsētai noteiktais finansējuma apjoms par EUR 23 192 193 Programmas investīciju plāna īstenošanai, kas novirzāmi kultūras mantojuma atjaunošanai un ar to saistītās infrastruktūras uzlabošanai ar mērķi izveidot nacionālo koncertzāli ar konferences funkciju Rīgas pilsētā, tādējādi Rīgas pilsētai kopējais ITI finansējums veido EUR 54 639 464.
136. Pārskata gadā tika veikts LR FM kā ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda Revīzijas iestādes vadības un kontroles sistēmas efektivitātes novērtējums par periodu no 01.01.2014. līdz 31.12.2017. par ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas darbības efektivitāti republikas pilsētu pašvaldībās, ar kurām ES fondu vadošā iestāde ir noslēgusi deleģēšanas līgumus par ITI projektu iesniegumu atlases nodrošināšanu, t.sk. Rīgas pilsētas pašvaldībā. Audita ietvaros tika pārbaudītas uz deleģēto funkciju attiecināmās EK definētās pamatprasības un vērtēšanas kritēriji. Audita laikā ES fondu Revīzijas iestāde ir guvusi pārliecību, ka deleģētā funkcija tiek īstenota atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam.
137. Pozitīvi vērtējama līdzdalīgās budžetēšanas pilotprojekta ieviešana Rīgas pilsētā. Kā norāda Rīgas apkaimju alianses valdes priekšsēdētāja A.Turlaja, šāds projektu finansēšanas modelis stimulē iedzīvotāju iesaisti pilsētas plānošanā un uzlabošanā, veicina atklātības principu ievērošanu pašvaldības pārvaldē, kā arī ļauj realizēt katrai kopienai tiešām svarīgus projektus, un procesa gaitā veicina pilsētas pārvaldes starpdepartamentu sadarbību.¹⁴⁴ Pamatojoties uz iedzīvotāju aptaujas datiem secināms, ka lielākā daļa jeb 77,2% respondentu atbalsta iespēju piedalīties lemtā par pilsētvides projektu īstenošanu, tikai 7,3% norādījuši, ka šādai iespējai var rasties negatīvas sekas, savukārt 15,5% respondentu bija grūti novērtēt savu attieksmi. Kopumā pozitīvākās atbildes snieguši iedzīvotāji vecuma grupā no 25-34 gadiem, iedzīvotāji, kuriem ir augstākā izglītība un individuālā darba veicēji, vadītāji, speciālisti un ierēdņi.
138. Rīgu nepieciešams tuvināt viedās pilsētas statusam, ņemot vērā, ka ekonomikas globalizācija noved pie aizvien lielākas cilvēku koncentrēšanās pilsētās. Saskaņā ar Viedās pilsētas klastera datiem, jau šodien gandrīz 80% ES iedzīvotāju dzīvo pilsētās, un tajās tiek radīti vismaz 85% no šo valstu IKP.

¹⁴² <http://www.rdpad.lv/>, 27.11.2018.

¹⁴³ <http://www.lrvk.gov.lv/>, 06.02.2019.

¹⁴⁴ <https://www.riga.lv/>, 19.10.2018.

139. Kā katru gadu, veicinot daudzpusēju pašvaldības starptautisko sadarbību, nodrošināta RD vadības, RD deputātu un Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku dalība starptautisko organizāciju, institūciju un tīklu iniciētos pasākumos, kā piemēram, dialoga “Eiropas Savienība investē mūsu drošībā”, Berlīnes lāču figūru izstādes “United Buddy Bears Riga 2018” organizēšana, kā arī Rīgas pilsētas reprezentācijas festivālā “Feel Riga. Taste Riga” nodrošināšana Briselē (Beļģija) un 38.Starptautiskajās Hanzas dienās Rostokā (Vācija). Vienlaikus pilsētas atpazīstamību veicina arī ārvalstu sadraudzības un sadarbības pilsētu delegāciju, un starptautisko organizāciju/institūciju un sadarbības tīklu delegāciju uzņemšana.
140. Rīgas pilsētas pašvaldībai nepieciešams pilnveidot plānošanas procesus pašvaldībā, nodrošinot Stratēģijā un Programmā noteikto mērķu sasniegšanu. Vienlaikus nepieciešams pilnveidot starpinstitūciju sadarbību pašvaldībā, lai notiekošie procesi pašvaldībā tiktu organizēti vienoti, tādējādi uzlabojot darba kvalitāti. Valsts kontroles Revīzijas ziņojumā “Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību?” tika norādīts, ka nav iespējams izsekot, pēc kādiem principiem tiek izvēlēti prioritāri īstenojamie projekti. Lai gan pašvaldība savos iekšējos normatīvajos aktos ir noteikusi, ka visi projekti, idejas un ieceres tiek izvērtētas atbilstoši plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, piešķirot noteiktu punktu skaitu un sarindojot tās prioritārā secībā, tomēr praksē šie principi netiek ievēroti, tādējādi pašvaldības veiktās darbības īstenošanai paredzēto projektu izvēles procesos nav caurskatāmas.¹⁴⁵
141. Vienlaikus iedzīvotāju aptaujas ietvaros tika lūgts novērtēt Rīgu kā vietu, kur dzīvot un strādāt, kopumā. 86,1% respondenti snieguši pozitīvu atbildi, savukārt 11,4 respondenti negatīvu (2,5% nav snieguši savu vērtējumu). Salīdzinot sniegto vērtējumu ar iepriekšējā gada novērtējumu, secināms, ka pozitīvo atbilžu skaits samazinājies tikai par 2,7%. Pozitīvus vērtējums pārsvarā snieguši iedzīvotāji ar augstāko izglītību un augstiem ienākumiem, kā arī vadītāji un individuālā darba veicēji, savukārt negatīvāko vērtējumu snieguši iedzīvotāji ar pamatizglītību un bezdarbnieki.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta direktora p.i.

(personiskais paraksts)

D.Bičkovičs

---

¹⁴⁵ <http://www.lrvk.gov.lv/>, 06.02.2019.

Pārskata sagatavošanā izmantotie materiāli

GADAGRĀMATAS, PĀRSKATI, ZIŅOJUMI, SABIEDRISKĀS APTAUJAS REZULTĀTI UN PERIODISKIE IZDEVUMI

- Akciju sabiedrības "Rīgas siltums" 2018.gada pārskats. Rīga: akciju sabiedrība "Rīgas siltums", 2019.
- Izdevums "Latvijas Būvniecība", 08.11.2018.
- Laikraksts "Latvijas Avīze", 11.02.2019.
- Latvijas Kultūras akadēmijas, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra "SKDS" un biedrības "Culturelab" pētījuma "Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījums" rezultātu ziņojums: Latvijas Republikas Kultūras ministrija, 2018.
- Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas informatīvais ziņojums "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu konferenču centra finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrādei". Rīga: Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, 2018.
- Latvijas Republikas Valsts kontroles revīzijas ziņojums "Kā Rīgas pašvaldībai veicas ar pilsētas transporta infrastruktūras attīstību?". Rīga: Latvijas Republikas Valsts kontrole, 2019.
- Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.-2022.gadam. Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, 2017.
- Rīgas Centrālās bibliotēkas 2018.gada darba pārskats. Rīga: Rīgas Centrālā bibliotēka, 2019.
- Rīgas domes Labklājības departamenta gadagrāmata "Sociālā sistēma un veselības aprūpe 2018.gadā". Rīga: Rīgas domes Labklājības departaments, 2019.
- Rīgas pilsētas pašvaldības 2018.gada publiskais pārskats. Rīga: Rīgas dome, 2019.
- Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2019.-2024.gadam. Rīga: Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments, 2019.
- Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Grupa93" pētījuma "Rīgas pilsētas specifiskai atbilstoša lietus notekūdeņu pārvaldības un plānošanas instrumenta izstrāde un tā pielāgošana izmantošanai Rīgas pilsētas pašvaldībā". Rīga: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2018.
- Slimību profilakses un kontroles centra un Rīgas Strādiņa universitātes pētījums "Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums 2018". Rīga: Slimību profilakses un kontroles centrs, 2019.
- Starptautiskās lidostas "Rīga" gadagrāmata 2018. Rīga: Valsts akciju sabiedrība "Starptautiskā lidosta "Rīga"", 2019.
- Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra "SKDS" veiktā Rīgas iedzīvotāju aptauja "Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem". Rīga: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2019.

TĪMEKĻA VIETNES

- Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum" www.altum.lv
- Akciju sabiedrība "Pasažieru vilciens" www.pv.lv
- Akciju sabiedrība "Rīgas siltums" www.rs.lv
- Akciju sabiedrība "Swedbank" www.swedbank.com
- Biedrības "Rīgas Apkaimju alianse" Facebook konts www.facebook.com
- Būvniecības, arhitektūras un interjera portāls <https://abc.lv>
- Eiropas Komisija <https://ec.europa.eu>
- Latvijas biznesa ziņu portāls "db.lv" www.db.lv
- Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde www.csb.gov.lv
- Latvijas Republikas Satiksmes ministrija www.sam.gov.lv
- Latvijas Republikas Valsts kontrole www.lrvk.gov.lv
- Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio vienotais ziņu portāls www.lsm.lv
- Mežaparka attīstības biedrības blogs www.mezaparks.eu
- Nacionālā informācijas aģentūra LETA www.leta.lv
- Nodarbinātības valsts aģentūra www.nva.gov.lv
- Nekustamā īpašuma kompānija "Ober-Haus Real Estate Advisors" <http://www.ober-haus.lv/>
- Nekustamā īpašuma kompānija "Latio" www.latio.lv
- Nekustamo īpašumu portāls "City24" www.city24.lv
- Rīgas aprinķa ziņu portāls www.aprinkis.lv
- Rīgas brīvostas pārvalde <http://rop.lv>
- Rīgas dome <https://pasvaldiba.riga.lv; www.riga.lv>
- Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments <https://izglitiba.riga.lv/lv>
- Rīgas domes Mājokļu un vides departaments <http://mvd.riga.lv>
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments www.rdpad.lv www.investeriga.lv

- Rīgas pašvaldības aģentūra
“Rīgas enerģētikas aģentūra” www.rea.riga.lv
- Rīgas pašvaldības aģentūra
“Rīgas pilsētas arhitekta birojs” www.arhitekts.riga.lv
- Rīgas pašvaldības pakalpojumu portāls www.eriga.lv
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Lursoft” www.lursoft.lv;
blog.lursoft.lv
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas ūdens” www.rigasudens.lv
- Slimību profilakses un kontroles centrs www.spkc.gov.lv
- Starptautiskā lidostu padome Eiropā www.aci-europe.org
- Tūrisma uzņēmums “TravelBird” <https://travelbird.com>
- Valsts akciju sabiedrība “Starptautiskā lidosta “Rīga”” www.riga-airport.com
- Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību
“Latvijas Vēstnesis” portāli <https://likumi.lv>
<https://lvportals.lv>
<https://juristavards.lv>
- Veselības inspekcija www.vi.gov.lv
- Ziņu portāls www.la.lv
- Ziņu portāls “Diena” www.diena.lv
- Ziņu portāls “Neatkarīgā Rīta Avīze” www.nra.lv
- Ziņu portāls “TVNET” www.tvnet.lv

IESAISTĪTĀS RĪGAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS PĀRVALDES STRUKTŪRVIENTĪBAS UN KAPITĀLSABIEDRĪBAS

- Akciju sabiedrība “Rīgas siltums”
- Nodibinājums “Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs”
- Rīgas Austrumu izpilddirekcija
- Rīgas brīvostas pārvalde
- Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centrs
- Rīgas domes Ārlietu pārvalde
- Rīgas domes Finanšu departaments
- Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centrs
- Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
- Rīgas domes Īpašuma departaments
- Rīgas domes Juridiskā pārvalde
- Rīgas domes Labklājības departaments
- Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
- Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
- Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa
- Rīgas domes Satiksmes departaments
- Rīgas domes Sekretariāts
- Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija
- Rīgas pilsētas būvvalde
- Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
- Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas enerģētikas aģentūra”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas gaisma”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pieminekļu aģentūra”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”
- Rīgas pašvaldības policija
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas meži”
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas namu pārvaldnieks”
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas pilsētībūvnieks”
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas ūdens”

NOZARU EKSPERTI

- Eduards Filippovs, SIA “Baltic Id” valdes loceklis
- Iveta Kelle, biedrības “Papardes zieds” valdes priekšsēdētāja
- Māris Jonovs, biedrības “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”” valdes priekšsēdētājs
- Alija Turlaja, biedrības “Rīgas Apkaimju aliansē” valdes priekšsēdētāja
- Laine Šildere, SIA “Reģionālie projekti” telpiskās attīstības plānotāja

IZSTRĀDĀTĀJI

- Guntars Ruskuls, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes vadītāja p.i.
- Agnese Gūtmane, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece
- Renāte Strautmane, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenā projektu vadītāja, nodaļas vadītāja vietniece
- Anda Ellēna-Alēna, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenā projektu vadītāja
- Jurijs Grizāns, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenais projektu vadītājs

Pielikumi